
3 1761 06633259 4

Danske Fortællinger

af

Louise Hegermann-Lindencrone.

Anden Udgave.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

Thieles Bogtrykkeri.

1862.

BRIEF
PTB
004302

Tilegnelse.

(1825.)

„Danmark! deiligst Vang og Vænge,
Lukt med Bølgen blaa!"
Naar af Jordens Skjød sig trænge
Frem de Blomster smaa,
Naar sig dine Bøge hvælve
Til et Tempel skjønt,
Spæde Fugles Toner skjælve
Under Løvet grønt;
Alt sig samler, Dig at smykke,
Selv ved Dig fremkaldt,
Hver din Skjønhed vil udtrykke,
Deel selv af dit Alt.

Ikke Bølgen Du forskyder
Fra din Strandbred grøn,
Naar dens sagte Skvulpen lyder
Og Dig priser skjøn;
Ei Du Fuglen vil forjage
Fra din lune Skov
Naar den, hver af Somrens Dage,
Qviddrer til din Lov!

Nu dit Sommer-Tempel herlig
Hvælver Buen grøn,
Moderlig Du høre, kjærlig,
Tillidsfulde Bøn:
Her en Blomst sig, fra din Have,
Ved dit Alters Fod
Ydmyg slynger — ringe Gave
Venlig tag imod!
Kun for Dig dens Farve brænder,
Kaldet frem af Dig,
Og som, tro, Solsikken vender

Kun mod Solen sig,
Kun mod Dig den vendt vil være,
Bølge af dit Hav,
Tragter kun dit Navn at bære —
Tag, hvad selv Du gav!

Som Solstraalens Gjenskin bæver
Paa Dugperler smaa,
Og som Maanens Sølvglands svæver
Brudt paa Bølgen blaa,
Af dit Billed Skygger svage
Her fra Penslen gled:
Skaansomt da Du Gaven tage,
Bragt med Kjærlighed!

Indhold.

Sanct Peder.

I Nærheden af et Fiskerleie stode endeel Koner med deres Kurve og ventede paa, at Fiskerne skulde komme i Land. Nogle af dem vilde afkjøbe disse deres Fangst, andre vare Fiskernes egne Koner, og vare der for at passe paa, at Mændene ikke skulde bortsælge hvad de havde fanget. Nogle skjændte, mens Andre, med Haanden over Øinene, stirrede ud paa Havet, og atter Andre tingede med Fiskerne i et Par Baade, der nærmede sig Kysten. Da sluttede en ny Kjøberske sig til dem. Hun syntes at være omtrent tyve Aar gammel. Af hendes glindsende hvide Kurv, hvori laae et pænt sammenlagt, rødtærnet Tørklæde, og af den Frygtsomhed, hvormed hun nærmede sig den høirøstede Skare, var det let at see, at hun ikke længe havde drevet dette Haandværk. Den af Konerne, som stod hende nærmest, spurgte hende ogsaa strax hvad hun vilde der; hun svarede, idet hun traadte et Par Skridt tilbage, at hun vilde see at tilhandle sig nogen Fisk, for at bringe den til den nærliggende Hovedstad og sælge den. Nu brød det løs over hende med Skjældsord og Trudsler; man opregnede for hende

hvor mange Aar man her havde hentet sine Varer, hvor lidt man havde fortjent paa dem, hvor ofte Fangsten havde været uheldig og man var gaaet forgjæves, og nu, netop det Aar, da det lod til at det vilde slaae godt ind, skulde en Fremmed rive dem det smurt fortjente Brod af Munden! Men det skulde ikke lykkes hende, ikke bekomme hende vel! Hun vilde komme til at fortryde, hvis hun ikke hørte efter deres Raad og fortrak itide! — Christine (det var den unge Piges Navn) veg skjælvende tilbage, uden at svare et eneste Ord paa deres Trudsler og Skrigen. Et Par hundrede Skridt fra dem, satte hun sig paa en Steen, med Kurven paa Skjødet. Hvilende begge Armene paa Hanken, stirrede hun sorgmodig paa Bølgerne, der skvulpede ved hendes Fødder, og hvis rige Gaver det nægtedes hende at tage Deel i. Nogle Børn fra Fiskerleiet, som løb og legede ved Strandbredden, nærmede sig hende; efterat de længe havde løbet om og betragtet hende fra alle Sider, begyndte een at nappe hende i Forklædet, mens en anden kastede et Par smaa Stene i hendes Kurv. Hun drog dem til sig, holdt smilende den ene fast, mens hun gav den anden et lille Slag med det sammenlagte Forklæde, og inden faa Minuter vare de saa dybt inde i en Leeg, som om hun havde været deres daglige Selskab. De kom nu med smaa runde Stene og Sivstumper i deres uldne Klotter, og solgte hende dem meget alvorligt som Gjedder og Aal, og hun be-

talte med Bladene af et Piletræ, der stod i Nærheden.

Denne Handel var ikke tilendebragt, da den hele Skare, som før havde forjaget hende, nærmede sig og ønskede hende haanligt til Lykke med hendes Kjøbmandsskab, idet de trak forbi hende med deres fulde Kurve. Med Taarer i Øinene kyssede hun Børnene, hældede Stene og Sivstumper ud af Kurven, og reiste sig langsomt for at følge Fiskerkonerne i en Frastand, da en af Fiskerne, idet han vilde gaae ind af sin Dør, blev hende vaer. Hendes Udvortes var saa forskjelligt fra deres, som pleiede at indfinde sig der, at det overraskede ham; da han saae hende paa Veie, at gaae bort igjen, indhentede han hende, med Reienættet, hvori hans blaa Trøie laae, paa en lang Stang paa Skulderen. Han raabte hende an, og hun foer forskrækket sammen. Virkelig syntes der, ved første Øiekast, at være noget vildt i hans Udvortes, som, forenet med hans næsten overnaturlige Høide, nok kunde indjage det Fruentimmer Skræk, der traf ham alene paa den øde Strandbred. Han spurgte om hendes Ærinde, og idet hun løftede Øinene fra hans blotte, med Haar tæt bedækkede Bryst, til hans Ansigt, fik hun noget mere Mod ved hans ærlige, brune Øine og et godhjertigt Træk ved Munden. Hun sagde, dog med usikker Stemme, hvad hun havde villet, og hvorledes hun var bleven hindret derfra, og at hun havde tøvet for at lade hine Qvinder, der

havde indjaget hende den største Skræk, komme foran sig, for at de ikke skulde mishandle hende paa Veien, i Tilfælde at de havde indhentet hende. Da hun havde udtalt og Fiskeren taug, idet han betragtede hende med Deeltagelse, sagde hun Farvel, og vendte sig fra ham for at gaae videre, idet hun skjød den tomme Kurv høiere op paa Armen. Han standsede hende.

„Siig mig i Herrens Navn," brød han heftig ud, „hvorledes kan et saadant ærbart, smukt Pigebarn, der seer ud til at kunne bruge sine Hænder, falde paa at gaae med Kurven?" — Christine pillede paa sit Forklædebaand med nedslagne Øine, og svarede intet, dog, da han blev ved at betragte hende med forskende Blik, og øiensynlig ventede paa Svaret, hævede hun Øinene, idet et Par Taarer rullede ned af hendes Kinder.

„Min Moder," begyndte hun, „har lært mig hvad hun kunde: vadske og stryge, strikke og spinde, ogsaa lidt grov Syning og fremfor alt min Katechismus, thi hun var en from, gudfrygtig Kone. Til at gaae i Skole var der ingen Tid, jeg havde smaa Sødskende, som skulde holdes hele og rene, min Fader er Skoflikker, han sled ogsaa meget, der var nok at gjøre — dog kom jeg ud at tjene, da jeg havde staaet til Confirmation, min Søster var voxet til og hjalp min Moder. Jeg havde det godt, samlede mig Dragkistestuffen fuld, baade af Uldent og Linned,

og hjalp dog mine Forældre mangen Gang. Jeg tjente i fem Aar og var ret vel lidt i Huset, da blev min Søster gift, to Maaneder efter fik hun en smitsom Feber og døde. Hendes Mand var utrøstelig og gik strax til Coffardies, Moder havde passet hende og bragte Sygdommen hjem, hvoraf de to Drenge, hun havde tilbage, ogsaa maatte sætte Livet til. Min Moder havde vaaget over sine Kræfter, da hun maatte arbeide om Dagen, havde ogsaa græmmet sig over, at min Søster skulde falde fra, just nu da hun skulde have det godt, de to Drenge, som var hendes Øiestene, kunde hun heller ikke glemme, hun blev svagelig, dog arbeidede hun fort. En Dag havde hun været ude at vadske, kom silde hjem og var igjennem kold, der var just spildt Vand paa Trappen, og det var frossent, saa den var glat som et Speil; hun faldt og fik Armen af Led. I Forstningen agtede hun det ikke og troede det skulde vel blive godt, men det blev værre, nu søgte hun Hjelp. Gud trøste os! — der var ingen Hjelp mere mulig, hun var og blev en Krøbling og kunde intet tage sig for. Jeg maatte tage hjem til hende, da hun ikke selv kunde trække sin Troie paa, end sige mere. Fader begyndte nu ogsaa at skrante, han har lidt meget i sine Dage, det kommer igjen, han har desuden altid havt et tungt Sind. Moder blev sygere og sygere, jeg maatte sælge mangt et godt Stykke — havde det kun hjulpet hende! — Dog, vel var det for hende,

at hun slap fra den Jammer. Hun døde for et halvt Aar siden, til Begravelsen gik de sidste Smuler. Fader blev nu ogsaa syg, hidindtil havde han dog fortjent lidt ved at flikke Skoe, nu kunde han ikke meer; tage ud og tjene, og lade min gamle Fader, som er heel værkbrudden og elendig, ligge alene og skjøtte sig selv, det, seer I da, det kan jeg ikke. Lidt Vadsk har jeg imellem, strikker ogsaa Stromper, men — ak! det slaaer ikke halv til, fiin Syning forstaaer jeg ikke. Da tænkte jeg, fra den Tid, jeg har besorget Faders Middagsmad og til henimod Aften kunde han vel undvære mig, thi Vertens Born holde af mig og have lovet at see flittig ind til ham, mens jeg var borte; saa tænkte jeg at fortjene et Par Skilling ved Kurven. Jeg har været hos alle Bagerne, men det er alt optaget, nu tænkte jeg her — det blev heller ikke til noget; dog bliver der vel Raad endda. — Farvel!"

Hun nikkede venlig og vilde gaae. Fiskeren greb hende ved Armen, efter et Oieblikś Betænkning begyndte han: „At hun kommer her tillige med de andre Koner, gaaer ikke an, hun kan ikke hamle op med dem, og de gjør tilsidst Ende paa hende! — Men, hun har nu seet hvad Tid de komme paa. Vil hun indfinde sig her daglig to Timer sildigere, og sporge — der henne i Huset, hvor den lille Bænk staaer uden for — efter Peter Vestfarer, saa skal hun hver Dag faae saa meget at sælge, som hun

kan afsætte. God Morgen!" — Han lettede paa Hatten og gik hjem, inden Christine i sit Hjertes Glæde fik sagt et Ord til Tak.

Handelen var sluttet og blev trolig holdt. Hver Dag kom Christine med sin lille Indkjøbssum knyttet i det ene Hjørne af Torklædet, og vendte hver Gang tilbage med Kurven saa fuld af Fisk, at hun neppe kunde bære den. „I er altfor rundelig Peter," sagde hun engang og saae ham tillidsfuld ind i de brune Øine, „I giver altfor godt Kjøb! Jeg fortjener meer end det fiirdobbelte af hvad jeg giver Jer!" — „Da er hun den første, der klager over godt Kjøb her paa Leiet," svarede han leende. En anden Gang kom hun strax efter et Uveir, Havet var oprørt, Skummet laae endnu som Snee oven paa de sorte, høie Bølger, en underlig Dronen og Susen, der lignede en dump Hylen, skræmmede hende næsten tilbage, et Piletræ var flakt og laae midt i Veien, Strandmaagerne fløi næsten for hendes Fødder, Stængerne, hvorved Garnene vare ophængte, vare omkastede, og en lille Baad, som pleiede at ligge lænket ved Strandbredden, var løsrevet og gyngede som en Boldt op og ned. — „Idag har vel Ingen været ude at fiske," sagde hun til sig selv, idet Blæsten næsten betog hende Aandedrættet, „jeg har gjort ilde i at gaae ud i dette Veir!" — Hun saae sig ængstlig om, ingen af de Børn, som pleiede at løbe om og lege der, var tilstede, hun stod stønnende stille og overlagde, om hun

strax skulde vende om igjen og gaae hjem, og skottede ængstligt til det sortegraae Hav. Da aabnede Peter sin Dør, og var i to Spring ved Siden af hende. „Idag har jeg en dygtig Kurv fuld til hende. Stakkels Barn! hvor er hun kommet frem i denne Storm?" Han tog Kurven fra hende, slog den anden Arm omkring hende, og førte hende til sit Hjem.

Der brændte det rask paa Skorstenen, hans Tøi hang rundt omkring Ilden for at tørres. Christine drog et Par Gange Aande af fuldt Bryst, traadte til Ilden, varmede Hænderne, og sagde med et Øiekast paa de gjennemvaade Klæder: „Det er dog et surt Levebrød, at være Fisker, Peter!" — „Surt? Fiskeren er fri som en Konge og lystig som et Barn, han staaer kun under Gud i Himlen. Jeg bytter med ingen!" — „Min Fader har ogsaa været Fisker," fortalte Christine, mens Peter tog Fiskene op af Steengulvet, hvor han havde bredt dem ud fra hverandre for at holde dem friske, og lagde dem i hendes Kurv. „Eengang" — vedblev hun — „var han ude tillige med en anden Fisker, et ungt Menneske, i haardt Veir; da slog Stormen deres Baad om, og den anden druknede. Min Fader reddede sig vel, men hver Gang han siden den Tid var ude paa Søen, syntes han, hans Stalbroder stak Hovedet op imellem Bølgerne, skreg og jamrede og kaldte ham til Hjelp. Saa kunde han ikke holde det længere ud, opgav Fiskeriet, gav sig i Skofliklerlære, og kan siden

den Tid ikke engang taale at see Søen.“ — „Ja!“ sagde Peter smaaleende, idet han bredte Torklædet ud over Kurven, som nu var fuld, „det maa just ingen Harehjerte være, der giver sig ud paa Dybet. Jeg bytter med ingen, jeg vil heller have med Bølgerne at gjøre, om de ere nok saa stridige, end med onde Mennesker!“ — Imidlertid havde han trukket sin Trøie paa, tog Kurven paa Armen og lavede sig til at følge Christine til Byens Port. Han bar Fisken for hende, da hun ikke kunde arbeide sig frem imod Stormen med saa svær en Byrde. Hun gjorde den Dag en særdeles god Handel, da kun faa Fiskere havde været ude paa Søen, og endnu færre Koner havde hentet Fisk i dette rædsomme Veir. Da Christine kom hjem, faldt det hende først ind, at Peter var ugift, og at det vel ikke var sømmeligt, at hun opholdt sig i hans Huus, saaledes havde hans rolige, trohjertige Væsen sat hende ud over alle Forhold. Siden den Tid hændtes det ikke oftere, hun forsømte aldrig at hente Fisken til bestemt Tid, og hun fandt den altid tilrede, saa den hele Handel var afgjort paa faa Øieblikke. Med Glæde fortalte hun den gode Peter, at hendes Fader nu havde det bedre, fik hver Dag varm Middagsmad, og havde faaet et godt Tæppe over sig.

En Dag ventede Peter forgjæves, til det begyndte at mørknes, han laae endnu en Times Tid smaanynnende i sit Vindue, og gik fortrædelig til Sengs.

Da hun heller ikke kom næste Dag, vidste Peter nu for vist, at enten maatte Faderen være farligere syg end sædvanlig, eller der maatte ellers være tilstødt hende noget. Tredie Dag, henad Aften, traf han sin Søndagstrøie paa, bandt et carmosinrødt Silketørklæde om Halsen, tog den lille Skindpung ud af Skabet, hvori hans sammensparede Rødskilling var, og med sin gule Straahat paa Hovedet og Piben i Munden vandrede han afsted for at opsøge Christines Fader. Han vidste vel dennes Navn, og i hvad Gade de boede, og at deres Vert var Væver, han meente altsaa nok at faae dem opspurgt, skjøndt han ikke vidste Huusnummeret.

Efter lang, forgjæves Eftersøgen lykkedes det ham endelig ogsaa at finde dem, da det alt var ganske mørkt. Man viste ham alleroverst op i Huset, op ad en steil Trappe. Smaabandende over de Folk, der havde deres Rede lige oppe under Skyerne, ligesom Fuglene, steg Peter op ad Trappen, bankede paa, og Christines velbekjendte Stemme bød ham komme ind. Idet han nu maatte bukke sig for at komme ind ad den lave Dør, gjorde Christine, som sad ved den Gamles Seng, et Udraab af Glæde, kastede Strikketøiet paa Fodderne af Sengen, og ilede ham imøde. Han saae sig om i det lille, men reenlige Kammer, der var oplyst af en Steenlampe, som stod paa et lille Bord foran Christine. Den gamle Mathias (saaledes hed Faderen) rækkede sig lidt ud af Sengen

for at see hvem det var. Idet nu Peter traadte nærmere, saaledes at Skinnet af Lampen faldt paa hans Ansigt, udstødte Mathias et gjennemtrængende Skrig, drog Lagen og Tæppe op over Hovedet, og krob heelt ned i Sengen, rullende sig sammen som en Boldt. „Fader! — Fader!" — raabte Christine — „hvad skjuler Du Dig for? Det er den gode Peter, som jeg har fortalt Dig om!" Og Peter udbrød: „Hvad Djævlen gaaer der af Jer? Gamle! Jeg vil intet ondt gjøre Jer!" — Og dermed tog han fat i Tæppet og vilde drage det fra Ansigtet paa ham. Mathias gav endelig Slip, saae forunderligt sky og vildt omkring sig, fra Peter paa Christine, og, inden de tænkte derpaa, foer han op af Sengen, ud paa Gulvet, imod det lille Bord, saa Lampen væltede og slukkedes. Da begyndte han at skrige og hyle: „Ned med Dig! Ned med Dig! — og ned i Helvede med mig!" — og rendte Panden imod Væggen, saa det dronede i Kammeret. — „Fader," skreg Christine, „Fader! for Guds Skyld! Hvad tager Du Dig for?" — Peter bad hende halv sagte at hente Lys, han skulde vel holde Styr paa ham imens. Da hørte de Vinduesruderne klirre ned paa Gaden, og Kalken af Væggen faldt i store Stykker ned omkring dem. Mathias havde grebet en Træstol, og slog rasende omkring sig med den. „Skaf Lys, kiære Barn! hurtig!" raabte Peter, idet han førte den skjælvende Christine til Døren, og holdt Armene omkring hende,

for at bøde for den Gamles Slag, thi stedse vildere og heftigere slog han om sig, og raabte eller snarere hylede: „Ned med Dig! — ned med Dig! — Ned i Helvede med mig!“

Med Møie kom Christine ned af Trappen, og idet hun, støttende sig til Dørstolpen, bad Væverkonen om et tændt Lys, tilføiede hun, at hendes Fader var i Vildelse sprunget ud af Sengen. Da Væverkonen hørte det, kaldte hun paa sin Mand og Svenden, at de skulde gaae op iforveien, og formaaede Christine, som dødbleg neppe kunde staae paa Benene, til at hvile sig et Øieblik hos hende og lade Mændene gaae forud. Hun gav hver af dem et tændt Lys med, i Tilfælde, at det ene skulde gaae ud. — „Hør, de Kjeltringer! hvor de slaaes!“ raabte Svenden, idet han aabnede Døren, som Væverkonen havde trukket til, og man hørte tydelig en forvirret Tumlen og Buldren ovenpaa. Vævermesteren forsynede sig, til Overflødighed, med en Knippel, og de stege hurtig op. Som de vare komne halvveis paa Trappen, hørte de et stærkt Dron og et hult Skrig, de standsede et Øieblik, men da alt nu blev aldeles stille, skyndte de dem op, og Væveren, som i en Fart stødte Døren op, løb imod Peter, der indenfor stod og famlede efter Laasen. Uden at sige et Ord rev Peter ham Lyset af Haanden, og, idet han holdt det lavt imod Gulvet og lyste ind i Kammeret, skreg han: „Jesus Christus! — tænkte jeg det ikke nok, jeg har slaget

ham ihjel!" — „Hvad? Har Du slaget ham ihjel? Saa er Du min Mand!" raabte nu Svenden, og greb ham i Kraven paa Søndagstrøien. Mesteren saae ind ad Døren: der laae den gamle Mathias udstrakt paa Gulvet, bleg som Døden, med tillukte Øine, og Blodet strømmede ham ned over Ansigtet. Peter lyste endnu bestandig ind paa Gulvet, stirrende med stive Blik hen for sig, da rev Bæveren ham Lyset ud af Haanden, greb ham paa den anden Side i Halskraven og raabte: „I Hullet med Dig! Din Morder! Flux, følg med!"

„Jeg agter ikke at løbe fra Jer!" sagde Peter, idet han uden Modstand lod sig slæbe ned af Trappen, „men jeg beder Jer, for Guds Skyld, lad en Feltskærer hente! Maaskee er der Redning endnu." — Christine aabnede Døren: „Peter! — for Guds Skyld! Hvor fører de Jer hen? — Hvordan er det med min Fader?" — „Ja, spørg ham!" sagde Bæversvenden, „han maa bedst vide det, da han selv har slaget ham ihjel!" — Uden at sige et Ord, eller give en eneste Lyd fra sig, tumlede Christine om paa det nederste Trappetrin. „Christine!" sagde Peter, „arme Barn! — Jeg kom i saadan en god Mening! See her —" idet han rev sin Arm fra Bæversvenden, saa denne tumlede hen mod Væggen, trak han Skjortekraven ned og viste hende en mørkeblaa, med Blod underløben Plet paa sin Hals. — „Her havde han mig i Struben og var lige ved at qvæle mig, da slog

jeg ham fra mig, han maa være tornet med Hovedet imod Sengen — — Stakkels gode Barn!“ — Han vendte sig fra hende og lod sig føre bort. Ved Gadedøren standsede han. „Nær havde jeg glemt det, jeg bringer Jer en lille Hjelp — ak! — nu kan I vel have det nødigt!“ — Han kastede Skindpungen i hendes Skjød og — de vare ude af Døren. Mens Peter talede havde Væveren sendt sin Søn, en Dreng paa fjorten Aar, til en Barbeer og bedet Konen, der var kommet ud i Stuedøren, at see op til Mathias og forsøge at standse Blodet og faae ham i Seng. Den tjenstagtige Væverkone kom nu med Ædikedunken i den ene Haand og noget gammelt Linned og et Lys i den anden, fulgt af hendes Datter, der skulde hjelpe hende. Christine sad endnu bestandig paa Trappen, hvid i Ansigtet som et Klæde, med store, stive Øine hæftede paa Hænderne, som laae sammenfoldede i Skjødet. „Giv sig tilfreds!“ sagde Væverkonen, idet hun lod hende lugte til Ædikedunken, „vi skal nok faae gamle Fatter til Live!“ Christine foer i Veiret, reiste sig tumlende, og Peter Vestfarers lille Pung faldt aaben ned i Gangen, saa de smaa blanke Sølvpenge rullede rundt om, mens Christine langsomt, støttende sig med begge Hænder ved Muren, gik eller snarere krøb op af Trappen. Væverkonen gav Datteren Ædikedunken. Idet hun tog Christine under Armen og hjalp hende op, raabte hun til en af de smaa Piger, som stod i Døren: „Træk Døren til,

Marie! Sank saa Jomfruens Penge op, kom dem i Pungen og bring os dem!"

Da de havde faaet Mathias i Seng, havde vadsket Saaret og standset Blodet med Ædike, slog han Øinene mat op; da blev Christine et Øieblik afmægtig af Glæden ovenpaa den voldsomme Skræk. Og da nu Barberen kom og fandt, at Saaret ikke var dødeligt, faldt hun, sagte grædende, sin venlige Vertinde om Halsen og de stormende Sindsbevægelser oploftes i blid Veemodighed. Væverkonen klappede hende paa Kinden, lovede at koge en styrkende Suppe til den Gamle, og forlod hende for strax at opfylde sit Løfte.

Mathias slumrede, og Christine traadte sagte hen til Bordet, hvor den lille Marie havde lagt Peters Skindpung. Hun aabnede den, og idet Pengene faldt klingende ud paa Bordet, syntes hun at høre Stormens Hylen og Bølgernes Brusen, som han havde aftvunget sine Gaver. De mange blinkende smaa Sølvmynter mindede hende om, hvor suurt han havde erhvervet denne lille Skat, hvor mangen Fare havde han trodset, hvor mangen Kamp mod Elementet havde han bestaaet! Og nu? — Han meente det saa godt, han bragte sin møisomt fortjente Nødskilling for at hjelpe dem, og — til Løn derfor vansmægtede han nu i Fængslet og ventede maaskee sin Dødsdom! — Hun besluttede strax næste Morgen at opsøge ham i Fængslet, underrette ham om, at Mathias levede og sandsynligviis var uden Fare, og den første Brug, hun vilde gjøre

af hans Gave, skulde være, ved en Deel af den at skaffe sig Adgang til ham.

Hun stod hensjunken i disse Betragtninger, da Mathias rørte sig henne i Sengen, hun gik hurtig hen til ham, han lettede Hovedet fra Puden, saae vildt omkring sig og vinkede hende at komme ganske nær; hun knælede ned til ham. Da spurgte han hvidskende, idet han nærmede sig hendes Øre: „Saae Du det?" — „Hvilket, kjære Fader?" — „Gjenfærdet, som vilde sende mig til Helvede!" — „Gode Fader," sagde hun beroligende og lagde sin Haand ovenpaa hans, „det er en slem Drøm, Du har havt!" Mathias stirrede paa hende, med et sælsomt Blik, saa Blodet isnede i hendes Aarer. Efter et Øieblikś Taushed sagde han, idet han langsomt strøg sig over Øinene og Panden med den flade Haand: „Ja, ja! det var vel ogsaa kun en Drøm!" — og vendte sig om til Væggen. Noget efter, da Væverkonens Suppe havde styrket og vederqvæget ham, sov han ind igjen og sov temmelig rolig til næste Morgen.

Christine iværksatte, hvad hun forrige Nat havde besluttet, hun fik et af Børnene til at være hos den Gamle, medens hun tog Veien til Peters Fængsel. Det gik ikke som hun havde haabet, ingen turde indlades til ham, før det var afgjort, om Mathias levede eller døde, og Sagen var undersøgt. Som hun nu mismodig kom ud igjen paa Gaden, fulgt af Fangevogteren, vilde Skjebnen, at hun netop stødte paa den

Fiskerkone, der saa ubarmhjertig havde skræmmet hende bort, den første Dag, hun vilde begynde sin lille Handel. Denne Kone havde længe misundt Christine hendes fordelagtige Kjøbmandskab. Den forrige Aftens Hændelse var bleven kundbar nok, da Væveren og hans Svend af Frygt for Peters Kæmpekræfter, skjøndt han ikke gjorde en Bevægelse til at undløbe, havde taget Vægteren til Hjelp for at slæbe ham til Raadhuset. Denne Hændelse bestyrkede hende i den Tanke, at Christines stille, tugtige Væsen maatte være Hykleri, siden slige voldsomme, morderiske Optrin kunde foregaae i hendes Hjem. Da hun saae hende komme ud af Raadhuset, satte hun Kurven fra sig, slog Hænderne sammen, med et Udraab og en Eed, tilføiende, at det var Kronen paa hendes Frækhed, at hun besøgte sin Faders Morder. Christine vilde undvige uden at svare, men nogle Drenge, som spillede Klink og Skorsten ved Raadhuusmuren, vare blevne opmærksomme og løb efter hende med Skjeldsord og Spot. Flere Drenge sluttede sig til dem, de traf i hende, hujede og skjældte, og en af de største drev sin kaade Ondskab saa vidt, at han under et lydeligt Hurraraab rev Kappen af hendes Hoved, svingede den høit og raabte: „Saaledes skal Boddelen vise os Peter Vestfarers Hoved!"

Forfulgt og ængstet flygtede den Arme med vaklende Skridt og saae forgjeves om efter et Væsen, der kunde redde hende fra denne Spot og Forfølgelse.

Idet hun nu i stille Fortvivlelse hævede sit Hjerte til Gud, og bad ham om en hastig Død for at befries fra denne Skjændsel, aabnedes den nære Kirkedør. Der havde været Barnedaab, og idet Vognene rullede ned af Gaden, traadte den Geistlige, i fuld Ornat, tæt forbi Christine. Halv knælende greb hun fat i Præstekjolen med skjælvende Hænder, og med neppe forstaaelig Stemme kaldte hun ham til Hjelp. Præsten vendte sig mod den vilde Flok og spurgte, hvad de vilde, og hvad hun havde forbrudt. Sværmen, som deels hans ærværdige Aasyn, deels hans Dragt imponerede, adsplittedes snart, og Præsten vilde just sporge Christine om Aarsagen til denne Tummel, medens hun, vendende det blussende Ansigt fra ham imod Muren, sogte at bringe sine lange blonde Flætninger i Orden, da hiin Kone, som havde foranlediget dette Optrin og i en Frastand været Vidne dertil, nærmede sig. „Hør ikke paa hende, Deres Velærværdighed!" begyndte hun, „veed De, hvorfra hun kommer? Fra Fængslet, hvor hendes Kjæreste sidder, som i Aftes myrdede hendes Fader, sig som han laae i sin Seng!"

„Er det muligt?" spurgte Præsten, og Christine svarede kun med lydelig Hulken, idet hun bedækkede sit Ansigt med sit Forklæde. „Er det muligt?" gjentog han, „saa ung og saa dybt sunken!" — og langsomt forlod han hende. Idet han gik forbi hende lod hun Forklædet synke, og et Blik, hvori krænket Selvbevidsthed og from Taalmodighed talte, trængte den ædle Geistlige

til Hjerte. Han standsede og vilde spørge nærmere, men hurtig, skjøndt støttende sig nu og da kraftløs til Husene, flygtede hun, for at unddrage sig for Enhvers Øine. Saasnart hun kom hjem, sendte hun Bæverens Børn bort, idet hun med qvalt Stemme takkede dem og gav dem hver en af Peters Solvpenge, lukkede Døren af, og i en Krog af Kamret overgav hun sig, tilhyllende sit Ansigt, til sin bittre Smerte. Kun af og til blev hun afbrudt i sin mørke Grublen ved Mathias, som urolig kastede sig frem og tilbage og forlangte snart Et og snart et Andet.

Allerede mørknedes det, da kaldte han hende atter hen til Sengen. „Sid de.!" sagde han, „jeg vil fortælle Dig noget. Veed Du ikke nok, jeg var Fisker engang? Jeg seilede ud, de vilde bilde mig ind det var Vand! Ild var det! Ild og Luer! Gnisterne funklede og brændte mig her, her igjennem Brystet! Jeg kastede mit Garn ud, og de sagde jeg havde gjort en god Dræt. Ja! vel en god Dræt!" sagde han med frygtelig Latter, saa det klang i Stuen, og Christine knælede halvdød ned ved Sengen. Han vedblev: „Djævle var det! De sagde det var Fisk, jeg siger Dig (men ingen skal vide det uden Du) Djævle var det, som rækkede deres lange blodige Tunger ud ad mig, stirrede paa mig med gloende Øine, som brændte heelt igjennem, hvor de saae, de sloge deres hvasse Tænder, deres spidse brændende Kloer ind i mit Bryst, de snoede deres Slanger op

ad mig, saa jeg var nær ved at qvæles og Hjertet maatte briste i mit Liv, Dinene i mit Hoved!"

„Fader! Fader! for Guds Skyld!" raabte Christine, „hvad er det for skrækkelig Tale? Vil Du gjøre mig vanvittig?" — „Hør nu kun!" vedblev den Gamle: „Han sad paa Stenen og manede dem frem og raabte paa mig og bad saa ynkelig. Jeg vilde ikke høre, jeg roede fra ham; da sendte han dem efter mig, og de hang sig i Aarerne, og de klyngede sig i Baaden og tyngede den ned i Vandet, de stod paa Strandbredden og truede mig, og, som jeg sagde Dig, de krøb ind i Garnene og jeg drog dem selv op af Dybet! Det maatte jeg ikke lide, jeg solgte mit Huus og min Baad, drog ind til Byen og tænkte: lad Djævlene husere derude, her skal de ikke naae mig! Da krøb jeg herop, høit op under Skyerne, nær ved Himlen, men Christine! Christine! de naaede mig dog! Han sidder ikke længer paa Stenen! — Han var her! Han bragte dem, han manede dem frem, op af Sprækkerne paa Gulvet skjød de sig, gjennem Luen i Ovnen vældede de ud, gjennem de brustne Ruder foer de ind, og hvislede og hylede: ned! ned i Helvede med Dig! — Hører Du, hvor de raabe det? Her, under Sengen, rundt om mig! Og een — det var den værste — han foer ind i mig! her, her lige i Struben!"

Det Sidste udstødte han med en hylende Lyd, der mere lignede et Dyrs Tuden end Tale. Iiskold

af Rædsel vred Christine sine Hænder og forsøgte forgjæves at afbryde ham, endelig sled hun sin Arm fra ham, som han havde grebet, styrtede ud af Døren og raabte med høi Røst paa Bæverkonen, da hun ikke mere torde være ene med ham. Denne kom og blev hos Christine, medens en af Drengene blev sendt ud efter Feltskæreren. Saasnart Mathias saae en Fremmed taug han, dog veltede og kastede han sig i Sengen, skar Tænder og vred Hænderne med undertrykt Hylen. Da Feltskæreren kom, fandt han ham i voldsom Feber, som var ham ubegribeligt, da Saaret, som slet ikke var betydeligt, umuligt kunde være Aarsag deri. Han forlangte, at en Læge strax maatte kaldes til; thi han var i yderste Fare.

Da Præsten var kommet hjem, forfulgte Christines Billede ham. I sin Studerestue, ved Arbeidsbordet, hvorhen han vendte sine Øine, saae han det smertelige Blik, som havde truffet ham; han vilde udarbeide sin Prædiken til næste Søndag, men det var ham ikke muligt. Han bebreidede sig i Stilhed, at han ikke havde fulgt hende og erkyndiget sig nøiere om Sammenhængen. Endelig lagde han Papirene bort og tog sin Hat. „Jeg maa vide det, om hun er uskyldig og forurettet, eller om det er muligt, at Lasten har sligt et Blik," tænkte han. Hendes Bopæl vidste han ikke, men han gik til Fængslet, for der at erfare det og faae nøiere Underretning. Han havde iført sig sin Ordens Dragt, for ved den at aabne sig Fængslets

Dore, det lykkedes, Fangevogteren troede ikke at turde nægte Peter en Sjæletrøster, og førte ham ind. Saasnart Peter saae ham, troede han, at Mathias var død, hans Dom fældet og at Præsten var kommen for at berede ham til hans Endeligt. I første Øieblik blegnede han, derpaa rakte han ham trohjertig Haanden og sagde: „I Guds Navn, Herr Pastor! Læs I for mig, jeg er villig at høre. Skal mit Hoved springe — jeg er bered!“ — Præsten forklarede ham nu, at han intet vidste om hans Skjæbne, men kom for at trøste ham og høre hans sidste Hændelse af ham selv. Peter var villig og berettede ham alt det Skeete saa aabenhjertig og ligefrem, og tillige med saa from en Hengivenhed, at den Geistlige følte sig rystet og rørt til det Inderste. „Siig mig, min Søn!“ sagde han, idet han gav ham Haanden, „hvor har Du lært denne Tillid til Gud, denne Ro, naar Døden truer?“ — „Ih nu, Herr Pastor,“ svarede han, „paa Havet, hvor man hver Dag har Døden for Øine og tidt seer sig vidunderligt reddet, der maa man vel lære Tillid og Rolighed. Min Fader var Sømand ligesom jeg; hvergang han tog mig ud i Baaden med sig, fortalte han mig, hvor ofte han havde været i Livsfare, og hvorledes vor Herre havde reddet baade ham og andre, naar det saae mindst ud dertil. Da jeg blev saa gammel, at jeg skulde confirmeres, førte han mig selv til Præsten i nærmeste By; han var Jer ikke ulig Herr Pastor, kun at han var en gammel Mand,

med hvide Haar. Han spurgte om mit Navn, og da jeg sagde det, klappede han mig paa Kinden. Min Søn, sagde han til mig, en af vor Herre Christi Apostle var Fisker, som Du, hed ogsaa Petrus ligesom Du Peter. Han elskede sin Herre til Døden, og endskjøndt han af menneskelig Svaghed eengang fornægtede ham, angrede han det snart og var ham tro og stolede paa ham, som paa sin faste Klippe. Tag Ham til Dit Mynster, Peter Fisker! Giv vel Agt paa, hvad Skriften lærer os om Ham og tænk paa Ham i hvad der møder Dig! — See, Eders Velærværdighed! disse Ord lagde jeg paa Hjertet; hver Gang den gode Præst lod os læse noget om Apostelen Petrus, var jeg dobbelt opmærksom, og tænkte: han var engang en Fisker som Du!"

„Fortæl mig Dit Levnetsløb, Peter!"

„Det er snart fortalt. Degnens Datter gik til Præsten tillige med mig. Jeg er nu fyrgetyve Aar gammel, og har faret saa vide om i Verden, men aldrig har jeg seet noget Fruentimmer, der lignede hende, førend maaskee for et Aarstid siden. Læse udenad kunde hun ligesaa godt som Præsten, ja! jeg tør sværge paa, hun var vel saa boglærd som han. Da jeg nu stod paa Kirkegulvet, da lagde Præsten sin Haand paa mit Hoved og sagde: I hvor Du stedes hen i Verden, saa husk paa Apostelen Petrus! — og jeg hulkede som et Barn; da græd Marie ogsaa og løftede sine fromme Øine til Himlen. I

maa ikke bilde Jer ind, at jeg var forelsket i hende, nei, ærværdige Herre! jeg var altfor vild og forvoven en Knos til at have slige Tanker, men hver Gang jeg hørte en smuk Psalme eller tænkte paa Gud og de hellige Engle, saa maatte jeg ogsaa tænke paa Marie, enten jeg vilde eller ikke. Nu, som jeg sagde Jer, jeg blev da confirmeret; fra den Dag af blev jeg paa Fiskerleiet, og saae hverken den gode Præst eller Marie; men en Dag havde vi gjort ret en god Fangst, da sagde gamle Fader til mig: Peter! tag det lille Næt der, og bring den gode Præstemand derovre en Ret Fisk, han har vel fortjent det, thi han har ærlig læst med Dig! — Da svarede jeg ham: Fader! naar det regner paa Præsten, saa drypper det paa Degnen, pleier man at sige, og han sang jo Amen, saa det rystede i Kirken, dengang jeg stod. — Da lo Fader og sagde: Du vil vel see Maries milde Ansigt engang endnu! — og han gav mig en Ret Fisk til Degnen. Saadan gik det nogle Gange. Nu havde vi en Enkemand til Nabo, han var vel sine halvtredssindstyve Aar og derover, men Grunker havde Knarken. Hvordan det nu kom sig eller ei, han hørte engang Fader tale om den smukke Marie, der var saa god og tækkelig, hvad mener I vel, saa faaer han Lyst til at see hende og traver en Morgenstund hen til Byen og giver sig til Ærinde, at han vil sælge sine Fisk der. Han fik hende tidsnok at see, thi han havde fra det Øieblik af hverken Rist eller Ro; og

gik han ikke saalænge der og solgte Fisk, indtil han beilede til Pigen og fik — en Kurv! Degnen vilde vel havt ham til Svigerson, thi, som jeg sagde Jer, han sad varmt inden Døre og lovede dem Guld og grønne Skove; men Marie græd og bad saa længe, at Faderen maatte lade ham løbe. Da fattede han et Nag til mig og bildte sig ind, det var for min Skyld, hun ikke vilde have ham. Jeg maatte lee ham lige i Øinene, thi vel syntes jeg godt om Pigen og gad gjerne seet i de venlige Øine, eller hørt hendes smukke Stemme synge en Psalme, men jeg gad dog allerhelst tumle mig paa Søen og var en lystig Kumpan paa atten Aar, der vilde forsøge sig i Verden, og hadede Stuen og Kakkelovnskrogen meer end det værste Svælg. Imidlertid var han bestandig om Borde med mig, at jeg skulde gjøre en Reise: det var saa godt for en ung Knøs som jeg. Meningen var, han vilde skaffe mig af Veien. Men jeg kunde ikke tage fra de Gamle og lod ham snakke, lo ham ogsaa dygtig ud, at han, som en gammel Mand vilde have det unge Barn. Om Efteraaret gjorde Degnen et lille Høstgilde og bad mig dertil, men ikke ham, nu var Hundrede og Eet ude, skjøndt det var ikke saa urimeligt, da jeg var lettere tilbeens end han, og de desuden vare bange for hans Overhæng. Nogle Dage efter — det var just Jevndøgn og et Veir som om Himmel og Jord skulde forgaae — da kom han til mig. „Peter," sagde han, „jeg har et Garn ude, som jeg vilde bjerge,

men det er saa ondt Veir, at jeg ikke kan raade med det alene, og ingen vil vove sig ud idag for at hjelpe mig; Du er en flink Knøs, og er ikke bange for din Troie, følg Du med mig!" Jeg var strax villig. Det kulede dygtigt og jeg sad ved Roret, mens han roede af alle Kræfter ud efter Garnet. Som jeg nu sidder og passer paa Roret, slaaer han paa eengang Hatten af Hovedet paa mig. Hvad er det for en dum Spas, Mathias? siger jeg i min Uskyldighed, tager en Medestang, som laae der, og rækker mig ud over Baaden for at stange Hatten til mig. Det ventede han paa. Som jeg nu saaledes bukker mig ud over Baaden, griber han mig bagfra om Hofterne, og kaster mig paa Hovedet ud, saa jeg gaaer lige tilbunds! Jeg kom snart op igien og troede endnu bestandig det var Spøg, da han vidste jeg var en rask Svømmer, og at han vilde tage mig op i Baaden, naar jeg kunde indhente ham. Jeg arbeidede alt hvad jeg kunde, thi han roede af alle Livsens Kræfter. Nu var der en Steen, som jeg vel kjendte og var vant til at tage mig iagt for, thi den ragede op af Vandet; til den svømmede jeg hen og hvilede mig paa den, da han maatte tæt forbi den. Uveiret tog til, Hav og Himmel var lige kulsort, og det lynede og tordnede som paa Dommedag. Som jeg nu sad paa Stenen og han kom roende forbi, raabte jeg til ham: kom nærmere, Mathias! den Spøg er alt for grov! — og han var mig saa nær, at jeg greb fat i Nælingen

af Baaden for at holde mig fast og springe ind i den. Da vendte han sig imod mig, løftede en af Aarene og slog mig over Hovedet, saa jeg gik atter tilbunds. Da jeg kom op igjen, roede han endnu stærkere og skreg som en Besat: Ned med Dig! Ned med Dig! — og jeg raabte efter ham i min Harme, idet jeg anstrængte alle mine Kræfter for at indhente ham: Ned i Helvede med Dig! — Da hylede han som et vildt Dyr og slog med Aarerne i Vandet, saa der stod Straaler op som et Vandspring, men roede dog bestandig fort, og jeg kunde ikke naae ham, thi han havde for stort Forspring. Uveiret tog immer til, saa det blev bælgmørk Nat, og jeg laae der og pladskede omkring for at friste Livet, og i det mindste naae Stenen igjen, som jeg ikke meer kunde see. Men nu begyndte Kræfterne at forlade mig, og med dem ogsaa Modet, da tænkte jeg: jeg vil ikke arbeide mere, det er omsonst. Men da var det sælsomt, Herr Pastor! da var det livagtigt som jeg hørte den gamle Præst raabe til mig, midt imellem Bølgernes Larmen: „Husk paa Apostelen Peder!“ — og da tænkte jeg paa, hvorledes han var nær ved at synke, og Herren gav ham Haanden og lod ham gaae paa Bølgerne. Da bad jeg til Gud, at han ogsaa vilde række mig sin Haand, og begyndte paa ny at anstrænge mig; alt dette var et Øieblikś Værk!“

Peter holdt et Øieblik inde, derpaa vedblev han: „Herren rakte mig sin Haand! Jeg hørte atter Aarer

pladske og komme mig nær, jeg troede det var Mathias, der angrede sin Synd og kom tilbage for at hente mig. Jeg var saa forbittret, at min første Tanke var: nu kunde jeg gjengjelde ham og kaste ham ud, som han havde gjort ved mig; dog var det kun et Øieblik, saa fortrød jeg det strax. Baaden kom nærmere, det var ikke Mathias, men tre, fire Andre, der talte et Sprog, jeg ikke forstod. Jeg raabte dem an, de droge mig op, og fra det Øieblik veed jeg intet af mig selv at sige førend fiorten Dage efter, da jeg vaagnede som af en dyb Søvn, fandt mig liggende i en Køie, og, idet jeg rækkede mig hen og kigede ud af Kahytvinduet, saae ikke andet end Vand og Himmel. De havde bragt mig afmægtig ombord paa Skibet og da jeg endelig var kommet til Live, talte jeg vildt og faldt i en hæftig Feber, som deels Anstrængelse og Forkjølelse, deels vel ogsaa Forbittrelse over Mathias's Nedrighed havde paadraget mig. Jeg erfarede nu, at det var en Nordamerikaner, jeg var ombord paa; nogle af Mandskabet havde været i Land, den Dag de reddede mig, og Skibet var gaaet under Seil, faa Timer efter, jeg blev optaget, saa der var ikke Tid til at bringe mig til mit Hjem, som de ikke engang vidste, da jeg var mine Sandsers Brug berøvet. Da min Sygdom blev saa alvorlig, havde de været fristede til at lade mig sætte i Land, da vi seilede forbi England, men den menneskekjærlige Capitain vilde ikke overgive mig saa hjelpeløs til min Skjæbne; jeg var

nu over hundrede Mile fra mit Fædreland, omgivet af lutter Fremmede. Det skar mig i Hjertet for mine gamle Forældre, som jo maatte holde mig for død; men, hvad var at giøre? Saasnart jeg kom lidt til Kræfter, lod jeg mig hyre som Skibsdreng og kom velbeholden til Indien. Fra en Havn, hvor vi løb ind efter friskt Vand, havde jeg skrevet hjem og lovede i mit Brev, hvad jeg strax havde besluttet, at komme tilbage med første Skibsleilighed. Den fandtes nogle Maaneder efter; vi maatte udholde en stærk Storm og løbe ind i en Havn, for at efterseе Skibet; der traf jeg uformodentlig en Landsmand fra samme Fiskerleie som jeg, han forfærdedes ved at see mig, thi mine Breve vare ikke indløbne, man holdt mig for død. Han bragte mig sørgelige Tidender: Min Moder var død, min Fader havde kun overlevet hende nogle Uger, det lille Huus var solgt tilligemed Fiskeredskaberne, for at bestride Begravelsen. Hiin Jevndøgns Aften var Mathias kommen heelt forstyrret og næsten afsindig hjem, havde fortalt: at Baaden var kantret og jeg var druknet, det havde ikke været ham muligt at redde mig, da han nær selv havde sat Livet til. Strax efter var han faldet i en Sygdom, men da han var kommet sig, havde han ved Overtalelse bragt Degnen til at give ham sin Datter. Marie havde vel endelig samtykket, da Faderen fordrede det, men hun var stille og traurig og græd altid, naar hun var ene. Mathias kunde

siden hiin Aften ikke meer taale Søen, og var i Færd med at sælge sit Huus, for at drage til sin Fødeegn nogle Mile derfra, dengang min Landsmand drog fra Fiskerleiet. Hvad skulde jeg nu vel hjemme? Der var ingen Glæde for mig at hente. Jeg gav Capitainen paa Skibet hvad jeg havde fortjent paa min forrige Reise, til at lade sætte et lille Kors paa mine Forældres Grav, tog Hyre paa et Skib, der gik til Middelhavet, og har fra det Øieblik af tumlet om i fulde tyve Aar. Da vaagnede Lysten til at see mit Fødeland. Tro mig, kjære, velærværdige Herre! der er vel smukt mange andre Steder, ja, vel kan der være smukkere endog end her, men det gaaer En dog ikke saaledes til Hjertet, som de Steder, hvor man har leget som Barn. Jeg maa næsten skamme mig ved at sige det, men da jeg saae min Faders Huus og Piletræerne igien, og en stor Steen, som jeg engang faldt imod og slog mig et Hul i Hovedet paa, da maatte jeg gamle Karl græde som et Barn, mig syntes jeg saae Moder staae ved Stenen og tørre Blodet af mig. — Jeg havde sanket mig lidt til Bedste paa mine Reiser. Jeg kjøbte min Faders Huus igjen, og levede der i Stilhed. Mathias havde rigtignok solgt Huset og var flyttet med sin unge Kone til sin Fødeby, efter nogle Aars Forløb var han forsvunden derfra og ingen vidste, hvor han var blevet af. Aarsagen skulde være, at det var gaaet tilbage med ham, saa skjøttede han ikke mere om at leve med dem, der

før havde misundt ham; han havde bestandig været tungsindig, og paa den sidste Tid levet uordentligt. Marie havde været flittig og sparsom, passet Huset og Børnene, som hun burde, og overbærende havde hun været med den gamle vanskelige Mand, men aldrig fornøiet. Det skar mig i Hjertet, hvad havde jeg ikke givet til at vide hendes Opholdssted, og kunde hjelpe hendes Børn lidt frem i Verden! Imellem faldt det mig vel ind, at det var klogt, om jeg tog mig en Kone, men ingen vilde staae mig an. Erindringen om Marie havde forvænt mig, endnu havde jeg ingen fundet, der var som hun, hverken paa Kysten af Indien eller i England eller i Spanien eller her. Da kom den lille Pige, I mødte igaar, for at kiøbe Fisk, hun lignede Marie af Ansigt, af Øine, hun lignede hende endnu mere af Væsen og af Sindelag. Jeg tog imod hende af et godt Hjerte, imellem tænkte jeg vel paa, hvilken Himmel min Hytte vilde blive mig, naar jeg kunde bringe hende derind som Brud, men saa tænkte jeg atter paa mine syrgetyve Aar og taug, for ikke at skræmme Pigen fra mig eller hente mig en Kurv, dog sagde jeg tidt til mig selv: Hvem veed dog, hvorledes det kan vende sig. Da vendte det sig heel sørgeligt! Dog mener jeg i min Eenfoldighed: den Herre, som gav Sanct Peder Haanden og lod ham gaae paa Bølgerne, hvis Haand ogsaa opholdt mit ringe Liv, ikke blot hiin Aften, men i mangen

truende Livsfare, han kan vel ogsaa nu redde mig op af Dybet. Vil han det ikke, saa skee i hans Navn, hvad der vil, jeg har intet Ondt paa min Samvittighed."

Præsten greb hans Haand med Taarer i Øinene og sagde begeistret: „Dit Huus skal ikke omstyrte, thi Du har bygget det paa en Klippe! Den Gud, Du troer paa, vil bevare Dig!" — Og han ilede fra ham til Mathias's Bolig. Denne laae i hæftigt Raseri, af hans vilde Ord erfoer Præsten snart Sammenhængen, og fuld af Beundring og Taknemlighed hævede hans Hjerte sig til den giengjeldende Magt, hvis underlige Veie nu laae saa klart for ham. „Ned i Helvede med mig!" skreg Mathias uophørlig. „Ja," raabte Præsten i Harme, „Ja! vel ned i Helvede med Dig, Du Morder! Du er der alt, Du bærer det i dit ugudelige Hjerte! — Dog, end er Naadens Port ikke lukket. Hør Guds uendelige Barmhjertighed og vend dit vilde Sind til Ham, som kan frelse Dig. Peter lever! Du kan endnu oprette noget af hvad Du har forbrudt, jeg siger Dig, Peter lever, fald for hans Fødder, for hans Skyld vil Herren forlade Dig din Synd, dit spildte Liv, hvis Du angrer og taalmodig bærer Straffen, Du har paadraget Dig: en glædeløs Alderdom!" Mathias saae med stive Blik paa den ædle Geistlige, som gjentog, hvad han havde sagt. Da lagde hans Raseri sig; lidt efter lidt kom

han til sin Besindelse, og var faa Dage efter uden Fare.

Peter, som ved Præstens Foranstaltning strax blev losladt, traadte ind i Stuen. Fængselsluften og den Sindsbevægelse, han, med al sin Standhaftighed, havde været i, havde vel giort hans mandige brune Ansigt noget blegere end sædvanlig, men Omhed og Kjærlighed og Haab brændte i de ærlige Oine, og med et Glædesskrig sank Christine til det trofaste Bryst — da tilgav han villig Mathias. Næste Sondag lyste den fromme Præst fra Prædikestolen for Peter Jacobsen, kaldet Vestfarer, og Christine Mathiasdatter, og Taarer qvalte næsten hans Stemme, idet han onskede disse Forlovede Himlens bedste Velsignelse. En Maaned efter viede han det lykkelige Par og Texten var: „Hvo som bygger sit Huus paa en Klippe, hans Huus skal ikke omstyrte!"

Mathias overlevede kun denne Forbindelse nogle Uger, han døde i sin Svigersons Arme, og i hans bristende Blik laae endnu en Bon om Tilgivelse. Den lykkelige Peter forte sin Brud ind i sin Hytte, hvor Bornene fra Fiskerleiet modte og omringede hende. „Tak for god Handsel, søde Born!" sagde hun og trykkede dem vort til sit Bryst, og den forste Brug hun giorde af sin huusmoderlige Myndighed, var at foranstalte en lille Fest for dem. I Haugen, som Christine dyrkede, blev sat en hvid Rosenbusk til

Maries Erindring, og Christines barnlige Taarer flode ofte mildt ved den fromme Korsdragerindes Minde. — Den ædle Præst var Gienstanden for begge Ægtefolkenes og siden for deres Børns dybeste Kjærlighed og Hoiagtelse, de saae i ham et Himlens Sendebud, som havde lindret Dieblikkets Qvaler og oplost deres Skjæbnes Forvikling. —

Gjæstekammeret i Præstegaarden.

„Nei, det er altfor galt!" udbrød Maria, Præstens ældste Datter, „saadan Falskhed kunde aldrig lykkes!" — „Jomfru Maria," svarede den gamle Sara, idet hun gik hen til Ovnen for at komme en rød Bolt i Strygejernet, „dersom hun ikke havde afbrudt mig, saa vilde hun snart have faaet at høre, at det heller ikke lykkedes. Falskhed slaaer sin egen Herre paa Halsen, det udebliver aldrig, heller ikke her; thi Kong Svends Hoved blev tilsidst afhugget med en Øxe af en Bonde, som kjendte ham, dengang han flygtede for Valdemar." — „Fortæl dog i den rette Orden, Sara, saa langt ere vi jo ikke komne," raabte Grethe, Marias yngre Søster. „Maria skal ogsaa altid falde Dig i Talen, fortæl hvordan det gik med Kong Valdemar og Absalon?" — „Hvor var det jeg slap?" spurgte Sara, idet hun foer rask hen over Tøiet med det varme Jern. — „Du sagde, at Ditlef, som igjen havde reist sig, kløvede Hovedet paa Knud, der bødede for sig med den høire Arm, saa at han faldt næsten død paa Stedet." Sara fortsatte med høi Røst: „Absalon, som mente, at det var Valdemar, greb ham

i sine Arme, lagde hans blodige Hoved i sit Skjød, og vilde hellere vove sit eget Liv imellem de fjendtlige Vaaben, end forlade Kongen, som endnu — —"

„Kommer der Nogen?" raabte Præstekonen, som stod inde i Storstuen, „Hundene gjøe." — „Ak nei Moder," svarede Maria, „hvem skulde komme her; der løb vel en fremmed Kat over Gaarden. Bliv ved, Sara, bliv ved!" — „Som jeg sagde," blev Sara ved, „han vilde ikke forlade Kongen, som endnu gispede og havde lidet Liv tilbage; omsider mærkede han af Klæderne, at det var Knud han havde" — —

Hundeglamet tog nu saaledes til, at det aldeles overdøvede Saras for Resten gjennemtrængende Stemme; Svinene skreg i Udhusene, og en Vogn rullede ind i Gaarden. Imedens Grethe løb ud for at see, hvem det var, sagde Maria fortrædelig: „Det er vel atter den halte Thomas fra Landsbyen, som har slagtet en gammel Ko og vil prakke os Kjødet paa, man kan aldrig have Ro!" — I samme Øieblik aabnedes Døren hurtigt, og en ung Officeer blev staaende paa Dørtrinnet, imedens Grethe, springende med Lyset foran, lyste op og ned af ham og sagde: „Kjender Du ham?" — „Johannes!" raabte Maria, og foer ham imøde, saa hun traf Strygeklædet ned af Bordet, „Johannes! min Broder!" Idet hun sluttede ham i sine Arme, kom Præsten ud af sin Studerestue med en stor Lyseplade i Haanden, hvilken han, idet han blev den unge Mand vaer, til Saras store Forfær-

delse satte paa en Stol, lige oven paa en uypibet Kappe. Han og Moderen ilede i Sonnens Arme, der modtog og gjengjeldte deres Kjærtegn med Inderlighed. Derpaa sagde han, idet han tog deres Hænder: „Jeg kommer ikke alene, kjære Forældre, jeg bringer min Kone med!" — Han vendte sig mod Forstuedøren, Alles Dine fulgte ham, og et ungt, smukt Fruentimmer, hyllet i en Reisekappe, traadte nogle Skridt nærmere. Han forte hende i Moderens Arme, hvis Haand hun greb og trykkede til sine Læber; hun hilste derpaa de Andre med en Ynde og Venlighed, som indtog dem Alle. Men Moderen forlod dem snart, for at giore Anstalt til en Vederqvægelse efter den lange Reise, og for at lade lufte ud i Gjæstekammeret.

Sara havde imidlertid ryddet Toiet væk, som hun tildeels maatte sanke op rundt omkring paa Gulvet, og gik nu til sit Hjem, uden at ville oppebie Aftensmaaltidet, „thi," sagde hun til Grethe, som vilde have hende til at blive, „man maa aldrig falde Folk besværlig; Enhver bor vide, at trække sig tilbage i rette Tid!"

Ved Aftensbordet, da den forste Glædestummel havde lagt sig, maatte den unge Mand give en omstændelig Beretning om sine Tildragelser i de mange Aar, han havde været fraværende. Endskjondt det vil være tilstrækkeligt her at meddele et kort Udtog deraf, maa den Bemærkning, hvormed han begyndte For-

tællingen om sine Hændelser, ikke forbigaaes: at nemlig den Lyst til Krigsstanden, for hvilken hans Fader endelig havde givet efter, som havde fort ham til Ditmarsken, til Johan Rantzau, under hvem han havde giort sit forste Tog, ogsaa fra en anden Side havde viist sig for ham som Forsynets Styrelse, da han paa det Sted, hvorhen Fædrelandskjærlighed og Ære kaldte ham, midt iblandt Fjenderne, havde fundet sit Livs Lykke, sin Margrethe. Nedstammende fra en dansk Mormoder, som for et halvt Aarhundrede siden var flyttet med sin Broder til Meldorf i Ditmarsken, havde Margrethe beholdt en Forkjærlighed for de Danske, som lettede ham Adgangen til hendes Bekjendtskab, da han tilfældigviis blev indqvarteret netop i det Huus, hvor hun, den Gang omtrent sexten Aar gammel, levede med sin Moder. Da Freden efter en Maaneds Forlob blev sluttet, havde han under forskjellige Paaskud opholdt sig der endnu i nogen Tid, endelig maatte han drage hjem, og Margrethes Smerte ved Afskeden havde viist ham, hvad han aldrig havde turdet haabe, at han var hende kjær. Flere Gange var han paa Veie at vende tilbage, tilsidst kom han til sit Hjem, hvor hans Sorgmodighed havde været Enhver paafaldende. Han bebreidede sig at have givet Slip paa en Lykke, hvis Værd han forst rigtig folte, da han troede at have forspildt den. Han skrev til Ditmarsken, Margrethe og hendes Moder vare tagne derfra; gjentagne Forsog paa at komme

dem paa Spoer vare forgjæves. Han havde da foretaget en Reise for at adsprede sig, maaskee i det hemmelige Haab at træffe sin Elskede. Endelig udbrod Krigen med Sverrig 1563, Johannes ilede tilbage. I fem Aar havde Fraværelsen, og nu tilsidst Krigen med alle dens Besværligheder, ikke formaaet at qvæle hans Kjærlighed; uventet, som sendt fra Himlen, fandt han sin Margrethe i et fjendtligt Land; en Veninde af hende var bleven gift med en svensk Præst, strax efter at Johannes havde forladt Ditmarsken, og havde overtalt hende og hendes Moder til at følge sig. Kort efter dette Møde havde Margrethe givet ham sin Haand og snart havde hun heller Intet i Verden at holde sig til, uden ham, da hendes Moder, faa Maaneder efter Brylluppet, stille hensov i hendes Arme. Da nu Vinteren nærmede sig, og han længtes efter sit Hjem og sin Slægt, som han i saa mange Aar ikke havde seet, og da det desuden var muligt, at han kunde blive udsendt til et Sted, hvor han ikke kunde bringe sin Kone med, havde han benyttet en kort Vaabenstilstand og erholdt Tilladelse til at gjøre en hurtig Reise hjem til Faderens Præstegaard, som laae nær ved Mariager, ikke langt fra Randers Fjord. Han kom nu for at betroe sin bedste Skat til sin Families Varetægt, i hvilken Margrethe saa meget snarere følte sig hjemme, som det efter nogen Spørgen frem og tilbage, og ved Fremviisning af et lille Krystalsignet, hvilket hun havde arvet efter

den ovenomtalte Bedstemoder, opklaredes, at denne ikke alene var fra Danmark, men fra Jylland og fra selvsamme Egn, hvor Datterdatteren nu var vendt tilbage, ja beslægtet med Præstens Forfædre.

Gjæstekamret var gjort tilrette for de unge Ægtefolk, det var det største Værelse i Præstegaarden og tillige det smukkeste. Fra det ene Vindue saae man Kirke og Kirkegaard, fra det andet en Vandmølle, som laae temmelig nær, saa man hørte Hjulene dreies af Vandet. Paa de hvidkalkede Vægge hang Kobberstykker, forestillende Steder af den Bibelske Historie, de tilhørende Sprog af Bibelen vare trykte underneden, paa Tydsk og paa Dansk. Krandse af gule Evighedsblomster hængte deels mellem Kobberne deels over dem, og toge sig godt ud til de sorte Rammer. Et Speil med bred forgyldt Ramme, hvis Glas var lidt beskadiget af Fugtighed, hang over Natbordet, i Vinduerne vare Gardiner af Filee, og det hjemmegiorte, blaastribede Omhæng var trukket sammen om den taarnhøie Seng, som maatte bestiges ved Hjelp af Skamler. Den ene Endevæg var bar, paa den stod en gammel Dragkiste.

En Søndag Morgen, omtrent fjorten Dage efter deres Ankomst, skjenkede Margrethe sin Mand en Datter, som blev modtaget med stor Glæde af Enhver i Præstegaarden. Fjorten Dage efter holdt Bedstemoderen hende over Daaben, hvor hun blev kaldet Johanne efter sin Fader, som snart efter maatte for-

lade dem, da Foraaret nærmede sig og hans Tilladelse var udløben. Foraar, Sommer og Vinter gik hen for Margrethe i rolig Eensformighed; hendes Følelser vare deelte mellem Længsel efter den fraværende Mand og Glæde over den lille Pige, som udviklede sig i den herligste Sundheds Fylde. Vinteren havde atter indfunden sig. En Aften sad Margrethe paa det omtalte Gjæstekammer, rokkede ved Vuggen og nynnede en tydsk Vuggevise, imedens hun strikkede Strømper til den fraværende Mand. Hun ønskede, at hver Maske var et Skridt, hver Tanke et Vingeslag, som kunde føre hende til ham. Marie, som efter Mandens Afreise deelte det afsides liggende Kammer med Margrethe, bragte Lys ind, fulgt af den gamle Sara, der boede paa et lille Kammer hos Præstens Nabo, Mølleren, og i det Mindste eengang ugentlig kom i Præstegaarden, tog Haand med, i hvad der forefaldt, morede Børnene med Eventyr og gamle Sagn, sang Kjæmpeviser for dem, ja fortalte dem og, som vi i Begyndelsen have seet, Begivenheder og enkelte Træk af Fædrenelandets Historie. Hun var derfor høilig afholdt i Præstegaarden, og Præsten selv yndede og agtede hende, som hun og var godt lidt og vel antaget i hele Omegnen.

Margrethe, som ikke var det danske Sprog ret mægtig, og desuden som oftest stille og hensjunken i sine egne Tanker, havde ikke givet sig synderligt af med hende. Nu bragte Sara hende nogle Pund

Hor, hun havde spundet for hende. Mens Margrethe maatte gaae fra Vuggen for at modtage Garnet og betale Spindelønnen, vaagnede Barnet, skjøndt Sara vuggede af alle Kræfter og sang, saa det rungede i Stuen. Da Moderen kom Vuggen nær, rækkede Barnet de smaa trinde Arme ud efter hende, lokkede og smilede, saa hun maatte tage hende op. Hun lagde Mærke til, at Sara alt under Samtalen flyttede Lyset, holdt det i Veiret hen for Barnet, og, klingende med et Nøgleknippe, gjorde sig al Umage for at drage den Lilles Opmærksomhed hen til sig. Pludselig udbrød hun: „Hvad seer dog Barnet efter derhenne?" Margrethe svarede, at saasnart det blev Aften, stirrede den Lille uophørligt paa den hvide Væg, just henne i den mørke Krog, hvor ingen Skilderier hang, og lod sig af Intet lokke derfra eller forstyrre deri. „Det er ikke godt!" brød Sara heftigt ud. — „Hvorfor ikke?" spurgte Margrethe, idet hun næsten uvilkaarlig flyttede Barnet om paa Skjødet, med Ryggen mod Væggen; men den Lille stak i at skrige, snoede og dreiede sig, kastede sig om paa Ryggen og kigede baglænds, saa Moderen maatte lade hende have sin Villie. „Hvorfor er det ikke godt?" gjentog Margrethe. — „Den hvide Væg skærer Barnet i Øinene," svarede Sara langsomt. „Bliv ikke paa dette Kammer!" vedblev hun, „for maa hun nøjes med en mindre Leilighed, og flytte over i Jomfru Marias lille Stue!" — „Hvorfor da ikke?" spurgte paa eengang Margrethe og Maria.

Sara svarede Intet; en Gysen giennemisnede Margrethe, og kom det hende for, som hørte hun tydeligt et sagte Suk oppe i den mørke Krog af Kammeret, hvorhen Barnet stirrede. Sara havde reist sig, hun svøbte sig i sin sorte Tamises Kaabe. „Oprigtig Tak og god Nat!" sagde hun, idet hun gav Margrethe og Maria Haanden. — „Hvorfor skulde jeg ikke blive her?" gjentog den Første, idet hun holdt hende tilbage. Sara lagde sin Haand trohjertig paa hendes Arm og hvidskede, idet hun saae sig sky omkring: „Det er ikke godt, at Børn faae Samqvem med hvad der ikke hører til denne Verden. — En god Nat," lagde hun til med høi Røst og gik med drønende Skridt, som gienlød i hele Huset, ned af de steile Trapper. Da Maria tog Lyset for at lyse hende ned af Trappen, blev Margrethe staaende ubevægelig midt paa Gulvet med Barnet paa Armen, der, ligefuldt at der var mørkt, som sædvanlig sprang og lokkede, smilede og rækkede sig mod den hvide Væg.

Den lille Johanna, som kort efter fyldte Aar, voxede og blomstrede som en Rose, og udviklede sig tillige paa en beundringsværdig Maade. Hun kunde sige adskillige Ord, forstod hvad man talte til hende, og gik sikkert alene. Saras Ord havde sat Margrethe i saa sælsom en Stemning, at Barnets tiltagende Skjønsomhed forfærdede hende meer end den glædede hende, da hun troede den fremkaldt paa en unaturlig Maade. Det være nu virkeligt, eller at

hendes Phantasi var bleven ophidset, men hun troede ofte at høre dybe Suk og en hul Stønnen, især ved Midnatstid, i hiin mørke Krog. En Aften sad hun med Barnet paa Skjødet, og dette morede hende og Maria med at gjøre alle sine smaa Kunster, alle de forskjellige Stillinger og Gebærder, som klæde Børn saa godt, og ved deres Naturlighed have noget sælsomt yndigt og rørende midt i deres Pudseerlighed. Paa eengang gjorde den Lille et alvorligt Ansigt, foldede Hænderne, som til at bede, og hævede dem og Øinene til Himlen. Margrethe forskrækkedes; havde hun end ofte, med Barnet paa Skjødet, i stille Bøn hævet sit Hjerte til Gud, vidste hun dog med Vished, at hun aldrig havde ledsaget sin Bøn med noget udvortes Tegn, hvor kom nu Barnet til denne Stilling, hvad bebudede den?

Endnu samme Aften besluttede hun at flygte for den usynlige Magt, der vilde gribe ind i hendes Liv og hvis Virkekraft paa hendes Barns Hjerte laae udenfor hendes Medvirkning. Hun indrettede sig altsaa i Marias lille Kammer, og gik roligere til Sengs end i lang Tid; men denne Rolighed varede ikke længe. Johanna faldt ikke i Søvn, græd og skreg og strakte de smaa Hænder ængstelig mod Døren. Margrethe trøstede sig med, at det var kun saalænge Stedet var hende nyt og uvant, og at hun snart vilde finde sig hjemme der; men tvertimod tiltog Barnets Uro og Ængstlighed, det vilde hverken spise eller sove,

og svandt hen, næsten med hver Dag. De forskjelligste Følelser strede nu i Margrethes Hjerte; paa den ene Side bebreidede hun sig, at hun muligen opofrede sit Barns Helbred for en urimelig Overtro, paa den anden Side frygtede hun for at give dette elskede Barn i ubekjendte Væsners Magt. Hun forsøgte at udforske sin Svigerfaders Mening, men han taug først, og da hun vedblev at trænge ind paa ham, henviiste han hende til Christi Ord, at hvert Barn har sin Engel, som nok kan modstaae sligt Gjøglespil. Da besluttede hun om muligt at lade Den læge Saaret, der havde slaaet det, og gik en Dag hen til Sara, for, om ikke ligefrem at raadføre sig med hende, saa dog at efterspore om hun vidste mere om Sammenhængen heraf, end hun havde sagt.

Sara sad og spandt ved Vinduet, i hvilket Urtepotter med Krusemynte og Ambra stode saa tæt ved hverandre, at de giorde Kamret temmelig mørkt. Over Dragkisten var bredet en fiolet og hvid, trykket Dug; derpaa stode nogle brogede Gibsdukker og endelig nogle gamle, forlæste Bøger støttede op mod Væggen. Sara reiste sig hurtigt, skjød Rokken tilside med Foden, og bandt i største Hast sit Forklæde paa, som laae sammenlagt paa den Stol, hun havde siddet paa, og gik Margrethe imøde. Sara lagde strax Mærke til, at Johanna havde forandret sig, og spurgte, om hun havde været syg; Margrethe svarede, hun havde været noget urolig og da hun strax derpaa, i Forbigaaende

fortalte, hun havde forandret Værelse, studsede Sara og spurgte om det var efter den Tid, hun havde været urolig. Da Margrethe ikke kunde nægte det, udbrød hun paa sin hæftige Maade: „Saa flyt tilbage, flyt i Herrens velsignede Navn tilbage igien! Hvad nytter det at stampe mod Braadden?“ — Margrethe yttrede, at hun frygtede for at give sit Barn i Væsners Vold, hun ikke kjendte. „Saa eenfoldigt tænkte ogsaa jeg,“ svarede Sara, „men lad os huske, at et Barns Sjæl hører Herren til. Han vil ikke tillade nogen djævelsk Mägt at virke paa det, ikke engang igjennem de syndige Sandser! Har hun ikke hørt, Frue, at de hellige Engle lege for de nyfødte Børn, medens de sove, saa de smile i Søvne, længe for de kunne det vaagen, saa de faae Forstand paa de himmelske Glæder, længe for de endnu kunne opfatte de jordiske? Hvem veed hvilke himmelske Skuespil de smaa Guds Engle opføre der, hvor vi med vore forblindede, jordiske Øine kun see en hvidkalket Væg? Hvem veed om ikke Herren selv har aabnet Barnets Øine for disse Glæder; thi dets Farfader er en from og retfærdig Mand, og har i mange Aar været en tro Arbeider i Herrens Viingaard, og sligt lønnes ofte i tredie og fjerde Led. Naar et Barn betragter sine Fingre, da tykkes det, at de ere gyldne, thi saalænge det er uskyldigt og frit for Synd, da er det endnu iklædt den himmelske Glands, som vore første Forældre i Paradiis. Hvem veed om ikke en saadan Glands omgiver det Sted, hvor denne lille Uskyldige

første Gang fæstede sine Øine? Som jeg siger: flyt hun i Herrens velsignede Navn tilbage igjen!"

Endskjøndt Margrethe ikke følte sig aldeles tilfredsstillet ved Saras Ord, saa bestyrkede de hende dog i det Forsæt, at tage sit gamle Kammer i Besiddelse; dog lod hun et Ord falde om de Suk og den Stønnen, som havde ængstet hende. „Lad den Fugl flyve, lille Frue!" svarede Sara, „hvad skal vi gjøre? Man maae gaae paa Jorden, om den saa var gloende. Ja vist sukker hun, ja vist stønner hun, den arme Sjæl. Gud alene veed, hvad hun har paa sin Samvittighed!" — „Hvem? Hvem?" spurgte Margrethe. Sara rykkede sin Stol nærmere til hende, saae sig omkring i Kammeret og sagde derpaa, sagtere end ellers: „Det skal være en Møllerenke, som døde der i Huset; min Farmoder har ret godt kjendt hende og ofte seet hende med den hvide Kofte med Falbelader om, som hun nu gaaer igjen med." Det være sig at den Spænding, Margrethe var i under denne hele Samtale, gjorde hende modtageligere for ethvert Indtryk, eller hvad anden Aarsag der kunde være dertil, nok, hun kom til at lee over Møllerenkens Falbelader, hvilket Sara tog hende meget ilde op. Med et straffende Blik rykkede hun fra hende, trak Rokken til sig, og udtraadte sin Harme og Forargelse paa den, saa Hjulet snurrede lynsnart omkring, til den lille Johannas store Fornøielse. Margrethe havde Møie med

at stille Sara tilfreds, og det var hende ikke muligt at faae et Ord meer af hende om den Materie.

Saasnart Margrethe kom hjem, flyttede hun tilbage paa Gjæstekammeret. Maaskee, tænkte hun, anraaber den arme Aand Himlen om sin Befrielse, og stoler paa, at den Uskyldiges Bønner formaae meget — og uvilkaarlig foldede hun Barnets smaa Hænder, og sine egne omkring dem. Fra det Øieblik at Margrethe var paa sit forrige Værelse igjen, var Johanna rolig og begyndte snart at trives som før. Margrethes Frygt var forsvunden; Saras Forestillinger havde, ihvor sælsomme de end forekom hende, givet hendes Phantasi et nyt Sving. Hun dvælede ofte ved den Tanke, at Himlen aabnede sin Herlighed for de Uskyldiges Øine; og var hendes Hjerte heelt opløst og smeltet i Kjærlighed, da, naar Aftensolen brød sine Straaler paa den hvide Væg og en dyb Dæmring forresten fyldte Værelset, kunde hun vel endogsaa troe at skimte Frelserens huldsalige Billed, som smilte til hende, og Engle med mangefarvede Vinger, som omgave det. Da flygtede al Sorg og Usikkerhed fra hendes Hjerte.

Saaledes hengik to Aar, da gjorde Freden hendes Lykke fuldkommen, hendes Mand kom glad og karsk tilbage fra den Kamp, han med Hæder havde fægtet ved Svarteraa, under Daniel Rantzau. Han medbragte et Ar paa Kinden, for Resten var han i alle Maader uforandret. Men ingen Glæde er ublandet. Margrethe skulde nu med sit Barn forlade den kjære

Præstegaard, og følge med sin Mand til hans Standqvarteer. Dog høitideligholdt Forældrene først deres tredivte Aars Bryllupsdag, og samme Dag viede Faderen Marie til Kapellanen paa Stedet, med hvem hun i et Par Aar havde været forlovet, og som nu var indsat til Faderens Medhjælper og Eftermand. Hele Menigheden var indbuden til denne Fest, og som de Alle plejede at betragte den gode Gamle som en Fader, toge de ogsaa hjertelig Deel i hans Glæde.

Reisedagen var bestemt, Johannes var redet hen for at tage Afsked med en Bekjendt, en Miils Vei derfra, Margrethe var alene paa sit Kammer og pakkede noget Tøi ind. Den lille Johanna sad paa Gulvet ved hendes Fødder, og pakkede nogle Baandstumper og Silkeklude ned i en Æske, det var i Skumringen. „Reiser den gamle Kone ogsaa med?“ spurgte Johanna og trak Moderen i Kjolen. „Hvem?“ sagde Moderen. Da krøb Barnet ind til hende, stak i at græde, skjulte sit Ansigt i hendes Klæder, og omklamrede hendes Knæe med sine smaa Arme. „Hvem? hvilken Kone?“ gjentog hun noget bestyrtet, og forsøgte at løfte den Lille op paa sit Skjød; men denne blev ved at hulke og pressede sig tættere ind til hende, med Ansigtet dybt ned i hendes Skjød. Frygt for at forfærde Barnet endnu mere gav Margrethe Fatning til at betvinge den sælsomme Rædsel, der betog hende, dog vovede hun ikke at see sig om. Endelig fik hun det heldige Indfald at spørge: „Er det Bedste-

moder, Du mener? Hun reiser ikke med.“ Da slap Barnet hendes Knæe, loftede det lille Hoved i Veiret, smilede og lo, skjøndt de brune Oine endnu vare fulde af Taarer, hun rystede paa Hovedet, saa de tykke mørke Lokker faldt heelt tilbage, og begyndte derpaa igjen rolig at pakke sine Klude sammen. Margrethe havde ikke saasnart glemt sin Skræk. Da hun havde faaet Johanna i Seng, søgte hun Sara op, som just var i Præstegaarden for at hjelpe dem at bringe Alting til Rette efter Gildet; hun stod just og polerede Sølvtøiet af. „Saa flittig, gode Sara!“ begyndte hun. „Dertil har vor Herre jo givet os Arme og Hænder, lille Frue,“ svarede Sara med sin dybe, grove Mandsstemme. „Til at røre os og arbeide, har vi faaet dem, ikke til at de skulde groe os fast i Siderne. Nei, ud fra Kroppen med dem, til vort eget og andres Gavn!“ — „Enhver har ikke faaet lige Gaver eller lige Kræfter,“ svarede Margrethe, ogsaa føler jeg, at den forestaaende Stilsmisse gjør mit Sind forsagt og sorgmodigt. Jeg blues ved at tilstaae det, men det ængster mig at være alene deroppe, og jeg kan ikke nærme mig de gode Gamle, som jeg snart skal forlade, uden Taarer. Det vilde være en god Gjerning, hvis I vilde følge op med mig og søge at meddele mig Eders Mod.“ — Sara var strax villig; saasnart som Margrethe var bleven alene med hende, bad hun hende indstændig og alvorlig at sige hende Alt, hvad hun vidste om den Aand, som

formodentlig ved en eller anden Brøde var bunden til Verden og til dette Sted, for at hun deraf kunde slutte, hvad den egentlig vilde Barnet, og om dets Liv eller Helbred maaskee var tryllet til disse Mure, som hun var nærved at forlade med det.

Sara satte sig ned, glattede langsomt det fiolette, blommede Forklæde over Skjødet, og idet hun lagde en Haand paa hvert Knæ, stirrede hun nogle Øieblikke hen for sig, som for at samle sine Tanker, derpaa begyndte hun saaledes.

„Det var Anno 1494, at den unge Ridder Jørgen Udzon til Overgaard, Lehnsherre til Skanderborg Slot, drog med Kong Johannes i Krig mod Svensken. Han var en smuk ung Herre, modig og vel optugtet i al Dyd og Hovisthed, som det sig bør en adelig Herre. Iøvrigt var han den sidste af sin Stamme, og i heel trykkende Omstændigheder, da stor Gjeld hæftede paa hans Godser, fra hans Faders Tider af. Kong Johannes slog de Svenske tvende Gange og Ridder Jørgen vendte Aaret efter tilbage, med en svensk adelig Frøken ved Navn Gustava, som han havde kaaret til sin Brud, til stor Misfornøielse for hendes Slægt, da hun medbragte ham store Rigdomme, saa han løste sine Godser, som vare pantsatte for Gjeld, og kunde sætte dem i god Stand. Dog havde han maattet forbinde sig til, at Godserne, til Gjengjeld for den Pengesum, han havde modtaget, skulde tilfalde hans Kones Frænder, hvis hun og han

skulde falde fra, uden Livsarvinger. Paa selvsamme Tid levede, i denne samme Gaard, som hendes Svigerfader nu beboer med alle Sine, en rig Møller; thi først da den Evangeliske Lære, under høisalig Kong Frederik den Første, blev indført her i Landet, blev den kjøbt til Præstegaard, da Præsterne indtil den Tid, som hun vel har hørt, ikke turde gifte sig. Denne rige Møller havde en eneste Datter ved Navn Anna, som den Gang kunde omtrent være sine fem og tyve Aar gammel, en ret smuk Pige. Med hende havde Ridder Jørgen været saa halvt om halvt forlovet, førend han drog bort, til sin hele adelige Slægts store Forargelse, og det var vel meest Aarsagen, hvorfor de fik det udgjort at han skulde drage mod Svensken. Han var en ung Herre af et bøieligt Sind, saa de havde faaet ham overtalt til at ophæve al Forbindelse med hende, førend han reiste; og da han var en tre, fire Aar yngre end hun, kunde det Hele vel betragtes som en Barnestreg, og ikke regnes ham til Onde. Hun kan nu altsaa tænke sig, hvor hans adelige Slægt blev glad, da han vendte tilbage med en rig og fornem Brud, fra et fremmed Land, men tillige, hvor det maatte skære den stakkels Pige i Hjertet, som engang havde tænkt at see ham som sin Ægteherre og sig selv som Frue paa Slottet. Hun faldt i en svær Sygdom og var Døden nær, lyksalig havde hun været hvis — — dog alting til sin Tid! Hun maae vide, kjære Barn — hvad

jeg vilde sige, lille Frue! jeg kjender Grunden noie til disse Begivenheder. Min Mormoder tjente der paa Slottet, og hun har fortalt mig det Ord til andet; nu smuldrer hendes Been, tillige med deres, vi tale om, for længe siden paa Kirkegaarden her udenfor Vinduet.

Jomfru Anna kom sig, men langsomt, thi hun havde været haardt angrebet; hun havde endnu ikke forladt sit Værelse, da hendes Fader pludselig blev rørt af et Slag og døde. En rig Enkemand, ved Navn Tageson, kjøbte Møllen og Huset. Jomfru Anna, som var faldet tilbage af Skræk over Faderens Død, kunde ikke saa snart forlade Huset, derved blev den nye Eier bekjendt med hende, beilede til hende, og otte Uger efter Faderens Død holdt han Bryllup med hende, til alle Menneskers store Forundring; thi hun maa vide, han var en Mand mod de Treds, og desuden bekjendt for en grov og haard Mand. Han havde været to Gange gift, og havde gjort sine forrige Koner Livet surt nok; men Jomfru Anna var blevet ligegyldig for alting, og havde ligesaa gjerne ægtet Kirketaarnet derhenne, som den deiligste Ungkarl. Ridder Jørgen levede imidlertid et fromt og gudsfrygtigt Liv med sin Gustava, thi hendes Rigdom bestod ikke alene i det, som Ild og Rust kan fortære, men tillige i de sande Klenodier, som ere et dydigt Hjerte og et Gud hengivent Sind. Da Jomfru Anna var syg, var Ridder Jørgen vel heel urolig og bekymret, men da hun saa snart kom sig, og, som det lod, havde slaaet

det Hele af sine Tanker, og oven i Kjøbet giftede sig, blev han rolig, bad hendes Mand og hende imellem op paa Slottet, og var heel venlig og nedladende imod dem, som om det havde været hans Ligemænd. Han levede iøvrigt i Fred med sine Naboer og var velsignet af sine Undergivne.

Efter nogle Aars Forløb blev deres Lykke forstyrret ved en stor Hjertesorg: to herlige Drenge havde Gustava født ham, efter hverandre, da begyndte Smaakopperne at rase, og inden otte Dage vare forløbne, bortkaldte Herren denne deres Livs Glæde. Hun var nu vel tredie Gang frugtsommelig, men Sorg over Børnenes Død havde angrebet hende saaledes, at hun var bleven svag og skrøbelig, og man sagde, at Arvingerne i Sverrig begyndte at reise Hovedet i Veiret. Anna havde ligeledes født sin Mand, Mølleren, tvende Sønner, hvorved han var heel vel tilmode, thi han havde megen Guds Velsignelse af timeligt Gods at efterlade dem, og ingen af de forrige Koner havde glædet ham med Livsarvinger.

Ridder Jørgen havde medbragt en Bondekarl fra Sverrig, ved Navn Knud, en snu og listig Karl, som havde vidst saaledes at indsmigre sig hos sin Herre, at denne først havde sat ham til Avlskarl, og efter kort Tids Forløb til Forvalter over Godset. I nogen Tid havde han vidst at snoe sig og snakke godt for Herren, som troede ham vel; men da denne, som en dygtig ung Mand saae selv til, alle Vegne, kom han snart

efter, at han havde bedraget ham, og, som man siger, gjerne vilde flaae Bønderne for at berige sig selv. Da Ridder Jørgen vilde sine Undergivnes Vel, og desuden var noget iilsindet, geraadede han i saadan Harme over denne Mand, der havde misbrugt hans Tillid, at han ikke alene jog ham bort paa Stedet, men kastede ham ned af Trapperne, til Afsked, og lovede at lade ham sætte fast, hvis han kom ham nær paa flere Mile.

Idet nu Knud sneg sig forbi Slottet, skal Arbeiderne i Haugen have hørt ham mumle mellem Tænderne: „Han skulde nok betale ham det: inden han tænkte derpaa skulde den røde Hane gale paa hans Tag og fløite ham et svensk Stykke for, saa han skulde huske Melodien sin Livstid!"

Anno 1502 kom der atter Ufred i Landet, Ridder Jørgen maatte lyde Herrebud og forlade sin kjære unge Kone og sit Hjem, og drage med Christian den Anden, som dengang endnu var Kronprinds, til det sydlige Norge, hvor der var udbrudt Opror under Herluf Hydefad. Den unge Frues bittre Hjertesorg kan hun vel bedst forestille sig, som saa nylig har prøvet hvad det er at skilles fra en hjertelsket Ven; men for Hende har alting, Gud skee Tak! vendt sig til det bedste. Saaledes gik det ikke den stakkels Ridder Jørgen: han har vel ogsaa havt en Ahnelse derom, thi der fortælles, at han skal have været heel veemodig, da han drog bort, og fast ikke kunde rive

sig løs fra sin Gustava, der var færdig at gaae i Jorden af Sorg og Græmmelse. Nogle Dage efter han var reist, kom Gaasepigen ganske forfærdet hjem og berettede, at hun havde hørt noget rasle i Løvet, da hun drev sine Gjæs ud til Gadekjæret, forbi Kirkegaarden; da hun havde seet nøie til, var det Knud som vilde skjule sig bag Steengjærdet; hun havde da raabt til ham: „Hvad gjør Du her? hvorfor skjuler Du Dig?“ Da havde han givet hende et Nakkedrag, saa hun var segnet om, og havde ligget nogen Tid uden at vide af sig selv at sige. Da hun var kommet til sig selv igjen og med stor Møie havde faaet samlet Gjæssene, fattedes een af dem. Der blev nu strax sat efter Knud og søgt allevegne, thi i Ridder Jørgens Bøger fandtes Sag nok imod ham, og Ridderen havde, som sagt, lovet at lade ham gribe og sætte fast, hvis han nærmede sig Slottet; men al Søgen i hele otte Dage var forgjæves. Udenfor en lille Hytte fandt man vel en Morgenstund nogle Børn, som legede med endeel Gaasefjær, hvilke Børn, da de bleve spurgte, hvor de havde faaet dem fra, svarede at de havde fundet dem paa Marken ved Hytten; men i Hytten boede kun en Mand, som var stokdøv og som ingen Forklaring kunde give dem, men som endelig, da de fik betegnet ham, at de vilde vide hvor Fjærene vare komne fra, meente, at de kunde være blæste over fra Forpagterens Gaasesti, som han sagde ofte skeete, da den var tæt ved Marken. Man

faldt da tilsidst paa den Tanke, at Pigen havde faaet Ondt og i en Art Vildelse drømt det Hele; Andre troede endog om den stakkels Pige, at Gaasen var kommet bort for hende paa en eller anden Maade, og hun da havde opfundet denne Historie. Men Knud havde dog taget Gaasen.

En Nat vaagnede Fru Gustava ved et stort Bulder; hun foer op af Sengen, Luer og Røg sloge imod hende fra alle Kanter; hun greb nogle Papirer under sit Hovedgjærde, indsvøbte sig i sit Sengetæppe og kom lykkelig ned af Trappen, skjøndt hun ikke kunde see en Haand for sig. Vistnok har Guds himmelske Hærskarer svævet omkring hende. Neppe var hun kommet i Gaarden, før Huset styrtede sammen med stort Bulder, mens Ilden angreb Udhusene fra alle Kanter. Folkene jamrede og Kreaturene brølede. Midt i denne Forvirring fik en af Karlene fat paa en Arbeidsvogn, som ikke havde staaet i Skuret hos de andre og derfor var blevet sparet; de satte Gustava deri, og med det eneste Par Heste, der var blevet reddet, kjørte de hende op til Møllerens, som var det nærmeste Sted. Hun ankom der barbenet, og uden andet Klædningsstykke end det Sengetæppe, hun havde svøbt sig i, og blev modtagen med al Gjæstfrihed. Hendes Mod og Sjælskraft, dobbelt beundringsværdige i et Øieblik, da hendes Legeme var svagt, indgjød Enhver Ærbødighed og Beundring. Selv Mølleren, saa haard og ufølsom han ellers var, følte sig rørt

derved. Hans Kone, Anna, gav hende af sine Klæder, opvartede og vederqvægede hende det bedste hun formaaede, og da Gustava Dagen efter nedkom med en sund og velskabt, skjøndt nogle Uger for tidlig kommet Pige, pleiede hun hende paa det omhyggeligste, nagtet hun selv forventede sin Nedkomst, og omtrent fjorten Dage efter ligeledes bragte en Pige til Verden. Maanedsdagen efter hiin ulykkelige Ildebrand see Folkene paa Møllen et ridende Bud, der, som de vel formodede og kunde see, kom langveis fra, jage ind i Gaarden. Rytteren beder En af dem holde sin Hest, og Ingen af dem vover at standse ham, da han gaaer lige ind i Stuen, skjøndt de vel ane at han intet Godt bringer. Et Øieblik efter skeer Anskrig, Møllerkonen, som netop den Dag var første Gang oppe, raaber ud af Døren om Hjelp, selv nær ved at segne om, Pigerne komme ind og see Gustava ligge paa Gulvet, sine Sandsers Brug berøvet, et aabent Brev laae ved Siden af hende, de see Anna kaste sig grædende snart over hende, snart over Børnene, medens Rytteren fortæller Mølleren, som var ilet til, at Ridder Jørgen var falden i Sverrig, ved nogle der opkomne Uroligheder, efter at Opøret under Herluf Hydefad var standset og adspredt; og det var det Budskab, han har bragt.

Mølleren ilede ned, lod en Hest sadle og tog Rytteren med sig, for at kundgjøre dette samt Gustavas Tilstand for Øvrigheden. Pigerne bare Gustava ind

paa Sengen, og inden nogen Læge eller Rettensbetjent ankom, havde hun udstridt.

Kortefter ankom Stiftsbefalingsmanden; han modtog Fæstebrevene paa Godset, som vare de Papirer, Gustava havde reddet hiin Ildebrandsnat, og som hun havde givet Mølleren i Forvaring. Han tog hendes Barn med sig, til hvem han strax besørgede en Amme hentet, og indberettede det Hele, saavel til Regjeringen her, som til de svenske Arvinger.

Det efterladte Barn, som i Daaben blev kaldet Dorothea, voxede og trivedes fortræffeligt. Anna besøgte hende ofte og stedse med Kjendetegn paa den største Hengivenhed; hun saae hende aldrig uden den dybeste Veemodighed, thi gammel Kjærlighed ruster ikke, og hun kunde ikke glemme den Ven, hun engang havde havt saa kjær, og som maatte lade sit unge Liv i Krigen, eller hans Hustru, der paa saa sørgelig en Maade døde for hendes Øine, ja i hendes Arme. Selv hendes Helbred havde lidt derunder, og hendes eneste Trøst syntes at være den lille Dorothea, og hendes egen Datter Elisabeth, som var lige gammel med denne, saa hendes to ældre Børn maatte staae tilbage for disse. Dorothea var omtrent bleven halvandet Aar gammel, sund, stærk og munter; Stiftsbefalingsmandens Kone som ingen Børn havde, elskede hende som sin egen Datter; hun fulgte hende allevegne og var hendes største Glæde.

En Dag sad hun i sin Hauge, og Barnet ved hendes Fødder. Da kaldte en Kone ved Haugedøren paa hende og tilbød sig at spinde Uld; hun afslog det, da hendes Piger selv spandt, men Konen blev paatrængende og holdt hende endog fast ved Klæderne, saa hun maatte kalde sine Folk til Hjelp, for at jage Konen bort, som da strax undløb. Da hun kom tilbage, sad den lille Dorothea og spiste paa en Kage, som hun havde meer end halvt fortært; hun sporger hvem der har givet hende den; Barnet, for lille til at forklare sig, vil blive ved at spise, og hun river hende derfor Kagen af Haanden og slænger den hen paa Græspletten ved deres Fødder. Da Barnet begynder at græde, tager hun hende op og plukker nogle Kirsebær til hende, for at trøste hende. Idet hun nu sætter hende ned igjen bliver hun vaer, at den lille Hund, som har spiist det Overblevne af Kagen, tumler om i Græsset, faaer Trækninger og døer. Nu aner det Skrækkeligste hende: med Barnet i sine Arme iler hun ind i Huset, lader sin Mand kalde, sender Ilbud efter Læger og Lægemidler, hælder Mælk og Olie i Barnet, men efter en halv Times Forløb døer det i hendes Arme, under heftige Trækninger. Da overgav hun sig til den heftigste Smerte, bebreidede sig at have ladet sig lokke af den fremmede Kone til at forlade Barnet, og var aldeles utrøstelig. Dog var hendes Tilstand ikke at sætte i Ligning med Annas vilde Fortvivlelse; hun rev Haarene af sit Hoved, rendte Hovedet imod Væggen, bebreidede Stiftsbefalingsmanden,

at hans Kone ikke havde havt saa nøie Omsorg for Barnet, som hun burde, bebreidede ham selv, at han havde nægtet hende at beholde Barnet, som hos hende havde været sikkert, som i en Moders Skjød! Men, ved den sælsomste Forstandsforvirring, anklagede hun et Øieblik efter sig selv som Barnets Morderske, som den, der havde draget al Ulykke over dets Hoved, kastede sig hen over dets Grav og bad det, med de mest rørende Ord, om Forladelse. Hun drev dette saavidt, at Øvrigheden tilsidst saae sig nødt til at skride til Undersøgelse, ja endog til at sætte hende fast, og det lykkedes ikke hendes Mand (med hvem hun i den sidste Tid ikke havde levet i den bedste Forstaaelse, skjøndt Ingen vidste Aarsagen) at faae hende ud, forend en Omstændighed indtraf, som sandsynligviis bidrog meer end alle Vidner til at afvende Mistanken fra hende.

Et Par Spadserende greb en mistænkelig Person, som de en Aften havde seet snige sig omkring ved Randers Fjord, og sildigere, i Mørkningen, da de passede ham op, havde fundet ifærd med at gjøre en Baad løs. De bragte ham op: det var Knud, ham, som man nu i over halvandet Aar havde søgt efter og flere Gange havde været paa Spor efter, uden at kunne faae ham fat; men han vidste saa godt at snakke for sig og snoe sig, at Retten Intet kunde overbevise ham. Dog hiin Trudsel om at lade den røde Hane gale, var dengang tilstrækkelig Grund til at skride til piinligt Forhør; men han vedblev at

nægte, erklærede hiin Trudsel for nogle kaade Ord, han vel i sin Harme kunde have udstødt, men som Ingen kunde bevise ham at have iværksat. Man blev nødt til at løslade ham, og da en af Rettens Folk, idet han kundgjorde ham at han var fri, tilføiede, at det var muligt at han ikke var saa uskyldig endda, skjøndt man Intet kunde bevise ham, skiltes han fra ham med det Ønske: at han maatte blive levende radbrækket, og knust Led for Led, hvis han ikke var det! — Næste Morgen skete Anskrig i Møllen: Værket var gaaet i Staa, man vidste ikke hvorledes. Alle kom i Bevægelse for at see Hjulene efter; omkring det store Hjul — det lige her for Vinduet, see, hvor rask det snurrer omkring, saa Skummet ligger paa det, lige som Snee! Omkring dette samme Hjul laae Knud, ganske rigtig radbrækket og knust i hvert Ledemod. Hvorledes han var kommen derhen, vidste Ingen, uden Den, som seer i Løndom og betaler aabenbar.

Arvingerne fra Sverrig sendte nu Befuldmægtigede til at modtage Godset, tillige fulgte et Brev, hvilket de havde modtaget faa Dage før Kundgjørelsen om Barnets Død. I dette Brev tilbød sig En, som lovede at navngive sig, hvis de indlod sig med ham, at forskaffe dem deres lovlige Eiendom, ved at rydde den eneste Hindring af Veien som var tilbage; ved denne Leilighed talede den ubenævnte Brevskriver meget om deres Adkomsts Retmæssighed, om Ubilligheden i, at et lille Pigebarn, født i et fremmed Land og hvis

Fader var død som deres Lands Fjende og for deres Vaaben, skulde berøve dem det, som var indfriet for Midler, der i saamange Aar havde tilhørt deres Stamme, og lignende trædske Ord. Fremdeles, at i Tilfælde de vilde benytte dette Vink, havde de at henvende sig til et Sted, som var temmelig noiagtigt betegnet. For at fralægge sig al Andeel i Mordet, hvilket de ikke havde kunnet forhindre eller advare imod, da saa kort Tid var imellem dette Forslag og Udøvelsen, som en eller anden Omstændighed maatte have paaskyndet, sendte de dette Brev, med Begjæring om at Gjerningsmanden maatte paa det skarpeste eftersættes, og paa det noiagtigste og strængeste forhøres og straffes. Brevet, som de sendte, erkjendtes af flere for at være af Knuds Haandskrift, hvilken mange paa Godset kjendte, fra den Tid han havde været Forvalter. Paa det anviste Sted boede en gammel døv Mand, som passede et Led, den samme, som alt engang havde været tiltalt for Gaasefjærenes Skyld, der vare fundne udenfor hans Dør. Rettens Folk kunde heller ikke denne Gang komme nogen Vei med ham, da han var næsten aldeles sløv og uden Bevidsthed, men imedens de endnu vare der, kom den Kone ind, der havde opholdt Stiftsbefalingsmandens Kone med Snak, medens Gjerningen skete. Hendes Forvirring og Forskrækkelse ved at finde dem der, gjorde dem egentlig først opmærksom paa hende, og da de greb hende, tilstod hun overrasket og forfærdet, at være overtalt af Knud til

at gaae til Stiftsbefalingsmandens Frue, men paastod tillige, at han havde foregivet for hende, at han blot vilde stjæle den lille Hund; tillige havde han givet hende Haab om at faae Arbeide, som hun trængte til. Da det ikke var muligt at overbevise hende om nærmere Andeel i Mordet, slap hun med nogle Maaneders Fængsel, og Anna Tageson blev, som sagt, aldeles frikjendt. Hendes Selvanklage blev anseet, som den vel ogsaa var, som en Følge af Sindsforvirring, og hun levede i mange Aar derefter, stille, tungsindig og menneskesky.

Ridder Jørgens efterladte Godser fik forskjellige Eiermænd efter hverandre. Omtrent femten Aar efter hans Død tilfaldt de en ung Mand, ved Navn Carl. Elisabeth, Møllerens Datter, indtog ham saaledes ved sin Skjønhed og sine Dyder, at han offentlig beilede til hende. Faderen blev, som man let kan forestille sig, heel fornøiet derover, men da Rygtet almindelig sagde, at han var noget udsværvende og letsindig, og tillige heftig og opfarende, kunde den fromme Jomfru ikke overtale sig til at give ham sit Ja. Moderen bestyrkede hende i denne Vægring, til Alles store Forundring; da man ventede hun med Glæde skulde gribe Leiligheden til, at sætte sin Datter i den Stilling, hun engang selv havde attraaet. Faderen, som troede at Datterens Afslag alene var hende indskudt af Moderen, mishandlede denne; besynderligt var det, at han derimod ikke behandlede Datteren haardt. Hun var

imidlertid nær ved at give efter for at skaffe Moderen Ro, da et sørgeligt Tilfælde indtraf, som Ingen kunde begribe Aarsagen til, men som paa engang vendte deres Sind og Tanker fra alt Andet. En Morgen nemlig fandtes Møllerens ældste Søn, et særdeles vakkert og haabefuldt Menneske paa en Snees Aar, druknet i Mølledammen. Efter nogle foregaaende Omstændigheder var der ingen Tvivl om, at han frivillig havde styrtet sig deri; men Ingen kunde udgrunde Aarsagen, da han var vel lidt af Enhver og kunde faae Alt, hvad hans Hjerte ønskede sig. Faderen, som var over fiirsindstyve Aar gammel, døde kort efter af Sorg og Skræk derover, og Moderen geraadede paany i den samme forvirrede Tilstand, som hun forhen havde været i. Hun kaldte denne Hændelse en Guds Straf over hendes Synder, klagede sig selv an som Sønnens Morderske, da hun dog havde elsket ham høit og aldrig i sit Liv havde gjort ham imod, saa hun, efter min Mening, var saa uskyldig i hans Død, som det Barn der ligger der henne i Kurven. Mange fandt ogsaa, at hun just derved godtgjorde hvor uskyldig hun ligeledes havde været i det Foregaaende, endskjøndt Andre, som tog hende paa Ordet, dog ansaae denne Ulykke som en tilskikket Straf, menende, at hverken hun eller de svenske Arvinger, som dengang levede, havde været saa rene som det syntes for Verdens Øine. Men min Farmoder sagde, da hun fortalte mig det: Dømmer ikke, saa skulle I ikke fordømmes! Det

er Skriftens Ord, og de ere gode at holde fast ved! Derfor vil jeg heller ikke bryde Staven over hende, men langt heller bede Gud tilgive hende, hvad hun kan have forbrudt.

Elisabeth var, som jeg har sagt, opvoxet til en særdeles smuk Pige, dog, det var det mindste, thi Skjønhed forgaaer, men Gudsfrygt bestaaer! Men hun var tillige, i alle Maader, et Mynster paa Dyd og gode Sæder, passede den svagelige Moder med al Kjærlighed, og var vel fornemlig den, der bragte hende tilbage til sin Fornuft ved sin stille Omhyggelighed. Ogsaa da Moderen faldt paa, at den eneste Søn, hun havde tilbage, skulde vie sig til Kirkens Tjeneste, for, som hun sagde, at udsone sin Moders Synder, var hun den Eneste, der kunde formilde og trøste Moderen, da Sonnen ikke alene ikke vilde det, men forlod dem og reiste til Tydskland, deels for at undgaae Moderens Overtalelser, men nok fornemmelig fordi han havde hørt om Lutheri Lære, som i den Tid begyndte ret at udbrede sig.

Et Par Aar efter blev Moderen pludselig syg. Elisabeth, hvem Sygdommen strax forekom betænkelig, spurgte om hun ingen Præst ønskede. Hun sagde sig at have nylig skriftet, dog, hvis Sygdommen blev til Døden, vilde hunskrifte paany, i Elisabeths Nærværelse. Om Natten tog Sygdommen svarligen til; om Morgenen blev vel sendt Iilbud efter en Præst, men idet han kjørte ind i Gaarden, blev hun maalløs. Hun gjorde nu forgjeves de voldsomste Anstrængelser for at tale,

slog sig for sit Bryst, hævede de foldede Hænder og bad dem Alle, med Tegn, om at bede for sig, derpaa pegede hun gjentagne Gange med Hæftighed paa den Dragkiste, som endnu staaer der, og gjorde Tegn til at trække Skuffen ud." — „Hvad? Denne Dragkiste?" faldt Margrethe Sara i Talen, „denne samme Dragkiste, her staaer?" — „Paa den pegede hun i sit sidste Dieblik, og under de ængstligste Bestræbelser for at gjøre sig forstaaelig, døde hun! Og Dragkisten staaer her endnu paa samme Plet, skjøndt mangen En har lukket sit Die og sagt Farvel siden den Tid, men den har beholdt sin Plads!" — „Hvad var der da vel i den?" spurgte atter Margrethe. Sara vedblev: „Man fandt intet mærkeligt deri. At en eller anden hemmelig Synd har tynget paa hendes Samvittighed, er vel udenfor al Tvivl. Da hun var død, blev Møllen solgt og Elisabeth reiste til sin Broder, som var gift og bosat i Tydskland, hvor hun ogsaa selv blev gift; og er det fra hende, at hun, min kjære Frue, nedstammer. Broderen var imidlertid gaaet over til den Evangeliske Troesbekjendelse, og da en af hans Sønner fik Lyst til den geistlige Stand, og tillige havde Længsel efter det Land, som hans Fader aldrig kunde glemme og ofte talede om, reiste han herover, fik dette Kald, kjøbte sin Farfaders Huus fra Møllen, og indrettede det til Præstegaard. Saaledes opfyldte paa en Maade Sønnen det Ønske, som hans Fader ikke havde kunnet bequemme sig til at føie sin Moder

i, og for hvilket at undgaae han tildeels var flygtet fra sit Fædreneland; og var denne Søn Fader til hendes Svigerfader.

Jeg har nu berettet den hele Historie saa trolig, som min Hukommelse har tilstedet mig det, og saa tydeligt, som jeg, et ulærd Fruentimmer, var istand dertil. Adskillige paastaae, at have seet Anna ved Aftentid vandre om paa Møllen og her i Huset, men i Særdeleshed i dette Kammer, hvor først Gustava døde, og hvor siden hun selv mange Aar efter opgav Aanden. Mange have hørt hende sukke og klage, og hende var det, som jeg frygtede havde viist sig for den Lille."

Sara bød nu God Nat, og overlod Margrethe til sine Betragtninger. Ikke uden Gysen saae hun paa den Dragkiste, paa hvilken den Døende havde hæftet ikke blot de bristende Blik, men de sidste ængstlige Tanker, og med en Art Modbydelighed tænkte hun sig, at netop i dette Gjemmested, der formodentlig havde opbevaret en eller anden syndig Hemmelighed, havde hun henlagt Barnets Tøi. Øieblikkelig tømte hun det ud og besluttede, strax næste Morgen at lade bortflytte dette Huusgeraad, der nu forekom hende som det hørte til en anden, fremmed Verden.

Om Morgenen var det første hun gjorde, virkelig at faae Dragkisten flyttet ud, og først da satte hun sig, med nogenlunde let Hjerte, til at fuldføre en lille Overkjole til Johanna, som hun havde begyndt paa

og som skulde være færdig til Reisen; dog kunde hun ikke faae Anna Tageson af sine Tanker.

„Der sidder min Skilling fast i Væggen!" raabte paa engang Johanna. Margrethe saae op, den Lille havde stukket en Sølvskilling, hun Dagen for havde faaet af Bedstefaderen, ind i en Revne i Muren, og kunde ikke faae den ud. Moderen gik hen for at hjelpe hende; ved at see nøiere til, opdager hun, at der er et lille Skab ind i Muren, som hidindtil har været skjult af Dragkisten. Uden at tænke videre derved stikker hun sin Sax ind i Sprækken, og aabner med Lethed Skabet. I samme Øieblik bævede nogle sagte Toner, lig Lyden af en Aeolsharpe, gjennem Kammeret. Den lille Johanna klappede i Hænderne og raabte: „Musik! Musik!" Margrethe, skjælvende saa hun neppe kunde staae, holdt endnu paa Skabsdøren, da blev hun vaer en Pakke Papir, tykt bedækket med Støv og guul af Ælde; hun tager denne, Udskriften var med gammeldags, dog læselige Bogstaver.

Til min Datter Elisabeth

eller hvis hun, hvilket dog Gud forbyde, skulde være gaaet forud mig, da til den af min Slægt, som finder dette Papir.

Margrethe aabnede det, og læste som følger:

Jeg har skriftet og har faaet Aflad, jeg kan kun oprette lidet af hvad jeg har forbrudt, men er jeg end nødt til at tage min Synd med mig i det andet Liv,

saa vil jeg dog ikke medtage den Hemmelighed, som har for stedse forbittret mine Dage. At Ridder Jørgen var forlovet med mig, før han drog til Sverrig, er nokson bekjendt. Vel ophævede han Forlovelsen, dog stolende paa, hvad jeg endnu i denne Time ikke tvivler om, at han oprigtig havde elsket mig, haabede jeg stedse at han maatte vende tilbage til mig. Hans Giftermaal opfyldte mig derfor med den bittreste Smerte, jeg svoer i mit Hjerte hans Kone et evigt Had, men hun var saa god og elskværdig, at jeg langtfra at holde denne Eed virkelig fik hende kjær. Dog veed jeg ikke hvilken Djævel tilhviskede mig, ved hvert Uheld der mødte hende: det har hun forskyldt for mig, som hun har gjort ulykkelig! Denne Følelse var mig imidlertid selv yderst piinlig. Da begge hendes Sønner døde, og mine levede og gjennemgik samme Sygdom, blandede sig til denne Art Skadefryd en Slags underlig Stolthed: jeg syntes Himlen udmærkede mig fremfor hende, og vilde godtgjøre mig hvad Menneskene havde berøvet mig. Da hendes Mand drog bort, sørgede jeg oprigtig med hende; men kunde dog ikke bortfjerne den Tanke: Sidste Gang drog han bort, og jeg troede ham endnu min, men han kom tilbage som hendes; denne Gang drager han bort som hendes, Gud veed om han kommer saaledes hjem!" — Han kom ikke tilbage, og min Smerte ved hans Død var maaskee ligesaa heftig som hendes, skjøndt mit stærkere Legeme berøvede mig den Lykke, at dræbes af den som hun.

Sælsomt, at jeg aldrig tydeligere har været mig bevidst at jeg misundte hende, end i dette Dieblik: jeg misundte hende den Ret at begræde ham, at opbevare hans dyrebare Navn, jeg misundte hende selv den voldsomme Bevægelse, som dræbte hende!

Min Mand var jaget afsted for at melde Ridderens Død til Øvrigheden; Folkene vare alle beskæftigede med Enken, jeg stod alene i min Smerte, ved hver Side af mig en Vugge, i den ene hendes og hans Barn, i den anden mit. Da gjennemfoer den Tanke mig — Nei! da indskjød Djævlen mig den: havde han været min Mand, da havde mit Barn været hans, da havde det arvet hans Navn, hans Skjønhed, hans Dyder, arvet det Sted, hvor jeg saa tidt havde drømt mig i hans Arme — paa engang syntes mig jeg havde en uimodsigelig Ret til hans Barn!

„Hun er død!“ raabte Pigerne fra Kammeret. Saa var hans Barn uden Moder, maaskee overladt til Fremmede! Det begyndte at græde; Munden lignede hans aldeles, jeg rev det op af Vuggen, trykkede det til mig, udvalgte, udkaarede det! Mit Barn begyndte ogsaa at græde, mit unaturlige Hjerte vendte sig paa en sælsom Maade fra det, og dog, i samme Dieblik syntes det mig saa billigt, saa retfærdigt at mit Barn arvede hans Navn, hans Ejendomme; hvad der havde adskilt ham og mig syntes mig Underfundighed. I en Art af Forvildelse tog jeg Børnene op af Vuggerne, byttede deres Klæder, og lagde dem om i Vuggerne.

Med Henrykkelse saae jeg hans Barn i de simplere Klæder, under den lille Dyne jeg selv havde væyet Toiet til, selv syet og fyldt; jeg tog det atter op, lagde det paa mit Skjød, gav det Die. En Vogn kjørte ind i Gaarden, mit Mod sank, Tvivl begyndte at opstaae hos mig, jeg skjalv som et Espelov, dog uden at være mig min Gjerning tydelig bevidst; jeg begyndte at løsne Svøbet — det var for silde: Stifts-befalingsmanden traadte ind af Døren!

„Er det Ridder Jørgens efterladte Datter?" spurgte han, og pegede paa den rette. „Nei, det er vores," sagde min Mand, som kjendte Toiet, og lagde Haanden paa hendes Hoved, „der er hans." Jeg maatte gaae nogle Dieblikke ud af Stuen, dog tvivlede jeg ikke paa, at man vilde lade mig beholde begge Børnene. Muligheden af, at jeg kunde bringe enhver paa sin rette Plads igjen, naar jeg vilde, stod dunkelt for mig. Først da Stiftsbefalingsmanden talede om at tage Barnet med sig, vaagnede min Samvittighed; jeg bad, jeg tryglede om at beholde det, i det mindste en kort Tid, men da han sagde at han maattte være ansvarlig for Barnet, og derfor maatte tage det med sig, var jeg mig ikke længere selv mægtig, jeg styrtede for hans Fødder, jeg aabnede Munden for at tilstaae Alt. Min Mand, som var blevet utaalmodig over min Heftighed, over den Forstyrrelse jeg var i, rev mig op fra Jorden og slængte mig tilside, med et strengt Blik. Ordet døde paa mine Læber, men idet

den fremmede Mand gik ud af Døren med mit Barn, udstødte jeg et heftigt Skrig, og var jeg ikke segnet afmægtig om, havde vel ingen Strenghed i det Øieblik holdt min Tilstaaelse tilbage.

Øieblikket var forsvundet, det var for silde at tilstaae, hvad Ingen mere vilde have troet; og hvad der i første Øieblik egentlig var et Spil af Phantasien for at dulme min Smerte, blev, idet jeg af Menneskefrygt, maaskee ogsaa af andre hemmelige, mig ikke selv tydelige Bevæggrunde, dulgte det, til en Forbrydelse! Ingen af Børnene vare døbte. Gustava havde ikke vovet at udsætte sin Datter, der desuden var spæd og lille, siden hun var kommen for tidlig, for Vinterkulden, som dengang var streng; og min Datter var endnu kun fjorten Dage, men vel saa stor som hendes. De bleve begge døbte, min, som Gustavas fik Navnet Dorothea, og Du, min Dyrebare! blev kaldet Elisabeth.

Tilstaaelsen er aflagt. Jeg fødte Dig ikke til Verden! Dog, dersom den inderligste Kjærlighed kan give Moder=Rettigheder, da har jeg erhvervet mig dem hos Dig, Dig, som jeg har tilkjøbt mig med de bittreste Lidelser, med Synd og Smerte.

Samme Nat som din Moder var flygtet til os, havde hun overgivet i min Mands Hænder de Papirer, som hjemlede Dig Adkomst til Godserne, hvis hun og din Fader skulde falde fra. Nogle Dage efter din Fødsel, da jeg var alene med hende, og hun følte sig særdeles mat og svag, vinkede hun mig til

sig. „En Hemmelighed," sagde hun, „vil jeg betroe Dig, men ingen uden Dig. Inden min Mand reiste har han, i en brandfri Kjælder paa Slottet, nedgravet al vor Formue i rede Penge, og en Deel Sølvtøi. Det være sig, at en dunkel Anelse om Knuds mordbrænderske Hensigt foresvævede ham, eller en anden Grund bevægede ham dertil — nok, han forvarede det der, og her, paa dette Papir (hun tog det ud af sin Brevtaske og gav mig det) har han nøiagtig optegnet hvor det findes, og hvad der findes. Skulde jeg ikke opleve at see ham komme tilbage, skulde han — tøve længere end vi vente, da gjem det, og giv vor Datter det naar hun bliver voxen."

Dette Papir randt mig nu i Tanker og beroligede mig noget, i Henseende til hvad jeg havde berøvet Dig. Jeg vilde dølge det, til Dorothea blev voxen, aabenbare Eder Begge Sammenhængen, og hun skulde erstatte Dig en Deel af din Eiendom, idet hun heelt overgav Dig den skjulte Skat, hvem Ingen drømte om.

Ogsaa dette Haab, om at oprette en Deel af min Uret, blev tilintetgjort: have vi først givet os de dunkle Magter i Hænder, først gjort os skyldige i Uretfærdighed, da staaer det ikke mere til os at holde tilbage eller sætte en Grændse derfor, det er som en Piil, der er skudt af Buen, hvis Fart vi ikke mere kan standse, som vi ikke formaae at give en anden Retning.

Dit rene Hjerte, Elisabeth, kjender ikke Samvittighedens bittre Nag, Du kan ingen Forestilling gjøre Dig om min uendelige Smerte ved det Budskab, at Dorothea var død, forgivet! Eder begge havde jeg forurettet. Dig havde jeg røvet dit Navn, din Eiendom, den Plads der tilkom Dig i Verden; hende havde jeg berøvet Moderpleie, Modertilsyn, havde revet hende fra det moderlige Bryst og henslængt hende til en Fremmeds, nu var jeg endog blevet mit Barns Morder! Kun en aldeles Sindsforvirring, i hvilken alle Forestillinger løb i hverandre, satte ligesom en Dæmning for min Fortvivlelse. Sælsomt var det ellers, at min Mand aldrig havde været skinsyg paa din Fader medens han levede, men blev det nu, halvandet Aar efter hans Død. Min lidenskabelige Smerte ved Dortheas Død tilskrev han en Kjærlighed til hendes formentlige Fader, som selv Døden ikke havde udslettet, men overflyttet paa hans efterladte Barn. Ak! Han anede ikke, at det var hans eget Barn, jeg begræd!

Den underlige veemodige Kjærlighed for Dig, som Følelsen af min Uret imod Dig forstærkede, som var blandet med Bevidstheden om, at jeg dog egentlig havde givet Dig mere, end jeg havde berøvet Dig, at jeg vel maaskee havde frelst dit Liv, gjorde mit Forhold anderledes til Dig, end til mine Sønner; tillige var Du mig hellig, som den ædleste Mands Efterladte, Ham, hvem jeg i min Kjærligheds lykkeligste

Dromme stedse havde betragtet som min Overmand i enhver Henseende. Denne Forskjællighed opbragte min Mand, og dog havde han selv, uvilkaarlig, noget af samme Følelse for Dig; saa barsk og streng han ellers var i sit Huus, har jeg aldrig hørt ham sige et haardt Ord til Dig, saa lidet som jeg har seet ham vise Dig et Kjærtegn. Fra Du var ganske lille af var, i hans Maade at omgaaes Dig paa, en Art af Agtelse eller Ærbodighed, som man kun pleier at vise en Voxen eller en Fornemmere. Da Du blev større, udviklede dine Træk sig med den meest paafaldende Lighed med din Faders; denne Lighed, som gjorde Dig dobbelt kjær for mig, opvakte hans Mistillid og Harme i den Grad, at han stedse behandlede mig strengere og haanligere.

Da mit Sinds Oprør begyndte at sagtnes, var min første Gang til Kirken, for at skrifte det, som saa svarligen nedtyngede mig, og faae Aflad for mine Synder. Derpaa besluttede jeg ved en offentlig Bekjendelse at indsætte Dig i alle dine Rettigheder, og give mig selv til Priis for de velfortjente Følger af min Handling. Men Pateren, med hvem jeg vilde raadføre mig angaaende Maaden, fraraadte mig høiligen at gjøre dette Skridt. At bevise mit Udsagn var umuligt, de svenske Arvinger, som naturligviis ikke vilde miste den Arv, de saa uventet havde faaet i Hænder, vilde vide at give min Tilstaaelse Udseende af en List for at berige mit Barn, vilde maaskee

virkelig selv ansee det derfor. Jeg kunde maaskee endog sætte dit Liv i Fare derved. Min Mands opstigende Mistro vilde bestyrkes ved denne Paastand, som ogsaa han kun vilde ansee som et Paaskud, og, saa forbittret var han imod mig, at han før havde villet give sin egen Ære til Priis, end i nogen Maade bekræfte mit Udsagn. Ved at fremvise Sedlen angaaende den nedgravede Skat, gav jeg den kun i Hænderne paa de svenske Arvinger, idet jeg gjorde Dig, ikke at tale om mig selv, til en Fabel for hele Omegnen. Ved at tie og dølge det derimod, indtil Du blev voxen, indtil Du, ved at give din Haand til en Mand, gav ham Ret til at værne om din Eiendom, var der dog en Mulighed tænkelig til engang om ikke at udsone min Forbrydelse, saa dog saa meget som muligt at bringe Alting paa sin Plads. Saaledes vedblev jeg at lade verdslige Betænkeligheder afholde mig fra at lade Sandheden komme for Dagen — ak! den vedblev noksom at hævne dens Overtrædelse. I en Række af Aar levede jeg nu stille og sorgfuld, uden Ønsker, uden Haab for dette Liv, havende kun den ene Tanke hvorledes jeg engang kunde bringe det Skjulte for Lyset, uden at udsætte Dig og mig selv for de ovenommeldte Følger, og dog paa en saadan Maade, at det blev troet.

Da var det at den unge Ridder Carl, Arvingen til din Faders Godser, beilede til Dig. Slottet var opbygget, prægtigere end forhen, en timelig Lykke vinkede Dig, min Mand blev ung paany ved dette

Tilbud, mig forfærdede det, skjøndt Du paa denne Maade uden videre Forklaring var kommen til din retmæssige Eiendom. Men Ridder Carl var vild og udsvævende, og var — din nære Frænde. Da kunde ikke ægte ham uden Synd, medmindre dette Slægtskabsbaand blev løst, men Ingen kjendte til dette Slægtskab uden jeg — vilde man troe mig? Jeg maatte forsøge det, maatte tale! Da erklærede Du uventet, ledet af Himlen og af dit rene Hjertes dunkle Følelse, at Du ikke kunde eller vilde modtage hans Haand. Min Glæde, min Henrykkelse derover kan Du vel endnu mindes; at min Mands Forbittrelse steg over alle Grændser, vil Du ogsaa kunne erindre, det var som ethvert Baand imellem os var sønderbrudt. Han mishandlede mig paa den voldsomste Maade, men denne Haardhed oplivede og vederqvægede mig, den syntes mig en velfortjent Straf, et lidet Afdrag paa min Synderegning. Ak! En bittrere, rædsommere Straf ventede mig!

Min ældste Søn, Johannes, havde altid hængt ved Dig med broderlig Kjærlighed, jeg selv havde næret denne Følelse hos ham. Da Ridder Carl beilede til Dig, saae jeg ham paa engang mørk og tungsindig, da Du afslog Ridderen, levede han op paany, dog kun for en kort Tid efter at nedsynke i den dybeste Tungsindighed. Jeg forstod den Ulykkeliges Følelse: han elskede Dig og forfærdedes over den, som han troede, unaturlige Kjærlighed. Dette

Tilfælde, modsat det forrige, gav mig et Glimt af Glæde; her var det, som syntes forbudet og syndigt, tilladt og onskeligt, det maatte lykkes, syntes mig, min Søn skulde som en Engel fra Himlen udslette min Brøde, jeg turde da vende tilbage til Menneskenes Samfund, naar Enhver havde faaet hvad dem tilkom. Jeg Rasende! Jeg troede, at Synden kunde faae et godt Udfald. Forstyrrelse havde jeg udsaaet, og jeg vilde indhøste Fred og Lykke! Jeg lod min Søn ane sin Lykke, og gav ham i forblommede Ord et Slags Haab. Den Ulyksalige misforstod mig, med et Blik fuldt af Rædsel forlod han mig. Jeg Afsindige! I den Tanke snart at kunne løse Forviklingen, agtede jeg ikke derpaa. Morgenen efter stod jeg og ordnede mine Forestillinger, for at fremstille Alt klart og tydeligt for Øvrigheden, til hvilken jeg stod færdig at gaae for at aabenbare det Hele — da bragtes mig min Søns Liig, som var fundet iØlledammen! Rædsel over sin Lidenskab, Frygt for at jeg, af blind Kjærlighed til ham, skulde lade mig forlede til at beskytte og fremme en syndig Lidenskab, havde styrtet den Ulykkelige i Døden.

Min hele Fortvivlelse vaagnede atter: ogsaa hans Morderske var jeg blevet! Min Slægt maatte, syntes mig, lide for min Brøde, maatte gaae til Grunde medens jeg, den ene Skyldige, levede og lig hiin bekjendte Jerusalems Skomager ikke kunde døe og ikke dræbes. Jeg levede, karsk og stærk paa Legemet,

medens næsten alt, hvad mit var, faldt omkring mig. Himlen havde, syntes mig, forskudt mig og værdigedes ikke at straffe mig paa min Person — paa den føleligste Maade derimod, gjennem alt hvad jeg elskede, tildeeltes Straffen mig. Vor Søns Død bøiede min Mands haarde Sind, idet den gav ham hans Banesaar. En Følelse af, at han havde behandlet mig for haardt, opstod hos ham. Da han med Taarer i Øinene paa sin Dødsseng bad mig om Forladelse, fremkaldtes igjen hos mig den piinlige Følelse af min Uret ogsaa imod ham, jeg sank ned for ham, og vilde tilstaae ham alt — det blev mig ikke tilstedet, han døde inden et Ord var kommet over mine Læber.

Saa har jeg da nu skriftet for Dig, og aabenbaret hvad der saa piinligt har tynget paa min Samvittighed. Mit Liv er forfeilet, mine Handlinger have vendt sig imod mig som Slanger med giftige Braadde, i Stilhed lader jeg mig nu sønderslide af dem, men Gud seer min Anger. Derfor vil vel engang Forløsningstimen komme. At jeg har beholdt Dig, min Elisabeth, og din Kjærlighed, er mig et Pant derpaa: Lyset fra din rene Sjæl, dette Glimt fra den Høieste, straaler til mig og bryder sig gjennem mine Taarer, som Pagtens Bue paa Himlen.

Ofte har jeg, i de senere Aar, villet aabne mit Hjerte for Dig og tilstaae Alt: det har været mig umuligt! Jo mere ethvert andet Baand løsnedes, desto stærkere knyttedes min Kjærlighed til Dig, steg min

Høiagtelse for alle de Dyder, Du fik i Arvepart, desto tydeligere føler jeg, at jeg vil kunde bære alt, undtagen din Ringeagt, undtagen Formindskelsen af din Kjærlighed. For dit Aasyn kan jeg ikke udholde at staae som en Forbryderske! Ak, ogsaa det er vel Brøde, ogsaa denne Mangel paa Mod til at lide min velfortjente Straf vil jeg vel engang komme til at bøde for, dog har jeg endnu ikke kunnet overvinde mig! — At denne min Tilstaaelse i nogen verdslig Henseende kunde være Dig til Nytte, anseer jeg næsten for umuligt. Hvem vil fæste Lid til Moderens Udsagn, som intet Vidne bekræfter, ingen udvortes Omstændighed stadfæster, og som vilde bringe hendes formentlige Datter saa store Fordele? For dog at være angerfri i denne Henseende, har jeg formaaet den ærværdige Pater Andreas, for hvem jeg i Skriftestolen har aabenbaret det Hele, til at paategne dette Blad; maatte hans Underskrift skjænke det den Troværdighed for Verdens Øine, som jeg ikke formaaer at give denne desværre altfor sanddrue Beretning! Naar jeg engang, om ikke for saa i min sidste Time, overgiver denne Bekjendelse i dine Hænder, da tilgiv mig og bed til Gud for den ulykkelige

Anna Tageson.

At Møller Tagesons Enke, Anna, i Skriftestolen har aabenbaret mig hvad hun her har nedskrevet, og paa Sakramentet tilsvoret mig Sandheden

af hvert Ord, som hun under den bittreste Anger og de hedeste Taarer havde udsagt, bekræfter jeg; og til ydermere Stadfæstelse haver jeg hængt mit Indsegl neden for dette Brev.

Skrevet i Aaret 1521.

Andreas,
Prior i Mariager Kloster af
Sanctæ Birgittæ Orden.

* *
*

Med Taarer havde Margrethe læst denne Bekjendelse, hun knælede ned, og bad længe og inderligt for den længst Henfarne, som hun haabede nu endelig havde fundet Hvile i Graven, da den saa længe skjulte Hemmelighed var kommet for Dagen.

Ved Brevet laae den deri omtalte Beretning om, hvor Skatten var nedgravet, tilligemed et meget smukt Miniaturportrait af en ung Mand i Rustning, hvilket havde en saa paafaldende Lighed med Margrethe, at man ved første Øiekast maatte troe det var hende, som var malet i Mandsklæder. Det var indsvøbt i Papir, hvorpaa var skrevet: „Ridder Jørgen Udzons Billede. Det blev løst af hans Kones Hals da hun var død, og overgivet til Stiftsbefalingsmanden, som gjemte det til Dorothea. Efter hendes Død blev Alt, hvad der havde tilhørt hende, overleveret Arvingerne. Amtmanden tog dog dette Billede ud af den kostbare Ramme, og gav Billedet

til min Mand, som en Ven af den Afdøde, af Frygt for, at de, som ikke kjendte synderligt til ham, skulde bortkaste eller sønderbryde det. Efter min Mands Død blev det fundet mellem hans Papirer, men Rammen var blevet sendt til Arvingerne.

A. T."

De svenske Arvinger vare, forunderligt nok, allerede uddøde, og Godset hjemfaldet til Kronen. Efterat Johannes og Margrethe havde overlagt alting vel med den gamle Præst, besluttede de, da Johannes havde været nøie kjendt med Herluf Trolle (der havde faaet sit Banesaar ved de pommerske Kyster, og siden var død i Kjøbenhavn) at aabenbare det Hele for hans Enke, Fru Birgitte Gjøe. Dette iværksatte de, Fru Birgitte Gjøe tog sig af dem, bragte dem til sin Søstersøn, Peder Oxe, som igjen foredrog den hele Sag for Kong Frederik den Anden, og anbefalede dem paa det kraftigste. Peder Oxe maatte bringe Johannes og Margrethe op til Kongen, som efterat have talt længe og naadigt med dem, sagde, at han havde gjennemlæst deres Papirer med Opmærksomhed, og da han ikke tvivlede om Udsagnets Rigtighed, gav han dem Fuldmagt at lade grave og søge paa Stedet efter Skatten. Den blev fundet, og Kongen skjænkede den heel til dem og deres Efterkommere. De kjøbte nu Slottet og Godset igjen, og halvfemsindstyve Aars Dagen efter, at Gustava var

flygtet ud fra de brændende Mure, drog hendes Datterdatters Datter ind igjen paa samme Sted.

Margrethe formaaede sin Mand til at give Sara et net lille Huus paa Godset, med smukt, tarveligt Bohave, og fremfor alt en Hylde rundelig forsynet med Historiebøger og Eventyr, samt Urtepotter i alle Vinduer.

Saavel Maria med hendes Mand og hendes Sødskende, som Johannes og Margrethe besøgte hende ofte der. Da fik hun sin blankskurede Kaffekjedel frem, for at beværte sine Gjæster, og fortalte tillige mangen opbyggelig Tildragelse, hvortil den lille Johanna nu ogsaa begyndte at lytte. Som hun en Aften atter fortalte dem om Svend, Valdemar og Knud, samt om Svends Besøg hos Knud i Roeskilde, og hvad Ende det fik, vendte hun sig til Maria: „Erindrer hun hvad jeg sagde for fem Aar siden? Falskhed slaaer sin egen Herre paa Halsen, det har vi seet af denne og mange andre Tildragelser; det saae vi med Møllerkonen Anna Tageson, som — —" — „Vel sandt," faldt Margrethe hende i Talen, „hun havde syndet, dog, uden at formaste mig til at bedømme Guds Veie, synes det mig dog haardt at hun, efter at have lidt saa meget i denne Verden, til Straf for hvad hun havde forbrudt, i over halvtredsindstyve Aar maatte vanke om som et Spøgelse, uden at kunde gaae ind til den Fred, som vi Alle haabe paa!" — „Fruen tager hende i Forsvar," sagde Sara smilende, „det

er intet Under, da hun brugte den lille Johanna til Mægler imellem sig og dette Liv, maa hun have vundet Moderen, thi, som Ordsproget siger: hvem der tager Barnet i Haanden, tager Moderen ved Hiertet! Dog, efter min enfoldige Mening, kan hendes Omvanken vel ikke egentlig betragtes som en Straf, men som en Følge af hendes Handlinger. Hun vilde gribe ind i Guds Regimente, vilde vide bedre end Forsynet hvad der hørte sammen, og troede at turde fornegte Sandheden, indtil Tiden syntes hende beqvem til at tilstaae den; derved afstedkom hun saa mange Ulykker, og bragte Forstyrrelse i sin Kreds. Og da hun ikke havde gjort sin Regning af i dette Liv, maatte hun blive ved at læse over i sin Skyldbog, og kunde ikke blive de jordiske Tanker qvit, inden alt var i sin Orden, og Enhver var kommen tilbage paa det Sted, hun havde rykket dem fra! Nu er det skeet, nu har den urolige Aand funden Hvile og Fred, og gaaer ikke meer igien i Gjæstekammeret i Præstegaarden!" —

Faster Dorothea.

Omtrent i Aaret 1684 eller 1685 kom en ung Normand ned til Kjøbenhavn, for at studere ved Universitetet. Hans Fader, som havde et lille Landsbykald i Nærheden af Trondhiem, var, for sin grundige Lærdom og Retskaffenhed, agtet af enhver, der kjendte ham. Han havde underviist sin eneste Søn, Frederik, i alle Skolevidenskaberne og havde selv dimitteret ham. Frederik havde arvet Faderens Higen efter Kundskaber tilligemed hans Flid, og hængte nu ganske i sine Studeringer, og da han, Aaret efter sin Ankomst, mistede sin Fader (Moderen var alt død i hans spæde Barndom) syntes han ene at leve for sine Bøger. Upaatvivlelig vilde denne altfor overdrevne Flid have ødelagt hans Helbred, dersom han ikke havde medbragt endnu en Tilbøielighed fra sit Fædreland, der gjengav ham de Legemskræfter, som hans altfor ivrige Sjælsanstrængelser ellers havde undergravet. Næsten aldeles fjernet fra al menneskelig Omgang i hans Faders ensomme Bolig, var han desmere fortrolig med den livløse Natur; vant til at tilbringe en Deel af sin Tid i fri Luft, at klattre paa Fjeldene efter

Vildt og Fuglereder, at løbe paa Skier, havde han lært det meste af hvad han kunde, liggende i en Granskov med sin Bog i Haanden, eller i en eller anden Fjeldkløft i Nærheden af et Vandfald, hvis ensformige Brusen fjernede eller døvede enhver anden Lyd, der kunde have forstyrret ham. Naar han nu, langt fra sit Fædreland, havde siddet flere Dage ene i sit lille Kammer paa Regentsen, og hans Blik, naar det hævede sig fra Bogens Blade, kun mødte de sorte, tilrøgede Vægge og de grønne, uklare Vinduesruder, gjennem hvilke Solen sparsomt sendte sine Straaler, greb en mægtig Længsel ham efter den store Natur; da maatte han ud af Byens Porte, langt bort fra den travle Støi. Da foer vel mangt et længselsfuldt Suk over Havet, til de kjære Fjelde og Vandfald; dog, et uskyldigt Hjerte, især naar det boer i et sundt og stærkt Bryst, og ingen Anger eller egentlig Sorg tynger det, finder let sin Trøst, endog i de Naturskjønheder, som det ikke har kjendt fra sin Barndom og ved hvilke ingen Erindringer knytte sig. Saaledes virkede Bøgeskovens venlige Ro og Havet i sin Storhed velgjørende paa Frederik.

En skjøn Sommermorgen var han vandret til Gyldenlund-Skov (det nuværende Charlottenlund) med sin Bog i Lommen. Nogle Timer havde han ligget i Skyggen af Træerne, læst og nydt sit tarvelige Middagsmaaltid, et Par Kummenskringler, han havde bragt med, og nogle Kirsebær, han havde kjøbt der

paa Stedet af en Bondepige; da begyndte de stikkende Solstraaler at naae ham, hvor han sad. Han reiste sig, deels for at opsøge sig en mere skyggefuld Plads, deels for gaaende at overtænke hvad han havde læst. Efter at have krydset noget om i Skoven fandt han et Sted, som han ønskede det. Han var bleven varm af at løbe omkring, thi Heden var trykkende; idet han nu træt og aandeløs strækkede sig i Græsset, rørte han med Haanden ved noget koldt, som forekom ham at være Metal. I den Tanke at det maaskee var hans Fyrstaal, som maatte være faldet ham ud af Lommen, greb han det, men hvor forbausedes han ikke, da han i Stedet derfor fik en kostbar Gulddaase i Haanden. Han reiste sig overende, og som han nu opmærksom betragter den, beundrer det skjønne Arbeid, og overveier hvorledes han bedst skal bære sig ad for at opdage Eiermanden, faaer han bagfra et Slag paa Skulderen, og hører en grov Stemme sige: „Denne Daase har I fundet i Græsset, den hører mig til!" — Han springer op, og den Fremmede, som han nu staaer Ansigt til Ansigt med, gjentager at han havde nylig ligget der i Græsset, havde tabt Daasen, og var kommet igjen for at søge den. Frederik, glad over saa snart og uden videre Omstændigheder at have fundet Eieren, rækker ham troskyldig den fundne Skat, den Fremmede river ham den hurtigt af Haanden, og uden at give sig Tid til at takke eller sige et eneste Ord, iler han gjennem Busk og Krat, hurtig som en

Hare ind i Skoven. Frederik seer forundret efter ham; da først aner han, af den Andens Hastværk, at han i sin Troskyldighed har givet Daasen til en Bedrager, som nu søger at undflye ham; da falder det ham først ind, at den Fremmede var temmelig slet klædt, og at det altsaa ikke var sandsynligt, at et saa kostbart Stykke kunde tilhøre ham.

Som han fordyber sig i disse Betragtninger, hører han noget røre sig bag ved sig, og bliver en aldrende Mand vaer, som tillige med to Fruentimmer, et ældre og et yngre og en lille Dreng, søge ængstligt i Græsset. Frederik spørger om de have mistet noget, og Manden svarer, at han har tabt en Gulddaase, som var ham særdeles kjær, da det var en Gave af en Søster, han elskede høit. „Vil I opholde Eder et Øieblik!" siger Frederik, kaster Hat, Bog og Pibe, og farer som en Piil forbi dem ind i det Tykkeste af Skoven. De see forundrede efter ham og paa hverandre; endelig, efter nogle Minuters Forløb, da han ikke kommer tilbage, yttrer Damen den Formodning, at han vel havde fundet hvad de søgte og havde taget Flugten, da han hørte Eiermanden melde sig; dog modsagde saavel hendes Mand som Datteren, hvis Navn var Christine, denne Gisning; begge paastode, at han havde for ærligt et Ansigt til slig en Handling, og hans efterladte Sager syntes dem et Underpant paa, at han kom tilbage. De havde endnu ikke udtalt, da de hørte det rasle imellem Grenene, og

Frederik stod for dem, aandeløs, med blussende Kinder, Haaret i Uorden og forreven Halskrave, men med Daasen i Haanden, som han sjæleglad rækkede til sin rette Eier. Denne modtog den, idet han betragtede ham med Forundring, og erkyndigede sig med Deeltagelse om han havde havt nogen Ubehagelighed i den Anledning. Frederik fortalte da, hvorledes han først havde ladet sig overraske af en listig Skjelm, men at han, saasnart han mærkede Sammenhængen, satte efter ham og indhentede ham. Den Anden vedblev at paastaae, at den fundne Daase var hans Eiendom, Frederik havde da foreslaaet ham at følge sig til Byen, og for Retten godtgjøre sin Adkomst til den; da han afslog dette og vilde undløbe, havde Frederik, der var stor og stærk, grebet ham; de brødes noget, men da han mærkede at Frederik var stærkest, kastede han paa engang Tvistens Æble, Daasen, langt hen i Græsset, og da Frederik slap ham for at tage den op, satte han over Gjærdet ud paa Veien, og undslap.

Eieren af Daasen, en velhavende Embedsmand fra Kjøbenhavn ved Navn Sandbye, betragtede med Velbehag den unge Mand, som, medens han fortalte alt dette, rolig søgte sine Sager sammen, puttede Bog og Pibe i Lommen, skjulte, saa godt som han kunde, Trevlerne af den sønderrevne Krave under Kjolen, og vilde derpaa forlade dem med et hurtigt Levvel. Der lyste saamegen Ærlighed og Godmodighed og tillige

saamegen Forstand ud af hans store blaae Oine, at det maatte tildrage sig en Mands Opmærksomhed, der kjendte Mennesket og elskede det Gode hvor han traf det. Uvant til ethvert selskabeligt Forhold, næsten til alt Samqvem med andre Mennesker, var Frederik ellers yderst forlegen, ofte bagvendt, naar han blev bragt sammen med Ubekjendte, hvilket han derfor undgik og skyede saa vidt muligt; men med disse Mennesker havde Skjæbnen bragt ham i Beroring saa hurtigt og uventet, at han ikke havde faaet Tid til at blive forlegen, han var bragt i en Stilling hvor han maatte handle, og da var han sjelden i Uvished. Selv da han skulde tale, var det ingen tom Ordvexling, men en virkelig forefalden Begivenhed, og som oven i Kiobet interesserede ham, som han skulde berette, derfor gjorde han det med Lethed, i faa, men fyndige, ukunstlede Ord; intet Under at han paa engang vandt den brave Sandbyes Hjerte, som desuden folte sig ham forbunden. Han rakte ham da Haanden, forsikkrede, at et Bekjendtskab, der begyndte med saa stor en Tjeneste fra den ene Side, og saa megen Erkjendtlighed fra den anden, kunde ikke saa hurtigt oploses, og indbod ham til at dele deres Middagsmaaltid, som det forste Skridt til at knytte det noget noiere. Hvor gjerne Frederik havde undslaaet sig for denne Gjæstfrihed, havde han ikke Aandsnærværelse nok til at undskylde sig, vel mumlede han mellem Tænderne at han havde spiist, men saa sagte, at hverken Sandbye eller hans Kone

hørte det. Muligt er det, at Christines venlige brune Øine, der fæstede sig paa ham med mild Deeltagelse, gjorde det endnu vanskeligere for ham at slippe fra dem. Han fulgte da rødmende. I et Øieblik havde Moder og Datter dækket i Græsset, hvor deres Vogn holdt ved Siden, og indbøde ham til at tage Plads. Moderen begyndte nu et formeligt Forhør, ved hvilket han maatte opregne ikke alene sit eget Slægtregister, men gjøre Rede for adskillige Familier, hun havde kjendt, og som boede i Omegnen af Trondhiem, og da hun ikke undlod at gaae ham paa Klingen med flere og flere Spørgsmaal, ikke blot om disse Familiers Størrelse, men om deres oekonomiske og moralske Tilstand, hvorom han vidste meget lidet, bestod han kun slet, og hans Forlegenhed tiltog saaledes, at han i sin Angst strøede Sukker paa Laxen, og da hun ikke skjænkede ham dette Misgreb, men med et spodsk Smiil gjorde Anmærkninger derover, tømte han i sin iilsomme Forvirring Christines Glas, og spildte sit eget ud over Dugen, da han blev Feiltagelsen vaer.

Sandbye løste ham fra Pinebænken, idet han reiste sig af Græsset og indbød ham til at spadsere lidt om i Skoven med sig, og da han nu begyndte at tale med ham om hans Studeringer, og om hvad Fag han især havde lagt sig efter, var vor Ven, som paa engang kom i sit Element, ganske ved sin Besindelse, og bestod langt bedre i den Examen, som her blev anstillet, end i den foregaaende. Sandbye havde

selv mange Kundskaber, han opdagede snart at Frederik havde nyttet sin Tid vel, og da han havde yttret at Fædrelandets Historie var den Videnskab, som han fortrinlig elskede, tilbød Sandbye, der eiede et godt Bibliothek, som netop i dette Fag var vel forsynet, ham Adgang dertil. Dette Forslag blev grebet med taknemlig Glæde, og da Sandbyes Søn, den ovenfornævnte lille Dreng endnu var for ung til at gaae i de offentlige store Skoler, foreslog han Frederik at give ham Underviisning et Par Timer daglig. Ogsaa deri samtykkede denne, og saaledes var nu en ordentlig Pagt oprettet imellem dem, til Fortsættelse af det begyndte Bekjendtskab. Uden dette var det sandsynligviis ogsaa død hen i sin Fødsel; thi Frederik var altfor frygtsom og undseelig til at han, uden at blive drevet dertil, selv skulde holdt det vedlige, ihvor godt han end syntes om Sandbye, og da han Dagen efter gik derhen, var han flere Gange paa Veie at vende om igien. Da han skulde sige Pigen i Huset sit Navn og sit Ærinde, rystede hans Stemme saaledes, at han tre Gange maatte gjentage det, før hun forstod det. Men da første Gang var overstaaet, gik det af sig selv, som et optrukket Uhrværk, og da et Par Maaneder var forbi, kunde Frederik ikke mere erindre eller tænke sig, at der havde været en Tid, da han ikke kjendte dem og ikke kom der i Huset fra Ni til Elleve, det forekom ham som havde han vidst sin hele Livstid at Christine var den elskværdigste

Skabning i Verden, ja, ikke alene som om Vandfaldene og Huldra-Sangene mellem Fjeldene havde fortalt ham det i hans Barndom, men endog som om han tydeligt havde læst det i sine græske og latinske Skolebøger, ja selv som om Professorerne havde foredraget det fra deres Cathedre. Og Christine saae denne Følelse saa ofte i hans blaae Øine, at hendes Blik igjen forkyndte noget lignende. Faderen syntes at bemærke det, dog uden Misnøie, og selv Moderen, som i Begyndelsen ikke var ham saa god, yttrede intet Mishag.

En Aften troede Christine sig paa Lykkens Spidse, da hun hørte Moderen indbyde ham til et Familieselskab næste Dag; hun ansaae dette som et godt Forvarsel, imidlertid var det nær blevet en Klippe, paa hvilken deres Lyksaligheds lille Fartøi var strandet. Da Frederik traadte ind af Døren, og istedetfor den sædvanlige mindre, huuslige Kreds saae en stor Forsamling, greb hans gamle Undseelses hele Svimmelhed ham saaledes, at han neppe mægtede at komme over Dørtærskelen; ængstlig listede han sig langs med Væggen, som om han gik paa Randen af en Afgrund, og da han endelig naaede det ene Vindue, drog han dybt Aande, som om han nu var i Havn, og klemte sig fast op til Vinduesskarmen. Enhver af Gjæsterne tog Øinene til sig, naar de mødte hans stive, forskrækkede Blik, der stirrede paa Selskabet som om han saae Spøgelser for sig. Dog blev der spurgt hvem

denne forvildede Trækfugl var, og nagtet Sandbye omtalte ham med Berømmelse og Kjærlighed, udeblev dog ikke nogle spottende Anmærkninger, som ikke stemte Christines Moder, der meget lod sig lede af Andres Dom, vel imod ham. Dette Optrin blev gjentaget flere Søndage i Rad, og Christine saae med Smerte hvorledes han hver Gang tabte mere af Moderens Gunst, selv Faderen rystede paa Hovedet over det sære, folkeskye Menneske, som mellem sine støvede Bøger reent havde mistet den frimodige Raskhed, der ellers pleier at være hans Landsmænds Særkjende.

Nogle Maaneder vare hengangne, Juletiden nærmede sig, Christine tænkte med bange Forventning paa de Selskaber, som de mange Festdage vilde give Anledning til. Det er let at forestille sig, at endog ethvert andet Hensyn fraregnet, var det hende piinligt at see ham spille en saa ufordeelagtig Rolle. En Aften indbød Moderen ham atter, dog i en temmelig kold Tone, til den følgende Dag, tilføiende: „Hvis I ellers er oplagt dertil!“ — Da hun forlod Værelset nærmede Christine sig, og bad ham venligt at han dog vilde stræbe at være mindre bly, og især, til føiede hun, „søge at behage Faster Dorothea, som kom der første Gang efter en langvarig Sygdom.“ — „Det kan jeg ikke, Jomfru Christine!“ svarede den ærlige Frederik. „Ak! I veed det jo, jeg kan ikke skikke mig imellem saa mange Mennesker, og allermindst kan jeg smigre mig ind hos nogen for min

Fordeels Skyld." — „Smigre?" gjentog Christine, for første Gang lidt fortrydelig paa ham, „hvem forlanger I skal smigre? Jeg beder Eder kun at være saaledes i Morgen, som I er, naar vi ere alene med Fader og Moder, og hvad Faster Dorothea angaaer, som jeg elsker som mit eget Liv, saa veed jeg ikke hvad Synd der var i det, om I ogsaa viiste nogen Godhed for hende!" Med disse Ord vendte hun sig fra ham, og vilde gaae ind. „Jeg vil undskylde mig, Jomfru Christine," svarede han bedrøvet, „jeg veed jo forud, at jeg kan ikke bære mig ordentlig ad." — „Gjør ikke det," sagde hun, „jeg kan ikke dølge for Eder, at Fasters Mening om Eder er af største Vigtighed, at Moder troer mere paa Faster end paa sig selv; bliver I nu borte, saa troer hun at I har en ond Samvittighed og saa — —" her afbrød hun sig selv, men de sidste Ord vare halvt qvalte af Taarer og gjorde et dybt Indtryk paa den stakkels Frederiks Hjerte.

Den saa høit agtede og saa meget formaaende Faster Dorothea var en Halvsøster til Sandbye, og nogle og tyve Aar ældre end han. Hun havde i sin Ungdom, før han blev født, været Kammerjomfrue paa Slottet hos de Kongelige Børn; da hendes Stedmoder nogle Aar efter døde, var hun taget hjem til sin Fader, havde forestaaet hans Huus, og især sørget som en kjærlig Moder for hendes dengang temmelig spæde Broder. Først efter Faderens Død, da

Broderen giftede sig, var hun draget ind i et Jomfru-Kloster, hvor hun siden havde levet, nagtet en Arv senere tilfaldt hende efter en Slægtning af hendes Moder. Christine havde ofte hørt et Sødskendebarn af Faster Dorothea, en Enke, der omtrent var jevnaarig med Fasteren, fortælle, at hun den Gang var betaget af den dybeste Tungsindighed; man havde i den Tid talt om en Forbindelse med en Udlænding, hvilken Forbindelse var gaaet tilbage, men Ingen vidste rigtig Sammenhængen. Hvad Alle, Gamle og Unge, vare enige om, var, at Skylden ikke kunde være hos Faster Dorothea, som paa den Tid ikke blot var den smukkeste men tillige den elskeligste Pige man kunde tænke sig, at hun siden den Tid havde ført et uplettet og fromt Levnet, og at hendes sagtmodige, Gud hengivne Sind og gode Samvittighed vel havde bidraget mere end selve Tiden til at læge de dybe Hjertesaar, hun i sit Livs Foraar nær var blevet et Offer for. Dog var, nagtet al hendes Mildhed og Tilgjængelighed, en stille Veemod som oftest umiskjendelig hos hende, heller ikke havde hun nogensinde været at bevæge til at forsage den enlige Stand, nagtet hun havde havt flere gode Tilbud. Hun var ikke blot elsket af dem, der kjendte hende; hendes Forstand, Erfarenhed og rigtige Overblik gjorde hende til et Orakel for den hele lille Kreds, der nærmede sig hende. Det var altsaa intet Under, at det var Christine magtpaaliggende at Frederik skulde finde Naade

for en saa vigtig Persons Dine; men aldrig kunde hun viist ham en slettere Tjeneste, end ved at gjøre ham opmærksom paa hans bagvendte Manerer naar han var i Selskab, hvilke allerede noksom ængstede ham; og ved at sige ham, af hvormegen Vigtighed det Indtryk var, som hans Person gjorde paa Fasteren, berøvede hun ham den sidste Levning af Fatning, saa han var paa Veie, Morgenen efter, trods hendes Forbud, at lade sig undskylde. Men paa eengang syntes han at høre hendes taareqvalte Bøn, han gjorde Vold paa sig selv og gik. Han var kommet tidligere end de Andre, og stod nu temmelig rolig i sin Vindueskrog og saae dem samle sig. Endelig skeer en Bevægelse i Kredsen, Alle reise sig, Sandbye fører sin Søster ind ad Døren. Alle omringe hende, spørge til hendes Befindende, glæde sig ved at see hende, o. s. v. Frederik havde imidlertid Leilighed til at betragte hende. Selv i hendes høie Alderdom bar hendes Aasyn Præget af en fordums sjelden Skjønhed, hendes Træk vare ædle og regelmæssige, og hendes Væxt rank og høi. Idet Sandbye førte hende til en Stol, forestillede han Frederik for hende; denne, rød op til Øienbrynene, bukkede uophørlig, medens Faster Dorotheas stille Blik hæftede sig paa ham. Han saae paa hendes Læbers Bevægelse at hun talte til ham, men i sin Forvirring, og da hun desuden talte sagte, hørte han det ikke, det forøgede hans Ængstlighed, hun gjentog at hun havde kjendt hans Fader. —

„Jeg takker ærbødigst!" svarede han i sin Angst, og bukkede endnu dybere. En undertrykt Latter rundt omkring undgik ham ikke, dog havde Faster Dorothea formegen Godmodighed og formegen Levemaade til at deeltage i dette Udbrud, hun spurgte om hans Moders Familie. „Mest Gran og Fyr, ogsaa Lærketræer!" svarede han, thi i Angesten susede Blodet ham for Ørene saa det forekom ham, som hun spurgte hvilke Træarter der voxede hyppigst i hans Føde-Egn, et Spørgsmaal, som saa ofte var gjort ham for at indlede en Samtale, at han altid beredte sig til at besvare det. Sandbye vendte sig utaalmodig bort og Fasteren, som mærkede, at det var forgjeves at forsøge paa at faae ham i Tale, hilsede ham, og vendte sig nu ogsaa til det øvrige Selskab.

Da man kort efter gik til Bords, skyndte Frederik sig at naae sin sædvanlige Plads ved den nederste Bordende, hos Christine; men hvor forbauſedes han ikke ved at see Fasteren, der, efter hvad hun sagde, var bange for Kakkelovnsvarmen, tage Plads ved den anden Side af ham. Christine, hvis Mismod ved det forrige Optrin var steget til det høieste, besluttede saa meget som muligt at vende Fasterens Opmærksomhed fra sin Nabo, ved at bringe gamle Tider paa Bane og formaae hende til at fortælle noget om hvad der havde tildraget sig paa Slottet i hendes Ungdom. Det var en Fest for de forsamlede unge Piger, og vel ogsaa for deres Mødre, naar de kunde faae Faster

Dorothea til at fortælle om Hoffet, om de kongelige Frøkener og om Kong Christian den Fjerde, om hvem hun aldrig talede uden Enthusiasme. Dorothea selv dvælede gjerne ved disse Erindringer fra hendes gladeste Tid, og Christine vidste nu med Snildhed at lede Samtalen paa den Karrusſel og de andre Hoitideligheder, som fandt Sted ved Prinds Christians Formæling med Prindsesse Magdalena Sybille af Sachsen. Det lykkedes, og, hvad hun ikke havde anet, lykkedes ogsaa. Frederik, som enhver Erindring fra ældre Tider, ethvert lille Bidrag til Historien var helligt, lyttede med spændt Opmærksomhed, han lagde Kniv og Gaffel ned og stirrede Faster Dorothea ind i Munden, som om han vilde gribe Ordene ligesom de kom over hendes Læber; hun lagde Mærke til hans Agtpaagivenhed, og henvendte det Meste af sin Tale til ham. Faster Dorothea fortalte som et Oienvidne, livligt og omstændeligt, og nu glemte han saavel Maaltidet som hende og de øvrige Gjæster, han var paa Rosenborg Slot, var med ved Karrusſellen, han saae den store Konge for sig, for hvem hans Hjerte havde brændt fra hans første Barndoms Dage, hans Forlegenhed svandt for hans Phantasies Billeder, som den natlige Riimfrost for Solstraalerne, han spurgte, gjorde Bemærkninger, og inden en halv Time var gaaet, var intet fremmed mere mellem ham og Fasteren. Den tifold lykkelige Christine, som ikke nøksom kunde undre sig over den pludselige Forandring,

hørte tydeligt Faster Dorothea ved Afskeden sige til Moderen: „Det er et vakkert ungt Menneske; han er lige saa fornuftig som beskeden, og det vil dog sige meget!"

Da de Fremmede vare gaaede, sagde Moderen til Faderen: „Han har dog mere Klogskab, end jeg havde tiltroet ham; da det gjeldte vidste han at snige sig ind i Fasters Kridthuus, ihvor forkeert han ellers bærer sig ad!" — „Du tager Feil, Birgitte," svarede Faderen, „netop at det gjeldte, som Du siger, havde bragt ham reent fra Concepterne, men Faster talte om noget, som han havde Sands for, det bragte ham i Ligevægt. Han er en ærlig og gudfrygtig Sjæl, som min Søster selv, derfor bleve de enige og forstode snart hinanden, deri var ingen Klogskab." Sandbye havde truffet det: hiin Samtale var vel den første Anledning, der bragte dem sammen, men deres egentlige Foreningspunkt var dog et reent, uskyldigt Hjerte, som den fem og halvfjerdsindstyve Aars gamle Jomfru besad i lige Grad med den fireogtyveaarige Ungersvend.

Fra dette Øieblik af havde Frederik ingen varmere Veninde, ingen ivrigere Beskytterinde end Faster Dorothea. Da hun levede i kjærlig Forstaaelse med Broderen og fortrinlig yndede Christine, tvivlede hendes Omgivelser ikke om, at denne vilde blive hendes Arving; nu sagde hun det uopfordret, opmuntrede den frygtsomme Frederiks stille Kjærlighed og skaffede ham

Moderens Samtykke (Sandbye elskede ham alt som en Søn) og lovede, at hun, saasnart Frederik kunde erholde et lille Embede, vilde give Christine Udstyr og Medgift, for at have den Glæde at see dem forenede medens hun endnu levede. Sommeren forløb, og ved Efteraarets Begyndelse havde Frederik grundet Haab om Ansættelse, og det paa Stedet selv. Sandbye paastod, at det var uafgjort hvem der var lykkeligst derved, enten de Forlovede selv eller Faster Dorothea, som nu ikke skulde skilles fra dem i dette Liv, „ligesom det ogsaa er meget uvist," tilføiede han, „om Frederik er mest forelsket i min fem og halvfjerdsindstyve Aar gamle Søster, eller i min nittenaarige Datter. Idet Mindste har han ofte glemt at den Sidste var i Stuen, for at høre efter hvad den Første fortalte, saa jeg, i Christines Sted, vilde være skinsyg paa den gode Faster." Dorothea holdt sit Løfte: et rigeligt Udstyr blev indkjøbt, hun var i den Tid næsten daglig i Broderens Huus for at ordne det, og Frederik, hendes tro Ridder, fulgte hende saa ofte hjem som hans Tid vilde tillade ham det, hentede hende ogsaa iblandt om Helligdagene.

En Søndag Aften skulde han netop bringe hende fra et Sted, hvor hun havde spiist til Middag, til Christines Forældre. De vare komne over Holmens Bro, da nogle Matroser med en Bærebør trængte sig tæt forbi dem. En Vogn, som kom fra den modsatte Side, nødte dem til at staae et Øieblik

stille, da faldt Skinnet af den lille Lygte, Frederik havde i Haanden, paa Bæreboren: et Klæde som var bredet over den, var gledet til Side, og nogle lyse krollede Haar, som, dryppende af Vand, klæbede sig til en dodbleg Pande, kom tilsyne og gave tilkjende, at det var en Druknet, de bar. Med et Skrig farer Dorothea tilside og skjuler sit Ansigt i begge Hænder. Frederik byder hende igjen Armen, som hun havde sluppet, men mærker nu at hun, heftig skjelvende, neppe er istand til at staae paa Benene. Med Deeltagelse erkyndiger han sig om hendes Befindende og foreslaaer hende at gaae ind i den næste Port, for at fatte sig, men med mat Stemme beder hun ham blot at ledsage sig hjem, og siden at undskylde hende hos Sandbye. Virkelig maatte Frederik næsten mere bære hende, end hun formaaede at gaae til sit Hjem, og han forlod hende med Bekymring, efterat han havde hentet en af de andre Jomfruer i Klosteret til hende, da han ikke turde lade hende være alene. Hvor kjært Christines Selskab end var ham, havde han ingen Ro for han havde fulgt hende til Fasters Dor, hvor han paalagde hende at blive der om Natten.

Dagen efter var Faster imidlertid bedre, og den næste Dag derefter var hele den lille Familie, og naturligviis Frederik med, indbuden til at drikke Kaffe hos hende. Han glædede sig som et Barn dertil, kun ved hendes Dor havde han hidindtil været, naar han havde hentet eller fulgt hende, han betragtede det lille

Kammer som en Helligdom, indviet ved Bön og fromme Tanker, helliget til Arbeidsomhed og Andagt. Da han traadte ind af Dören, besaae han hver Gjenstand med en Slags Ærefrygt: i Vinduet stode Urtepotter med Krusemynte, Ambra og Rosmarin, alle i den frodigste Bæxt, som vidnede om, at en kjærlig Haand havde pleiet dem, paa Væggen, over hendes Rok, hang en Lærke, hendes eensomme Timers Selskaberinde. Dog glemte han snart alt övrigt over sin Velynderindes blege og forandrede Udseende; hun var imidlertid munter og livlig og underholdt de kjære Gjæster, medens Christine skjænkede Kaffe. Sandbye havde Forretninger hjemme og kunde ikke være med, hvorfor de maatte bryde tidligere op end de ellers havde gjort. Kort for de skulde til at gaae, henvendte hun sig til Frederik, sigende: at den Skaansomhed, med hvilken han og Christine bestandig havde afholdt sig fra at sporge om hendes tidligere Dages Skjæbne, tillige med deres umiskjendelige Kjærlighed og Deeltagelse for hende ofte havde bragt hende paa den Tanke, at meddele dem sin Historie, angaaende hvilken hun ogsaa trængte til at höre en kyndig og god Mands Betænkning; og da hine Dages Begivenheder pludselig ved et Tilfælde var bragt hende levende i Minde, ja ligesom paany var foregaaet for hendes Öine, havde hun besluttet at meddele dem denne sin Historie den næste Dag, hvis hendes Broder da kunde være tilstede. „For mit Hjerte reent staaer stille," tilföiede hun,

„vil jeg dog at de, der ere mig nærmest og kjærest, skulle vide hvilken navnløs Smerte nær havde bragt det til at briste, en Smerte, som Guds Ords Trøst har kunnet dæmpe, men aldrig udslette."

Da de næste Dag Alle med spændt Opmærksomhed sadde omkring det lille runde Bord, fortalte Faster Dorothea følgende.

„Det er Eder vel bekjendt, at jeg har tilbragt nogle af min Ungdoms Aar paa Slottet. Jeg havde nylig fyldt mit sextende Aar, da jeg kom i Tjeneste hos de Kongelige Børns Hovmesterinde, Fru Anna Lykke. Et Par Aar derefter kom jeg til de Kongelige Frøkener selv, isærdelesheb opvartede jeg den ældste Frøken, Anna Cathrine. Hun var ligesaa smuk og yndig som from, og hendes ophøiede Fader, der hos sine kjære Børn fandt Adspredelse i mange mørke Timer, som deels Omsorg for Regjeringen, deels andre huuslige Bekymringer foraarsagede ham, forlovede hende i den unge, jeg kunde næsten sige spæde Alder af ikke fulde fjorten Aar, med Herr Frantz Rantzau til Rantzausholm. Aldrig fandtes der et lykkeligere Par. Rantzau var en ridderlig og ædel Herre, sin høie Brud værdig. Mandhaftig og skjøn og af et indtagende Væsen besad han alle Sjælens og Legemets, som alle Lykkens Gaver. Eier af en uhyre Formue beklædte han, i en Alder af neppe tredive Aar, Rigets Hofmesters høie Embede, og var den Første i Landet næst Kongen. Han var desuden ikke alene Kongens

Yndling, men elsket og agtet af hele Landet, og ved Studeringer og Reiser i fremmede Lande havde han uddannet sine naturlige Anlæg. Fra en af disse Reiser havde han medbragt en Kammertjener fra Velskland, denne havde været ansat ved et Handelshuus i Padua, paa hvilket Huus Rantzau havde Anviisninger og Vexelbreve, der saae Joseph (det var Italienerens Navn) ham. Ved sin Mildhed og Huldsalighed havde Rantzau snart vundet hans hele Hjerte, saa Joseph selv foreslog ham at tage ham med sig til Danmark som Kammertjener, imod at love at skaffe ham en Ansættelse, naar han ikke mere ønskede at blive i denne Post. Joseph var smuk, kløgtig og beleven, han stod Rantzau an, og denne samtykkede. Efter deres Hjemkomst fulgte han nu af og til sin Herre op paa Slottet, og bragte Budskab til mit unge Herskab, hvilket jeg som oftest modtog; ved denne Leilighed lærte vi hinanden at kjende, han beilede til mig og fik min Tro og Love. Saa ofte nu Rantzau besøgte sin Brud, var Joseph ogsaa hos mig, og nogle lykkelige Maaneder henløb. Kun skrækkede mig alt imellem Josephs frygtelige Heftighed, en ringe Ting kunde bringe ham i Harnisk, da fraadede han og skar Tænder som et vildt Dyr, og vidste ikke af sig selv at sige; dog trøstede jeg mig ved, at slig Heftighed var ham, som alle hans Landsmænd, medfødt, og at jeg ved Fromhed og Sagtmodighed vel skulde formilde hans Sind.

Nu begyndte man at tale om Rantzaus Bryllup med Frøkenen, som hidindtil kun var opsat for hendes Ungdoms Skyld. Dette Rygte vakte Josephs Lyst til ogsaa at kalde mig sin for bestandig. En Forst-Betjening blev ledig, og Joseph troede sig berettiget til at begjære af Rantzau, at han skulde anholde om den til ham, hos Kongen. Rantzau lovede at gjøre hvad han kunde; jeg er overbeviist om, at han ogsaa har gjort sig al Umage, men Christian den Fjerde, som i alt fulgte sin egen Indsigt og saae paa det Heles Tarv, havde bestemt denne Post til en Anden og lod sig ikke overtale af Rantzaus Bøn, ihvor høit han ellers skattede ham. Joseph, som dette Slag traf uventet, tvivlede ikke et Dieblik om at hans Herre havde forsømt at tale hans Sag kraftigt, i sit mistænkelige Sind troede han at denne, vel tilfreds med hans Tjeneste, vilde beholde ham hos sig for bestandig. Han bebreidede Rantzau i nærbodige Udtryk at han ikke havde holdt sit Løfte, lod ham høre at han for hans Skyld havde forladt sin Levevei og sit Fødeland, og at han nu blev behandlet som en Livegen, der var lænkebunden til hans Tjeneste. Rantzau søgte først ved Godhed at bringe ham til Rette, men Joseph, ophidsende sig selv mere og mere ved sine egne vilde Ord, blev stedse djærvere og dristigere, og da han flere Gange talte om Falskhed og Troløshed, og om at bryde sit givne Løfte, tabte Rantzau endelig Taalmodigheden. Ogsaa han havde varmt Blod og talte ham nu haardt

og heftigt til. Joseph gjentog sine fornærmelige Beskyldninger, da skiftede Rantzau Farve (saaledes fortalte Joseph mig det selv) og befalede ham oieblikkelig at forfoie sig ud af Værelset; han svarede med en Haanlatter. Rantzau, som ikke længer var sig selv mægtig, lagde Haand paa ham, den Rasende satte sig til Modværge, men den kjæmpestærke Rantzau tog den spædlemmede Italiener i een Haand, aabnede Doren og kastede ham saa voldsomt ud af den, at han tumlede ned af alle Trapper. Hvad der gjorde dette Optrin endnu mere oprorende for Joseph var, at næsten alle Betjentene, som formodentlig havde hort deres hoirostede Trætte, havde samlet sig paa Gangen og vare Vidner dertil, de havde Alle misundt Joseph hans Herres Gunst, og han syntes nu at læse skadefro Glæde i Alles Blik.

Aldrig, kjære Venner! har nogen af Eder oplevet saa rædselfulde Timer som de, i hvilke Joseph fortalte mig alt dette, og jeg vil bede til Gud at I aldrig saaledes maae see de vildeste Lidenskaber losladte i deres hele Voldsomhed, og mindst hos Nogen, I have kjær. Han var bleg som Doden, hans Underlæber rystede og hans Tænder sloge sammen, saa det varede en rum Tid inden han kom tilende dermed, han knyttede Hænder, græd og lo som en Afsindig, Fraaden stod ham alt imellem paa Læberne, og jeg troede i min Sjæle-Angst at see ham styrte dod ned for mine Fodder — jeg anede ikke hvor lyksalige vi

begge havde været, hvis det var skeet. Jeg græd og vred mine Hænder, han saae og hørte mig neppe. Da han endelig fortalte, at han strax var styrtet op af Trappen igjen og vilde været ind for at have fat paa sin Herre, men var af Betjentene med Magt bleven slæbt ind i sit Kammer, tilføiede han med en frygtelig Eed, at han forbandede sin Dumhed, der havde bragt ham til, efter sin Herres Befaling, at lægge sin Stilet fra sig, da han var kommet her i Landet, istedet forat han i sit Fødeland bestandig bar den hos sig. „Havde jeg havt den tro Ven," sagde han med rullende Øine, „da skulde jeg nok have bragt min Herr Rantzau til Ro, inden han forgreb sig paa mig!" Ved disse frygtelige Ord sortnede det for mine Øine, jeg udstødte et Skrig, og idet jeg knælede ned for ham, bad jeg ham holde inde med saadan Tale, hvis ikke var jeg nødt til at advare Herr Rantzau, ja Kongen selv om hans ugudelige Sindelag. Han betragtede mig mørk, men dog roligere, og bad mig give mig tilfreds og ikke lægge hans Ord paa Hjerte, jeg kjendte jo hans heftige Sind; men nu vilde han stræbe at bringe sit vilde Blod i Rolighed. Jeg turde ikke lade ham slippe fra mig, men han svor mig ved den hellige Jomfrue, at hans Vrede havde lagt sig, som en Storm naar den har udraset. Den næste Dag var han aldeles rolig og stille, kun saae han bleg og mat ud, hvilket var rimeligt nok efter det voldsomme Opror, hans Sind havde været i, han

fortalte mig at han, Aftenen for, var bleven paa sit Kammer til Rantzau kaldte, da han ikke vidste om han, efter hiint Optrin, vilde have ham om sig, men han var lystig og mild som sædvanlig og sagde, han vilde glemme hvad der var foregaaet. „Han troer ogsaa, jeg har glemt det!" tilføiede han, og skar Tænder, hans sorte Øine brændte paa engang som en Lynstraale. „Og har Du da ikke?" spurgte jeg ængstlig. „Jeg vil see til at glemme det," svarede han ligegyldigt, og fra det Øieblik talte han aldrig mere derom. Kun naar jeg imellem yttrede min Bekymring over hans matte og sygelige Udseende, svarede han: „Det er som om han havde hexet mig Marven ud af Benene, idet han lagde Haand paa mig!" Og virkelig var det, som om en fjendtlig Magt havde aandet al Sundhed og Kraft bort af hans Aasyn fra det Øieblik af; dog tilskrev jeg dette tildeels den raae Efteraarsluft, som netop det Aar var særdeles kold og bidende, saa forskjellig fra den i hans sydlige Fædreland, og trøstede mig med, at det var et forbigaaende Ildebefindende, som hiint heftige Optrin maaskee havde bragt til Udbrud. Hvad der næsten ængstede mig mere var, at jeg kom efter, at Joseph paa nogen Tid søgte Samqvem med Rantzaus Haandskriver Henrik Møller, som altid havde været mig hjertelig modbydelig, som bagtalte sin ædle Herre og aldrig havde havt noget godt Sindelag imod ham, fordi han ikke, som han vilde, kunde beherske

ham. Joseph selv havde for ikke kunnet lide ham, og havde ofte sagt, at han var trædsk og ond.

En Eftermiddag, da Rantzau var kommet til Frokenen, fik jeg en Seddel fra Joseph, at han var saa upasselig at han ikke vilde forlade Sengen, hvorfor jeg ikke maatte vente ham. Jeg blev heftig forskrækket og bebreidede mig, at jeg ikke for havde truffet nogen Anstalt til hans Helbredelse. Endelig, mod Aften, faldt det mig ind at besøge ham, jeg maatte vide hvorledes det var med ham. Med min Lygte i Haanden begiver jeg mig paa Veien. Over Slotspladsen kom sjelden Andre end de, der hørte til Slottet, som alle kjendte mig; jeg havde ofte før gaaet den Vei ved Aftentid, uden at der var hændet mig noget; strax paa hiin Side Slotsgraven boede en god Veninde af mig, som jeg vilde formaae til at følge mig den øvrige Vei. Jeg var omtrent kommet midt paa Pladsen, da det forekom mig som om jeg hørte det rasle i det visne Løv, jeg staaer stille og lytter, og hører nu tydeligt Nogen snige sig langs med Slotsgraven, hører tillige en sagte Hvisken, og da jeg lader Skinnet af min Lygte falde derhen, hvor Lyden kom fra, bliver jeg to Mandfolk vaer, som liste sig langs med Graven, med Ryggen vendt til mig. Raadvild om jeg skulde gaae fremad eller vende tilbage, tænkte jeg med Angst paa hvor afsides Vindebroen laae, kun mine egne og endnu et Par andre af Jomfruernes Vinduer vendte derud til, saa ingen kunde høre mit Skrig, hvis de vilde anfalde

og plyndre mig, naar jeg var kommet derhen imod. De Personer, jeg frygtede, vare imidlertid komne nærmere og snart opdagede jeg, at den Ene af de sagte Talende var — Joseph! Jeg tvivlede nu ikke et Dieblik om, at han havde befundet sig bedre henad Aften, og kom for at overraske mig. De vende atter om, med Ryggen mod mig, men jeg iler efter og indhenter dem snart. „Joseph!" raaber jeg, da jeg staaer lige bag ham. Han farer sammen, som om Lynilden var slaaet ned for hans Fodder, han vender sig heftig imod mig: „Far ad Helvede til!" udbryder han, og reent ude af sig selv, slaaer han saa voldsomt til mig, at jeg tumler et langt Stykke bort. Greben af den inderligste Rædsel, mægter jeg neppe at udstode et qvalt Skrig. „Hvad vil Du her?" raaber han med samme Vildhed. „Afsted! Flux tilbage paa dit Kammer, eller jeg sparker Dig ned i Slotsgraven!" Jeg vendte om og lavede mig til at adlyde, dog var jeg nodt til at gaae langsomt, thi jeg skjælvede som et Espelov, mine Been formaaede neppe at bære mig, jeg troede han var blevet vanvittig, og vidste ikke hvad jeg skulde gribe til. Da horte jeg Fodtrin bag mig, det var den foromtalte Henrik Moller, hans Ledsager. „Giv Jer tilfreds!" sagde han til mig, „I kjender jo nok Josephs Iilsindethed!" — „Men hvad var det?" spurgte jeg, heftig grædende, „hvad har jeg gjort?" — „I veed jo nok," vedblev han, „at de Velske ere mistænkelige og skinsyge, han blev opbragt ved at finde

Eder alene her, paa denne Tid og paa dette ensomme Sted!" — „Umuligt!" brod jeg ud, „hvor kunde han mistænke mig? Ak, jeg gik jo i min Angst for at see til ham!" — „Desuden," blev Møller ved, „havde han undskyldt sig hos sin Herre fordi han var upasselig, han har ikke hjulpet at klæde ham paa i Morges, dog vilde han liste sig til Eder ved Aftentid; da I nu kom, med Lygte, og nævnede hans Navn saa høit, frygtede han at blive røbet, og tildrage sig Bebreidelser af sin Herre. Det veed I, han kan ikke taale, det kunde give et Optrin som det, for nogen Tid siden!" — „Det forbyde Gud!" svarede jeg.

Joseph var imidlertid kommet nærmere. „Er Du vred, Dorothea?" sagde han og rakte mig Haanden. „Du kjender mit vilde Blod, desuden er jeg ilde tilpas, det virker ogsaa paa Sindet!" Jeg kunde ikke tvivle om at han var syg, thi ved Skinnet af Lygten, som netop belyste hans Ansigt, blev jeg vaer, at han saae ud som om han var taget op af Graven, Haanden, han rakte mig, var klam og kold som en Dødnings. Jeg brast endnu heftigere i Graad, i min Angst talede jeg om en Læge. Da foer han atter op: „Jeg vil ikke vide af eders Qvaksalvere!" sagde han, „jeg kjender min Lægedom og skal ogsaa forskaffe mig den!" Jeg bad ham komme op paa mit Værelse, for ikke at forkjøle sig endnu mere i Aftenluften. „Det tør jeg nu ikke," svarede han, „jeg frygter man har seet Lygten og vilde bemærke os!" Jeg indvendte, at paa dette

affides Sted, saa langt fra Slottet selv kunde Ingen see eller høre os, men han tilføiede, at han følte han trængte til Ro, og vilde skynde sig til Sengs. „God Nat, Dorothea!" sagde han paa engang, drog mig heftig til sig, trykkede mig til sit Bryst og kyssede mig. Hans Læber brændte som Ild paa mine, paa mine Kinder og min Pande. Pludselig rev han sig ud af min Favn, tog Møller under Armen og forlod mig, men vendte atter om. „Ingen paa Slottet maa vide at Du har seet mig her, det kunde paadrage mig Optrin, som jeg ikke kan taale, sværg mig til, at Du ikke vil røbe det for Nogen!" — „Jeg lover det!" svarede jeg. Han greb mig heftig i Skulderen. „Sværg det ved din evige Salighed!" raabte han vildt, jeg gjorde det skjælvende. „God Nat!" gjentog han derpaa, „jeg gaaer nu til Sengs, gjør Du ligesaa!"

Hvorledes jeg kom tilbage paa Slottet og op paa mit Kammer, begriber jeg ikke; den eneste tydelige Forestilling jeg havde var, at han var gaaet fra Forstanden. I den frygteligste Sjæle-Angst gik jeg op og ned af Gulvet og vred Hænderne, jeg vidste ikke hvad jeg skulde gribe til, eller til hvem jeg skulde henvende mig. Vel havde Møller hvidsket til mig, idet han gik, at jeg kunde være rolig, han skulde sørge for Joseph og hente en Læge, uden at han vidste det. Dog turde jeg ikke stole paa ham. Da faldt det mig ind, at hans Herre dog i Grunden holdt saa meget af ham, at det ogsaa tilkom ham at sørge

for ham, og jeg besluttede at henvende mig til ham. Da hørte jeg Stolene skydes bort i Spisegemakket, de stode fra Taflet, jeg hørte: „God Nat, god Nat, Frantz Rantzau! Sov sødt oven paa det!“ Det var Christian den Fjerdes vældige Stemme, som hørtes næsten over det hele Slot, han lo saa det klang i Vinduerne. Uden at betænke mig foer jeg ned af Trappen, og kom netop som Herr Frantz Rantzau standsede tillige med Frøkenerne, udenfor disses Dør, for at byde dem god Nat. Jeg nærmede mig frygtsom. „Hvad vil Du, mit Barn?“ sagde han godmodig. Jeg kunde ikke faae et Ord frem for Graad. „Ak! jeg veed det,“ blev han ved — „Hun er bekymret for sin Hjertenskjær,“ sagde han til Frøken Anna Cathrine. — „Jeg vilde bede Eder om at lade en Læge hente,“ fik jeg endelig stammet frem, „thi han er meget ilde tilpas!“ — „Er han virkelig?“ sagde Rantzau, og hæftede sine klare, gjennemtrængende, blaae Øine paa mig. „Visselig!“ brød jeg ud. „Jeg har ikke troet det,“ blev Rantzau ved, „det kom mig for, som han ellers havde noget at gruble paa, der tærede saaledes paa ham; men vær rolig, mit Barn“, sagde han og klappede mig paa Skulderen, „jeg skal lade hente en Læge endnu i Aften, for din Skyld, ogsaa har jeg endnu et andet Lægemiddel, som jeg tænker vil være kraftigere end alt, hvad Mester Samuel Meyer tilbereder.“ — „Hvad er det for et Middel?“ spurgte Frøken Anna Cathrine, som medens han talte hældede

sig op til ham, og viklede hans lyse krollede Haar over sine Fingre. „Jeg fik Brev igaar fra Rantzauholm," sagde han, „at der er blevet en Forst-Betjening ledig der, omtrent lige saa god som den sidste, han saa meget attraaede, den har jeg tiltænkt ham!" — „Og hvorfor har Du ikke sagt ham det, Du Slemme?" spurgte Frøkenen. „Jeg vilde bie til han blev artig," var Svaret, „men for at hans Fæstemo kan faae en rolig Nat, lòver jeg at sige ham det endnu i Aften." Jeg greb efter hans Haand for at kysse den, men han gav mig et lille Slag paa Skulderen og sagde, idet han vendte sig mod Frøken Anna Cathrine: „Vær kun rolig, jeg skal sorge for Joseph, som han var min Broder." Frøkenen tilføiede: „Og vort Bryllup skal staae paa een Dag, Dorothea, jeg skal selv flette din Brudekrands."

Inderlig rort over Begges Godhed gik jeg op paa mit Kammer igjen, dog kunde jeg ikke give mig tilfreds, min Ængstlighed tiltog. Jeg var ikke istand til at begribe hvor Joseph kunde vedblive at bære Nag til saa god en Herre, thi det kunde jeg ikke skjule for mig selv, at han gjorde. Jeg aabnede mit Vindue for at drage Aande, da min Angst var nær ved at qvæle mig. Vinduet vendte som sagt ud til Slotsgaarden, men alt var indhyllet i det dybeste Morke, det var som om jeg saae ned i en Grav, en Dodstilhed var overalt, jeg kunde hore hvert Blad falde, som Vinden losrev. Da aabnedes Slotsporten, det

var Rantzau, han gik med hurtige, dronende Skridt hen over Slotsgaarden, hans jernbeslagne Støvler sloge alt imellem Gnister af Brostenene, hans Guldsporer klingede som Klokker, han nynnede en lystig Sang alt medens han gik. Ak! tænkte jeg, det er Skade at Frøkenens Vinduer ikke vende her ud til, hvilken Glæde at see sin Hjertenskjær, saa karsk og munter! — Dog var det, som om mit Hjerte skulde briste ved hvert Skridt han gjorde, som maatte jeg skrige høit for at holde ham tilbage, da — —" hun standsede. „Hvad fattes Eder, kjære Faster?" sagde Christine. „I bliver jo bleg som Døden!" — „Ræk mig et Glas Vand, mit Barn!" svarede Dorothea. Efter en kort Taushed vedblev hun: „Han gik da, som jeg har sagt, rask og munter fremad. Paa engang hører jeg et huult Dron, jeg hører det pladske heftigt om i Vandet — derpaa fulgte atter den forrige Dødsstilhed.*) Jeg stod halv død, som lænket til Stedet, mine Been vare kolde og svære som Marmor, jeg formaaede ikke at flytte dem, min Tunge stivnedes og klæbede til Ganen, jeg aabnede Munden for at udstøde et Skrig, men formaaede ingen Lyd at frembringe. Da hørte jeg, i denne halv bevidstløse Tilstand, Kjeder rasle, jeg hørte tydeligt Vindebroen nedhidses, og da var det som om en usynlig Magt, der hidtil havde holdt mig fast, paa engang slap mig løs, ja skjød mig afsted. Jeg

*) Det skete den 5te November 1632.

tumlede ud af Døren, ud paa Gangen, men her forlode mine Kræfter mig atter, jeg segnede afmægtig om.

En Jomfrue, hvis Værelse vendte ud til Gangen, hørte Faldet, og var menneskekjærlig nok til at staae op af Sengen og tænde Lys, for at komme mig til Hjælp. Hun fandt mig livløs og blødende (jeg var tørnet mod Kanten af Muren, idet jeg faldt) hun bar mig ind paa sin egen Seng, efter flere forgjæves Forsøg lykkedes det hende endelig at bringe mig til Live. Jeg saae mig om, forundret over at finde mig i et fremmed Værelse, i en anden Seng end min, jeg spurgte, og hun fortalte hvor hun havde fundet mig, og spurgte paa sin Side hvor jeg vilde hen saa silde. — Med et Skrig foer jeg op, ud af Sengen, til Døren, hun vilde holde mig tilbage, i den Tanke at jeg var i Vildelse. Betaget af den inderligste Rædsel raaber jeg, at jeg maa ned, maa gjøre Anskrig og hente Hjælp, at det gjelder et Menneskes Liv, og river mig løs. Hun formaaer ikke at holde mig tilbage og bliver bestyrtet staaende alene i Mørke, thi i min bange Hast kommer jeg til at slukke Lyset, idet jeg vil tage hende det ud af Haanden. Paa Slottet laae Alt i den dybeste Søvn, overalt vare Lysene slukkede og Dørene lukkede; jeg iler til Vagten, i min Angst og Forvirring frembringer jeg min Begjering om Hjælp, om at sende Folk med Lygter ned til Slotsgraven, saa utydeligt og afbrudt, at Officeren først ikke forstaaer mig og siden troer at jeg ikke er ved min

Samling. Endelig bliver han dog opmærksom ved min Sjæle-Angst, ved mit gjentagne Udsagn, at jeg har hørt et Menneske falde i Vandet, netop paa samme Tid da Herr Frantz Rantzau gik fra Slottet, og da nu strax derpaa en af Rantzaus Betjente kommer, for at spørge om hans Herre blev paa Slottet i Nat, da han ikke endnu var kommet hjem, betænker han sig ikke længer, men udsender nogle af Mandskabet med Lygter, sender Andre ind paa Slottet for at forlange Fakler. Mere død end levende stod jeg, støttende mig til Muren, og saae dem ile mod Vandet. Det begyndte at blive levende paa Slottet, Lys saaes hist og her fra enkelte Vinduer, endelig seer jeg de forlangte Fakler, enkelte Hofbetjente følge og ile til de Andre. Ved Faklernes røde Skjær seer jeg dem bevæge sig frem og tilbage med ængstlig Travlhed paa Bredden af Slotsgraven og paa Vindebroen, jeg hører en forvirret Mumlen, den hele Flok trænger sig sammen paa een Plet og staaer stille, enkelte af Betjentene nærme sig Slottet igjen, da hører jeg Christian den Fjerdes Stemme. — Han spurgte hastigt, idet han kom ud af Slotsporten, hvad der var paa Færde? „Eders Majestæt!“ svarede den ene af Hofbetjentene, „Herr Frantz Rantzau har taget feil af Broen og er falden ud i Slotsgraven!“ — „Guds hellige Død!“ brød Christian den Fjerde ud, og styrtede fremad mod Flokken, som nu nærmede sig langsomt og bar Liget imellem Hænderne. Foran gik et Par Karle af

Vagten, næsten afklædte og Vandet drev af dem. „Er det Jer, der har draget ham op?“ spurgte Kongen. „Ja, Eders Majestæt!“ svarede den Ene, „vi gik tilbunds efter ham, jeg og min Kammerat, men det var for silde, han havde ligget der altfor længe!“ I dette Øieblik nærmede de Andre sig. — Det er nu fire og halvtredsindstyve Aar siden at jeg saae dette Syn, men det staaer ofte ligesaa levende for mig, som i Øieblikket selv. Mangen en Nat svæver det for mig, naar jeg vil lukke mine Øine, og forjager Søvnen og Roligheden fra mit Leie. — Den Haand, han faa Timer for havde lagt saa trohjertig paa min Skulder, hang kold og livløs, den høie, aabne Pande var dødbleg og tæt til den klæbede sig de lyse Lokker med hvilke hans Brud nylig saa sorgløs havde leget, de dryppede nu af Vand og Mudder — just saaledes, kjære Frederik, som paa den Ulykkelige, vi mødte, hvis Syn paa engang vakte alle gamle Erindringer hos mig!“

Efter en kort Pause vedblev Faster Dorothea.

„Kongen vendte sig et Øieblik bort og holdt Haanden for Øinene, derpaa sagde han: „Bringer ham flux op paa Slottet, en af Jer skal hente min Liv-Barbeer, Doktor Fabricius, jeg følger selv med!“ — „Althoff!“ sagde han til en af Betjentene „siig Officeren i Vagten, at disse Karle skal strax gives Orlov at gaae hjem og til Sengs — hvad hedder Du, min Søn?“ Han sagde sit Navn, — „og Du?“ — Den Anden nævnede sig. „Jeg skal komme Eder

ihu, gaaer med Gud!" Hans Majestæt var imidlertid blevet mig vaer. „Følg I med os!" sagde Han, „vi kan have et Qvinde-Menneske behov, gaae forud og sørg for at en Seng bliver redt og varmet i det blaae Gemak." I dette Øieblik aabnedes den indre Slotsport, Christian den Fjerde foer sammen. — Ak! kjære Børn, I, som aldrig have seet den stærke Helt, som i sit hele Liv gik Død og Farer saa rolig imøde, som han i sine Ungdoms Dage mødte den løsladte Løve,*) I kunne ikke føle det Rørende, det Forunderlige deri, at han foer sammen. „Den anden Vei!"

---

*) Det gamle Sagn om Christian den Fjerde og Løven fortæller ogsaa Cancellieraad Wieland, i sit Skrift: Det Kongelige Danske Vaaben eller Explication paa Danmarks Riges egentlige og rette Skjoldemærke, hvilket 1715 blev overleveret til Kong Frederik den Fjerde i Manuscript. Han siger nemlig i 2den Bogs 4de Cap: „Christian den IV, mod hvis høie Person endog en levende Løve har ladet see, hvad Respect den var de Danske Konger, som de 3 Løvers retmæssige Eier, skyldig, hvorom Wowerus i hans panegyriske Oration fortæller os, at, da en endnu utæmmet Løve, engang ved dens Opvarters Skjødesløshed, var kommen ud af sit Buur, og mødte denne høistberømmelige Konge, ved Kjøbenhavns Slot, satte han al Frygt tilside, resolverede sig til at gaae til det vilde Dyr, og stryge den med Haanden. Der Kongen nu saaledes klappede og strøg den, syntes den under hans Hænder, at forlade sin medfødte Vildhed, logrede som en Hund med sin Hale, og saalænge Majestæten var der, lod den ikke see ringeste Mine til at være grum!"

sagde han hurtig, med dæmpet Stemme, „om ad Haugedøren! Lad alle Midler anvendes, lad intet forsømmes, jeg kommer strax efter!" — Hans Faderhjerte havde ikke taget feil: det var Anna Cathrine med hendes Søstre, idet vi dreiede om saae jeg hende ile fremad og dreie af, for at indhente os; men Christian den Fjerde afskar hende Veien, jeg saae ham tage hende i sine Arme og føre, eller snarere bære hende tilbåge paa Slottet.

Doktor Fabricius kom, alle Midler bleve anvendte, men — alt forgjeves! Tause stode vi omkring Sengen, hvorpaa Liget nu var henlagt, da hørte vi Kongens hurtige Fodtrin paa Gangen, Døren blev aabnet, Enhver traadte ærbødig tilside. Kongens Øine søgte Lægen og heftede sig stivt og spørgende paa ham, han slog Øinene ned og trak paa Skuldrene. — „Er Alting forsøgt?" spurgte Kongen endelig. — „Alting, Eders Majestæt!" svarede han, „men" — han taug og trak atter paa Skuldrene. Kongen nævnede endnu nogle Midler, som han befalede at anvende, det skete, men alt uden Virkning. Da traadte Christian den Fjerde hen for Sengen og betragtede Liget nogle Øieblikke, taus, med Armene over Kors, derpaa sagde han, halvt til Fabricius, som stod nogle Skridt bag ham, halv til sig selv: „Saa karsk og smuk! saa ung og stærk! og dog uden Redning!" — Alle taug, dybt bevægede, og Kongen lagde sin Haand paa den Dødes Pande og lod den langsomt glide ned ad, trykkende

saaledes hans Dine til. Døren aabnedes, det var Eleonora Christina, hvilken siden, som Corfitz Ulfeldts Gemalinde har prøvet Lykkens Omvexlinger i høieste Grad, og omtrent for et Aar siden, af vor nuværende Konge, Christian den Femte, blev løsgivet af sit Fængsel og forundt at opholde sig paa Maribo Slot. Hun var dengang lidet over ti Aar gammel, Enhver vidste, at det var Christian den Fjerdes kjæreste Barn. Hurtig slog han Lagenet over den Dødes Ansigt og gik imod hende. „Hvad vil Du her, Eleonora?" sagde han, „befalede jeg Dig ikke at blive hos din Søster?" — „Ak min Fader! jeg kunde ikke!" svarede hun. „Sophie*) er hos hende, jeg maatte jo vide hvorledes det var her!" — „Kom, mit Barn!" sagde Kongen, „lad os gaae til dine Søstre." — „I gaaer bort? I gaaer herfra min Fader?" spurgte hun, „er der da ingen, ingen Redning? intet Haab?" — „Nei!" svarte Kongen, saa høit at det rystede i Hvælvingen. Enhver af os foer sammen, det var som om vi nu først vidste det med Vished, som havde alting hidindtil kun været en Drøm og Forvarsel, og Virkeligheden nu paa engang stillede sig for os, i sin knusende Kjæmpestyrke. Enhver følte at dette Nei brød voldsomt ud af Kongens Indre, idet han med al sin Kraft nedkjæmpede den Veemod og Smerte, som bevægede

*) Sophie Elisabeth var Kongens næstældste Datter med Fru Christine Munk.

det faderlige Bryst, det var som om Haabet udslettedes af Jorden ved dette eneste Ord. Den lille Pige sank forfærdet mod hans Bryst og græd høit, han strog hendes Lokker tilside og kyssede hendes Pande, derpaa tog han hende ved Haanden og gik. Ved Døren standsede han, og sagde til Lægen: „Lad Samuel Meyer berede et styrkende Lægemiddel; naar det er færdigt, lader I Dorothea bringe det op paa Frøkenens Gemak!“

Da jeg kom med denne Styrkedrik, sad Anna Cathrine paa sin Loibænk, bleg og ubevægelig som et Marmorbilled, Hovedet lænede hun tilbage mod Muren, Øinene vare lukkede. Ved Siden af hende sad Sophia Elisabeth, og foran hende knælede Eleonora Christine paa en Skammel, holdende hendes nedhængende høire Haand. Kongen gik op og ned af Gulvet med stærke Skridt. Jeg knælede ned ved Siden af Frøken Eleonora, da tog Sophia Bægeret af min Haand og bragte det til Annas Læber, hun vendte Ansigtet langsomt bort fra det, men Eleonora sagde kjærligt, idet hun kyssede hendes Haand, som hun holdt: „Anna! søde Anna! tænk paa vores Fader!“ og den fromme Engel bøiede sit Hoved mod Bægeret og tømte det. Idet Sophia gav mig det tomme Bæger tilbage, nævnede hun mit Navn, derved aabnede Anna et Øieblik de matte Øine. „Ak, Dorothea! Din stakkels Joseph!“ sagde hun. Formodentlig stod derved det Øieblik for hende, da hun saae sin Brudgom sidste Gang, thi hun brød ud

i en voldsom Hulken. Jeg havde indtil dette Øieblik, halv uden Bevidsthed, gjort hvad der blev mig befalet; Angst og Sorg havde forvirret mig, saa ingen tydelig Tanke endnu var i min Sjæl, det var ikke Overlæg, det var en Art Instinct, at intet Ord om den strax efter Ulykken nedbidsede Vindebro var kommet over mine Læber, thi jeg var mig i Sandhed ikke Grunden bevidst, hvorfor jeg havde fortiet det. Sælsomt var det, at Joseph kun stod dunkelt og ligesom langt borte for min Forestilling; men idet hun nævnede ham, var det som om et Dække faldt fra mine Øine, det var som om en frygtelig Stemme raabte til mig: „Han har myrdet ham!" — Med et hvinende Skrig sank jeg baglænds om paa Gulvet, fra dette Øieblik veed jeg ikke hvad der foregik.

Da jeg fjorten Dage efter for første Gang kom til Bevidsthed igjen, sad min Stedmoder paa Kanten af min Seng; i Værelset var der mørkt og stille. Alt det Skete var udslettet af min Erindring, kun lidt efter lidt vaagnede min Sjæl af sin Dvale, og med stigende Forfærdelse mindedes jeg gradeviis de Begivenheder, der havde virket saa voldsomt paa mig. I en heftig Feber havde jeg uafladelig kjæmpet med de rædsomste Phantasier. Min Stedmoder var ikke veget fra min Seng. „Jeg maatte fjerne enhver Anden," sagde hun efter nogle Dages Forløb til mig, „thi Du har talt frygtelige Ord, mit Barn! Ord, som kunde bragt din bedste Ven paa Retterstedet!" —

„Jeg har ingen Ven!" svarede jeg smerteligt. „Den I mener, kan jeg aldrig see mere, — aldrig!" Først da min Stedmoder var overbeviist om at det var min faste Beslutning, berettede hun mig at der, samme Dag jeg var blevet syg, var kommet et Brev fra ham, at han kunde ikke udholde at blive her i Landet efter den Ulykke, der var hændet hans Herre, at han, naar jeg fik Brevet, allerede var langt borte, men at jeg skulde høre fra ham. Da jeg den Gang syntes paa Randen af Graven, og ikke var istand til at læse det, havde hun ikke taget i Betænkning at aabne det, da den Rædsel, med hvilken jeg nævnede hans Navn, lod hende formode at det indeholdt Efterretninger, som jeg, selv hvis jeg kom mig, ikke kunde modtage uden Forberedelse. En tung Steen faldt derved fra mit Hjerte; thi jeg havde, da min Bevidsthed begyndte at vende tilbage, ofte spurgt mig selv om jeg kunde forsvare at modtage Beviser paa den kjærligste Omhu og Godhed af Frøken Anna Cathrine, og være vidende om at hendes Brudgoms Morder levede ustraffet, om jeg ikke derved blev den Ulykkaliges Medskyldige, om jeg kunde forsvare at lade ham forblive i Synden uden Bod og Straf i dette Liv, og derved berede ham en værre Straf hisset? — Ak! og dog følte jeg Umuligheden af selv at bringe den, jeg engang havde elsket saa høit, til Skafottet; Skjæbnen havde gjort det bedre for mig, jeg havde nu intet Valg.

Hvad nu følger paa, mine kjære Venner! er snart fortalt. Da jeg saa Uger efter igjen tiltraadte Opvartningen hos Frøken Anna, forskrækkedes jeg over den Forandring, der var foregaaet med hende. Hendes Smerte var stille, men dræbende. Man saae det tydeligt, hvorledes hun hver Dag mindre hørte dette Liv til. Ikke alene hendes høie Fader var det, hvis store Sjæl sørgede med hende, det hele Land tog Deel i hendes Smerte; thi den ædle Rantzaus Elskværdighed, hans store Evner, hans Gavmildhed, vel ogsaa hans legemlige Skjønhed og indtagende Væsen havde gjort ham elsket af Alle, Høie og Lave. Det var som om den almindelige Deeltagelse helligede hendes Sorg og gav den et høiere Sving, det var ikke blot hendes eget Savn, hun begræd, det var hendes Konges, hendes Lands; derfor var der intet bittert i hendes Smerte. — Hver Dag saae vi hende blegere, mattere, men ogsaa hver Dag frommere, blidere og sagtmodigere. Naar jeg var Vidne til denne tause men dybe Smerte, da greb mig imellem en frygtelig Sjæle-Angst, det kom mig for som jeg kunde forekommet Forbrydelsen, som burde jeg anet hvad der foregik i den ulykkalige Josephs Hjerte. — Ak! alt for vist er det, at havde jeg ikke ladet mig binde af den syndige Eed, havde jeg revet mig løs øieblikkelig, og ikke af den, jeg i min Forblindelse ansaae for vanvittig, ladet mig hilde, men aabenbaret for Rantzau, at hans Tjener, som han troede syg og sengeliggende, havde nylig været

tilstede, og det under saa usædvanlige Omstændigheder, da havde han, som dog alt havde fattet en Slags Mistanke, truffet andre Forholdsregler, da var han ikke saa sorglos gaaet sin bratte Død imøde.

Sandbye afbrød hende: „Hvo kunde bebreide et reent og kjærligt Hjerte at det ikke aner Forbrydelser?" — „Hvo kunde tiltroe den Elskede et Mord?" sagde Frederik. — „Denne Betragtning har ofte trøstet mig," svarede Dorothea, „og det beroliger mig, at I ere af samme Mening, dog har ingen af Eder Forestilling om den Qval, som ængstede mit Hjerte, hver Gang Anna Cathrine nævnede den Ulykkeliges Navn og erkyndigede sig om ham, og det gjorde hun ofte, thi hun, som enhver, der havde vidst om vor Forbindelse, tilskrev Skilsmissen fra ham min dybe Tungsindighed. Og da hun troede, at Hengivenhed for hans Herre og Sorg over dennes pludselige Død havde revet ham ud af mine Arme, ansaae hun sig som en uskyldig Aarsag i min Smerte, og søgte at trøste og berolige mig med en Godhed, som knuste mit Hjerte. Flere Gange svævede Tilstaaelsen om det Heles skrækkelige Sammenhæng paa mine Læber, men hver Gang var det, som om en usynlig Magt bandt min Tunge: hvorfor skulde ogsaa hun, som med barnlig Hengivenhed fandt sig i Herrens Styrelse, ængstes med Syndens rædselsfulde Billede? Smerten over hendes Tab havde hun helliget til Gud, men Bevidstheden af, at en forsætlig Brøde havde tilintetgjort hendes Lykke,

vilde fjendtlig være traadt imellem hende og enhver Trøst, hendes Fromhed skjenkede hende; den vilde have forbittret hendes sidste Timer. Aaret var ikke tilende, før den Trofaste fulgte sin Ven i Graven; kun femten Aar gammel havde hun nydt Livets høieste Lykke, tømt dets bittreste Kalk! — Nogle Timer før hendes Hedenfart sad jeg ved hendes Seng, hun slumrede. „Dorothea,“ sagde hun i Søvne, „Du stakkels Barn, jeg var ved at binde din Brudekrands, som jeg har lovet, men Traaden brast og Myrtherne knækkedes og faldt til Jorden!“ Kort efter slog hun Øinene op. — „Dorothea,“ sagde hun med sin døende — ak! endnu skjønne Stemme: „Dorothea, vær trøstig! Livet er saa kort — om føie Tid samles Du med din Joseph igjen!“ —

Det var de sidste Ord, jeg hørte hende sige, og de have styrket mig som en hellig Spaadom, jeg stoler paa hendes Forjættelse og haaber til Gud, at den Ulykkelige har angret og fundet Naade — kan jeg tvivle om den døende Helliges Udsagn?

Nogle Uger derefter sad jeg en Dag ene paa mit Værelse, da man bragte mig et Brev. Udskriften var tydsk og af en mig ubekjendt Haand. Det var fra en Officeer i østerrigsk Tjeneste, og forkyndte, at Joseph omtrent i et Aar havde tjent under ham, og med en fortvivlet Forvovenhed havde styrtet sig i enhver Fare og øiensynlig søgt Døden, der flyede ham. Hans Kammerater havde bemærket, at hver Gang de skulde

styrte ind mod Fienden, saae han sig sky tilbage, som om han saae nogen bag sig, da nævnede han et Navn og sprængte vildt ind i den tykkeste Hob. I en da nylig forefalden Træfning havde han endelig faaet det Banesaar, han saalænge havde attraaet. „Rantzau!" havde han raabt, idet han styrtede af Hesten.

Officeren, fra hvem Brevet var, ansaae dette Udraab som et Udbrud af Hengivenhed mod hans forrige Herre, og formodede at det var det samme Navn, som hans Kammerater tidligere havde hørt ham udraabe. Joseph var bleven bragt til Live nogle Øieblikke, og havde i disse bedet Officeren underrette mig om hans Død.

Da Frøken Anna Cathrine var død, vilde jeg have forladt det Sted, hvor saamange Rædsler vare foregaaede for mine Øine, men hendes Søstre, Sophia Elisabeth og Eleonora Christine vilde ikke slippe mig. Jeg forblev da hos dem, indtil den første af dem, Aaret efter, blev formælet med Grev Christian Pentz, Statholder i Holsteen. Omtrent paa samme Tid holdt ogsaa Kongens ældste Søn, den til Thronfølger udkaarede Prinds Christian, Bilager med den sachsiske Prindsesse Magdalene Sybilla, om hvilken Høitidelighed jeg saa ofte har maattet fortælle Eder. Da min Stedmoder netop paa den Tid var død, drog jeg hjem til min Faders Huus, og søgte at lette ham sin eenlige Stands og tiltagende Alders Byrder.

Først der, i et stille Livs Eensformighed, modnedes min mørke Tungsindighed til en roligere Veemod. — Ak, mine Venner! hvor ofte har jeg dog ikke vanket Nætter om paa Gulvet og fældet de bitreste Taarer, af Angst for Josephs Skjæbne hisset, thi en ærefuld Død paa Valpladsen kunde vel ikke udsone hans skjændige Misgjerning. Det er mit eneste Haab, at Himlen var ham saa naadig, ikke at rykke ham bort strax i hans Synder, men netop i det Øieblik, da den fromme Hedengangne, som skulde været hans Anklager for Herrens Throne, tilsagde mig, at jeg skulde gjenfinde ham hisset — ak! og den Vished, at den retfærdige Dommer ogsaa er en kjærlig Fader!"

„Og var det ikke tænkeligt," udbrød Frederik, „at et Sammenstød af Omstændigheder kunde vælte Skinnet af en Brøde paa ham, som han aldrig begik?" — Faster Dorothea rystede smerteligt paa Hovedet: — „Troe ikke at jeg vilde udtale en saadan Formodning, dersom ikke den skrækkelige Vished stod levende for mig. — Hvad havde den Ulykkelige der at gjøre paa den Tid? Hvorledes var Vindebroen, der ellers ikke blev optrukket, fordi Rantzau hver Aften gik over den, den Aften bleven hidset op, og hvem lod den atter falde, ligesom han var styrtet i Vandet? — Og meer end alt dette sagde Cains Mærket paa hans Pande, jeg læste Mordet i hans Øie før han begik det, men jeg forstod ikke dets rædsomme Præg! — Gud være hans Sjæl naadig!

det er min første Bøn om Morgenen, min sidste om Aftenen, og vil blive den allersidste, naar mit Øie lukker sig for denne Verdens Lys for stedse."

„Traaden til min Brudekrands braft!" tilføiede hun efter en kort Pause: „saa skjænke Gud mig at flette din, mit Barn!"

Faa Maaneder efter erholdt Frederik den Ansættelse, han attraaede. Paa Bryllupsdagen skjænkede Sandbye ham den Gulddaase, som havde været det første Middel til at bringe Brudeparret sammen. Faster Dorothea levede endnu ti Aar derefter med de elskede Venner; hun henslumrede i deres Arme, omringet af deres talrige Børneflok, der begræd hende som den kjærligste Bedstemoder.

Hendes sidste Bøn var dog, som hun havde forudsagt det, for Joseph: „Lad mig møde ham for Din Throne!" hørte de hende sagte bede, til Ordet døde paa Læberne.

Endnu i over hundrede Aar derefter, var Faster Dorotheas Navn elsket og æret i den hele Slægt. —

Billedet.

Omtrent i Midten af det syttende Aarhundrede levede i Haag, i de forenede Nederlande, en Dekorationsmaler ved Navn Arentzen. Som Svend havde han reist endeel, og havde opholdt sig temmelig længe i Rom og Florents, som og i Paris. Derfor maatte han være ved Haanden, baade med Raad og Daad, hvor et Huus skulde udzires efter nyeste Smag, Loft eller Vægge smykkes med Arabesker og Forgyldning. Dette var dog just ikke meget ofte Tilfældet; thi de rige Hollændere nøiedes sjelden med slige Zirater, som syntes dem forgjængeligt Glimmer, men smykkede deres Vægge med ægte Kunstværker, som endnu bestaae. Kun Raadsherrerne, der som bekjendt forsamledes i denne By, lode engang imellem Palaiserne oppudse lidet. Han maatte derfor ogsaa meest ernære sig med at male og lakere alleslags Smaating, hjemme i sit Værksted. Hans Kone var ung og smuk, hun havde bragt ham en lille Medgift, hvorved han havde seet sig istand til at anskaffe et tarveligt Bohave og de fornødne Redskaber til at udvide sin Haandtering. De levede stille og indgetogent, hun holdt hans Tøi pent og ordentligt, passede Huset og deres eneste Barn,

et udmærket deiligt Pigebarn paa omtrent sex Aar. De gik aldrig ud, undtagen om Søndagen til Kirken, og et Par Spadseretoure om Sommeren, da førte Moderen den lille Pige ved Haanden, og langsomt, Skridt for Skridt, fulgte de Arentzen, som gik foran, iført sin Kistekjole med sin høie guldknappede Stok i Haanden og med store Skospænder af blinkende Sølv. Syv Aar vare saaledes forløbne, ubemærket og eensformigt, og maaskee vare de netop derfor forekommet ham saa korte. En pludselig, heel uventet Forandring i Huset brød paa eengang, som en Strøm ind over denne hans Livs stille Hengliden: hans Hustrue blev angrebet af en heftig, ondartet Feber, som paa faa Dage gjorde Ende paa hendes Liv. Maalløs stirrede hendes Ægtefælle ned i den aabne Kiste, og kunde ikke gjøre sig begribeligt, at naar Laaget lukkedes, skulde det for bestandig skjule de venlige Ansigtstræk, som daglig havde oplivet ham. Stedse vant til at see dem i rolig, uforandret Tilstand, kunde han ikke overtale sig til at troe, at de virkelig vare stivnede i Døden. Først ved Præstens Ord: „Af Jord est Du kommen, til Jord skalst Du vorde!" først da stillede Visheden sig klart for hans ikke synderlig bevægelige Phantasie, og foer isnende i hans trofaste Hjerte. Og da han nu kom hjem, og den lille Pige krøb i Skjul bag Moderens tomme Lænestol, ved hvilken Rokken, første Gang i de syv Aar bedækket med Støv, stod i en Krog, og han selv maatte føre de faa Frænder, der havde

fulgt hende til Jorden, til Middagsbordet, selv maatte lægge dem Maden for, og eftersee alt, hvad hans Maria ellers lige saa troligt og ordentligt, som stille og ubemærket, pleiede at besørge: da følte han først tydeligt, at hun var borte, da brast han bitterligt i at græde. Med stille Kummer, med veemodig Alvorlighed gjentog han sagte for sig selv: „Af Jord skalst Du igjen opstaae!" og fandt sig fra dette Øieblik af ogsaa i sin Skjæbne, skjøndt han virkelig følte sit Tab med dybere Sorg, end man ved første Øiekast troede.

Den lille Elisabeth følte det naturligviis, ifølge hendes Alder, hverken saa dybt eller saa længe. Vel græd hun bitterligt de første Dage, vel betragtede hun med Afsky, ja med en Art af Rædsel, de sorte Klæder og modsatte sig med Graad, de første Gange Pigen vilde give hende dem paa. Dog syntes hun snart ikke mere at lægge Mærke til dem, og løb lystig legende omkring i Stuerne, uagtet de tæt tiltrukne Gardiner opfyldte dem med en sørgelig Dæmring. Hun pleiede stedse at sidde ved Moderens Side og udrette de qvindelige Smaasysler, hun ifølge sin Alder var istand til; hendes stille Lege selv havde egentlig kun været en Forandring i Beskjæftigelse, som stedse havde været under det noiagtigste Opsyn. Nu var hun paa engang overladt til sig selv, da hendes Fader, fra om Morgenen tidlig, maatte være paa sit Værksted. At hun ogsaa nyttede denne Frihed, at den lille Pige, som for jomfruelig sædelig sad paa sin grønmalede Skammel foran

sit lille Bord, nu foer som den vildeste Dreng fra Loft og til Kjelder, fra Kjøkken til Gadedør, ja vel endog imellem stak sit guldlokkede Hoved ud af Gadedøren, nu, da Ingen formenede hende det, dette vil ikke synes underligt for hvem der kjender den barnlige Natur, som, især naar den har været mere end tilbørligt indpresset, lig en bøielig Vidie slaaer tilbage som en Springfjær, idet man slipper den. Elisabeth var af en opvakt og levende Natur, og kun ved Tvang, Exempel og Sædvane bragt til den forrige Stilhed; Overgangen var derfor hos hende desto rimeligere, men tillige er det begribeligt at den let kunde udarte, og ikke havde de bedste Følger for hende. Det varede heller ikke længe forend Faderen bemærkede en Forandring i hendes Væsen, som, tillige med hendes nu temmelig forsømte og skjødesløse Paaklædning, gjorde et ubehageligt Indtryk paa ham. Strax efter hans Kones Død havde en af dennes Paarørende i Flandern skrevet efter Elisabeth, men Arentzen, som ikke kunde beslutte sig til at skille sig fra sit kjære Barn og som desuden vanskeligt, ifølge sin naturlige Phlegma, kunde bestemme sig til at tage nogensomhelst rask Beslutning, havde takket hende i ubestemte Udtryk, der hverken tilsagde eller bestemt afslog hendes Forlangende. Han indsaae nu, at det ikke var tilstrækkeligt, at paalægge en Tjenestepige at passe paa hende, da denne desuden havde nok i Huset at tage vare, og endog med den bedste Villie ikke kunde sørge for hendes Sæder,

som han ønskede det. Han overtalte derfor sin Naboerske, en gammelagtig Tapetmagerenke, til at tage den lille Pige hos sig for en kort Tid, indtil han var færdig med et Værelse, han havde paataget sig at oppudse; naar det var tilendebragt, vilde han selv bringe hende til Flandern.

Naar han om Aftenen var færdig med sine Forretninger, røg han sædvanlig sin Aftenpibe hos Madam Berghen, (det var Tapetmagerenkens Navn) for dog at see sin lille Elisabeth en Gang om Dagen. Saaledes sad han en Aften ved Kaminen (det var i Slutningen af Februar og en bidende Kulde) med Elisabeth paa Skjødet. Med Piben i Munden overregnede han sagte hos sig selv hvor mange Dage Reisen kunde medtage, og hvad den kunde koste; da bankede det stærkt paa Døren, og en fransk Tjener med besnoret Livree traadte ind og bad Arentzen at komme saa snart som muligt til hans Herre, Herr Wilhelm Boreel, da han havde noget vigtigt og høist nødvendigt at tale med ham om. Da Arentzen som sædvanligt gav sig god Tid, bad Tjeneren ham ile, da det havde Hastværk, og tilføiede, at han vilde faae endeel at fortjene. Idet nu Arentzen satte Barnet paa Gulvet og anmærkede, at han om otte Dage skulde gjøre en Reise, smaalo Tjeneren og meente der blev vel intet af, da hans Herre havde Arbeide for ham, for lang Tid. Arentzen, som havde taget sin Kjole ned fra en Knage paa Væggen, hvor han altid hængte den inden han

satte sig, og havde stukket Armen i det ene Ærme, standsede nu, sigende: „Saa er det jo unyttigt, at jeg gaaer den Gang; thi om otte Dage maae jeg reise.“ Tjeneren tog fat i Kjolen og sagde, idet han hurtig hjalp ham det andet Ærme paa: „Tal kun med min Herre, han vil nok betale Eder Opsættelsen, tal I med ham, saa giver det sig nok.“ Endnu et Øieblik betænkte Arentzen sig, derpaa sagde han, idet han langsomt pustede Støvet af sin Hat og pudsede den med den flade Haand: „Jeg kan da sagtens gaae det Par Skridt,“ og fulgte Tjeneren, der alt havde aabnet Døren og saa godt som skjød ham ud af den.

Den franske Tjener havde Ret. En Timestid efter kom Arentzen hjem, gik med usædvanlig hurtige Skridt til sit Værksted, sagde til Svenden, at de nu fra den tidlige Morgen af vilde faae fuldt op at bestille, han havde antaget et Par Svende til Hjælp, da det store Palais skulde i muligste Hast dekoreres paa det prægtigste, og meubleres for en fremmed Ambassadeur, som man ventede om kort Tid. Han gav ham Farver, som skulde rives, sagde ham Besked om en Fernis, som skulde tillaves næste Morgen ganske tidligt, og gik nu til Madam Berghen, som ikke forundrede sig lidet ved at see ham saa silde, da hun var nær ved at gaae til Sengs. Han forkyndte hende at han havde Arbeide for hende, som vilde blive godt betalt, men maatte meget hurtigt fuldføres, hvorfor hun maatte see at faae nogle Syersker til

Hjælp. Han lovede at indkjøbe det Fornødne næste Dag, og da give hende nøiere Underretning; derpaa forlod han hende, og blev, til sine Tyendes store Forundring, oppe den Aften til henved Midnat, da han ellers uden Undtagelse pleiede at være i Seng Klokken Ni; men nu beregnede han, maalte med sin Tommestok, gjorde Tegninger, ja, gik endog, imod al Sædvane, op og ned af Gulvet, smaanynnende, med Hænderne paa Ryggen.

Næste Morgen Klokken henimod Ni var han hos Madam Berghen med en Karl, der stønnede under Vægten af de mangfoldige Pakker, han havde indkjøbt. Kort for Moderens Død havde den lille Elisabeth faaet et rødt Silketørklæde, som hun havde en lidenskabelig Kjærlighed til; de faa Gange hun havde baaret det, havde hun med største Ængstelighed vogtet sig for at krølle eller tilsmudske det, nu, da hun for Sorgens Skyld ikke maatte bruge det, laae det i hendes lille Skuffe; denne trak hun ud flere Gange om Dagen for at see til det kjære Tørklæde, hun tog det op, lagde Kinden paa den bløde Silke, lod den stærke Farve spille i Solen, glattede og klappede det og lagde det forsigtig i sine Folder igjen. Man tænke sig da nu hendes Forundring og Henrykkelse, da hendes Fader og Madam Berghen aabnede Pakkerne, og det herligste karmoisinrøde og gyldengule Damask væltede ud. De havde hver en Alen og maalte det, og Solen, som netop skinnede stærkt ind

i Værelset, gav det liflige Røde og det brændende Gule en blændende Glands, altsom det i rige, bløde Folder optaarnede sig i store Hobe rundt omkring hende. Hun foer om som en Bersæt, favnede Tøiet, dukkede Ansigt og Bryst i de elastiske, brogede Silkebjerge og rullede sig rundt, op og ned af det, saa hun endelig drev det saavidt, at Faderen og Pleiemoderen, der saalænge som muligt havde seet igjennem Fingre med hende, paa engang truede med at sætte hende øieblikkelig ud af Døren. Efter mange Bønner og Løfter om at holde sig rolig, fik hun endelig Tilladelse at blive derinde, for at see paa at de maalte og klippede til. Imellem, naar de vare fordybede i deres Beregninger, stjal hun sig dog til at brede en Flig af Tøiet over sit lille Skjød, og skjule den forhadte sorte Kjole dermed, forresten forholdt hun sig ganske rolig. Da nu Madam Berghen tilligemed tre, fire andre Syersker sadde ved et stort Bord, hvorover var bredet en hvid Dug, og hver af dem havde store Stykker af det deilige Tøi for sig, løb Elisabeth omkring Bordet og tænkte paa hvor lyksalig hun vilde være, naar engang en saadan Pragt blev betroet i hendes Hænder; thi videre gik hendes Ønsker dengang ikke. Da de forskjellige Gardiner, med de tilhørende Qvaster og Fryndser, laae indpakkede som de hørte sammen, i Byldter, den Aften som Arentzen havde bestemt de skulde være færdige, var han meget tilfreds; men Gardinerne skulde nu ophænges, og da

man ikke turde overlade det til de mindre kyndige Syersker alene, lovede Madam Berghen ogsaa at indfinde sig paa Palaiset næste Morgen. Men nu opstod en Forlegenhed, angaaende hvor Elisabeth skulde være imidlertid; thi Arentzen selv havde ogsaa Arbeide fuldt op paa Palaiset, og kunde ikke vige fra Stedet, fra tidlig om Morgenen til seent ud paa Aftenen. Efter lang Overveielse spurgte Madam Berghen halv hviskende, om man ikke kunde tage hende med; Faderen traf Huen ned over det ene Øre, idet han rystede paa Hovedet, da Elisabeth, som uagtet Madam Berghens Forsigtighed ret vel havde hørt hvad hun sagde, med et høit Jubelskrig foer ham om Halsen og ikke slap ham af sine smaa Arme, før han havde samtykket. Næste Morgen blev en af Jomfruerne tilbage, for at følge hende derhen, naar hun var paaklædt. Hun gik meget sædeligt, Fod for Fod med hende, til hun kom fra den noget skumle Forstue ind i den lange Række af høie, tomme Sale; da foer hun paa engang afsted som et fanget Vildt, der slipper ud af Snaren; i største Fart løb hun igjennem den hele Række og atter tilbage, uden at see sig om eller standses af de Formaninger, der tilraabtes hende af Fader og Pleiemoder, som med største Forundring saae efter hende. Da hun endelig aandeløs satte sig ned, midt paa den indlagte Stjerne paa Gulvet i den store Sal, og med blussende Kinder saae sig om, medens Madam Berghen ordnede de vildt flagrende Lokker, begyndte hun først at be-

tragte den Herlighed og Pragt, hvis Total=Indtryk paa hende havde yttret sig i stormende Glæde. Forskjellen paa de mange, lyse, store Sale og hendes Faders vel reenlige, men smaa mørke og tarvelige Kamre, samt Madam Berghens endnu mindre, endnu lavere Smaahuller var saa afstikkende, at det var hende som om en heel Verden paa engang aabnede sig for hende, en Følelse lig den, der opstaaer naar man efter længe at have været indeklemt i den snævre, qvalme By træder ud i den frie Natur, og drager Aande af fuldt Bryst. Solens Straaler faldt med næsten blændende Lysning gjennem de klare Ruder, og de forgyldte Lister og Zirater, de underlige Arabesker, de blinkende Krystal=Lysekroner forstyrrede i første Øieblik al klar Forestilling med deres brogede Mangfoldighed, og fremkaldte hiin larmende Glædesyttring. Gjennem de aabne Døre saae hun i den inderste Sal en stor Seng, hvis fiirkantede, med rødt Fløiel overtrukne Himmel hvilede paa fire lueforgyldte Piller; som Kapitæler paa Pillerne vare anbragte Ulvehoveder, der, ligeledes stærkt forgyldte, strakte deres blodrøde Tunger ud af de aabne Gab. Elisabeth betragtede, halv med Nysgjerrighed, halv med Gysen, disse gabende Uhyrer; imidlertid vare de karmoisinrøde Damaskes Gardiner blevne ophængte i den Sal, hvor hun endnu bestandig sad midt paa Gulvet. De vare ikke endnu tagne til Side, saa Solen skinnede igjennem dem og kastede et Skjær, som lignede Morgenrøden, over alt hvad der

var i Salen. Dette Rosenskjær havde noget særdeles muntert og livligt, alting forskjønnedes ved det. Arentzen, som netop gik hen over Gulvet, syntes foryuget, hans gustne Ansigtsfarve forvandledes til Sundhedens friske Rødme; den tætte hvide Strimmel, som faldt ud over den Elisabeth saa modbydelige sorte Kjole, som hun bar, syntes hende som en Krands af Rosenblade; hun drømte sig henflyttet paa et Trylleslot.

Paa engang høres drønende Fodtrin op ad Trappen og ind i Forstuen, medens en Hest tramper og vrindsker i Gaarden. Døren slaaes op, og en Mand i Reisefrakke, med klingende Sølvsporer og høie Støvler, træder ind, fulgt af den besnorede franske Tjener, som hiin Aften havde hentet Arentzen til sin Herre. Den Fremmede kastede sin Hat i Vinduet, lod hurtig Blikket løbe omkring i Salen, og gik nu ind i de øvrige Værelser, med et flygtigt Nik i Forbigaaende til Jomfruerne og Arentzen. Tjeneren nærmede sig denne og sagde næsten hvidskende: „Det er Ambassadeurens Staldmester, han skal tage Leiligheden i Øiesyn, og see hvor nær alting er, da Herskabet agter at indtræffe her om faa Dage.“ Han gik nu efter Staldmesteren og sagde høit til ham: „Det er Malermester Arentzen der staaer, han har anordnet og forestaaet hele Dekoreringen af Palaiset og gjort Tegninger til Alt, det er en habil Mand; jeg mener Ambassadeuren vil være fornøiet, Herr Holst.“ — Staldmesteren hilste skjødesløst paa Arentzen, da Tje-

neren nævnede ham, dog uden at vende sig til ham eller see paa ham, og sagde derpaa, halvt til ham, halvt til denne, som bestandig holdt sig nogle Skridt bag ham i ærbodig Frastand: „Ikke saa ilde, det er virkelig ikke saa ilde, Louis! Særdeles da det er Hastværks Arbeide. Sagtens er Greven bedre vant, men — han maa hjelpe sig som han kan: paa Reiser tager man tiltakke!"

„Herr Staldmester!" svarede Arentzen, som var bleven rørt paa det ømme Sted ved at høre sit Arbeide omtale med Ringeagt, „Alt er gjort efter de bedste Tegninger og med største Omhyggelighed. Kongen af Frankrig selv kunde ikke forlange det prægtigere, altsaa vel heller ikke Jeres Greve!" Holst saae med haanligt Smiil tilbage over sin Skulder paa Hollænderen, vendte sig derpaa til ham, og idet han med Enden af sin Ridepidsk prikkede ham Huen af Hovedet, sagde han: „Huen af, min gode Mand, i Grevens Gemakker! Maa han end tage tiltakke med fattig Leilighed, saa skal dog vises ham tilbørlig Respekt!" Uden at forandre en Mine svarte Arentzen, idet han langsomt bukkede sig og tog Huen op: „I Grevens Gemakker agter jeg ikke at komme, naar jeg ikke mere har noget der at gjøre, men saalænge jeg maler her, er det mit Værksted, og jeg arbeider altid med bedækket Hoved!" Med disse Ord satte han Huen paa igjen, trak den vel ned over Øret idet han vendte ham Ryggen, og gik op paa sin Stillads for at fuldføre Loftet, som

han havde begyndt at male. Staldmesteren saae forundret efter ham, og syntes et Øieblik tvivlraadig om han skulde lee eller blive vred, dog bed han sig i Underlæben, idet han vuggede Pidsken frem og tilbage og saae med et truende Blik efter Arentzen, der allerede stod to eller tre Alen over Hovedet paa ham, derpaa vendte han sig til den franske Tjener og sagde, pegende med Pidsken paa det Fløiels Senge-Omhæng: „Det Fløiel har Greven selv forskrevet, det er værd at see paa. I kan brede det ud paa Gulvet og gaae paa det, og det er lige godt for det. Dette Omhæng med Tæppe og Gardinerne til en Thronhimmel har ogsaa kostet ham fire tusinde Rigsdaler!" — „Det er meget smukt," svarede Louis. „Smukt, Monsieur Louis? Greven har været fire Gange i Paris, og fra sin Ungdom af bestandig ved de første Hoffer, han er vant til kongelig Pragt, han kjøber Intet uden hvad der er smukt, og godt tillige, men som jeg har sagt: paa Reiser faaer man tage tiltakke!"

Madam Berghen havde nærmet sig; krænket ved Staldmesterens Overmod kunde hun ikke finde sig i, at høre det omtale med Ringeagt, som hun havde betragtet med største Beundring, hun udbrød derfor med Heftighed: „Mester Arentzen har ogsaa været i Paris, i atten Maaneder, ja i Rom og i Florents! Han har seet de prægtigste Slotte overalt, og har taget Tegning af alle Bygninger, med deres indvendige Forziringer; og da de Herren-Stater have befalet

at indrette alt paa bedste Maade og intet at spare, og vi alle have gjort os al mulig Umage, skulde man vel troe at den fornemste Herre kunde finde sig fornoiet!"

Uden at værdige hende et Blik, end sige et Ord, vedblev Holst, bestandig vendt til den franske Tjener: „Er her sørget for Værelser til Doktoren? Smukke og beqvemme Værelser, som det kunde være til Greven selv?" Louis bejaede det, Staldmesteren vedblev: „Jeg maa see dem selv, det har Greven udtrykkelig paalagt mig. Doktoren kommer ikke strax med os, men vil dog indtræffe her kort efter; men for alting, Monsiur Louis, forlanger Greven, at al den Pragt, det er muligt at anskaffe, anbringes i hans Dames Gemakker. Han selv vil hjelpe sig som han kan, men for Hende maa sorges i alle Maader og ikke glemmes, at hun er en Kongedatter, og vant at behandles som saadan!" Louis lovede med et dybt Buk, at alt skulde blive besorget paa bedste Maade. Staldmesteren vedblev: „Kan I ogsaa rumme alle Domestikerne her? Greven kan ingen undvære, det var ilde, hvis der ikke var Plads til Alle!" Paa Louis Forsikring at der var Plads, erkyndigede han sig om Vognremisser og Stalde, hvilke sidste han sagde, han selv vilde tage i Tiesyn. Idet han nu atter gik forbi Stilladset, hvor Arentzen stod, sagde han leende, idet han hævede Stemmen: „Den gode Hollænder gjor vel i, at smoge Huen ned over de lange Oren, saa man

ikke strax seer han hører til Æsels-Racen, men først hører det paa hans Skryden!" Derpaa begyndte han at fløite en Marsch, idet han gik ud af Døren, som Louis aabnede for ham. Denne kastede et Sideblik til Arentzen, som han hilste forbindtlig bag Staldmesterens Ryg, idet denne, smækkende sig paa de blanke Støvler og fløitende, gik ned af Trappen.

„Til Æsels-Racen? Han er selv en indbildsk Æsel!" udbrød Hollænderen, hvis Blod dog virkelig var kommet i noget raskere Bevægelse end sædvanlig, „en uforskammet Tølper!" — „Ja visselig!" svarede Madam Berghen, som blussede af Harme. „Det gaaer som Ordsproget siger: Som Herren er, saa følger ham hans Svende! Og dennes Herre skal jo føre sig som om han var en af de første Konger i Verden! Bragte han ikke et Følge med sig af halvtredsindstyve Personer, da han for et Aar siden var her i Holland?" — „Lad Herren ubeskaaret!" svarede Arentzen. „Fører han sig som en Konge, saa betaler han ogsaa kongeligt, det maa man lade ham. Ogsaa er han mild og nedladende mod alle Ringere, det have vi seet den sidste Gang han var her. Om saa er, at han er stolt i sit Hjerte, hvo er vel Skyld deri? Vises ham ikke fast kongelig Ære hvor han kommer frem? Forlangte ikke de Herren-Stater selv, den første Gang han var her, at hans Søn, som her blev født, skulde kaldes Leo Belgicus, Republikken til Ære? Skjenkede de ham ikke den kostbare Guldkjæde, gjort Ring i Ring,

som veiede tre hundrede og tre og fiirsindstyve Lod, og ansaae det for en Ære at han vilde modtage og bære den; tale ikke alle Reisende, som have mødt eller seet ham i Verden, om hans store Forstand, hans belevne Væsen, hans kongelige — ja fast meer end kongelige Rigdom, Pragt og Gavmildhed? Nei Madam Berghen, Tjeneren er her ikke som hans Herre. Hvad denne muligen tænker, men med Klogskab vogter sig for at udvise, det forstørrer og udbraller hiin paa alle Torve, og forvansker ved sin Uforstandighed den Stolthed, man vel ikke vilde regne hans Herre til Onde, til opblæst Hovmod og Grovhed!" Man seer af denne Betragtning, den længste og vidtløftigste Arentzen i sin hele Livstid havde udtalt, men som den Bevægelse, hans Livsaander vare komne i, hjalp ham at finde Ord til, at hans Blik paa Livet dog ikke var saa indskrænket, som man af hans sædvanlige Dorskhed og Ordkarrighed skulde formode. Loftet blev færdigt næste Dag, og da Staldmesteren havde forkyndt sin Herres Ankomst til nogle Dage efter, maatte der hastes med alt. Dagen efter skulde da det Hele ordnes og enhver Ting sættes paa sit Sted, altsaa kunde Elisabeth ikke følge med, da hun foer omkring som en vild Geed, saa Støvet stod som en Sky omkring hende; hun blev derfor den Dag hjemme hos Madam Berghens Pige. Da Arentzen tillige med sin Naboerske kom hjem om Aftenen, noget tidligere end sædvanligt, hørte de allerede ude paa Gaden Eli-

sabeth skrige og klage sig. Forskrækkede løb de ind i Kjøkkenet, hvorfra Skriget kom, og saae at hun havde faaet sin Haand skoldet, og næsten kun ved et Under var undgaaet at blive dødelig forbrændt, da en stor Kjedel, som laae omstyrtet, og Vandet, som rygende og dampende strømmede tæt ved Siden af hende, tydeligt fremstillede for dem den Fare, hun havde svævet i. Arentzen besluttede nu uopholdelig at tiltræde Reisen, da hans Arbeide var fuldbragt og han indsaae, at han kun derved kunde betrygge sin lille Pige i enhver Henseende.

Dog netop det, som havde fremskyndet hans Beslutning, nødte ham til at opsætte den. Elisabeth tilbragte Natten og det følgende Par Dage i Smerter og Uro, og i denne Tilstand var der ikke at tænke paa nogen Reise, da det brændte Saar let kunde forværres, hvis der kom Kulde til. Som hun nu en Aften sad grædende og vaandende sig paa sin Skammel, kom Madam Berghen aandeløs ind af Døren, med Elisabeths lille Hat i Haanden. „Hurtig, hurtig!" sagde hun, „Herskabet kommer, det Optog maa Du see!" Elisabeth tørrede hurtigt, efter Pleiemoderens Tilskyndelse, Taarerne af med Bagen af den raske Haand, og fulgte hende med glad Forventning. De vare komne til Porten paa Palaiset da de hørte Heste i fuld Galop nede i Gaden; snart kom en Løber med Fakler tilsyne, foran ham jog Staldmesteren, som Elisabeth strax gjenkjendte, i fuld Fart, raabende: „Plads, Plads!"

— Madam Berghen løb saa stærkt som hun kunde med Elisabeth ved Haanden ind af Porten, og kom netop til at staae paa det nederste Trappetrin, ligesom han galopperede forbi. En stærk Færdsel og Uro inde i Huset drog Elisabeths Blik til sig, og hun saae nu endeel Tjenere i prægtige Stadsliverier løbe frem og tilbage, og endelig stille sig paa Trapperne; de bare store Sølvarmstager, hvori brændte hvide Voxlys. En af dem anviste Madam Berghen, ved et Vink med Haanden, en Plads tilsiden hvor hun kunde staae med Barnet; en liflig Viraksduft bølgede som en usynlig Strøm omkring dem, dog størst blev Elisabeths Forundring da hun blev sin Fader vaer, iført sine bedste Kisteklæder, ligeledes med en Sølvarmstage i Haanden. I samme Øieblik hørte hun en Vogn rulle og Heste trampe. Sex vrindskende kulsorte Hingste, med blinkende, lueforgyldt Seletøi, fore lynsnare forbi hendes Øine, og Vognen holdt i Porten. En af de før omtalte Tjenere sprang til, satte Armstagen paa Trappen, medens han hurtig rev Karretdøren op.

Greven steg ud; det var en høi, smuk Mand, hvis ranke Væxt og anseelige Skabning endnu mere end al den Pragt, der omgav ham, opvakte Beundring. Hans Klædedragt var en mørkeblaa Fløiels Reisekjortel, foret med Zobel, og en sort Fløiels Hue med et prægtigt Demants Spænde. Han var stor og veldannet, bred af Skuldre og Bryst, de udmærket smukke

og fine Ansigtstræk havde et Udtryk af Klogskab og Høihed, som indgjød Ærbødighed, de fyrige, mørke, dybtliggende Øine funklede altimellem som Flammer, saa man neppe kunde udholde deres Blik; naar han talede eller hilsede var hans Smiil indtagende, ja havde Ord for at være uimodstaaeligt. Ved de yderste Øienkroge var en lille Fure, og ved Mundvigerne et næsten umærkeligt Træk, som hans Venner paastode var Præget af sarcastisk Vittighed, hans Fjender derimod udtydede det som Udtryk af Underfundighed og Haan. Naar han taug og var alvorlig, var hans Udseende ældre end hans livfulde Blik, naar han talede, gjorde det mulig at troe. Da den stærke Bygning, de friske Læber og hvide Tænder syntes at vidne om Kraft og Sundhed, henførte man vel med Rette hans paafaldende Blegheb til de mange Sjæls og Legems Anstrængelser, han havde været underkastet, som den vel ogsaa vidnede om, at heftige Lidenskaber havde stormet i det for let oprørte Bryst og voldsomt rystet den ellers stærke Bygning; dog, saasnart han talede eller endog blot hørte til, eller var opmærksom og tilstede ved Samtalen, gav selv hans ofte vexlende Ansigtsfarve hans Physionogmie en forunderlig Livlighed. Under og omkring den sorte Fløiels Hue brusede en Rigdom af mørkebrune, næsten sorte Haar, som naar Solen skinnede paa dem dog havde et rødligt Skjær. De krusede sig i smukke men vilde Lokker, som syntes at forstærke den høie, blændende hvide Pandes bydende

Udtryk. Han havde efter den Tids Brug Fipskjæg og Knebelsbart.

Saasnart Greven, eller Ambassadeuren som han oftere kaldtes, var stegen ud, stillede han sig ved Siden af Karretdøren for at hjælpe sin Dame ud. Hendes høie, ranke Væxt, hendes skjønne Legemsbygning vilde have draget ethvert Blik til sig, dersom hendes deilige Ansigtstræk ikke havde fængslet dem alle. En Purpurrød Fløiels Kaabe, heelt foeret med Hermelin og med bred Hermelins Kant omkring den, gav hende en kongelig Anseelse, som hendes ædle Aasyn og høie Væsen bekræftede. Det deiligste blonde Haar, fiint og blødt som Silke, var skilt ad midt i Panden og faldt glat skinnende til begge Sider, til lidt neden for Tindingerne, hvor det krøllede sig i de yndigste Lokker under en sort Fløiels Hat, som var stærkt opslaaet, med en Agraf af Ædelstene. Hvide Strudsfjær faldt veiende hen over Skyggen, og omkring Hattepullen gik ligeledes et Baand af kostbare Stene. Saasnart hun var kommen ned af Trinet, bød Greven hende Haanden og førte hende op ad Trappen. Tjenerne med Lys og nogle Nysgjerrige, som havde trængt sig ind, bukkede lige ned til Jorden, medens det Grevelige Par gik forbi dem, og midt i sin Henrykkelses Tummel maatte Elisabeth dog forundre sig over at see sin Fader, som sædvanlig blot hilsede ved at rykke i Huen eller i det høieste ved at lette den med et lille Nik, at bøie sit skaldede Hoved saa dybt, som hans stive

Ryg og ubeqvemme Figur vilde tilstede det. Greven hilsede til begge Sider med megen Mildhed og Nedladenhed, dog uden at et eneste Blik fra de tindrende sorte Øine heftede sig paa nogen af de Omkringstaaende, derimod fæstede Grevindens skjønne blaae Øine sig, med det huldsaligste Udtryk af Godhed og Venlighed, næsten paa enhver af dem. Et af hendes Blik traf Elisabeths lille Hjerte saa dybt, at hun aldrig, end ikke i sit Livs alvorligste Øieblikke, kunde glemme det.

Øverst paa Trappen stode nogle af de Herren-Staters Deputerede, for at modtage og complimentere det Grevelige Par ved deres Ankomst. To af dem, Herr Johan van Gent af de Ædle og Ridderskabet udi Gelderland, og Herr Wilhelm Boreel, Herre af Duynbekke og Westhoven, Zunftherre i Dombruch, Raad og Pensionarius af Staden Amsterdam, vare de, der førte Ordet. Efterat de havde vexlet et Par Ord, gik Herr Boreel iforveien, for at vise Vei op i Paladsets Gemakker, de andre Herrer fulgte Greven og Grevinden.

Forstue og Gange vare næsten tomme, Elisabeth stirrede endnu med stive Blik op ad Trappen, hvor al den Herlighed, Skikkelser hvis Tilværelse hun aldrig forhen havde anet, var svævet forbi hende, hurtigt som en Drøm eller en Sky paa Himlen. Af det, hun nu havde seet, og af den muntre Pragt i Værelserne, selv af Staldmesterens pralende Yttringer

(dem hun dog kun halvt havde forstaaet) sammensatte hendes barnlige Phantasie sig et Heelt, der havde noget underfuldt, ja overnaturligt ved sig. Hendes Tanker fulgte de herlige Reisende i deres Paradiis, saa hun hørte kun utydeligt, ligesom langt borte, sin Faders, Madam Berghens og et Par andre Tilskueres Bemærkninger over dem. „Et deiligt Herskab!" sagde den Ene. „Ja, vel er det et deiligt Herskab, og mild er hun som en Engel!" — „Og en Pragt!" sagde den Tredie. „Saae I Vaabnene paa Vognen? hvad mon de betyde?" — „Det med det hvide Nældeblad og de to Løver er hendes Vaaben," svarede Arentzen, „som Grevinde til Slesvig og Holsteen, en Titel, som hendes Moder og hun med Sødskende fører, hvilket Kongen, hendes Fader, har tilstedet dem. Det med Ulvehovederne er Grevens." — „Saae I," sagde atter en Anden, „hvor ærbødig Herr Wilhelm Boreel tiltalte dem? Han er ellers en Herre, som nok veed hvad han gjelder, men ved Siden af Greven seer han ud som en Studepranger, eller en Forpagter i det høieste!" — „Ja vist har Greven en heel anden Anstand," svarede Arentzen. „Han er ogsaa en smukkere Herre," sagde Madam Berghen, „dog jeg frygter, jeg frygter! Ordsproget siger ikke omsonst: Hovmod staaer for Fald!" Med denne prophetiske Yttring, som hun dog kun udtalte med dæmpet Stemme, tog hun den lille Pige ved Haanden og førte hende ud af Porten.

Neppe vare de komne hjem og den første Henrykkelses Ruus begyndte at lægge sig hos Elisabeth, før hun følte heftige Smerter i Haanden, og tilbragte Natten uden Søvn. I denne Febertilstand droge de Skikkelser, der havde præget sig saa dybt i hendes Inderste, atter forbi hende. Hun syntes at Grevindens veiende Fjærbusk svævede over hendes Hoved og tilviftede hende Kjøling; hun gjemte sit Ansigt i Puden, thi hun syntes at Grevens mørke, brændende Øine stirrede paa hende, ganske nær hendes egne Dienstene, saa deres Blik smertede hende heelt ned i Brystet, og flere lignende Drømmebilleder. Vel bragte Arentzen, Morgenen derefter, en Salve, som skaffede hende nogen Lindring, dog kunde hun ikke forlade Værelset og Madam Berghen var endnu i nogle Dage saa beskjæftiget med Sytøi, at hun næsten aldeles overlod Elisabeth til sig selv. Dette var hende meget kjært, thi nu blev hun ikke standset i sine Lege, som egentlig kun vare en Art af dramatisk Fremstilling af det, der levede saa friskt og blomstrende i hendes lille Sjæl. Fire Ryslæders Stole, som hun stillede sammen, forvandlede sig, ved Hjælp af den barnlige, skabende Phantasie, til den forgyldte Karreet, der havde stukket hende saa stærkt i Øinene; hun satte sin lille Skammel ved Siden, og traadte nu ud paa den fra Stolene, hilsende til begge Sider, som Grevinden havde gjort, og spankede saa, med Hovedet i Veiret og afmaalte Skridt, forbi den messingbeslagne Dragkiste, som hendes

Indbildningskraft vidste at forvandle til pyntede Lakaier med Sølvarmstager i Hænderne. Hvergang hun gjentog denne Leeg, gjenkaldte hun sig levende Grevindens Skjønhed og Huldsalighed, samt det Udtryk af Høihed og Storhed, som havde talt saa mægtigt til hendes Hjerte.

Det er ofte sagt, at man, ved jevnligt at efterligne Miner og Gebærder, som udtrykke en eller anden Sindsstemning, virkelig kan fremkalde denne Gemytstilstand; men om det end ikke var saa, da vilde dog upaatvivlelig Billedet af noget virkelig Ædelt og Skjønt hæve Hjertet og Sindet, bevare det reent, og er det ret levende i os, væbne os mod ethvert fordærvende Indtryk. I Barnets Sjæl ligger jo Spiren til dets tilkommende Individualitet; men er dets egen Personlighed at betragte som Jordbunden, hvori det Godes Træ skal blomstre, men hvor det ogsaa kan qvæles af Ukrudtet, da kan vel ogsaa de udvortes Omstændigheder virke paa det, snart som en tændende, fortærende Lynstraale, snart som en fremelskende Solstraale, der giver det Væxt og Fremgang. Man tilskriver jo for en Deel de Gamles høiere Sjælsgaver den Omstændighed, at de stedse omgave sig med skjønne, ædle Billeder, der fremkaldte og udviklede deres Skjønhedssands. Skulde da en levende, skjøn Natur, Afpræget af den Høiestes Billede, virke mindre paa Sindet? Skulde den ikke kunde vække i det

mindste Anelsen om de Evner, hvis Stempel den bærer? At Grevindens Billede, som saa mægtigt og levende fyldte Elisabeths unge Bryst, havde denne Virkning paa hende, vil det Følgende vise, og bekræfte Sandheden af denne Bemærkning.

Imidlertid forværredes Saaret paa den Lilles Haand, saa hun hver Aften havde Feber og var ilde tilmode. For at adsprede hende foreslog Madam Berghen hende, et Par Aftener efter, at gaae op med i Palaiset, hvor der skulde være en Banquet, som det dengang kaldtes. En af Grevindens Piger, ved Navn Magdalena Boiesen, som hun havde gjort Bekjendtskab med, havde bedet hende at komme derhen og gaae dem tilhaande, og tillige sagt, at den lille Pige kunde staae bag en Dør ved Indgangen, og see alle de prægtige Vogne og de pyntede Herrer, som kom. Elisabeth fulgte med Glæde, dog kunde hun i sine senere Aar ikke saa tydeligt gjenkalde sig denne Aften, som den før omtalte; deels havde vel Smerten i Haanden og det Ildebefindende, hun følte, gjort hende mindre modtagelig for udvortes Indtryk, deels havde ogsaa Oplysningen og Forziringen i Palaisets Forværelser og Indgang tabt Nyhedens Interesse for hende. Dog erindrede hun, at hun var smuttet fra Madam Berghen og havde listet sig op ad Trapperne, bag ved trende Tjenere, som bare uhyre store Sølvbakker, hvorpaa stode prægtig slebne Krystalskaale med Confect, paa disse laae Guldskeer, imellem Skaalene stode store

Guld Fade og Guld Tallerkener, alle kostelig udgraverede med Vaaben, og med Frugt og Confect paa, tillige var der et stort Krystal Drikkekar, forarbeidet som en Struds. Da nu tvende Døre bleve slagne op, og bleve staaende nogle Øieblikke aabne, for at Tjenerne kunde komme igjennem med Bakkerne, saae Elisabeth ind i Salen. Grevinden stod omtrent midt paa Gulvet lige over for den aabnede Dør, og talede med nogle Herrer, som stode omkring hende. Hun havde en Guldmoors Kjortel paa, som ved Skinnet af de utallige Voxlys syntes at straale; dog hvad der især havde indprentet sig i Elisabeths Erindring, var et Smykke af blodrøde Rubiner, som hævede Halsens blændende Hvidhed, og endte i et stort Kors. En Rad af store indfattede Rubiner udgjorde hendes Livbælte, og samledes med et Demants Spænde. Omkring Hatten gik et Baand af Diamanter og Rubiner mellem hverandre, hvis Glands Øiet neppe kunde udholde. Hatten var opheftet med en Agraf i samme Smag. Ved Kaminen saae hun Greven sidde, i en magelig Stilling; han var klædt i sort Fløiel, med en hvid, nedfaldende, bredt baldyret Krave. Elephanten, med Christian den Fjerdes Chiffre ved, hang i en tyk Guldkjæde om Halsen, og neden for den endnu en anden Guldkjæde. Rundt om ham stode forskjellige aldrende Herrer i ærbødig Stilling, og syntes med Opmærksomhed at høre paa hvad han sagde, og at kappes om at blive bemærket af ham. Dørene bleve

nu lukkede; da erindrede Elisabeth, at Madam Berghen havde sagt til Magdalena Boiesen (de vare begge fulgte efter den lille Flygtning): „Det undrer mig dog, at eders Herre alene sidder og alle de høie Herrer, som dog ere meget ældre end han, staae omkring ham. Der er Herr Johan van Gent, Herr Wilhelm Boreel, Baron Reede, Landdrosten Iselmuden og Herr Peter Eisinga, som er Borgermester i Stadt Groningen!" — „Min Herre har imellem ondt i Benet," havde Magdalena svaret; „see, nu gaaer Døren op — seer I, han stryger sig netop ned af det. Desuden holder han ikke af at staae, især i denne Tid, da han ikke er ganske vel tilpas." — „Men det undrer mig kun, at de Herrer Deputerede taale det," svarede Madam Berghen. Da havde Magdalena brystet sig, idet hun tog Ordet og sagde: „Greven, min Herre, forstaaer at lade Penge rullere, det giver Respekt, helst her i Holland!"

Da Tjenerne kom tilbage med Confecten, gav Magdalena noget af det Overblevne til Madam Berghen og Elisabeth; de fik nu ogsaa Anledning til nærmere at betragte de kostbare Fade og Skaale, og da Magdalena saae hvor hoiligen de beundrede dem, aabnede hun et Skab og viste dem en Guld Pokal, som ogsaa skulde bruges den Aften, heel ziirlig forarbeidet, en stor Guldkande som stod paa fire emaillerede Leoparder, foruden mangfoldige Kander, Skaale, Vaskerbækken og Bægere af drevet Guld, samt meget Andet, som

Magdalena sagde var kun en saare ringe Deel af de Kostbarheder og Klenodier, som Grevens besad. Da de nu vilde til at gaae, fulgte Magdalena dem ned af Trappen. Idet de kom til Porten kjørte netop en Reisevogn ind og holdt for Døren. „Ah! det er Doktoren!" sagde Magdalena, „vi have alt ventet ham fra igaar af!" Madam Berghen vilde spørge hvem Doktoren var, men Magdalena var allerede borte, de saae hende hurtigt trænge sig forbi de mangfoldige Tjenere, altimellem kaldende: „Peter! Isak!" — En Tjener sprang frem og slog Karretdøren op, en Anden kom tilløbende med en af Sølvarmstagerne, som Elisabeth kjendte fra sidst. En temmelig foer Mand af middel Høide, indsvøbt i en mørkeblaa Kappe, steg ud af Vognen. „Anviis mig mine Værelser, Isak!" sagde han til Tjeneren, „jeg seer her er stort Selskab, og jeg skjøtter ikke om at gaae ind, lige fra Reisen." — „Strax, Herr Doktor!" svarede Tjeneren. „Jeg vil hente Langemach, som har Noglerne, han skal være her i Øieblikket!" Imedens Tjeneren løb hurtigt op ad Trappen, blev Doktoren staaende, hvorved Elisabeth fik Leilighed til at betragte ham nøiere. Hans godmodige, livlige Ansigt havde noget særdeles opvakt og venligt, og hans store, muntre blaae Øine kastede klare, gjennemtrængende Blik paa de Omkringstaaende, saa han syntes at gjennemskue enhver. Han nærmede sig Elisabeth. „Et deiligt Barn!" sagde han paa Hollandsk, dog med noget fremmed Udtale.

„Hvad fattes hendes Haand?" spurgte han, idet han vaerligt loftede den i Veiret og holdt den i sin. „Hun har brændt sig!" var Svaret. — „Og hvad har I gjort ved det?" spurgte han atter. Madam Berghen nævnede det Middel, som var brugt. „Det er ikke ilde," svarede han, — „dog, jeg skal skrive noget op, som er bedre, det lindrer strax og vil læge det om et Par Dage. — Folkene her i Huset veed vel hvor I er at finde? God Nat, min vakkre Glut!" tilfoiede han, idet han klappede Elisabeth paa Kinden og derpaa fulgte Langemach, som imidlertid var kommen med Noglerne. Madam Berghen skyndte sig nu hjem med Elisabeth, da det var temmelig silde.

Næste Morgen bragte en Tjener en Recept fra Doktoren, og neppe havde Elisabeth faaet det efter denne hentede Lægemiddel paa Haanden, før hun følte en betydelig Lindring; Natten efter sov hun roligt, og vaagnede om Morgenen ganske uden Smerter. Iøvrigt gik det som Doktoren havde forudsagt, Haanden var lægt paa faa Dage, og da Arentzens Arbeide paa Palaiset nu ogsaa var tilendebragt, blev det besluttet at han et Par Dage efter skulde tiltræde Reisen til Flandern med hende. Da Madam Berghen ved denne Leilighed omtalte den næsten vidunderlig hurtige Bedring, som dette Lægemiddel havde frembragt, yttrede hun at det dog egentlig var Arentzens Pligt at vise sin Erkjendtlighed, i det mindste ved at bringe den Lille hen til Doktoren og lade hende selv takke ham.

Elisabeth sprang ved disse Ord, som ude af sig selv af Glæde, om paa Gulvet, klappede i Hænderne, sang og lo, saa Faderen ikke fik Tid til at gjøre Indvendinger eller betænke sig. Dagen efter blev Elisabeth iført sine Søndags-Klæder, og gik ved Faderens Haand til det Sted, som stod for hende som et Feeslot. Da de vare komne op ad den første Trappe, og et Par Tjenere var løbet dem forbi uden at lægge Mærke til dem, og en Pige, hvem Arentzen tiltalte, gik sin Vei uden at svare dem eller engang at standse, faldt det Arentzen ind, at han vilde have Vanskelighed ved at træffe Doktoren, da han hverken kjendte hans Navn eller i hvilket Stokværk hans Værelser vare, saa det sandsynligviis neppe vilde lykkes ham at opspørge ham, da Ingen syntes at ændse dem, og han ikke var synderlig skikket til selv at skaffe sig Adgang. Han begyndte derfor saa smaat at tale med Elisabeth om at vende om og gaae hjem, hvortil hun nødig vilde give sit Samtykke, da i det samme Mellemdøren aabnedes raskt og faldt lige saa hurtigt til, og de hørte Nogen løbe med raske Skridt op ad Trappen bag dem. Arentzen vendte sig for at see hvem det var, i samme Øieblik havde Elisabeth trukket sin Haand ud af hans, med det Udraab: „Der er Doktoren!" og var løbet ham imøde. — „Ah! min lille Patient!" sagde denne, „hvem besøger Du nu igjen her?" — „Dig!" svarede Barnet frimodigt, idet Faderen nærmede sig for at aflægge sin Taksigelse. Doktoren havde imidlertid

betragtet det virkelig vidunderligt deilige Barn noiere og med en Slags Forundring, og afbrød nu Faderen ved at bede ham tillade sig, engang at bringe den lille Pige til Grevinden, som holdt saameget af smukke Born. Paa Arentzens Svar at de reiste næste Morgen, gjentog han: „Saa lad hende følge med mig nu strax, om et Par Timer kan I afhente hende igjen!"

Faderen var villig, og Elisabeth hoppede nu op ad Trappen ved den venlige Doktors Haand. Med Længsel og spændt Forventning stod hun udenfor Doren til det jordiske Paradiis, Duften af Virak og anden kostelig Rogelse, der ligesom forkyndte at man nu traadte det nærmere, og maaskee var et sindrigt Billede paa den Hyldest, som der blev ydet de høie Eiere, hvirvlede atter omkring hende. Doren aabnedes og de kom ind i et Forværelse, hvor fire eller fem Tjenere sade paa Stole, med Armene over Kors. Saasnart Doktoren traadte ind, sprang de alle op; en af dem kom hen og tog imod hans Kappe og Hat. „Er Greven hjemme, Isak?" spurgte han. „De Deputerede ere hos ham, Herr Doktor," svarede denne. „Men Grevinden er dog tilstede?" — „I Gemakket her indenfor!" var Svaret. Doktoren gik, med Elisabeth ved Haanden mod Doren, og Isak sprang i Forveien og slog Doren op for dem. Idet den aabnedes, blandedes Virakrogen, som Elisabeth med Vellyst havde indaandet, med den lifligste Blomsterduft, i samme Dieblik som Elisabeths Blik, der forvent-

ningsfuldt søgte Grevinden, blev hende vaer, og hun, ligesom for at hver Sands tillige skulde gjøres Fyldest, hørte den yndigste Sang ledsaget af Strengeleg.

Grevinden sad i et Vindue med Ryggen vendt mod Døren, hun spillede paa en Davidsharpe og sang dertil. Hun havde denne Gang en sort Fløiels Kjole paa, og den sædvanlige Hat. Om Halsen og om de deilige hvide Arme var snoet mangfoldige Rader store, ægte Perler. Imellem Vinduerne stod paa et Marmorbord i herlige Vaser, deels af Porphyr, deels af Agat, den yppigste Blomsterflor, som vel nogensinde ved Kunstens største Anstrængelser fremkaldtes, selv i det Blomsterland, hvor de netop vare. Fast utallige vare de Hyacinther, som med den mest brogede Farvepragt syntes ærbødigt at bøie deres duftende Klokker mod den skjønne Kongedatter, hvis Trylleslot de forherligede. Narcisser, Tazetter og Jonquiller skjøde deres ranke Stængler i Veiret imellem dem, og et eneste stort Orangetræ stod i Midten, lig en beskyttende Fader for hele Blomstervrimlen. Paa de røde Damaskes Gardiner gjenkjendte Elisabeth Salen, som det pragtfulde Huusgeraad forresten meget havde forandret. Et lille kunstigt indlagt Bord stod ved Siden af Grevinden, paa Bordet en sleben Krystalskaal, i Form af en Muslingskal, hvori Appelsiner og grønne Viindruer. Da de traadte ind af Døren holdt Grevinden op at spille, lænede Harpen mod Vinduet og lagde sig tilbage i Stolen, dog uden at

vende sig mod Døren. „Ah, Sperling, kommer I endelig!“ sagde hun, „I lader længe vente paa Eder idag. Ulfeld har spurgt adskillige Gange efter Eder.“ — Doktor Sperling nærmede sig, idet han med Møie traf Elisabeth, som sky og undselig gjorde Modstand, nærmere til Grevinden. „I beskylder mig for, naadige Grevinde,“ sagde han, „at jeg iblandt kommer tomhændet fra mine Excursioner; denne Gang bringer jeg dog noget!“ — „Virkelig? nu lad mig da see det Udbytte, I har gjort!“ Med disse Ord vendte hun sig mod dem. — „Ja, i Sandhed! I bringer noget meget vakkert,“ vedblev hun, idet hun trods Elisabeths Modstand tog hendes Haand og drog hende til sig. „Jeg vidste ikke, I gik paa den Slags Opdagelser;“ blev hun smilende ved. „Til hvad Slægt hører ellers denne Blomst — til Tusindskjønnernes, ikke sandt?“ — „Upaatvivlelig er den af Belles-Arten,“ svarede Sperling, „dog nogen nærmere Klassifikation kan jeg ikke angive, thi kort at fortælle, Grevinde! denne Underblomst har jeg fundet paa den Mark, hvor de bedste Blomster altid voxe for mig.“ — „Det vil sige i daglig Tale?“ — „I daglig Tale — i Grev Ulfelds Hjem!“ — „Ei! kun Skade at denne Forklaring er mere galant end bestemt, thi i dette Hjem har hun dog nok neppe hjemme, det lader snarere som hun mod sin Villie har forvildet sig der. — Hvad hedder Du, min Glut?“

Paa Grevindens gjentagne Spørgsmaal svarede Elisabeth aldeles intet, men stirrede med opspilede Øine og blussende Kinder grædefærdig paa hende, uden ved mindste Bevægelse eller Lyd at give noget Tegn af Liv tilkjende. Ikke engang da Grevinden bød hende en Viindrueklase, og spillede hende paa Læberne og Hagen med den, rørte hun sig. Hun lagde en stor Appelsin i hendes foldede Hænder, men hun hverken modtog eller holdt paa den, saa den trillede langt hen ad Gulvet. Idet Sperling bukkede sig efter den, sagde Grevinden: „I vil vel have mig til Bedste og bringer mig et kunstigt Automat, som I har ladet forfærdige og bilder mig ind, det er et levende Barn." — „I har forstenet min lille Hitting!" svarede Sperling, idet han traf paa Skuldrene. — „Fy, fy!" sagde Grevinden leende, „vil I gjøre mig til et Medusahoved? I vil vel hævne Eder fordi jeg har opdaget, at Eders Tusindskjøn er umælende." — „Langtfra," gjentog Sperling, „heller ikke var det nogen ny Opdagelse, thi alle Naturkyndige ere enige om, at det som oftest er en Egenskab ved Tusindskjønnerne. Iøvrigt troer jeg, at al denne Steenpragt, alt det glimrende Metal kan fængsle Livet som en Talisman, og som jeg sagde forstene hende, især da hun formodentlig seer Sligt for første Gang." — „Saa kan maaskee en beslægtet levende Natur kalde Livet tilbage igjen!" sagde Grevinden, idet hun vendte sig mod den aabne Dør og raabte: „Anna! kom herind!"

En lille Pige, som syntes et Aarstid ældre end Elisabeth, hvis paafaldende Lighed med Grevinden og hvis allerede dannede Væsen noksom forkyndte, hun var dennes Datter, nærmede sig. „Anna!" sagde Moderen, „see at opmuntre den lille Pige, leg med hende og søg at sætte lidt Mod i hende! Tag dette med Dig," vedblev hun og rakte hende Frugten, der stod for hende. Anna Cathrine tog Elisabeth ved Haanden og trak hende, mere end denne fulgte hende, ind i de indre Værelser. Da de vare komne ind i et andet Gemak slap Anna sin Gjæst, for at skrælle en Appelsin, med godmodig Gjæstfrihed puttede hun hende Stykke for Stykke i Munden. Først vilde Elisabeth ikke engang aabne Læberne, men da Anna leende tog med sine smaa Fingre om hendes Hage, for at vriste Munden op paa hende, og i det samme kigede hende venligt og muntert ind i Øinene, gav hun efter, og, efter Ordsproget, var det kun det første Skridt, som var vanskeligt. Ved hvert Stykke gik det lettere, saa Anna tilsidst leende udbrød: „Spiis ikke mine Fingre med! — Seer Du, det var ikke saa galt, nu skal vi have Viindruen fat!" Da denne ogsaa var fortæret, sagde Anna: „Nu vil vi lege: Tag fat!" og foer i samme Øieblik som en Piil henad det glatte Gulv, og som en Jagthund, naar den hører Jægerens Raab, løb Elisabeth efter og var snart saa fri og hjemme der, som om hun havde løbet der og leget med Anna sin Livstid.

„Hvem er den smukke Herre, med en Elephant om Halsen og den store baldyrede, hvide Krave?" spurgte Elisabeth, idet hun standsede foran et stort Maleri, „han seer saa fornem ud!" vedblev hun. „Det troer jeg nok!" svarede Anna, ikke uden at bryste sig lidet, „det er Hans Majestæt Kong Christian den Fjerde af Danmark, min Bedstefader!" Elisabeth, hvem i det samme hendes egen Bedstefader, en god ærlig Skipper, randt i Tanker, og som bestandig havde forestilt sig at enhver Bedstefader maatte see saaledes ud, stak i at lee. „Har Du en Konge til Bedstefader! nu narrer Du mig vel?" — „Spørg min Moder, hvis Du ikke troer mig!" sagde Anna lidt fornærmet. „Saae Du ikke det samme Billed, udskaaret i Jaspis, hænge paa hendes Bryst. Jeg har ogsaa hans Contrafei, min Moder har malet det til mig, thi hun maler smukt, det har hun lært af Carl van Manderu, den store Mester, som min Bedstefader lod komme til Danmark; see her er det!" Med disse Ord trak hun et lille Miniaturbilled af Christian den Fjerde frem, som hang i en Guldkjede om hendes Hals. „Er han da en virkelig Konge? En som gaaer med Krone paa Hovedet?" spurgte Elisabeth, og slap hendes Haand, som hun havde holdt. — „Ei, Du Tosse!" var Svaret. „Kronen gaae de ikke med uden paa Kroningsdagen, men en virkelig Konge var han, en stor Konge, agtet og æret baade indenlands og udenlands — men nu er han død, desværre for os!" —

„Er Du da en Prindsesse?“ spurgte Elisabeth, som ikke ret kunde finde sig i denne Opdagelse. Da løb Anna igjen hen ad Gulvet og raabte: „Kan Du naae mig?“ — og de legede fremdeles som før.

Elisabeth blev stedse dristigere, hun løb ind i et Kabinet, hvortil Døren stod paa Klem, og skjulende sig bag Kaminskjærmen, raabte hun: „Kan Du nu finde mig?“ — Anna kom listende paa Tæerne, lagde Fingeren paa Munden, indtil hun kom nær og hviskede da: „Her tør vi ikke lege. Faders Gemak er her indenfor, og han er hjemme.“ Elisabeth saae sig ængstelig om og spurgte, idet hun fulgte den Anden, som skyndte sig ud af Kabinettet igjen: „Er din Fader saa slem?“ — „Slem?“ sagde Anna leende. „Nei! slem er han ikke, men han kan ikke lide Støi, han har saa mange vigtige Ting at tænke paa. Jeg troer ogsaa der er Nogen hos ham.“ Hun havde neppe udtalt, før Kabinetsdøren aabnedes og de hollandske Herrer traadte baglænds, med mange ærbødige Hilsener, ud af Døren.

Greven, som Elisabeth strax gjenkjendte, stod indenfor til de Alle var borte; saasnart de vare gaaede, løb Anna hen til ham, greb hans Haand, som hun kyssede, og hoppede ved Siden af ham gjennem alle Gemakkerne, med mange Kjærtegn. Altimellem, naar hun klyngede sig op ad ham, klappede han hende paa Kinden og paa det brune, lokkede Haar. Elisabeth fulgte dem ind i Salen, hvor Grevinden nu sad

paa Kanapeen og spillede Skak med Sperling. Saasnart Ulfeld kom ind, gik hun ham imøde; Sperling nærmede sig ogsaa. Ulfeld gav ham fortrolig Haanden, og førte igjen Grevinden til hendes Plads i Kanapeen. — „Lad mig ikke forstyrre Eder," sagde Greven, „spil Eders Parti færdigt." — „Det er min Fordeel, at det afbrydes," svarede Sperling. „Det er mig saa godt som en Rosenobel, thi mine Sager staae slet." — „Ikke saa ganske slet endda," sagde Greven, idet han, støttende sig med begge de flade Hænder paa Bordet, saae hen over Spillet; „ikke uden Redning!" — „Tilforladelig, jeg seer ingen. Min Discipel er bleven min Mester, jeg giver mig paa Naade og Unaade!" sagde Sperling og rakte Haanden ud for at rage Brikkerne sammen. „Holdt, et Øieblik! —" afbrød Greven ham, „vil I antage mig til Eders Vikarius?" — „Til min øverste Feltherre, Herr Greve! I er Herre over min Krigshær, som over mig selv." — Med disse Ord skjød han en Lænestol hen til Greven, denne vedblev: „Det er et Forsøg værd, om Signora er uovervindelig. — „Skak!" sagde han, endnu førend han satte sig. „Naar Du træder i Forbund imod mig, er det ude med mig!" sagde Eleonora, idet hun, efter et Øieblikś Betænkning, flyttede sin Dronning. „Det er Ridderpligt at komme den Svagere til Hjælp," — svarede Ulfeld. Sperling traf paa Skuldrene: „Spot og Skade følges — — —" „Ikke ad denne Gang,"

faldt Ulfeld ham i Talen, „thi Eders Rosenobel er reddet. Din Springer er forloren, Eleonora!" — En Lakai kom ind med nogle Breve, som en Courer havde bragt, Ulfeld aabnede og gjennemløb dem hurtig, imedens Eleonora betænkte sig noget. „Jeg har ikke mange Træk tilbage," sagde hun, idet hun flyttede en Brikke. Greven saae op fra Brevet, han læste. „Ikke ret mange. Saa byd dog Skak, Sperling! — forstaaer Du mig?" — „Ja, altfor vel: jeg er mat!" udbrød Eleonora. „Den Gang fangede vi hende!" sagde Ulfeld og reiste sig i det samme, for at tage Plads i Kanapeen ved Siden af hende, slængende Brevene paa Skakbrættet. Hun lagde sit Hoved paa hans Skulder, han tog hendes ene Haand mellem sine, legede med de hvide Fingre, skjød Ringene op og ned, og flyttede dem fra en Finger paa en anden. Sperling havde nærmet sig, han stod foran dem, lænede sig paa Ryggen af Stolen og heftede sine klare Øine paa Greven, ventende, som det lod, at denne skulde begynde en Samtale, men han taug. „Du har for mange Blomster herinde, Eleonora!" sagde han paa engang, idet han foer med Haanden hen over Panden og drog dybt Aande. „De fordærve Luften!"

Paa et Vink af Grevinden, gik Sperling hen at aabne et Vindue. Efter et kort Ophold sagde hun i en spøgende Tone: „Har Du faaet Traktaten lige saa heldig sat i Gang, som Sperlings fordærvede Spil?" — „O herligt!" svarede han, „vi gaae be-

tydeligt fremad — omtrent som den Pilegrim, der bestandig maatte gjøre to Skridt tilbage, naar han havde gjort tre frem!" — „Han naaede dog Maalet tilsidst," sagde Grevinden." — „Det forstaaer sig," gjentog Ulfeld, „hvis ellers hans Levetid var tilstrækkelig til alle de spildte Skridt, hvormed han maatte kjøbe de faa, der førte ham fremad. — Kan Du forestille Dig Opbyggelsen af det, de kalde Babels Taarn?" vedblev han. „Alle støie og skrige, og neppe er der en Enkelt iblandt, som veed — hvad siger jeg, som har en Anelse om, hvad han selv vil, meget mindre hvad hans Nabo vil!" Sperling tog Ordet: „Mon ikke vi Begge, Fru Grevinde, skulde kjende en Mand, som har Villie for dem Alle, som veed med sjelden Klogt — det er jo en Kjendsgjerning!" blev han ved i en spøgende Tone, læggende Haanden paa Brættet — „som veed at flytte Brikkerne, og kan redde et forsukket Spil?" — „Sligt var vel tænkeligt," faldt Greven ham i Talen, „vel at mærke, naar Brikkerne beholde deres eiendommelige Værd og Gang; men naar den usle Pion, istedetfor det enkelte Skridt, som tilkommer den, bevæger sig i alle Retninger, som denne ædle Brikke" — (idet han skjød Dronningen hen af Brættet) — „ja krydser og standser den paa Banen, naar det adstadige Taarn hopper som en Springer om paa Brættet, naar selv dette ikke engang staaer i Ligevægt, men vipper til begge Sider, saa alting ruller imellem hverandre og udsletter selv

Sporet af al Plan — da, gode Ven! er der sagt Skak til Fornuften, og da — jeg troer dog at vide hvad en Mand formaaer — men da gad jeg seet den Kraft, om det saa var en Engels fra Himlen, der ikke tilsidst blev mat!" Ved disse Ord boiede han sin Pande ned i Grevindens Haand, saa hans rige Lokke-fylde bedækkede og skjulede de hvide Fingre, som kun hist og her skinnede igjennem.

„Din Pande brænder, Ulfeld!" sagde hun, idet hun lagde sin anden Haand paa hans Skulder og boiede sig over ham. — „Naturligviis," svarede Sperling med et Smiil, hvori en Blanding af Ironi og Godmodighed var umiskjendelig. „Naturligviis maa det brænde i et Værksted, hvor meget forarbeides, der maa Ild til at luttre og forme Tanken som Guldet — om det saa var Gudernes Konge, Jupiter selv, led han jo stor Værk og Pine i Hovedet, for at bringe Viisdommens Gudinde til Verden. — Sagtens bar den gode ærlige Smed sig lidt plumpt ad med at hjelpe hende frem, dog — kjender jeg de agtbare og velfornemme Herrer rigtigt, saa er der nok de iblandt dem, der ere vel saa haardhændede som Vulkan, og om det Hjernefoster, de ere med at bringe for Dagen, end er nok saa velskabt og velbevæbnet, vil det dog blive noget forkrammet i deres Værge!" — „Ikke blot forkrammet," svarede Ulfeld leende, „men trykket, puffet og lemlæstet, ja slaaet til en Krøbling, eller en Vantrevning i det mindste, bliver

den høie Minerva paa den Maade!" — „Skulde hun ikke staae til at redde?" sagde Sperling, „var det ikke muligt at udrydde alle disse Snylteplanter, der ranke sig i Veiret, og hindre den Fremskridendes Fjed, at jage disse ubudne Hjelpere tilside?" — „Jage dem tilside!" var Ulfelds Ord. „Det klinger vel nok, kjære Sperling, — hvis det ellers lod sig udføre. — Hvormed vil I jage en Flok Fjeldmuus tilside, der oversvømme en heel Egn? Udrydde dem? — I er jo en erfaren Botanikus, I veed hvorledes det gaaer med Ukrud i en Hange: har det først taget Overhaand, saa, om I end troer at have rykket det op med Rode, skyder det dobbelt frodigt i Veiret, to Skridt fra hvor I lugede det bort, thi en tjenstfærdig Vind har strøet dets Frø over hele Hangen, og naar Solskin fraoven allernaadigst fremelsker det, vil det snart qvæle al den Sæd, som I med største Flid har søgt at nedlægge i rette Tid!"

Efter denne Replik samlede han Brevene. Sperling tog hurtig Ordet: „Mig tykkes, Herr Greve! I seer heel bleg ud i Dag; hvis I vilde lade Eder overtale til at styrke Eder i den friske Luft, vilde det være Eder meget tjenligt. Veiret er deiligt, og med det idelige, anstrængende Arbeide undergraver I reent Eders ellers gode Helbred. Negt mig ikke at tage Eder denne lille Forfriskning!" — „Forfriskning?" sagde Ulfeld, med et bittert Smiil og et Blik paa Brevene, han holdt i Haanden, „o! det er unødven-

digt, den har jeg faaet!" — „Er det noget ubehageligt?" spurgte Grevinden. „Ei! langt fra!" svarede han med 'et hurtigt, flammende Blik, idet en stærk Rødme overfoer hele hans Ansigt, saa selve Panden, hvis blændende Hvidhed ellers var noget Eiendommeligt hos ham, bedækkedes dermed; — „noget særdeles behageligt!" Han reiste sig af Kanapeen og gik hurtig nogle Gange op og ned af Gulvet, hen til det aabne Vindue, derfra hen igjen til Grevinden, som med et sagte Suk havde fulgt ham med Dinene. „Vær Du kun rolig, min Pige!" sagde han, idet han lagde den ene Haand paa hendes Skulder og kyssede hendes Pande; enten der intet Ondt moder os, eller vi foragte det Onde, der tilføies os, det kommer jo i Grunden ud paa Eet! — Farvel saa længe! Farvel, kjære Sperling!"

Nogle Minutter efterat han var gaaet ind igjen, var saavel Grevinden som Sperling tause, endelig tog hun Ordet: „Ryst ikke saa misbilligende paa Hovedet! Hvis I anseer de Vanskeligheder, den Modstand min Gemal har at kjæmpe mod, for ringe, da har I høilig Uret! Og om han endogsaa, hvad jeg ikke finder, lod sig mere anfegte af dem, end de ere værd, da kunde de mangehaande Krænkelser han nu maa taale, de mislige Forhold han staaer i, vore Fjenders Rænker og vore Venners Modløshed og Lunkenhed, alt dette, siger jeg, kunde vel gyde Bitterhed selv i det mildeste Sind!" — Med bevæget Stemme svarede

Sperling: „Man maatte synes at den Mand, der med Lethed og Kraft har styret Anliggender, hvorpaa ofte hele Rigers Skjæbne har beroet, maatte være Herre over sine Lidenskaber, maatte erindre, at de udvortes Tilfældigheder kun have det Værd, vi selv give dem!" — „Ak Sperling!" svarede Grevinden, „hvortil disse moralske Sentenser? I kjender jo Ulfelds skarpe Forstand, hans modne Erfarenhed. I kan Intet sige ham, som han jo selv klarere indseer, naar han er i Stemning at laane Øre dertil, er han ikke det, da glider al Skoleviisdom af paa ham, som Fossens Skum paa den stærke Klippe!" — „Rigtig! som Avner og Sandskorn for Stormvinden," var Sperlings Ord, „det er netop hvad jeg mener; den ædle Greve har aldrig kunnet dølge sin Vrede, sin Misfornøielse. Gid det kun ikke bliver den ødelæggende Storm — dog, tilgiv mig, Fru Grevinde," afbrød han sig selv, „I synes utilfreds med mine Yttringer, lad mig ikke vække Eders Uvillie ved den Ængstlighed, som den reneste Hengivenhed fremkalder!" — „Eders Sindelag kjender jeg," svarede Eleonora alvorlig, dog med Venlighed; i en muntrere Tone vedblev hun: „Vi glemme jo reent de stakkels Børn. Anna! Er Du bleven mere bekjendt med din lille Gjæst?"

Hvad som udtales med Varme og med en Grad af Lidenskabelighed, har en forunderlig Kraft til at prente sig dybt i Hukommelsen hos Tilhørerne, især

naar disse ere Børn. Endskjøndt Elisabeth, i det Øieblik denne Samtale fandt Sted i hendes Nærværelse, ikke forstod noget af den, kunde hun i sine ældre Aar erindre den Ord til andet, ja endog næsten hver Tonebøining, især den første Deel af den, da Ulfeld var tilstede. Hans Stemme var mandig, stærk og velklingende, den havde tillige noget indtrængende, som paa en sælsom Maade rørte Hjertet, som overalt hans Veltalenhed og Gave til at vinde Hjerterne er noksom bekjendt. Denne Stemme prægede sig uudslettelig i Elisabeths Phantasie. Først havde hver af disse Toner med deres livlige Afvexlinger gjenklinget for hende, hun havde moret sig ved at gjentage dem for sig selv; derpaa vare de vel for en Tid ligesom henslumrede hos hende, og da Mindet siden vaagnede og fremtraadte, hvilket ethvert Menneske vel har forsøgt, at en eller anden hidindtil glemt Barndoms-Erindring er fremtraadt, som et Syn fra en forsvunden Tilværelse, da altsaa Erindringen vaagnede, blev Meningen hende tydelig, da gjorde hun sig Umage for at holde disse Erindringer fast, da stod Sperlings Ængstlighed og Bekymring ogsaa prophetisk for hende.

Paa Grevindens Spørgsmaal svarede Anna, at hun havde moret den anden Lille paa bedste Maade, „men," tilføiede hun, „viis hende nu nogle af dine deilige Sager, det vil hun saa gjerne see, og jeg ogsaa!" Hun holdt ikke op at overhænge Moderen, forend denne endelig tillod, at Magdalene bragte hende et

stort Guldskrin, med Fru Christine Munks Vaaben og en emailleret Kupido paa Laaget. Hun aabnede det, lod begge Bornene staae for ved sig og viste dem, Stykke for Stykke, en Mængde Kostbarheder, som, hvis vi her opregnede dem alle, vilde give denne Fortælling Lighed med et Eventyr i Tusind og Een Nat. Der var Heste og Ryttere af Perlemoer, besatte med Diamanter, en Qvinde paa en Krokodille af Perlemoer, besat med Rubiner og Diamanter, en Guld-Vogn med to hvide Svaner af ægte Perler, en Mængde emaillerede Guldflasker og Balsombosser, besatte med Ædelstene af alle Farver, utallige Smykker og Armbaand af gjennemborede Saphirer, Rubiner, Smaragder, ægte Perler og Koraller, som og af indfattede Diamanter, Hyacinther, Karnioler, kunstigt udskaarne Onyxer og Agat, en utrolig Mængde sjeldne Cameer og Gemmer. Et stort Stykket Jaspis, hvorpaa laae en qvindelig Figur af kjodfarvet Agat, en Svane af sneehvid Agat, og utallige andre Kostbarheder, som det er umuligt at opregne. Foruden dette tog Grevinden, paa Annas indstændige Bon, en Bog frem; den var i et prægtigt Futteral af rodt Floiel. Hun aabnede den og viste dem den, Blad for Blad, med stor Forsigtighed, ikke tilladende dem at rore Bogen eller at boie dem saa nær den, at deres Aande kunde naae den. Den var meget ziirligt skrevet paa Pergament, og prydet med sexten Migniaturbilleder, som Grevinden sagde dem, vare malede for femhundrede Aar siden af de storste

Mestere i Italien. Sperling, som havde spillet paa et Clavecymbale i den ene Ende af Salen medens de besaae det Øvrige, nærmede sig nu for at betragte Bogen, og Elisabeth hørte ham sige, at den rundelig var de totusinde Daler værd, som Kjendere havde skatteret den for.

Da Grevinden havde vel forvaret Bogen i et Skab igjen, tog hun nogle af de mindre kostbare Ringe, Kors og Guldhjerter frem, lagde dem i en Række paa Bordet og spurgte Elisabeth, hvilken hun syntes bedst om. Denne, der som de fleste Børn ikke forstod at vælge, sagde om hvert Stykke hun saae paa: „Om det! og om det!“ — og saaledes hele Raden igjennem. „Saa vælg I for hende, Sperling!“ sagde Grevinden. Sperling begyndte paa det første Stykke: „Vil Du have det? — saa faaer Du det ikke!“ — og blev saaledes ved til han kom til en Ring med tre Diamanter af maadelig Størrelse: „Vil Du have den?“ sagde han, idet han stak den paa hendes Tommelfinger, „saa — gaae hen og kys Grevindens Haand og tak hende for den!“ Elisabeth, hvis Frygt og Undseelse nu næsten var reent forsvundet, gjorde et Spring hen til Grevinden, som kyssede hende paa Panden, og da hun saae at Ringen var for stor, løste hun en Guldkjæde af, som hun havde om Haandledet til Armbaand, trak Ringen derpaa, og hang hende den om Halsen. Sperling førte hende

derpaa ud i Forgemakket, hvor hendes Fader alt i en halv Timestid havde ventet paa hende.

Næste Morgen reiste Arentzen bort med hende og ankom, uden Uheld eller nogensomhelst mærkelig Hændelse, til Brügge i Flandern, hvor han overleverede hende i hendes Frændes Hænder og skiltes fra hende, vel med Veemod, men dog med rolig Fatning. Kun faa Dage opholdt han sig i Brügge, og reiste derfra lige tilbage igjen til Haag.

* *
*

Saa kort som Elisabeths Møde med Ulfelds Familie, egentligst med Grevinden, havde været, saa vigtig en Indvirkning havde det paa hendes hele Fremtid. Alle hendes Barndoms Aar indtil dette Øieblik, syntes hende som en Søvn; kun fra dette Tidspunkt af var Livet oprundet lysnende for hende og Anelse om noget høiere, ædlere, hævede det barnlige Hjerte. Vel formaaede hun ikke at skille den indre Storheds Præg fra den Ydres, vel havde al den Pragt, som den Gang omgav Grevinde Ulfeld, lige saa megen Deel i den Tilbedelse lignende Ærefrygt, hun indgjød Elisabeth, som hendes høie Skjønhed og Værdighed, som det ædle Udtryk, der forhøiede denne Skjønheds Magt; dog havde denne Erindring den velgjørende Virkning, at den fjernede hende fra alt lavt og slet og bevarede hendes Phantasie som ogsaa hendes Hjerte reent og aabent for det Gode og Skjønne.

Paa den anden Side gjorde den vel hendes Stilling, dens Pligter og den Indskrænkning i hvilken hun levede, sværere for hende, indtil hendes Aand fik den Modenhed, at hun formaaede at hæve sig over Skranken uden at sønderbryde den.

Hendes Tante var en efterlevende Søster af en der paa Stedet temmelig anseet Geistlig, og blev behandlet med dyb Ærbødighed af hendes Omgivelser. Naar hun fremtraadte i sin Søndags-Stads, en Sarses Kjole, mørkebruun i Bunden med store, brogede Blomster, og et stort Fiskebeens Skjørt gjorde den knoglede Figur endnu mere plump og uformelig, og Grevindens høie Skikkelse i Purpurkaaben da randt Elisabeth i Tanker, saa forekom Tanten hende dobbelt hæslig; dog mere end alt var Udtrykket af smaalig Forfængelighed og Bondestolthed hende modbydeligt. Hun maatte da udmale for sig selv den Erkjendtlighed, hun skyldte sin Tante, for at tvinge sig til at vise hende den Ærefrygt, hun krævede. Naar hun efter Maaltidet maatte kysse den gulbrune Haand, og de magre, med Sener og Aarer gjennemflættede Arme inden for de tredobbelte Filees Engageanter syntes endnu tyndere og mere kantede, end de i sig selv vare, da gjenkaldte hun sig med et sagte Suk den silkebløde hvide Haand med glimrende Demantsringe paa de fine Fingre, de trinde Arme, omsnoede med ægte Perler og med den Guldkjæde, der nu med Ringen som en Amulet hang om hendes egen Hals.

Tiden, som udsletter Alt, svækkede vel lidt efter lidt disse Billeders Livlighed noget, dog opfriskedes de imellem atter af ubetydelige Omstændigheder, hvis Sammenhæng med hine hun ikke indsaae. Den pludselige Duft af Virak eller Blomster, Synet af en Vindrue eller Appelsin, af vrindskende, trampende Heste kunde, som Slaget af en Tryllestav, sætte hende tilbage i det Paradiis, hvori hun, ligesom Mahomet da han hævedes til Himlen, kun havde dvælet faa Dieblikke. En halvfjerdsindstyve Aar gammel Mand, der af hendes Tantes Broder, som havde været Chorherre, havde været ansat som Klokker ved en Kirke der i Byen, kom nu hver Søndag der i Huset og fik sin Middagsmad. Han havde i sin Ungdom været Murpolerer, var bleven forskrevet til Danmark for at arbeide paa Frederiksborg Slot og havde siden tjent som Soldat under Christian den Fjerde. Kun den, der i indsnærpede Forhold har seet et høiere Billed svæve for sin Sjæls Die og veed hvorledes enhver, der kan give os Midler til at udvikle og tydeliggjøre os dette Billede, forekommer os som en Lysets Engel, kan forestille sig hvor henrykt Elisabeth lyttede til hvert Ord af hans tandløse Mund, naar han talte om Grevinde Ulfelds Fødeland, det skjønne Danmark med dets frodige Marker og venlige Bøgeskove, naar han beskrev det herlige, grundfaste Slot han havde været med at bygge, begyndt af Frederik den Anden, som havde faaet Hilderødholm i Mageskifte af Herluf

Trolle mod Skovkloster i Nestved, som det bekjendte Vers, der er udhugget med forgyldte Bogstaver paa Muren i den midterste Gaard paa Frederiksborg Slot, beretter saaledes:

Friderik den Anden god og from
Hans Naade gjorde dette Bytte
At Hylderødsholm under Kronen kom
Og Herlof til Skovkloster flytte
Anno 1560.

Men fuldført var Slottet dog først blevet under Eleonoras Fader, den af Europa beundrede og ærede Konge og Helt. Da fortalte den Gamle om den Steen uden for Slottet, paa hvilken Kongen havde siddet og hver Aften selv tildeelt Arbeiderne deres Dagløn, han viiste hende ofte de enkelte danske Sølvsexskillinger, han havde opbevaret fra den Tid til Erindring om, at han havde modtaget dem af Kongens egen Haand, og da han engang gav Elisabeth en saadan paa hendes Fødselsdag, modtog hun den med større Ærefrygt og Glæde, end hun vilde have baaret for den største Guld-Skuepenge. Han fortalte hende ogsaa om den Tapetmager, Christian den Fjerde havde forskrevet fra Skotland, ved Navn Kingo, som havde været hans bedste Ven, og havde fortalt ham mange Sagn fra sit Fødeland, som han havde elsket som et Paradiis. En Sønnesøn af denne Kingo havde, efter hvad Reisende havde berettet ham, lagt

sig efter Bogen og maatte efter den Gamles Spaadom blive en stor Mand, hvis han blot havde faaet en Funke af Bedstefaderens Aand i Arvepart. Naar han fortalte hende om den utro Myntmester, som den al Svig hadende Konge efter Sagnet i retfærdig Iver havde styrtet fra Slottets Tinde, og hvis Hovedskal endnu opbevaredes paa samme Sted, hvor han havde forfalsket Mynten, da gjos hun vel over Forbryderens bratte Død, men følte tillige at den, som varmt og inderligt elskede det Gode og var sat til at haandhæve det, ogsaa maatte hade og straffe det Onde og Slette. Denne gamle Ex-Klokker, hvis Navn var Frantz Stein, bidrog ved sine Fortællinger til at danne og udvikle Elisabeths Dømmekraft, og give hende et Slags Auskuelse af Livet og Verden, om end noget eensidig og ufuldkommen. Han var en god Mand, med naturlig sund Forstand, han havde seet fremmede Lande, havde arbeidet i sit Ansigts Sved, havde lidt Ondt i Krig og Armod, prøvet god og slet Behandling, deraf havde han samlet sig en Erfarenheds Skat, som han meddelte Elisabeth, og da han var godhjertet og gudfrygtig, og havde et sundt Begreb om Ret og Uret, var Resultatet af hans Betragtninger stedse gavnligt. Forresten underviste hendes Tante hende i al Slags Haandarbeide, som hun grundigt forstod, og i alle Kogekunstens Hemmeligheder, i hvilke hun var en Indviet; men naar det foresatte Dagarbeide var til endebragt, overlod hun Elisabeth aldeles til sig selv.

Om Sommeren var Tantens lille Have Skuepladsen for hendes Lege som Barn, og senere for hendes Drømme og Betragtninger. Naar hun om Aftenen gik Blomsterbedene forbi og Vinden sagte bevægede de høie Liliestængler, saa de hvide Blomster ligesom bøiede sig for hende, da mindede de hende om Grevinde Eleonora, da denne steg ud af Vognen, hilsende med Værdighed og Ynde, da saae hun atter den hvide, veiende Fjærbusk, og ofte overraskede hun sig selv, bøiende sig ærbødigt for Lilierne eller svævende med stolte Skridt forbi dem med en Anstand, hvori deres Rankhed og hiin Ynde ligesom afspeilede sig. Om Vinteren derimod blev hende aabnet Adgang til hendes afdøde Onkels Bogsamling, hvor enkelte historiske Bøger, som fandtes mellem en Mængde theologiske, beskjæftigede hendes ledige Timer.

Saaledes hengik elleve Aar i saa stor en Eensformighed, at der i dette hele Tidsrum, ikke vilde være synderlig Forskjelligt at sige om den ene Dag, fremfor den anden. Elisabeth havde fyldt sytten Aar og var ligesaa smuk, som hun havde været som Barn. Det syntes som det Ideal, der havde svævet hende for Øie, havde afpræget sin Lighed i hendes hele Person; hendes ranke Skabning havde en ædel Holdning, og hun selv i det Hele en Anstand, som var dobbelt paafaldende mellem Omgivelser, hvor ikke fandtes Spor af noget lignende. Hendes regelmæssige Træk havde et ædelt og yndigt Udtryk; selv gjennem hendes

Dragt, skjøndt formet efter hendes Tidsalders og Opholdsfteds Skikke, fremskinnede et Anstrøg af Smag.

I Slutningen af Aaret 1660 begyndte en ondartet Feber at gribe om sig i Brügge; altsom Smitten udbredte sig blev den farligere, saa at det tilsidst var at ansee som om Dødens Engel havde mærket de Huse, hvis Beboere den rammede. Skræk og Rædsel var overalt, og den Ene torde neppe tiltale den Anden paa Gaden. Pludselig udbredte sig det Rygte: at en ung Læge, som paa sin Reise til Frankrig var kommen derigjennem, havde reddet en Familiefader, som en gammel Læge der i Byen havde opgivet. Det var lykkedes ham at rive denne Syge ud af Dødens aabne Strube, og ikke ham alene, men hans Barn og Tjenestepige. Vi maae lade Elisabeth vederfares Ret: denne Tidende vilde have været hende af største Vigtighed, i hvem saa den uventede Redningsmand havde været; dog kan det tillige ikke nægtes, at den Omstændighed, at han var Dansk, Grevinde Eleonoras Landsmand, forhøiede hendes Glæde. „Saa skal da alt, hvad der er mærkeligt og ærværdigt for mig komme derfra!“ tænkte hun. Den unge Læge lod sig overtale af en ung Mand der i Byen, hvis Brud var angrebet af Sygdommen, til at opholde sig der en kort Tid, og ikke blot hende reddede han, men endeel Trængende, som ved Rygtet om hans Undercure søgte til ham. Alle Samlingssteder, ja Kirkerne selv gjenløde nu af hans Roes; man tilraabte hverandre

Antallet paa dem, han havde frelst, og Elisabeths Hjerte svulmede af Fryd over den menneskekjærlige Yngling, hvis Kundskaber og Flid Herren saaledes havde velsignet.

En Søndag Middag var Elisabeth alene hjemme, hendes Tante var gaaet i Aftensang, men en ubetydelig Upasselighed havde nødet hende til at blive hjemme den Dag. En fattig Snedkerenke, som pleiede at hjelpe dem naar de havde Vadsk, traadte nu iilsomt ind til Elisabeth, og sagde, at hun havde villet bede hendes Tante om et godt Raad, men at hun nu maaskee kunde faae det hos hende, da denne ikke var tilstede. Elisabeth bad hende opholde sig, men Konen beklagede at Tiden var saa kostbar og vedblev: „Sagen er denne, i Huset ved Siden af mig, som er et Gjæstgiversted, boer den fremmede Doktor, som har helbredet saa Mange; nu har Sygdommen endelig rammet ham, han ligger som i en Dvale og veed ikke af sig selv at sige. Paa Bordet har Verten fundet en Seddel, som han har skrevet da han mærkede at han begyndte at blive syg, der staaer opskrevet hvorledes de skal bære sig ad med ham; tillige har han vedlagt en Vexel, hvoraf Verten skal gjøre sig betalt. Men denne, som ikke siden vil have noget Ansvar, har kaldet Doktor Tobias til ham. Doktoren, som er vred fordi den Fremmede har helbredet endeel af dem, han havde opgivet, kalder ham en nymodens Praler, vil intet vide af, hvad han har skrevet paa Seddelen, men vil have ham ind paa Hospitalet og behandle

ham efter sin egen Maade." — „Men min Gud! saa doer han jo!" afbrod Elisabeth forfærdet den langsomt fortællende Kone. „Ja, det forstaaer sig," svarede denne, „derom er ingen Tvivl!" — „Og det vil Verten lade skee? Verten! hvis Barn han har reddet!" — „Ja," sagde Konen og trak paa Skuldrene, „han er bange for at beholde ham i Huset!" — „I Huset! I det Huus, hvor han ved sin menneskekjærlige Omhyggelighed har paadraget sig denne Sygdom!" — „Verten vilde endda nok lade ham blive der, paa et afsides Tagkammer, vel at forstaae, men han er bange for den gamle Doktors Vrede, hvis han gjor det; thi enten den danske Doktor doer eller han om en kort Tid reiser bort, saa kan han ingen Hjælp have af ham i Fremtiden." — „Men har han da glemt hvad han har gjort for ham? Skal den Skjændsel hvile paa os at det Menneske, der har reddet saa Mange fra den visse Dod, selv skal omkomme hjælpelos?" — „Ja, min kjære Jomfru! hvem har han hjulpet? — for det meste fattige Stakler, som ikke kunne gjore noget for ham. Verten umagede sig dog hen til den Herre, hvis Brud han bragte paa Benene; men de vare begge to reiste paa Landet i Forgaars. Som jeg har sagt, Verten vilde dog endda beholde ham i Baghuset, naar han havde nogen til at passe ham; sine Piger kan han jo ikke tage dertil, de maae være ved Haanden hos Gjæsterne og kan ikke undværes, desuden vilde Folk blive bange for

Smitten og skye hans Huus. Men da den danske Doktor har lagt en Vexel ved til at betale alting med, saa vilde Verten leie en Kone til at passe ham; men alle og enhver er bange for Sygdommen, der er fast ligesom en Pest, og nu talte Verten til mig derom, og det var det, jeg vilde høre Mamsel Benedictes Mening om." — „Kan Du betænke Dig? Gaae dog, skynd Dig! kjære Barbara! Der er Guds Velsignelse at fortjene!" — „Det er sandt nok, Jomfru! men jeg har fem umyndige Børn, som ingen anden Forsørger har end jeg — deres Fader ligger for længe siden i den sorte Jord — om jeg nu bringer Sygdommen hjem?" — „Nei! Nei!" udbrød Elisabeth, „det gjør Du ikke; Gud vil bevare Dig! — See her!" — idet hun trak sin Stuffe ud — „Her er to Specie-Dukater, som min Fader sendte mig til Nytaarsgave; de ere dine, hvis Du paatager Dig det, og mine Guld-Ørenringe, hvis Du trolig udfører det!" Konen veiede de randede Hollandske Dukater i Haanden. „Ih, Du min Gud! nu har jeg aldrig holdt saa megen Rigdom i min Haand! Og dem vil hun give mig, naar jeg vil passe den fremmede Herre?" — „Ja, ja! Skynd Dig kun!" — „Og siden Ørenringene! Hun raader mig altsaa til det? Nu, paa hendes Ord!" — „Paa mit Ord, Barbara! kun afsted, lad ham ikke ligge længere uden Tilsyn!"

Da Konen var gaaet, sank Elisabeth paa Knæe og takkede Gud for, at han havde givet hendes Ord Kraft til at overtale; med dyb Bevægelse tænkte hun sig den unge Mand, alene i et fremmed Land, dødsyg, forladt af dem, hvis Liv han havde reddet, og hun gyste ved Muligheden af, at han kunde blive et Offer for sine menneskekjærlige Anstrængelser. Da Tanten kom hjem var hun saa opfyldt af denne Forestilling og saa rystet deraf, at det ikke faldt hende ind, hvad hun vel i en roligere Tilstand havde anet, at denne kunde see Tingen anderledes. Hun fremsatte det Skete med en Varme, som Tanten aldrig før havde seet hos hende, dog talte hun intet om Dukaterne; hvor forfærdet blev hun ikke, da Tanten var af en ganske modsat Mening og aldeles misbilligede det Raad, hun havde givet Snedkerkonen. „Om hun nu bliver smittet, og de fem faderløse Orme ogsaa blive moderløse? Vil Du have det paa din Samvittighed?" — Elisabeth foer gysende sammen, og sagde med usikker Stemme: „Men skal da den ædle, unge Mand bøde med sit Liv for sin Goddædighed?" — „Gud vil bevare ham, hvis det er hans Villie!" sagde Tanten, idet hun andægtig foldede Hænderne, „desuden, hvad gaaer han os an? Han er en Fremmed, har maaskee hverken Kone eller Børn; men Snedkerkonen kjende vi, hun er vor Landsmand, hendes Omstændigheder kjende vi nøie, hun har nok at sørge for selv, hun kunde vel endog falde os til Byrde, hvis hun kom til noget, lad Enhver feie sin egen

So!" — og dermed gik hun ud i Kjøkkenet. Vel sagde Elisabeth sig selv, at den samme Gud, der, som Tanten meente, vilde bevare den Fremmede, der alt var angrebet af Sygdommen, ogsaa kunde og vilde sørge for Barbara, der endnu var karsk og stærk, dog gjenlød det i hendes Inderste: „Vil Du have paa din Samvittighed, at de faderløse Orme ogsaa blive moderløse?" Med ængstet Hjerte gik hun til Sengs, dog, som det gjerne gaaer naar man er sytten Aar — en Nats Søvn og Morgensolen, som skinnede klart ind i hendes Sovekammer, gjorde ogsaa hendes Sind lettere og roligere, og da nu Snedkerkonen faa Dage efter kom et Øieblik i bedste Velgaaende, og fortalte i største Hast ind af Vinduet (thi Tanten, som frygtede Smitten, vilde ikke lade hende komme inden for Døren), hvor syg den Fremmede havde været, saa de vare nærved at bestille Liigkisten til ham, men hvorledes de havde gjort som han selv havde foreskrevet, og han nu var i fuld Bedring, og da hun tillige fortalte hvor god han var, da foer Elisabeth, med Jubel i Hjertet, atter til sin Dragkisteskuffe og tog de lovede Ørenringe, som hun ude i Forstuen vilde stikke Barbara i Haanden; men denne vilde ikke tage derimod. Den fremmede Herre havde nu, da han begyndte at komme sig, givet hende saa rundeligt og var desuden saa god, at man maatte glæde sig ved at være ham til Tjeneste. Med Taarer i de funklende Øine trykkede Elisabeth Ørenringene i Konens modstræbende Haand, og takkede

Gud i sit stille Sind at hendes Tante ikke havde været hjemme den Søndag, Konen havde været der, og at hun selv havde fulgt sit Hjertes Indskydelse. Da Konen meente, at han om nogle Dage nok kunde undvære hende, lovede hun da at gaae hjem og klæde sig heelt om, og saa komme og berette dem hvorledes det var med ham.

Den Morgen hun ventede hende, sad Elisabeth tidlig ved Vinduet; ofte løftede hun Øinene fra sit Arbeide og kastede et speidende Blik paa enhver Forbigaaende — forgjeves, Snedkerkonen var ikke mellem disse. Noget mismodig gik hun til Middagsbordet, Eftermiddag og Aften hengik under lignende Uro. Ikke alene denne Dag, men tre paafølgende pinedes Elisabeth af denne Uvished. Den næste Dags Morgen var hun netop staaet tidligere op end sædvanlig, da hendes Uro ikke lod hende sove. Tanten, der ikke anede den Angst, der laae som en centnersvær Vægt paa hendes unge Frændes Sind, sov trygt; da hørte Elisabeth Gadedøren aabnes og løb, som hun i de sidste Dage saa tidt havde gjort, for at see hvem det var. En lille pjaltet Dreng, i hvem hun strax gjenkjendte Snedkerkonens Søn, stod for hende, bleg, skjælvende og grædende. „Hvorfor kommer ikke din Moder?" formaaede hun knap at fremstamme. „Hun døer, hun døer inden Aften!" hylede Drengen. — „Nei, for Guds Skyld! Nei, hvem siger det? — hvad fattes hende?" spurgte den skjælvende Elisabeth, og holdt sig

ved Trapperækværket, for ikke at segne om. „Det siger min Søster Dorthe!" blev Drengen ved i samme trøsteslose Tone som for; „Dorthe har gaaet den hele Nat paa Gulvet og vredet sine Hænder, og vidste ikke et Menneske, hun kunde henvende sig til, saa huskede hun paa at Jomfruen altid har været saa god imod vores Moder." — „O min Gud!" afbrød Elisabeth denne Berømmelse, der klang hende som den rædsomste Anklage, „jeg vil — ja! jeg vil følge med Dig og see til din Moder, min Tante sover endnu, jeg kan være hjemme inden hun vaagner, kom, kom!" I største Hast greb hun Kaabe og Hat, og fulgte med Drengen. De kom snart til et lille Baghuus og han gik foran, op af en smal, mørk Trappe, hun fulgte med bankende Hjerte.

„Her er det!" sagde Drengen, og idet han aabnede Døren, slog en qvalm, qvælende Luft ud imod dem. I det elendige Hul, i hvilket nu Elisabeth skjælvende indtraadte, laae Snedkerkonen paa en gammel Dyne i en Feltseng. Paa de indfaldne Kinder brændte en glødende Feberrødme, de stive Oine stirrede hende bevidstløst og vildt imøde, og Haarene brusede i vild Forvirring deels omkring den blottede Hals, deels stak de igjennem Hullerne paa et gammelt gult Silketørklæde, hun havde bundet omkring Hovedet; selv denne Uorden i denne ellers meget reenlige Kones Klædningsstykker, forøgede Elisabeths Rædsel. Dorthe, det ældste Barn, omtrent tolv Aar gammel, stod ved

Fodderne af Sengen med sammenknugede Hænder og saae paa Moderen, imedens to andre Børn kravlede om paa Gulvet i noget Halm, og det mindste sov i en anden Seng, som formodentlig var Dorthes Leie, men som hendes forgrædte og forvaagede Øine nok-som vidnede om, at hun ikke denne Nat havde benyttet. Da Døren aabnedes, foer hun Elisabeth imøde, med et halv glædeligt, halv smerteligt Udraab; derimod sagde den Syges stive Blik og ubevægelige Træk, at hun Intet bemærkede af hvad der foregik omkring hende. Langt om længe fik Elisabeth at vide, i Sam-menhæng, at Snedkerkonen alt paa fjerde Dag havde ligget uden Bevidsthed, men at Børnene havde dølget hendes Sygdom, da Verten engang havde yttret, at hvis nogen af dem blev syge, lod han dem øieblikkelig bringe paa et Fattig-Sygehuus, for hvilket Børnene vidste at Barbara havde den største Skræk, og som de ogsaa selv med Forfærdelse tænkte paa. Men da det nu næsten hver Time blev værre og værre, og den lille Dorthe, i den bittre Følelse af deres hjælpe-løse, forladte Tilstand, var paa Veie til at gribe til dette eneste, saa forhadte Middel, af Frygt for at see Mo-deren døe under deres Hænder, og hun nu med hede Taarer bad Gud at føre hende til Kundskab om det var det rette Middel, eller at anvise hende en anden Redning, da var pludselig Erindringen om Elisabeth, som hendes Moder holdt saa meget af, oprunden hos hende, og saasnart det var begyndt at dages havde

hun sendt Broderen afsted. Hun endte sin Beretning med de Ord: „I har altid været saa god imod os; nylig gav I Moder disse Ørenringe!“ Den lille Pige havde dem i Ørerne. „O tie! tie!“ udbrød Elisabeth i den høieste Angst — „Ak, min Gud! hvilken Nød!“ vedblev hun „og ikke en Læge har Du kaldet?“ — „Ak nei,“ svarede Dorthe, „den gamle Doktor Tobias, for hvem Moder ellers har vadsket, er vred paa hende, fordi hun vaagede over den fremmede Doktor, der turde jeg ikke komme, dog mener I, saa kunde Peter løbe derhen og sige, I havde sendt ham?“ — „Ja! gaae min Dreng! — og dog, nei!“ afbrød hun sig selv, „hvad kan det hjælpe!“ Paa engang syntes et Lys at opgaae for hende: „Gaae Du, Dorthe!“ sagde hun, „Du er den fornuftigste; jeg bliver hos din Moder og dine Sødskende imidlertid. I Gjæstgiverstedet næst herved, i Baghuset troer jeg, boer den fremmede Doktor, som har helbredet saa Mange“ — „Det veed jeg!“ faldt Dorthe hende i Talen, „jeg har fulgt Moder derover engang!“ — „Nu, saa iil, find ham, siig ham at den Kone, som har passet ham, er syg, dødsyg!“ — „Men han er jo svag endnu, og kan ikke komme!“ svarede Barnet. — „Bed ham sige Dig hvad Du skal gjøre,“ vedblev Elisabeth med stigende Angst, „at give Dig Raad, at skrive noget op, gaae, gaae!“

Dorthe løb og Elisabeth stod alene hos den dødsyge Kone og de fire Børn, hvoraf de tvende begjærlige og sorgløse fortærede nogle Brødstumper, lige

ved Siden af deres eneste Forsørgers Dødsleie, uden at mærke hvad der truede dem. Den Mindstes blege Ansigtsfarve og urolige Slummer syntes at forkynde, at hun var angrebet af Smitten, den ældste Dreng stirrede grædende paa Moderen. Da de forskjellige Stemmer formodentlig dog vare trængte igjennem, og for et Øieblik havde brudt den Sløvhed, den Syge var nedsænket i, uden dog at gjengive hende Bevidstheden, satte hun sig paa engang op i Sengen med tillukte Øine, og begyndte med hæs, skurrende Stemme at synge en Liigpsalme; derpaa slog hun nogle underligt dronende Slag paa Overdynen med den flade Haand, og sagde med mat Stemme: „Saa! See saa! Nu er Jorden klappet til, nu er Snedkerkonen begravet, nu har hun ingen Nød, hun hviler kjøligt i den klamme Jord; i Sengen brændte det som Ild omkring hende — men, hvad er det, de har lagt under hendes Hoved til Pude? — Det er jo ingen Høvlspaaner — Jesus Christus! Det er jo de stakkels Børn! — Hvem sørger nu for de Umyndige?" Her udstødte hun nogle dumpe Suk, som snart bleve til en rædsom Hylen, idet hun trak Hovedpuden frem og vuggede den i sine Arme, som om denne var et lille Barn. Man tænke sig Elisabeths Tilstand; det syntes hende virkelig, som en Død stod op af Graven og anklagede hende som sin Morder. „Paa mit Ord!" gjentog hun med qvalt Stemme og hyllede sit Hoved i sit Halstørklæde, for ikke at høre saa tydeligt de Jammer-

toner, der sønderrev hendes Hjerte og med hvilke nu ogsaa de forskrækkede Børns Graad blandede sig. Snart fattede hun sig dog saa meget, at hun sagde et Par beroligende Ord til disse, og idet hun bævende nærmede sig Barbaras Seng, sank denne udmattet tilbage i sin forrige bevidstløse Tilstand. Men nu opstod en Angst af et andet Slags hos Elisabeth: hun selv befandt sig ilde, det sortnede for hendes Øine, Svimmel og Hjerteondt betog hende, saa hun neppe kunde staae paa Benene. Hun var gaaet fastende ud, havde indaandet den qvalme, fordærvede Luft, som hun syntes at føle centnertung paa sit Bryst. Hendes Indbildningskraft gik videre, den viiste hende hendes gamle Fader barnløs og trøstesløs, hendes Tante ligeledes angrebet af den Sygdom, hun saa meget havde frygtet, og bortrykket fra Verden. Med skjælvende Knæe støttede hun sig med Ryggen til Væggen, det sortnede alt mere og mere for hendes Øine, da Døren aabnedes og Dorthe traadte ind, fulgt af en ung Mand, indsvøbt i en Kappe.

Hans første Gang var til Vinduet, som han aabnede saa hurtigt som muligt, derpaa nærmede han sig Sengen; hans blege Ansigtsfarve og Spor af Mathed i hans klare Øine vidnede om den nyligt overstandne Sygdom, og sagde Elisabeth strax, at det var den unge Læge selv. Hans Aasyns godmodige, forstandige og bestemte Udtryk syntes at bekræfte det Sindelag, som hans Handlinger havde forkyndt. Hans

Udvortes opvakte en saa forunderlig Tillid i Elisabeths Hjerte, at al Angst og Tvivl forsvandt deraf. Modet vendte tilbage i hendes Bryst, Blodet i hendes Kinder, Livet i hendes Oine. Den unge Læge lagde ikke Mærke til hende; han folte Konens Puls, lyttede til hendes Aandedrag og lod sig af den lille Dorthe underrette om de nærmere Omstændigheder. „Det er paa den hoie Tid," sagde han, „dog er det endnu Tid, og skjondt jeg er vel silde kaldet, saa haaber jeg, det er endnu ikke for silde." Elisabeth udstodte uvilkaarlig et Glædes Udraab; han saae op paa hende: „Ah! — formodentlig Jomfru Arentzen?" sagde han, og en svag Rodme foer over hans Ansigt, i samme Oieblik som en blussende Purpurfarve bedækkede Elisabeths Kinder, ja Pande og Hals, da hun horte at han kjendte hendes Navn, at Snedkerkonen formodentlig havde talt om hende, og, det sluttede hun af hans Rodmen, havde aabenbaret den Deel, hun havde taget i hans Sygdom.

Al Vidtloftighed vilde her være overflodig; den unge Læge helbredede Barbara, ogsaa Barnet kom sig, Elisabeth sorgede for begges Pleie. Dagen efter hiint Mode lod Lægen sig melde hos Tanten, for at give dem Underretning om den Syges Tilstand, og fra det Oieblik af kom han der daglig. Kjærlighed, lykkelig, gjengjeldt Kjærlighed opfyldte snart Elisabeths Hjerte; havde Sygdommens og Smittens forgiftede Piil truffet eller streifet hende, da maatte hvert Spor

deraf forsvinde for den mægtige Kraft, som nu gav hendes Livs Aande Guddoms Styrke. Den unge Mands elskværdige Udvortes, den beskedne Agtelse, hvormed han behandlede Elisabeths Tante, vandt snart ogsaa dennes Hjerte for ham, ogsaa var det Navn, han bar, stikket til at tale for ham og erhverve ham Agtelse, endog forend man kjendte hans egne Fortjenester: han var af Bartholinernes hæderlige Slægt, af hvilken Danmarks Aarboger ikke alene tæller Ti, som have været Professorer ved Universitetet i Kjobenhavn, men Sexten, der som Skribenter have gjort sig berømmeligen bekjendte, og da blandt disse især Fire have fortrinlig udmærket sig, ved deres mangeaarige Udenlandsreiser i videnskabeligt Oiemed og ved deres mangfoldige og lærde Værker, hvilke, efter den Tids Sædvane, alle vare forfattede paa Latin, var dette Navn kjendt og æret fast over hele Europa. Dog er den Bartholin, vi her omtale, ikke bekjendt som Forfatter, nagtet hans Aandsgaver, Kundskaber og Virksomhed neppe var ringere end hans beromte Frænders, om de end syntes indskrænkede til hans egen Tid; syntes siges her med Overlæg, thi Enhver, der har levet for det Gode og det Høieste i Verden, har ogsaa levet for Efterverdenen, om end denne ikke kan optælle og fremvise hans Gjerninger, om end hans Livs, hans Anskuelsers Virkning er som det ydmyge Sædekorns, hvilket selv skjules af Jorden, imedens dets Kraft lever og fortsættes i

den friske, grønnende Spire. Ogsaa var dog vel egentlig Videnskaberne ham mere Middel end Maal, og en levende Higen efter at standse, eller i det mindste lindre Jammer og Nød, var den Genius, som vinkede ham. Og i hvor roesværdig dette Sindelag end er, i hvor meget det paa en anden Maade har sin Løn i sig selv, saa gjelder vel her om Minerva, hvad der ofte er sagt om Muserne, at de ere skinsyge og kun tildele den, der beiler til dem blot for deres egen Skyld, de gyldne Udødeligheds Frugter. Muligen ogsaa at hans varme, let bevægede Sind og hans levende Phantasie mere gjorde ham skikket til Digter end til egentlig Lærd, hvis ikke Omstændighederne havde bragt ham paa den Bane, han nu maatte følge. Virkelig skrev han ikke alene med Lethed, efter den Tids Smag, smukke Vers, men tillige havde hans Tænkemaade, hans hele Liv, som vi senere vil faae at see, et poetisk Anstrøg. Dette var vel altsaa Aarsagen, hvorfor han ikke, lig sine berømte Navnebrødre, har afpræget sin Aand i Skrifter, som endnu opbevares.

Da Bartholin nu ikke blot havde nævnet sig, men frembragt Beviser, ikke just paa sin Duelighed (paa denne havde dens velsignede Frugter noksom sat Seglet) men paa at han var uafhængig og eiede Formue, var intet i Veien for deres Forening. Han skrev til Arentzen og til sin Moder, og da det blev afgjort, at han skulde iværksætte den besluttede Reise til Paris, blev det bestemt og skriftligt aftalt med

Arentzen, at denne skulde møde i Brügge og bivaane Brylluppet; naar Bartholin derpaa, efter nogle Ugers Forløb, tiltraadte den ovenomtalte Reise til Paris, skulde Arentzen bringe sin Datter til Kjøbenhavn og, efter sin bekjendte Smag og Indsigt, forestaae og indrette endeel Forandringer samt Forziringer i en Gaard, som Bartholin eiede der som en Arvepart efter hans Fader, og hvilken hans Moder tildeels beboede.

Arentzen ankom; han kunde ikke ophøre at forundre sig over at den lille, forvildrede Pige, som han for neppe tolv Aar siden ikke turde beholde hjemme, naar han vilde være sikker paa hendes hele Lemmer, nu var bleven til den ranke, yndige Jomfrue med den ædle Anstand og det sædelige Væsen. Med ham selv var ingen mærkelig Forandring foregaaet. Ved første Øiekast gjenkjendte Elisabeth den baldyrede Halskrave, hun i sin Barndom havde seet Moderen vadske, stryge og omhyggelig henlægge til de store Festdage. Hver Dag syntes nu kun et Øieblik for de unge Elskende, i den korte Tid de havde at leve sammen, inden Skilsmissen. Meget fortalte Bartholin sin Brud om de fjerne Lande, han havde seet, om de berømmelige Mænd han havde kjendt, om sit Fædreneland og dets Eiendommelighed. Ofte bragte han Tegninger og Malerier med, ogsaa berømte Mænds Contrafeier. Da han engang bragte en lille Copie af Christian den Fjerdes Billede, malet af Carl van

Mandern, gjenkjendte Elisabeth ved første Diekast sin Yndlingshelt, og Bartholin fortalte med straalende Blik og høi Begeistring om Ham, som en anden samtidig Monark havde kaldet Kongernes Fader, fortalte om hans høie Mod, da han i sit otte og tredsindstyvende Aar, efter alt at have faaet to og tyve Saar, segnede om, da han mistede det høire Øie og to Tænder, men reiste sig atter i sin Kraft, da Krigsfolket forsagt raabte: „Ak! Kongen er skudt!“ og sagde: „Nei! Endnu har Gud sparet mig Liv, Styrke og Mod nok til at staae mit Folk bi!“ Da Elisabeth nu med Ærefrygt bøiede sig ned mod Billedet, der laae paa Bordet foran hende, stod hiint Dieblik, da hun i Haag første Gang saae dette Billede, levende for hende. Med hele sit varme Hjertes Livlighed fortalte hun nu Bartholin om hans deilige Landsmandinde, den store Konges Datter, og tilføiede: „Naar Du kommer til Kjøbenhavn, maa Du bringe mig til hende, at jeg dog engang endnu kan kysse den Haand, som gav mig denne Ring til Pant paa sin Bevaagenhed!“ — Bartholin rystede veemodig paa Hovedet, idet han vikkede Christian den Fjerdes Billede ind i Papiret igjen, som vovede han ikke at tale, saalænge det faderlige Aasyns mægtige Blik ligesom saae dem ind i Sjælen. „Med hende, Elisabeth,“ sagde han, idet han lagde Billedet fra sig, „med hende er det forbi!“ Elisabeth blegnede: „Er hun — død er hun dog ikke?“ formaaede hun neppe at spørge. „Nei, min Elisabeth,

død er hun ikke, maaskee var det vel for hende om hun var det!" — „For Guds Skyld! hvad er der hændet hende? Er hendes Gemal? — siig mig hvad Du veed derom."

Bartholin skjød Lokkerne tilside fra Elisabeths høie Pande og strog endnu engang med Haanden hen over den, som for at udslette Sporene af det Indtryk, hans Ord havde gjort, derpaa sagde han: „Det er vidtløftigt at fortælle, kjære Pige, og gaaer langt tilbage i Tiden. Allerede i Aaret 1649, da Du saae det Grevelige Par i Haag, begyndte deres Indflydelse at dale; maaskee benyttede ogsaa den, indtil da saa mægtige og af saa Mange frygtede Mands Uvenner hans Fraværelse, som de maaskee netop derfor havde foranstaltet, til at sværte ham hos Kongen, hans Herre. Hvad Feil han virkelig havde begaaet blev draget for Lyset og forøget; meget blev fremstillet fra et andet Synspunkt, vel ogsaa meget ligefrem opdigtet. Den yderst strænge Haandfæstning, som Kong Frederik den Tredie ved sin Thronbestigelse Aaret før havde maattet indgaae, og hvis Mage endnu ingen Konge i Danmark, maaskee Christopher den Anden alene undtagen, har maattet underkaste sig, blev for største Delen Ulfeld tilskrevet, om med Grund eller ei, det skal jeg ikke kunde sige. Man gjorde ham mistænkt for at have virket imod Hans Majestæt under Kongevalget, ja endog for den Gang at have drevet sit ærgjerrige Haab, grundet paa hans Gemal-

indes Fødsel, videre end det er rimeligt at formode. Andre ville mene, at han havde søgt at virke for Grev Valdemar Christian, en Heelbroder til hans Dame; fremdeles beskyldtes de ogsaa begge for Ødselhed og for en Pragt, som ikke sømmede sig for Undersaatter. Hvorledes det nu var eller ikke, Grev Ulfeld sporede ved sin Hjemkomst en Kulde fra Regjeringens Side, som hans stolte Hjerte ikke kunde taale, han holdt sig derfor med sin Gemalinde fra Hoffet, da en sælsom, ja hidtil mageløs Proces udbrød. Et Fruentimmer af slet Rygte, ved Navn Dina Winhovers, havde i Ledtog med en Oberst Walther beskyldt Ulfeld hos Kongen for at have i Sinde at forgive Hans Majestæt, medens hun paa samme Tid havde forebragt for Grevinde Ulfeld, at nogle Ildesindede vilde om Natten myrde dem og deres Sønner. Samme Dina blev vel halshugget for sine falske Beskyldninger, og Oberst Walther landsforviist, dog var Ulfeld ikke tilfreds med Sagens Gang i det Hele og drog derfor, den 14de Juli 1657, med Hustrue og deres fire ældste Børn ved Nattetide ud af Østreporten, hvortil han selv havde Nøglen, begav sig en halv Miil fra Helsingøer paa en hollandsk Galliot, og seilede til Holland. Da deres Reise Dagen efter blev betjendt, affattes Ulfeld fra sit Embede som Rigets Hofmester, Herr Joachim Gersdorff kom i hans Sted og Herr Henrik Rammel blev forlehnet med deres Gods i Hirschholm; de selv reiste derpaa

til Stokholm. Dette, min Elisabeth, er den første Akt af det Sorgespil, hvis Katastrophe Ingen letteligkan forudsige. Man kan ikke nægte, at Ulfelds Heftighed og Ærgjerrighed have bidraget til at fælde ham, men mægtige Fjender have ogsaa arbeidet imod ham, og hans uforsigtige Stolthed gav dem Vaaben i Hænde til at sværte ham hos den ellers sagtmodige Frederik den Tredie. Endnu mere udhulede Ulfeld den Kløft, som stedse fjernede ham længere og længere fra hans Fædreland, ved at udgive sit saakaldte: høitrængende Æres Forsvar, som blev publiceret i Gripsvalde, hvilket Skrift blev forbudet at indføres eller at findes hos Nogen i Danmark. Siden opholdt Ulfeld sig mest i Sverrig med sin Gemalinde, hvor de, efter den Lothringske Ministers, Grev Ronsillots, og Fleres Beretning stode høit anskrevne hos Dronning Christina, som ogsaa gjorde mange forgjeves Skridt til deres Bedste hos den danske Regjering. Da Dronning Christinas Efterfølger paa Thronen, Kong Carl Gustav, for fire Aar siden drog over Holsteen, for at bekrige Danmark, fulgte Ulfeld ham."

„Han fulgte ham?" afbrød Elisabeth ham smerteligt; „stred han imod sit Fædreland og dets Konge?" Bartholin tog atter Ordet. „Desværre," sagde han, „tjener dette til en Bekræftelse paa den Sandhed, at de største Evner og den klareste Forstand, de mest glimrende Naturgaver og de udstrakteste Kundskaber ikke betrygge mod farlige og strafværdige Vildfarelser,

naar ikke Lidenskaberne og den Selvkjærlighed, intet Menneske kan ganske sige sig fri for, er vant til at bøie sig under Fornuftens og Religionens Scepter. Mere Indsigt, end den ulykkelige Ulfeld, har vel neppe Nogen besiddet, men hans opbrusende Heftighed foremalede ham de indbildte eller virkelige Fornærmelser, som vare ham tilføiede; hans krænkede Stolthed gav ham Vaabnene i Hænder; dog, at han ikke var ufølsom mod sit Fædreland, at hans altfor bevægelige Sind maaskee angrede sin Brøde, selv i det Øieblik han begik den, sees af hans senere Fremgangsmaade, der vel fra en anden Side kunde lægges ham til Last som en vaklende Tvivlraadighed, eller en Troloshed mod begge Parter, hvis det ikke var et Beviis paa, at han i et lidenskabeligt Øieblik var forledet af sin Harme og nu svævede paa Pynten af tvende Afgrunde. Thi vel anvendte han sin Pen og sin sjeldne Klogt i Carl Gustavs Tjeneste, mødte ogsaa paa Sverrigs Vegne tillige med Steen Bjelke i Vordingborg, da der blev gjort Forsøg til Freds-Underhandlinger, dog, skjøndt han da gjorde uhyre Fordringer, menes han desuagtet at have seet paa Danmarks Bedste, efterdi han paa Sverrigs Vegne eftergav endeel af hvad de havde forlangt, og naar Steen Bjelke modsagde ham deri, foregav at have hemmelig Instrux af Carl Gustav.

Da nu den Roeskildske Fred blev sluttet, fik Ulfeld og hans Slægt Tilladelse af Danmark til frit at opholde sig hvor de vilde, hvorefter han

med sin Familie opslog sin Bolig i Malmo. Kort efter denne Fred udbrød dog Krigen paany. Carl Gustav skal da have gjort sig Umage for at faae Ulfeld med paa dette Tog; men denne havde nu ikke mere Lyst dertil. Formodentlig fornam han ogsaa allerede, tilligemed de skaanske Indbyggere, hvorledes de vare farne, og vare kjede af at staae under Carl Gustavs Regjering. Adskillige af Borgerne i Malmo bleve arresterede, man fattede Mistanke til Ulfeld. Han blev ligeledes fængslet, under Paaskud af forbægtig Correspondance, og otte Maaneder derefter blev der nedsat en Commission over ham. Under hele Processen var eller anstillede han sig maalløs og som rørt af et Slag. Nogle have anseet det som et listigt Paafund af ham, for at undgaae at svare paa de Spørgsmaal, som bleve ham gjorte. Men efter min Kundskab om Menneskene i Almindelighed og de Virkninger, Lidenskaber kunne have paa det menneskelige Legeme, finder jeg det høist sandsynligt, at en Mand af Ulfelds utæmmelige Heftighed maatte blive voldsomt rystet ved at see sig sin Frihed berøvet, og sit Navn angrebet, paa hvis Ælde og Glands han satte saa høi Priis. Ogsaa bekræftes denne min Mening af fire Læger, som bleve sendte til hans Fængsel, for at undersøge hans Tilstand, hvilke eenstemmig bevidnede, at hans Sygdom var ikke opdigtet, men virkelig. Retten blev da holdt i det Kammer, hvor han laae syg, og det blev Eleonora befalet at

svare paa de Beskyldninger, man gjorde hendes Mand. Hun skal, efter Sigende, have gjendrevet sin Mands Fjender og, saavel skriftligt som mundtligt, have beviist hans Uskyldighed. Medens denne Proces varede, døde Carl Gustav, og Ulfeld blev af Regjeringen frikjendt. Enke-Dronningen, Hedevig Eleonora, havde tilligemed Raadet allerede underskrevet hans Frigivelse, saa hvis han blot var bleven otte Dage længere i sin Arrest, var han kommen paa fri Fod igjen; men, dreven af en ulykkelig Skjebne eller, hvad egentlig er det samme, af den urolige Aand, der, trods hans gjennemtrængende Forstand, ofte har bragt ham til at vælge netop de Skridt, som havde hans Undergang til Følge, maaskee ogsaa, som man vil paastaae, efter et troløst Vink af en falsk Ven, der indbildte dem at der var fældet Dødsdom over dem, flygtede de af Fængslet. En tro Tjener af Ulfeld skal, paa hans Befaling, have listet sig til at løslade nogle svenske Heste af en Stald næst ved, hvorved Vagten, bestaaende af sex og tredive Mand, løb Alle hen for at gribe og binde dem. Ulfeld undslap imidlertid, og flygtede med sin Gemalinde. Hans Plan skal have været at reise til Lübek, imedens Eleonora tog til Kjøbenhavn og først forsøgte at stille de mod ham opbragte Gemytter tilfreds, men, som om Skjebnen havde besluttet hans Undergang, blev han ved en Storm drevet ind under Sjælland, og mødte sin Gemalinde i det Øieblik hun steg i Land ved Kjøben

havn. Aldrig kunde de være komne til deres Fædreland i et ubeleiligere Dieblik. I det Tidspunkt, hvor der arbeidedes paa en Forandring i Regjeringsformen, maatte hans Ankomst synes farlig. Han blev først holdt under Forvaring paa Rosenborg, hvor han endog, med de Fleste af Adelen, underskrev Contributionen af 19de Septbr. 1660. Men, da han, hvad selv hans bedste Venner vel ikke kunne nægte, ofte havde viist sig misfornøiet og uvenlig sindet mod den nu regjerende Konge og hans Huus, fandt man det ikke raadeligt under disse Omstændigheder at beholde en saa farlig Mand i Kjøbenhavn. Han blev da sendt med sin Gemalinde til Hammershuus paa Bornholm, under Opsyn af Commandanten paa Stedet, en Oberst Fuchs, der ikke skal behandle dem lemfældigt, især efter at Ulfeld forsøgte at byde Vagtmesterens Kone 500 Rigsdaler for at skaffe dem bort fra Øen, og, da det ikke lykkedes, flygtede om Natten med sin Gemalinde ud af deres Vindue, ved at skjære Lagenerne itu og hidse sig ned, og vare de alt komne over en halv Fjerdingvei fra Slottet, før de bleve grebne. Nu er han skilt fra sin trofaste Hustrue og sidder i et fælt, mørkt Fængsel under Jorden. Dog i et Brev, jeg nylig har faaet fra Kjøbenhavn, beretter man mig at han skal have skrevet til Kongen og beklaget sig over sin Tilstand og den slette Medfart af Oberst Fuchs, som er bekjendt som en haard og brutal Mand, over hvem der før er indløbet Klager."

Elisabeth stirrede tungsindig ned for sig. „Ofte,“ udbrød hun, „har jeg tænkt mig deres glimrende Stilling og fra min Ringhed seet op til dem med svimlende Beundring; jeg anede mindst at Bekymringer og Farer af alle Slags vare de Menneskers Lod, som i enhver Henseende stode saa høit over mig, imedens Frihed og Sindsro i mine indskrænkede Forhold vare min Deel!“ — „Driv ikke din Beskedenhed for vidt, Elisabeth!“ sagde den forelskede Brudgom; „skjøndt man ikke kan nægte den ulykkelige Ulfeld udmærkede Aands- og Legems-Gaver, saa er det ligesaa unægteligt, at hans heftige Lidenskaber vel iblandt have optændt ham til Hevngjerrighed, iblandt til Uforsigtighed, og har hjulpet hans Fjender at udhule den Afgrund under hans Fødder, som han er styrtet i. Men de første af alle qvindelige Dyder, Troskab og Ægtekjærlighed, have uadskillelige bundet Eleonora til hendes ulykkelige Mages Skjæbne, hvis Lidelser hun trolig har deelt og lettet. Denne Troskab har udmærket hende fra hendes tidligste Alder. Hun var kun en Maaned over syv Aar, da Christian den Fjerde gav Ulfeld, som havde vundet hans Naade og Yndest, Løfte paa hendes Haand. Adskillige satte sig siden hemmelig mod deres Forlovelse, og fem Aar derefter begjerede Frantz Albert, Fyrsten af Sachsen, Eleonora til Ægte. Kongen og Hoffet havde næsten givet deres Samtykke dertil, kun Eleonora vaklede ikke,

men blev sin Ulfeld tro. Disse Omstændigheder, min Elisabeth, har jeg hørt af min Fader, han var en nøie Ven af Doktor Otto Sperling, som ikke alene meddelte ham sin Kjærlighed og Beundring for det Grevelige Par, der grændsede næsten til Tilbedelse, men indførte ham ogsaa i deres Huus, hvor min Fader nød megen Godhed og Bevaagenhed. Det er altsaa naturligt, at jeg efter ham har arvet denne Deeltagelse i deres Skjebne, som har bragt mig til at erkyndige mig saa nøie om enhver Omstændighed, dem angaaende, skjøndt jeg aldrig har været saa lykkelig at see nogen af dem. Men at Du, min søde Pige, ogsaa deler denne Følelse, det er, synes mig, et Vink mere af Skjebnen, en Bekræftelse paa, at vi høre sammen. Men," vedblev han, idet han trykkede hende til sit Bryst, „et Hjerte, som den haardeste Klippe maatte den have, der ikke begræd at saamegen Troskab, saamegen Kjærlighed har faaet en saadan Løn." — „Den bedste Løn har hun faaet!" udbrød Elisabeth med straalende Blik. „Den Eneste fyldestgjørende for et saadant Hjerte: hun har deelt sin Elskedes Lidelser, og lettet dem idet hun delte dem! Hun har befæstet i hans dybt saarede Bryst Troen paa Menneskelighed, paa Hengivenhed og Troskab, hun staaer som et Exempel for sit Kjøn, og Aarhundreder skulle ikke udslette hendes Minde, som skal styrke og husvale mangt et uskyldigt Hjerte. Ja! naar hendes berømmelige Slægt, som et fældet Træ forlængst er uddøet af Jorden, naar

Intet af hvad der var hendes lever i Tiden, saa skal dog Mindet om hendes Standhaftighed og Kjærlighed, som et herligt sig forplantende Sædekorn bære Frugter for Evigheden!"

„Amen!" sagde Bartholin halv rørt, halv spøgende, idet han drog den begeistrede Pige til sig. „Gid vore Børneborn maae see din Spaadom opfyldt, min yndige Prophetinde! Men gid dog ogsaa en taaleligere Skjebne her i Tiden maae blive din Heltindes Deel!"

Brylluppet var berammet til sidst i Februar i Aaret 1662. Bartholin havde en Reise at gjøre i Omegnen, og skulde ikke komme tilbage før netop paa den til Brylluppet bestemte Dag. Samme Morgen fik hun et Brev fra ham, som endte saaledes:

„For jeg slutter disse Linier, som skulle tolke Dig mit Hjertes Tak for den Rigdom, Du har skjænket mig i din Kjærlighed, har jeg en Tidende til Dig, som jeg veed vil være Dig en dyrebarere Gave, end de kostbareste Ædelstene. Jeg dvæler for at spænde din Forventning og Længsel, og — har jeg udtalt hvad jeg har at forkynde Dig, saa vil dog denne glade Tidende overgaae dit dristigste Haab — Grevinde Ulfeld er fri, tillige med hendes Gemal! Allerede for nogle Dage siden erfoer jeg dette, dog, min Elisabeth! dette Evangelium skulde være min Brudegave, derfor dulgte jeg det til i Dag. At Du kan see, jeg veed at skatte den Hyldest, dit rene Hjerte yder Troskab og Kjærlighed, saa indsletter jeg denne Begivenhed i

mit Livs saligste Øieblik, helliger Erindringen om Standhaftigheds Seier til et Segl paa mit Livs reneste Haab!

De nærmere Omstændigheder kunne indbefattes i faa Ord. Ulfeld havde skrevet til Kongen og beklaget sig over sin og Eleonoras Tilstand, hvorefter Hans Majestæt sendte Grev Rantzau til Bornholm for at undersøge Sagen. Da nu Ulfeld tilbød sig for Rantzau at indgaae de Betingelser, som Kongen maatte forlange, blev dem, paa Grev Rantzaus og Andres Forbøn, lovet Frihed, paa Vilkaar at Ulfeld skulde forbinde sig til aldrig at foretage noget i Fremtiden, som kunde være Hans Majestæt til Skade, og ikke uden Tilladelse reise ud af Riget, langt mindre gaae i fremmed Tjeneste. Der siges, at forend Ulfeld indgik denne Forpligtelse, raadspurgte han sig hos Eleonora, og at hun svarede: Rebus in adversis facile est contemnere mortem, Fortius ille facit, qvi miser esse potest. Paa Dansk: I Modgang er det let at agte Døden ringe, men Den viser en større Kraft, der kan overvinde sig til at bære sin Ulykke. — Han beqvemmede sig da til hvad man forlangte, og maatte de tillige frasige sig alt det rørlige og urørlige Gods, som de havde eiet i Sjælland, hvilket skulde tilfalde Kronen. Derimod forbeholdt de sig hvad der i Fyen og Jylland arvelig kunde tilfalde dem efter Grevindens Moder, Frue Christine Munk. Den 21de Decbr. vare de ankomne til Kjøben-

havn, og bleve paa Toldboden modtagne af Over-Statholderen Grev Rantzau og Rentemester Gabel, med stor Hoflighed. Derpaa stege de samtlige i Grev Rantzaus Karreet og bleve forte til hans Excellences Gaard i Kannikestræde, hvor de underste Gemakker bleve indrømmede Grev Ulfeld og hans Gemalinde. Dagen efter bleve Grev Rantzau, Feltherre Skak og Kantzler Retz sendte til dem, for hvilke de gjentoge og skriftlig med Eed indgik den ovenmeldte Forpligtelse. Forend dette Revers var udstedet, var det Ingen tilladt at komme til dem, men siden besøgte Adskillige dem, da det blev alle deres Venner og Bekjendte tilladt; derpaa reiste de, den 27de Decbr., fra Kjobenhavn til Fyen, for at boe paa Ellensborg, som er tilfaldet Grevinde Eleonora i Arvedeel efter hendes Moder. Saaledes, min Elisabeth, har jeg Ord til andet gjentaget Dig alt, hvad man i denne Sag har tilmeldt mig, da jeg veed hvor vigtig den mindste Omstændighed er for Dig, og afsender nu mit Brev i fuld Nydelse af den Glæde, det vil foraarsage Dig.

Bartholin."

Han tog ikke feil; en renere Glæde havde han ikke kunnet berede sin Brud, end ved at sende hende denne Tidende. Hendes lyse Fremtids Haab indflettede sig, som han udtrykte sig, i Forgangenhedens Erindringer, og ved dette Sammentræf af to Begivenheder, den ene lige saa mærkelig og glædelig for hende som den

anden for hendes Livs Ideal, fandt hun en Sammenklang, der syntes at bringe dem nærmere til hinanden, at sammensmelte enkelte Punkter af Omridsene af hvers særskilte Skjebne. Det syntes hende, som en velgjørende Stjerne indvirkede paa dem begge, og saaledes stiftede et Art Slægtskab imellem dem. Selv at hendes Brudgom havde samme Fædreland, som dette hendes Forbilled, gjorde saavel ham som dette endnu kjærere for hende, skjøndt hun ikke selv var sig bevidst, at Grevindens Indvirken paa hendes hele Væsen ogsaa havde begrundet hendes Elskovs Lykke, idet den fremkaldte og udviklede hendes elskværdige Egenskaber. Den gamle Frantz Stein havde udbedet sig at maatte ligesom bekræfte Brudevielsen med et Amen, men han fremstammede det med de forunderligste Modulationer, qvalte af Graad, saa det paa enhver anden Tid vilde have fremkaldt Brudeparrets Latter. Efter Aftensmaaltidet, ved hvilket Brudgommen tømte et fuldt Glas med ham til Erindring om den store Konge, gav han ham et Papir, som indeholdt Forsikkringen om en Livrente, han havde udsat for ham.

Faa Dage derefter fortsatte Bartholin sin Reise til Paris, og samme Dag begyndte Elisabeth, i Selskab med sin Fader, sin Reise til Danmark. I hvor forskjellige Retninger end disse Reiser adskilte sig, følte dog begge, at de, skjøndt de drog hver til sin Kant, dog reiste hinanden imøde; denne Tanke formildede Skilsmissens Bitterhed. Elisabeth gjorde korte, beqvemme Dagreiser i

en magelig Vogn, hun behøvede ikke at ile eller ved Anstrengelse at svække den Nytte og Fornøielse, en Reise kan medføre. Det er forhen sagt, at hendes Fader i hans Ungdom havde seet sig om i Verden og tilbragt et Par Aar paa Reiser. Saa meget som hans naturlige Magelighed og Phlegma tillod det, sørgede han nu ikke alene for at skaffe hende beqvemt Natte-Qvarteer, og udsøge de bedste og mindst farlige Veie, men ogsaa for at vise hende de berømteste og smukkeste Kirker og Slotte i de Stæder, de kom til. Mindre Sands havde han for skjønne Natur-Beliggenheder, dog, der hjalp Elisabeths egen anende Skarpsindighed hende. Hun formaaede da ofte sin Fader, trods hans ubeqvemme Figur og Ulyst til at gaae, til at ledsage hende paa smaa Valfarter til et eller andet udmærket smukt Punkt. Endelig ankom de fra Kiel til Kjøbenhavn i Slutningen af Mai Maaned. Med glad Bevægelse betragtede Elisabeth den danske Kyst; Havet, der omkrandsede de herlige Skove og de lysegrønne Sletter, syntes at bringe hende til et smilende Elysium. Hendes Mands Fødeland aabnede, saaledes forekom det hende, sin kjærlige Favn for at modtage hende og indvie hende blandt Sine. Fra den Plet, hvor hans Vugge havde staaet, skulde hun nu opsende sit Hjertes Bønner for ham, og sit Hjertes Tak for hvad hun i ham besad.

Idet Baaden standsede ved Toldbod-Trappen og hun ved sin Faders Haand steg af Baaden op paa

Broen, tænkte hun: Denne Bro betraadte Bartholin da han forlod sit Fædreland, da vendte hans Blik sig tilbage med Veemod; herhen stræbte hans Tanker fra fjerne Steder, selv fra Kjærligheds Arme; nu skal en dobbelt Længsel kalde ham hid, og naar han atter vender hjemad, da vil hans Hu, hans Tragten ile forud, som en lille flagrende Fugl, der søger sin Rede, og jeg vil forstaae og føle den, ile den imøde og optage den i mit Hjerte! Paa dette Sted skal jeg staae, og i det Fjerne see de svulmende Seil; jeg skal see den lille Baad ligge ved Skibet og modtage ham ombord, jeg skal høre Aarerne pladske og Bølgerne skvulpe, som bringe ham i mine Arme! — Elisabeth dvælede saalænge ved denne Forestilling at hendes Fader, urolig over de sværmende Blik, hun heftede snart paa den fjerne Horizont snart paa de skvulpende Bølger, søgte at vende hendes Opmærksomhed til nogle Drenge, som svømmede under Vandet, sloges i det Element, hvor de halvt havde hjemme, og dukkede ned efter en blank Skilling, naar man kastede den til dem. Denne Øvelse behagede ham som en Hollænder og bereist Mand, hvem Søen stedse havde noget tiltrækkende for.

Men nu erindrede Elisabeth sig, at det var Tid at opsøge Bartholins Moder. Ved de første Øiekast gjenkjendte Elisabeth de hende saa kjære Træk, skjøndt naturligviis ifølge Alder og Kjøn mindre bestemte og kraftige, mindre stærkt udprægede. Svigermoderen var svagelig, og hendes Kinders og Læbers

Blegbed mindede levende Elisabeth om det første Øieblik da hun saae sin Mand, og han endnu bar Spor af den Sygdom, der var det første Skridt til at bringe dem sammen. Med hjertelig Hengivenhed ilede hun i Svigermoderens Arme; Elisabeths Ynde, den Godmodighed, som udtalede sig saavel igjennem hele hendes Væsen og Adfærd som i hendes smukke Aasyn, vandt hende snart dennes hele Hjerte. Ogsaa Arentzens trohjertige Ligefremhed, hans Noisomhed og fremfor alt hans Ærefrygt for Bartholin, for hvem Moderen bar en sværmerisk Beundring, en Omhed, der nærmede sig til Tilbedelse, indtoge hende. Disse tre Mennesker udgjorde nu et Samfund, som stemmede overeens i Adskilligt, og som et fælles Foreningspunkt bragte i den fuldkomneste Harmonie.

Allerede da Elisabeth øinede den danske Kyst, fremtraadte Erindringen om Grevinde Ulfeld levende for hende. Paa denne Øe var hun født, under hendes Kongelige Faders Varetægt havde de Evner, Eleonora fik i Arvepart efter ham, her udfoldet sig. Hendes barnlige Lege, hendes unge Sjæls Drømme vare blevne til ved Thronens Fod, og for hendes lyttende Øre klang Kronikens Vidnesbyrd om hendes høie Forfædres Bedrifter, om hendes Slægts Ælde og Ærværdighed! Ikke blot Barndoms Lege og Ungdoms Drømme havde disse Forestillinger været: Rigdom, Anseelse og Magt havdeført hende til en Høide, som Mængden seer op til med svimlende Beundring, og

— idet nu Elisabeth betragtede Havet, idet hendes Blik heftede sig paa Sverrigs Kyster, som tydeligt viiste sig for hende, tænkte hun paa hvor mangt et Suk, hvor mangt et længselsfuldt Blik hun havde sendt over disse Bølger, over det Dyb, som skilte hende fra hendes Paradiis! Og hun vendte tilbage, ikke dengang paa et væbnet Skib, hvis mægtige Seil svulmede af Stolthed over dem, som det førte frem, men paa en ringe, aaben Baad, et skrøbeligt Legetøi for Vind og Bølger; ikke som første Gang, da Byens Port maatte aabne sig for dem, nei, kun undsluppen ved en eneste Tjeners Troskab, som, tilligemed deres egen snedige Klogt, havde aabnet dem Fængslets Døre! Og endnu engang modtog du dem, brusende Hav, men falsk, som det lette Skum paa dine Bølger, bragte Du ham, for Kjærligheds Stemme havde banet ham Vei, til end haardere Fængsel, end bittrere Krænkelser! — Dog, Mildhedens Sol er atter oprunden for dem, og de danske, sølvklare Bølger have sprudlet i triumpherende Glæde, da de atter bragte den store Konges, den store Søhelts Datter tilbage til Frihed og Glæde! — Saaledes var omtrent Elisabeths Tankegang, og disse Følelser smeltede sammen med hendes Kjærligheds Længsel. Hun havde besluttet og aftalt med sin Mand, at hun, naar hun havde opholdt sig nogle Uger hos sin Svigermoder, vilde gjøre en Valfart over til Fyen og besøge Grevinde Ulfeld. Halv med Veemod, men dog ogsaa med Glæde hørte hun derfor,

at de for Ulfelds Helbreds Skyld, med Kongelig Tilladelse, vare reiste til Badet i Aachen, den 14de April.

Svigermoderen gjorde sig al Umage for at skaffe Elisabeth Byens Mærkværdigheder at see, og enkelte af Bartholins Frænder gjorde sig en Fornøielse af at vise hans unge Hustrue de herlige Bygninger, som Christian den Fjerde havde ladet opføre: Rosenborg Slot, Børsen, som var til saamegen Fremme og Beqvemmelighed for de Handlende, Regentsen, Gammel Holm o. s. v. Arentzen, skjøndt vidtbereist, betragtede det med Beundring, og som en kunstforstandig Mand vidste han bedst at sætte den tilborlige Priis paa disse sjeldne Minder om Kraft og Virksomhed. Kun faa af Bartholins Frænder og Omgangsvenner var det ellers, der kom i hans Moders Huus, og disse endda kun sjeldent. For det første vare de, som han meest havde levet med og som man egentlig kunde kalde hans Venner, ikke mere tilstede. Professor Thomas Bartholin, hvis Søn han havde staaet Fadder til, og som, uagtet han var selv vel fjorten, femten Aar ældre end Elisabeths Mand, stedse havde levet i det fortroligste Forhold med ham, havde netop Aaret for taget sin Afsked fra Akademiet, og var flyttet til sin Gaard Hagested i Sjælland. Hans yngre Broder, Albert Bartholin, som havde været Rector ved Frederiksborg Skole, og to Aar for havde frasagt sig sit Embede for Svageligheds Skyld, var vel flyttet til Kjøbenhavn og boede i sin Broders,

ovenmeldte Thomas Bartholins Gaard, men kom for sit svage Helbreds Skyld ikke til Nogen. De to andre Brødre vare saa fordybede i deres Studeringer og levede saa ganske for den lærde Verden, at de ikke kunde finde nogen Fornøielse i at omgaaes Qvinder og en ulærd Mand, som ikke kunde gaae ind i deres Forestillinger eller neppe engang forstaae det Sprog, de førte. Vor Bartholin havde ogsaa levet meget med en omtrent jevnaarig Lærd Jacob Henrik Pauli, en Søn af Doktor Simon Pauli. Denne unge Mand, som havde udbredte Kundskaber, vilde have været et behageligt Selskab for vore Venner, men alt før Bartholins Bortreise var der opkommet en Tvist imellem dem, i Anledning af Ulfelds Huus, hvilket han hadede; dog indfandt han sig strax efter Elisabeths Ankomst, men uheldigviis faldt Talen strax første Aften paa samme Gjenstand, og fjernede dem paa eengang saaledes fra hinanden, at han aldrig kom der oftere og heller ikke blev indbudet dertil. Iblandt andre kom ogsaa Professor Jørgen Eilertsen til dem, dog gik det ham ligesom det alt er anført om de tvende Bartholiner, at han var altfor lærd til at finde Fornøielse i Omgang med disse læge Folk.

Saaledes hengik et Aar. De Breve, som flittig indløb, vare ligesom de lyse Punkter, hvorefter de beregnede Tidens Løb. Imidlertid tiltog Svigermoderens Sygelighed bestandig, og tilsidst i en Grad, at det begyndte at ængste Elisabeth, saa hun endelig, denne

naforvidende og mod hendes Villie, kaldte Professor Rasmus Bartholin. Han dolgede ikke for Elisabeth, at hendes Svigermoders Tilstand var betænkelig, da hendes Sygdom var heftig Tæring; dog betog han hende ikke alt Haab, men paalagde hende ufortøvet at skrive til hendes Mand og indslutte et latinsk Brev, som han gav hende, hvori han beskrev ham nøie Sygdommen med alle dens Tilfælde og Kjendetegn. Det Svar hun fik fra sin Mand var ikke meget trøsteligt, den mest levende Bekymring udtalte sig deri; alle Tilfældene forekom ham mislige; med Veemod bad han Elisabeth være fattet paa Alt og tilføiede, at han havde gjort Anstalter til saasnart som muligt at tiltræde sin Hjemreise, for, om Himlen muligen vilde skjænke ham den Glæde, at see sin Moder endnu engang. Skjøndt fraværende havde han seet altfor rigtigt; otte Dage efter Ankomsten af hans Brev, i Slutningen af Juli Maaned 1663, indslumrede hans Moder stille, med et sagte Suk, i Elisabeths Arme.

Med en Smerte, som Ord ikke let udtrykke, følte Elisabeth denne Skilsmisse, følte forud sin Elskedes Kummer over dette Tab. Med tusinde Taarer forkyndte hun ham et Budskab, som hun vidste vilde haardt ramme hans Hjerte. Hun havde meget at besørge til Jordefærden, og ihvor smertelige disse Forretninger end vare, forstyrrede de hende dog i Sorgen, om man end ikke kan sige, at de adspredte den; men

da Begravelsen nu var overstaaet og hun gik alene i de tomme Værelser, i den Aftendæmring, som de nedhængende lange hvide Gardiner foraarsagede, hvilken alt i hendes første Barndom havde syntes hende saa sørgelig, da hun kom ind i den Henslumredes Sovekammer og vilde søge sin Trøst i den Bibel, hvori den fromme Moder pleiede at læse Morgen og Aften, og fandt den bedækket med Støv, da var det et altfor talende Minde om, at den gudfrygtige Eier nu havde lukket sit Livs Bog fordi hendes rette Aften var kommet, da overvældede Veemodigheden hende. Hun satte sig ved den Gamles lille Bord, hvor Brillerne endnu laae i deres Futteral, hele og klare, mens de Øine, der havde brugt dem, vare brustne i Døden og havde lukket sig for sidste Gang — der overlod hun sig til den dybeste Smerte. Efterat have tilbragt en Timestid saaledes, vilde hun netop lægge sig ind paa sin Seng, da hun hverken havde Lyst til at tage sig noget for, eller til at tale med Nogen, da hendes Fader kom. Begravelsen, som han havde bivaanet, havde sat ham i en sørgmodig Stemning; deels følte han Savnet af Bartholins Moder, der havde været ham en forekommende, omhyggelig Vertinde, hvis Gjæstfrihed lige til det Sidste havde sørget for alt og betaget ham enhver Møie, og tillige havde hun været hans og hans Datters næsten eneste Omgang og Selskab i den fremmede By, hvis Sprog han endnu ikke talte, deels havde Sørgetoget og Jord-

paakastelsen opvakt Erindringen om hans Kones Jordefærd, om det Savn, han nu for en Deel havde forvundet. Han kom for at opmuntre sin Datter, eller vel egentligere opmuntre sig hos hende. Den Sorgmodighed, hun bemærkede hos ham, saa forskjellig fra hans sædvanlige jævne Sindsstemning, frembragte virkelig en Art Adspredelse for hende, idet hun fandt det nødvendigt at berolige ham, som for hendes Skyld havde fulgt hende over til et Land, hvor han nu stod aldeles fremmed og vennelos. De bleve saaledes snart enige om, den Ene dog meest af Hensyn til den Anden, at ville gaae ud sammen til Havet, som var Begges kjæreste Spadseregang.

Da de kom til Toldboden, erindrede Elisabeth sig smerteligt sin Ankomst, det Haab, med hvilket hun havde tænkt sig sin Elskedes Tilbagekomst! Ved denne Havets Bred havde hans Moders Taarer flydt ved Afskeden, hendes Glædestaarer skulde ikke hilse hans Hjemkomst; hans ængstlige Stræben at forekomme Døden, den hurtigste Vandrer af Alle, var omsonst, og dette Savn, denne Kummer skulde mørkne Gjensynets Glæder! — Gjensynet? Hvo indestod hende for det? Havde Moder og Søn mindre levende haabet, mindre varmt ønsket at see hinanden igjen, end hun og Bartholin? Var ikke Moderen karsk og stærk da han reiste, som han selv, da Elisabeth forlod ham? — Hun fordybede sig saaledes i disse mørke Betragtninger, at hun ikke gav Agt paa, hvorledes en Mængde

Mennesker stimlede sammen paa Toldboden, eller hørte deres sagte Mumlen. Den ellers ikke meget opmærksomme Arentzen havde alt i nogen Tid lagt Mærke dertil, men da han næsten intet Dansk forstod, kunde han ingen Mening faae ud af de desuden sagte hvidskede Ord; endelig sagde han dog, paa Hollandsk, til Datteren: „Her maa være noget paafærde, siden Folk løber saaledes sammen!" Da han begyndte at tale, vendte hans Sidemand sig om til ham og betragtede ham opmærksomt. Det var en temmelig høi, mager Mand, som lod til at være noget over fyrgetyve Aar; han var klædt i en luvslidt grøn Kjole, og havde hidindtil seet opmærksomt ud over Søen i en stor Kikkert, som han dog imellem havde tilbudet sin anden Sidemand, en sortklædt, midaldrende Mand med et fornuftigt, godmodigt Ansigt, hvis noget blege Farve og alvorlige Udseende syntes at forkynde en Lærd. Manden i den grønne Kjole betragtede som sagt Arentzen opmærksomt, han tog derpaa høflig Hatten af, og da Arentzen temmelig koldt besvarede hans Hilsen ved at lette paa sin Hat, rakte han ham Kikkerten, idet han bukkede sig lidet, for at lade den hvile paa sin Skulder for at Arentzen desto beqvemmere kunde styre den, spørgende tillige paa Hollandsk om han ikke havde Lyst til at gjøre Brug af den. Denne Gang fik Arentzen Hatten næsten heelt af Hovedet. Idet han saae i Kikkerten, sagde den Anden: „Jeg synes jeg skal have den Ære at kjende Eder?" —

„Vel muligt!" var al den Oplysning Arentzen gav ham, men han lod sig ikke afvise. „Jeg har levet flere Maaneder i Holland," sagde han, „og levet meget vel der, jeg saae i den Tid mangfoldige, forskjellige Mennesker og havde Ærinde for min Herre til saa Mange, at det let kan skee, at et Navn kan undslippe i en Tid af fjorten Aar, men jeg veed vist, at jeg har havt den Ære at see Eder for."

„Jeg tænker," sagde Arentzen, talende ligesaa langsomt som sædvanligt, men med et Smiil, som man næsten kunde kalde sarkastiskt, der aabnede hans tykke Læber, „jeg tænker, myn Herr prikker ikke Hatten af mig denne Gang." — Den Fremmede blev blodrød, dog fattede han sig øieblikkelig og sagde, temmelig fripostig, dog ikke ganske uden Blanding af Forlegenhed: „Hvor kunde jeg glemme Malermester Arentzens Navn! Hans Kunstfærdighed, med hvilken min Herre var saa høilig tilfreds, har jeg sikkerlig ikke glemt. Forresten," tilføiede han dristigere, „er her netop et altfor passende Sted til at have Hat paa, til at jeg skulde formene Nogen det, om jeg endog endnu var ligesaa ubesindig og overmodig, som min Herres Stilling og Anseelse forenet med min egen Ungdoms Letsindighed dengang havde gjort mig, da det endnu altsammen var mig nyt og berusede mig; jeg haaber derfor, at en saa fornuftig Mand ikke lægger videre Vægt paa denne Tølperstreg, som jeg siden ofte har fortrudt."

Det er sælsomt, hvor ubetydelige Omstændigheder ofte kunne bevæge det menneskelige Gemyt. Det er for sagt, at Arentzen var af en godmodig og phlegmatisk Karakteer, og ikke let bragtes ud af sin Fatning; dog syntes det, som hiin Fornærmelse havde tynget i fjorten Aar paa hans Sind, og som aandede han nu først atter ret frit, da han i et Par Ord havde udtalt det Nag han følte, og modtog et Slags Afbigt. Nu seirede atter hans Godmodighed, nu var alting glemt og tilgivet; med et venligt Smiil og mere Livlighed, end der ellers var ham egen, vendte han sig nu om til den Fremmede, og spurgte hvorledes det var gaaet ham siden de sidst taltes ved. „Nu, som det gaaer i denne Verden," svarede Holst, „stundom vel og stundom ilde, dog mest det sidste! Var Greven — — Var Ulfeld, vil jeg sige, blevet længere ved Roret, saa havde han vel befordret en tro Tjener bedre; nu maa jeg prise mig lykkelig, at han skaffede mig en Skovridertjeneste, netop som han selv var paa Nippet til at vippes. Til andre Tider vilde jeg kastet paa Nakken af en saadan Ansættelse, og den der havde sagt mig, da jeg traf den grønne Kjole paa, at jeg tretten Aar efter skulde være glad ved at bære den endnu, ham havde jeg vist ikke lønnet godt for hans Spaadom. Men, som Ordsproget siger: Nød lærer nøgen Qvinde at spinde! Denne Kjole er dog altid bedre, end den bare Skjorte." — „Visselig!" svarede Arentzen. „Men, for at tale om noget

Andet: maaskee kunde I sige mig, hvad alle de Folk her vente efter, og hvorfor de see ud over Søen?"

Holst studsede, som om han undredes over dette Spørgsmaal. Med noget dæmpet Stemme sagde han: „De see vel efter den engelske Jagt!" — „En engelsk Jagt?" gjentog Arentzen. „Er det saa sjeldent her, at see engelske Skibe? Jeg troede Danmark havde megen Handel med England." — „Hm, ja!" svarede Holst, „dog, de Varer, de denne Gang have confiskeret paa vore Vegne, ere ikke af de gangbare." — „Hvad er det da for Varer?" spurgte Hollænderen, „det kan vel ikke være Noget, der skal indsmugles, da her er saa Mange tilstede?" — „Nei, desværre!" svarede Holst, „men fort herind efter allerhøieste Befaling, uden mindste Told eller Consumtion. Dog alvorlig talt, thi det er desværre en altfor alvorlig Sag, I har dog vel hørt, at denne Jagt bringer Eleonora Ulfeld?"

Som rørt af en elektrisk Gnist foer Elisabeth i Veiret ved dette Navn, og vendte sig med funklende Blik mod den Talende. „Ventes Grevinde Ulfeld! Faaer jeg hende at see?" — „Ja visselig, Jomfru!" svarede Holst, idet han tog Hatten af og med den anden Haand pegede ud over Søen. „Seer I det Skib, der kommer for fulde Seil? det er den engelske Jagt!" — „Og er Greven ikke med?" spurgte Elisabeth, skjælvende af Forventning. En med Uvillie blandet Bestyrtelse malede sig i Holsts Aasyn, dog

svarede han temmelig hofligt: „Nei Jomfru, Han er ikke med!" — „Hvorfor ikke? Hvorfor lader han sin Dame reise alene?" vedblev Elisabeth med samme Heftighed som før, idet hun rakte sig forbi sin Fader, tæt over til Holst. „Hvorfor han ikke kommer?" gjentog denne, „for Satan! det har han sine gode Grunde for, som I dog vel maa have hørt!" — „Er han død?" udbrød hun med en saa smertelig Deeltagelse, at Holsts Mistanke, at hun vilde spotte hans fordums Herres Ulykke, gjorde Plads for den største Forundring. „Neppe kan jeg tro mine egne Øren," sagde han, „at I, midt i Kjøbenhavn ikke skulde have hørt Det, som opfylder alle Menneskers Sind og Tanker, ikke alene her i Byen, men hvad ydermere hele Europa tager Deel i!" — „Vi veed af intet," svarede Arentzen, „jeg taler ikke Sproget, og min Datter kan kun lidet af det, hun har desuden i den sidste Tid været saa beskjæftiget med sin Svigermoders Sygdom og Død, at hun ikke har havt Sands for Andet eller Omgjængelse med Nogen. Jeg erindrer dog nu, at Professor Bartholin talede Noget om Statsbegivenheder, om Forræderie og uhyre Ting, man havde faaet Nys om, men han forklarede sig ikke nøiere og vi spurgte ikke heller, thi den gamle Fru Bartholin laae just og droges med Døden dengang, hvorved Professoren selv var meget rørt, da han tillige tænkte paa Broderen, Rektor Albert Bartholin, som var død paa samme Maade tre Maaneder

for." — „Kjender I maaskee Bartholinerne?" spurgte Holst, og hans Hoflighed syntes at tiltage. „Vi ere noget i Svogerskab med dem," svarede Arentzen, „min Datter er gift med en Bartholin, som nu er i Paris." — „Saa er Eders Datter ogsaa beslægtet med den Herre, som staaer ved Siden af mig," sagde Holst med noget dæmpet Stemme; „det er den lærde Herr Thomas Fuiren, hans Moder var Søster til Bartholinernes Moder, de vare Døttre af Doktor Thomas Finke."

Elisabeth, som neppe havde hørt et Ord af hvad der blev sagt og stirrede ud over Havet, afbrød ham: „Hvad er det I taler om? Hvad er det? Vi vide af Intet!" — „Vel er det uhyre Tildragelser," sagde Holst. „Ulfeld er af Høieste-Ret dømt for Landsforræderie, fra Stand og Værdigheder, hans Vaaben til at sønderbrydes af Bøddelen, han selv til at miste Haand og Hoved, Hovedet at sættes paa en Stage. En Priis af 20,000 Rigsdaler er sat for den, der bringer ham levende, og 10,000 Rigsdaler for den, der bringer ham død. Men — I seer jo ud som et Liig, min smukke unge Frue! Ja, ja! det gaaer underligt nok til her i denne Verden!" Elisabeth støttede sig, heftigt skjælvende til sin Fader: „Siig mig" — fik hun endelig frem, „siig hvad kan da bevæge Grevinden, under slige Omstændigheder, til at komme her, og paa en engelsk Jagt? Jeg troede de var reist til Badet i Aachen?" — „Der er mange Slags Bevæg-

grunde til," svarede Holst, „dog af alle er det, man kalder Magten, vel den nimodstaaeligste, den er det, som har bragt Madam Ulfeld ombord paa Skibet. At hun ikke godvillig kommer hertil, er let at forestille sig. Til England havde hendes Gemal sendt hende for at indkræve nogle Penge, man siger 2000 Pund Sterling, som Kong Carl den Anden skyldte dem; men da der imidlertid var ankommet Begjæring herfra om at anholde hende, fandt Kong Carl det bedst at betale sin Gjæld paa denne Maade! Ulfeld er engang blevet mistænkt ved hans Skyld for at have paa en svigagtig Maade tilvendt sig betroede Penge, det godtgjør han ham nu saaledes, ved at hjelpe hans Hustrue til en fast Bopæl!" — „I mener de 24,000 Rigsdaler, som den danske Konge havde sendt til Kong Carl," faldt Arentzen ham i Talen, „som denne først benægtede, men siden tilstod at hans General, Markgreven af Montrose fra Skotland havde modtaget, ja flere af Ulfelds egne Midler, deels i Penge, deels i Geværer og Krigsforraad, hvorfor ogsaa Ulfeld for Dronning Christine af Sverrig havde fremlagt en Qvittering fra Markgreven af Montrose. Det har jeg hørt tale om." — „Nu ligger Jagten stille!" udbrød Holst, som imidlertid havde seet i Kikkerten, „de gjør Baaden fast: en smuk Jagt; det er Capitain Dreyer, der fører den, den er paa 10 Kanoner! Et Fruentimmer stiger ud, see engang, en Matros rækker hende Haanden!" — „Er det Grevinden?" spurgte

Elisabeth, med neppe hørlig Stemme. „Vist ikke! Det er Magdalena Boiesen, som var med os i Holland!"

En Bylt Tøi, som var indsvøbt i et grønt Silketæppe, blev kastet ned i Baaden fra Skibet: „See!" raabte en af de Matrosdrenge, som havde flokket sig omkring dem, „see, der plumpede de hende ned i Baaden, hun er gaaet nok til Veirs, lad hende nu kun kuldseile!" — „Ja, ned med hende, tilbunds med hende!" svarede en Anden og fløitede i Fingrene. Den velklædte Mand, som Holst før havde omtalt og kaldet Fuiren, vendte sig forbittret og gav den Dreng, som stod ham nærmest, et Slag over Nakken med sit Spanskrør. „Tag Jer iagt," sagde Holst til ham paa Fransk og temmelig sagte, „seer I ikke, der staaer Rold, han er nu Hovmester hos Joachim Gerstorffs Børn. Gerstorff er, som I veed, Ulfelds Uven; han giver Agt paa Jer, vær forsigtig!" Drengen havde hylende trukket sig tilbage, medens et Par andre Drenge begyndte at raabe: „Han holder med Landsforræderen!" — „Det troer jeg nok," sagde Rold til sin Sidemand, den ovenfor nævnte Professor Pauli. „Det var hans Fader, som Doktor Otto Sperling reiste udenlands med, han selv er vel blevet indført i Ulfelds Huus!" — „Den ene Ravn hugger ikke Øinene ud paa den anden," svarede Pauli, „Fuiren er ellers en brav og en vel studeret Mand, paa hvem intet er at sige, det maa man lade ham!" En Mand, som lod

til at være en Politibetjent, nærmede sig Fuiren, der atter saae opmærksom ud over Søen, uden at give Agt paa Pøbelens Skjeldsord. „Det kan ikke taales, min Herre!" sagde Politibetjenten, „at Nogen holder med — —" — „Lad mig i Ro!" afbrød Fuiren ham, „jeg holder med Ingen!" — „Dog vel med Hans Majestæt, vores allernaadigste Arveherre og Konge?" spurgte Betjenten. — „Derom kan ingen Tvivl være!" svarede Fuiren; „men ihvor fortørnet end Hans Majestæt kan være paa Ulfeld, saa vilde han dog vist aldrig tillade, at hans egen Faders Datter blev behandlet med Ringeagt og Haan af Pøbelen." — „Dog var det bedst," svarede Betjenten, „at lade dem, som ere underrettede om Hans Majestæts Villie og ere Rettens Betjente, sørge for at forhindre det, som og for Ordens Vedligeholdelse, thi den forstyrres kun, naar Enhver vil opkaste sig til at haandhæve den!" Med disse Ord lettede han paa Hatten og gik nogle Skridt tilside.

Under denne Samtale havde Elisabeth uafbrudt holdt Øie med Baaden, hun havde seet Magdalene brede en Kappe ud paa Bænken, en Officeer stige ned i Baaden og endelig et Fruentimmer, som hun, uagtet de mange Aars Mellemrum, paa den høie, ranke Figur gjenkjendte at være Eleonora Ulfeld. „Nu sætter hun Foden paa Rælingen af Baaden," udbrød hun, „Officeren rækker hende Haanden — nu er hun nede, nu sidder hun! Hendes Pige svøber Kaaben

omkring hendes Fodder, hun seer ikke mod Land, det kan jeg see paa Stillingen af hendes Hoved, hun seer ned i Bølgerne." — — Holst rakte Kikkerten til Elisabeth, hun forsøgte at see i den, det var umuligt: hendes Taarer fordunklede Glasset og hendes Hænder skjælvede, saa hun ikke kunde holde den stille, skjøndt den hvilede paa Holsts Skulder. Det Ønske, hun fra sin tidlige Barndom i fjorten Aar havde næret, skulde nu opfyldes; hvert Aareslag, hvis Lyd hun kunde tælle, bragte denne Opfyldelse nærmere, men hvorledes! „Hun har ikke forandret sig," udraabte hun paa engang, „saaledes har jeg stedse tænkt mig hende, med denne Høihed, med denne Rolighed!" Baaden var nu ganske nær, en af Søfolkene sprang i Land, tog fat i Baaden og trak den tæt til; nogle Soldater stillede sig paa Strandbredden og en Herre i Generals Uniform, som Holst sagde at være General Ahlefeldt, Commandant i Kjøbenhavn, rakte Haanden til Eleonora Ulfeld for at hjælpe hende ud af Baaden. Hun støttede Fingerspidserne paa hans Arm, idet hun med Lethed steg iland; strax efter hende fulgte Magdalena Boiesen med hendes Tøi, og i samme Øieblik sluttede Soldaterne sig tæt sammen bag dem. Officeren bød hende ærbødig Armen, hun afslog den ved en Bevægelse med Hovedet, idet hun trak sin Kaabe sammen omkring sig, og gik imellem ham og en anden Officeer, som Holst sagde at være Oberst Rosenkrantz. Hendes Blik vare ikke nedslagne, i hendes Aasyn var

hverken Frygt eller Trods, hun saae snart til Siderne paa den talrige Folkestimmel, oftest lige ud for sig, med mild Alvorlighed. — Magdalena Boiesen derimod var dødbleg og kunde neppe følge hende; med vaklende Skridt og stift opspilede Øine kastede hun forvirrede Blik omkring paa den støiende Skare, der fulgte dem, som en Strøm, der har brudt sin Dæmning. Paa Toldboden holdt en Karreet, i hvilken de to Officerer hjalp Eleonora ind, og selv stege ind tilligemed Magdalena. Fuiren og Holst var tillige med Arentzen og Elisabeth blevne trængte tilbage i det Øieblik de landede, dog fulgte de hurtigt. Arentzen, som sjelden gik meget og endnu sjeldnere gik hurtigt, pustede og stønnede; og saa omhyggelig som Elisabeth ellers sørgede for sin Faders Beqvemmelighed, saa lagde hun dengang ikke Mærke til hvor svært det faldt ham at følge de Andre. Endelig naaede de Slottet, Soldaterne havde stillet sig op ved Slotsporten, af hvilken Officererne, Eleonora Ulfeld og Magdalena vare gaaede ind. Mængden, som havde fulgt dem, stimlede nu sammen i forskjellige Grupper, for at vente paa deres Tilbagekomst. Nogle hvidskede, trak paa Skuldrene, rystede paa Hovedet og gave ved deres Gebærder en Art Forfærdelse og Medynk tilkjende; Andre stirrede maalløse paa Slotsporten og syntes i spændt Forventning at oppebie dens Aabning, atter Andre yttrede larmende Velbehag og kaad Glæde, som ofte er Tilfældet blandt den lavere Pøbel, naar

den seer Dem, den forhen har maattet yde Ærbødighed, i Fornedrelse og Ulykke.

„Hun har faret nok om i Verden," sagde den Ene, „nu tænker jeg hun er kommet i Havn." — „Vist nok!" svarede en Anden, „Verden var jo neppe stor nok for hende og hendes Herre, de trak omkring fra det ene Rige til det andet, og var færdig at opkjøbe al Verdens Klenodier, nu kan et lille Kammer være stort nok, og en Brix prægtig nok for hende, indtil hun kommer i det sidste lille Kammer af fire Fjæle, og hviler paa Høvlspaaner istedet for Edderdunn!" — „Det vilde være et underligt Syn," faldt en usfel, pjaltet Kjælling, støttende sig ved en Knortekjæp, dem i Talen, „at see hans Hoved, som har styret saa mange Traktater og opspundet saa mange Rænker, sættes paa en Stage og som en stor Flagknap gloe ud i Verden med sine sorte Øine, der nu ikke meer kunne gjøre Folk ør i Hovedet!"

Fniren vendte sig med funklende Blik, hans Kinder blussede, han hævede sin Stok, dog, da hans Øine faldt paa den usle Skikkelse, der stod for ham, omringet af Fiskerkjællinger, Haandværkskarle og Matrosdrenge, syntes han at indsee, at han ikke kunde indlade sig i Kamp med dem; han lod Stokken synke, netop idet Holst bagfra traf ham i Kjoleskjødet, bed Tænderne sammen og knugede begge Hænder omkring Stokken, som om han med Magt maatte holde den nede. — „Hun holdt sig jo fra Hoffet," begyndte

nu en af Fiskerkjællingerne, talende forbi Fuiren, som for at trodse ham, „det var fordi hendes Karm ikke maatte age lige ind paa Slottet; nu tager hun til Takke med at staae af udenfor — andre Tider, andre Sæder!“ Den Latter, med hvilken hun ledsagede disse Ord, havde noget saa oprørende, at det gjøs heelt igjennem Elisabeth, og Fuiren, med synlig Vold paa sig selv, fjernede sig fra den hele Klynge og gik saa tæt op mod Slottet, som han kunde komme, hvor han nu med sammentrukne Øienbryn og Armene over Kors lænede sig mod Muren. Holst, Arentzen og Elisabeth fulgte ham og vare komne temmelig nær ved de Soldater, der vare blevne uden for Slottet. Mængden af Folk, som flokkede sig sammen, tiltog; Alle stirrede med spændt Forventning mod Slotsporten. En Deel Herrer og Damer holdt i Karreter for at see den ulykkelige Eleonora. Endelig rettede Soldaterne sig i Linie og skuldrede Geværerne; Folkestimlen trængte sammen mod Porten, saa et Par af Soldaterne maatte slaae ind imellem dem med Kolberne, for at faae dem til at vige nogle Skridt, da de spærrede Udgangen af Porten aldeles. Ved denne Tilbagerykken var Elisabeth med hendes Ledsager komne Porten allernærmest, og da de forholdt sig rolige og bleve i den Frastand, som Vagten havde fastsat, fik de Lov til at staae der.

„Der er hun med Generalmajor Ahlefeld!“ hviskede Holst til de Andre. Han kom ud af Porten

tillige med Eleonora Ulfeld, hvis venstre Haand hvilede let paa hans høire Arm; hun var omklædt, ifort en lang grøn Silke Slobrok. Det forekom Elisabeth, som var hun noget blegere, end da de saae hende paa Toldboden, og tillige, som funklede hendes Øine med dobbelt Ild. I hendes Aasyn var intet Spor af Frygt eller Forsagthed, hendes Anstand og Holdning syntes dem at have end mere Høihed og ædel Stolthed end sædvanligt, hun gik med faste, sikkre Skridt ved Siden af General Ahlefeld, hendes Haand hvilede, som sagt, paa hans Arm, dog uden at hun i mindste Maade støttede sig ved ham. Paa et Vink af ham gik to af Soldaterne foran, for at bane dem Vei, hvilket ogsaa var høist nødvendigt, thi Folkestimlen trængte til og de Bageste trykkede paa, saa de Forreste ikke mere kunde holde tilbage. Vognene, som jagede afsted for at komme til at holde saaledes, at Eleonora blev nødt til at komme forbi dem, forøgede Trængslen. Hun saae først med en Slags Forundring omkring sig, dog med ligegyldig Mine saae hun snart lige ud for sig, og syntes ikke at lægge Mærke til Tumlen. Elisabeth fulgte iilsomt efter, og var stedse foran de tre Mænd. Opdragen i huslig Stilhed, meget indgetogen, var hun ellers særdeles frygtsom for Trængsel; i ethvert andet Øieblik, vilde det have været hende umuligt at snoe sig i et saadant Sammenløb, men nu smuttede hun dristig igjennem, og lod sig ikke standse af noget, saa stor var hendes Begjærlighed

efter at see Eleonora saa længe som muligt. I det Dieblik de kom forbi Kongens Gemakker, standsede Eleonora og hæftede Dinene stift paa Vinduerne, hendes Barm hævede sig, saa syntes i det Mindste Elisabeth, og en blandet Følelse var malet i det Blik, som hun fæstede derpaa. Ved denne Standsning blev Folkemassen trængt tættere sammen ind i den smalle Vei, som forhen havde været aaben, saa Generalen flere Gange maatte bede dem gaae lidt til Side og lade dem komme igjennem. Derved hændte det sig, at de kom til at staae lige ved en prægtig Karreet; i samme Dieblik rækker et gammelagtigt Fruentimmer, med et høist frastødende Aasyn, Hovedet ud af Karreet-vinduet og opslaaer en høi, skingrende Latter, saa alle de Nærmeste vendte sig for at see, hvad det var. Eleonora foer sammen, en hurtig Rødme bedækkede hendes ædle Ansigt. „Det er Frøken Birgitte Ulfeld, som er gift med Otto Kruse til Egholm, hun er en Søster af Ulfeld!" hviskede Holst. General Ahlefeld studsede, med et Udtryk af Misfornøielse og Uvillie i sit hele Aasyn, og spurgte Eleonora, om hun kjendte hende. Denne, som ganske havde faaet sin Fatning tilbage, svarede: „Jeg kjender ikke denne Daare, men mig synes hun er ikke ved sin Forstand!" Vognen, som kjørte frem for at Damen, der sad i den, ret kunde betragte Eleonora, spærrede Veien, saa de Folk, der vare slupne ind imellem dens Heste og nogle andre Vogne, ikke kunde gjøre Plads for de Gaaende,

saa gjerne de vilde. Da nu General Ahlefeld gav et Vink, sprang Holst, som følte hvor piinligt det maatte være for Eleonora at dvæle i en saa fjendtlig Nærhed, frem for Hestene, greb i Vognstangen med den ene Haand og i Tømmerne med den anden, Fuiren sprang til og stod ham bi, og da især Holst havde Kræfter som en Løve, var behændig og vant at behandle Heste, nødte de Vognen til at rykke langt tilbage, ubekymrede for at Kudsken skjældede, bandede og smældede dem om Ørene med Pidsken. De gjorde nu ærbødige Tegn til Eleonora, at hun trygt kunde gaae forbi. Med et Udtryk af Veemod og Godhed fæstede Eleonora Øinene paa dem: den Ene, hendes fordums Betjent, som saa ofte havde havt Opsyn med hendes egne Heste, den Anden, som var kommet i hendes Huus, da det var Glædens og Musernes Helligdom. Mangen Erindring vaagnede vel herved, thi Elisabeth saae Taarer funkle i hendes Øine, og nu var hun sig ikke længer selv mægtig. Hun styrtede ned for hendes Fødder, omfavnede hendes Knæe og trykkede et brændende Kys paa hendes Haand, som i samme Øieblik blev vædet af de hede, fremstrømmende Taarer. Med himmelsk Mildhed, med et Smiil, som ikke var uden Veemod bøiede Eleonora sig over hende og kyssede hende paa Panden. Alt dette var et Øieblikś Værk; saa hurtigt gik det, at næsten ingen uden Elisabeths Ledsagere og Generalmajor Ahlefeld fik Tid at bemærke det. Han kastede et speidende, mistænksomt

Blik paa Elisabeth, som vel havde reist sig, men hvis Bevægelse var synlig nok, og et lignende paa Eleonora, men denne fulgte ham med den forrige Rolighed i sin Mine, uden at tove eller sige et Ord.

Elisabeth blev staaende ubevægelig og stirrede efter dem, indtil hun ikke mere kunde øine dem. Den forbistrømmende Mængde stødte til hende, saa hun mere end engang var paa Veie at rives omkuld, og blev ført med, næsten uden selv at vide det. Dog kom hun saa meget til sin Besindelse, at hun mærkede at Mørket begyndte at falde paa, og at hun ikke alene var bleven skilt fra sin Fader, men heller ikke saae hverken Fuiren eller Holst, som vare de to Eneste hun kjendte i den hele Sværm. Idet hun fulgte med Strømmen og altsaa bestandig fjernede sig mere og mere fra sit Hjem, overveiede hun med Ængstlighed hvorledes hun skulde finde dette, da hun var aldeles ukjendt i den Deel af Byen. Vel indsaae hun, at hun maatte vende om, men der var næsten ingen Mulighed for et ene Fruentimmer at trænge igjennem en saa talrig Skare, som vilde den modsatte Vei, hun skulde tage. Paa engang blev der en Standsning. Hun saae dem, der omringede hende, trykkes tilbage og mærkede at Folkemassen nu strømmede ligesaa hurtigt hjemad, som før udad. Uden at kunde, af den forvirrede Tummel og Støi slutte sig til Aarsagen, hvorfor de vare vendte om, fulgte hun med og lod sig føre af Strømmen. Da de nu atter nærmede

sig Slotspladsen, skilte den forsamlede Mængde sig ad af forskjellige Veie, og lidt efter lidt fordeelte de utallige Mennesker sig i de omliggende Gader.

Næsten ganske uvilkaarligt var hun gaaet fremad i en lige Retning; Mørket faldt paa og tiltog mere og mere, og paa engang stod hun ganske alene i den skumle Slotsgaard. Fjernt dronede de Gaaendes Fodtrin paa Steenbroen, og den forvirrede Lyd af Stemmer fra forskjellige Kanter blev stedse svagere; endelig hørte hun Intet mere, og en Stilhed, som ovenpaa den tidligere Tummel og Bevægelse havde noget rædsomt ved sig, blev kun afbrudt ved den eensformige Lyd af Skildvagtens Trin frem og tilbage ved Slotsporten. Det fuldkomne Mørke blev af og til brudt af enkelte stærke Lynglimt, som viste hende den store tomme Plads, hun stod paa, den høie Bygning, hvor kun hist og her et enkelt Lys brændte, og de svære, tæt sammentrukne, sorte Skyer paa Himlen; men nu fulgte ovenpaa et saadant Lyn et stærkt, rullende Tordenskrald, og paa engang styrtede Regnen ned, som aabnede alle Himlens Skyer sig over denne Plet og vilde bortskylle Sporet af dem, der nys havde betraadt den. Elisabeths Angst var ubeskrivelig, Aandedrættet standsede i hendes Bryst, hun følte sig, midt i den folkerige By, saa ene som midt i en af Arabiens Ørkener, og denne Forestilling krydsede sig med hendes Frygt for at blive seet af Skildvagten, naar Lynene paa engang ligesom

afflorede det Sted, hun stod paa, og da vel endog at blive fængslet. Den nedskyllende Regn havde gjennemblødt hendes Klæder. Da hørte hun pludselig Gaaendes Fodtrin, og ved en uvilkaarlig Bevægelse vendte hun sig mod den Kant, hvorfra de syntes at komme, for at ile dem imode, da det paa engang faldt hende ind, at det kunde være Nogen, hvis Selskab i denne Eensomhed kunde være frygteligere end selve denne; og nu stod det, som nylig havde været hende et Skræfkebilled, Tanken om at blive arresteret af Skildvagten, for hende som det eneste Redningsmiddel. Hun besluttede derfor at blive i Nærheden af ham, da hun paa engang gjenkjendte Holsts og Fuirens Stemmer, hvilke vare de Tvende, som i største Hast ilede over Pladsen for at naae Hjemmet. Idet hun nu hjerteglad nærmede sig dem, hørte hun Holst sige: „Der, over Porten, ved Corps de Garden, hvor det eenlige Lys brænder, der sad Dina for tolv Aar siden. Havde jeg første Gang jeg saae denne Qvinde gaae ind af Grevens Port anet hvad der siden vilde foregaae — det var netop fem Uger før jeg blev stævnet herop for at vidne i denne Sag — havde jeg dengang anet det, siger jeg, ikke et Skridt skulde hun være kommen indenfor Porten, med disse mine Hænder skulde jeg have snoet de sorte Lokker omkring den yppige hvide Hals, til de letfærdige Dine vare traadte ud af det rænkefulde Hoved! Rigtig nok," blev han ved, „satte den Slange Livet til, idet hun stak,

men den giftige Braad blev siddende i Saaret og æddrede det!" — „Havde den ulykkelige Greve," sagde Fuiren med et Suk, „kun ikke ladet sig henrive af sin Harme. At det var Usandhed Dina forebragte, at hun aldrig havde talt med Greven førend der for Retten var jo oplyst og vidnefast; havde han ladet det blive derved og var han ikke reist bort ved Nattetid med Hustru og Børn som Flygtninge, der have en ond Samvittighed, da kunde alt endda blevet godt, men fra det Øieblik af" — —

Elisabeth stod nu ved Siden af dem, men de vare saa beskjæftigede med Erindringen om Ulfeld, at de ikke mærkede hende, og Elisabeth, der nu var trøstet ved deres Nærværelse, vovede ikke at afbryde deres lidenskabelige Samtale, som hun selv tog saa megen Deel i. Holst faldt Fuiren i Talen: „Ja, vel var det et daarligt, et ulykkeligt Skridt! — Men jeg vidste forud — jeg læste det i hans Øine, da han maatte møde her for Retten med den letfærdige Qvinde, at hans stolte Hjerte ikke vilde taale denne Forsmædelse. Siden har han maattet taale mere, og — hvad der endnu staaer tilbage for ham, veed ene Gud!" — „Stille, Holst! Stille!" brød Fuiren ud, „lad os ikke tænke derpaa her, udenfor det samme Slot, hvor han for femten, sexten Aar siden drog ud og ind som Kongens Svigersøn og den første Mand i Landet, næst Kongen!" Han vedblev, og det syntes Elisabeth som qvalte Taarer hans Stemme, idet han

sagde: „Udenfor dette Slot, hvorfra de nu bragte hans trofaste Hustru til et, formodentlig evigt Fængsel — veed jeg, som vil ham vel, ingen bedre Bon for ham til Gud, end at Jorden snart maatte skjule ham!"

Et Dieblifs Taushed paafulgte. Idet Elisabeth aabnede Læberne for at tale til dem, sagde Holst: „Hvem kommer der med en Lygte?" Elisabeth saae sig om og blev en Karl vaer, som kom fra Slottet og lyste med den Lygte han bar for et Fruentimmer, der fulgte ham. Elisabeth bad nu Fuiren og Holst om at tage hende under deres Beskyttelse, hvilket de lovede. Fuiren havde alt givet hende Armen, da de med Lygten nærmede sig. Fruentimmeret gjorde et Udraab, idet Skinnet af Lyset faldt paa Holsts Ansigt. „Gud være lovet at vi finde Eder, Herr Holst!" sagde hun; „jeg vilde just nu til Eders gamle Moder i Kannikestræde, jeg tænker hun giver mig Herberg i Nat. I har vel Eders Bopæl der, naar I er i Byen, saa kan jeg følge med Eder derhen." — „Ret gjerne, Magdalena," svarede Holst, „men hvor kommer I fra saa silde?" Karlen med Lygten tog Ordet: „Jomfruen er bleven forhørt og efterseet i alle Maader, og da hun nu fik Lov til at gaae, lod jeg mig af Føielighed overtale til at følge hende hjem, med min Herres, Slotsfogdens Tilladelse, forstaaer sig!" — „Hvad kunde der være paa Jer saameget at eftersee, Magdalena?" spurgte Holst. „Meer end I skulde troe!" svarede Slotsfogdens Karl, „det var det bedste

Embede i Landet, at være Jomfruens Haarskærer, hvis man hver Dag kunde plukke slige Fjær af hendes Haar, som i Aften, at sige naar man selv turde beholde Affaldet!" — „Hvad vil det sige?" spurgte Holst, idet han dreiede Lygten, som Karlen holdt, mod Magdalena. „Hverken meer eller mindre," svarede Karlen, „end at vi har fundet for flere tusinde Daler Juveler og Klenodier, som Jomfruen havde skjult i sit Haar, for sit Herskab!" — „Roes Eder ikke af det!" faldt Magdalena ham heftig i Talen. „Roes Eder ikke af det, at I har plyndret os" — — „Kom, Magdalena!" afbrod Holst hende, idet han lagde hendes Haand under sin Arm og lempelig forsøgte paa at drage hende med sig. „Vi skulle først ledsage denne unge Dame hjem!" Idet de nu gjorde nogle Skridt fremad, fulgte Karlen efter dem og sagde med hoi Røst: „God Nat! god rolig Nat!" Holst forstod ham strax, tog i Lommen og gav ham nogle Smaapenge. „Tak for mig!" sagde Karlen, idet han ved Skinnet af Lygten eftersaae hvad han havde faaet. „Mangfoldig Tak! For jeg gaaer vil jeg dog raade Jomfruen at tage vare paa sin Mund, helst her i Nærheden, ellers kunde det hændes hende, at Buret blev lukket for hende ogsaa!" — „Der har Du noget for dit gode Raad!" sagde Holst, idet han rakte ham endnu nogle Smaapenge, „og saa God Nat!" Karlen tog til Hatten, og uden at sige mere vendte han om og gik ind paa Slottet. De Andre gik tause fremad, da

Magdalena paa engang standsede og grædende udbrød: „Nu har jeg levet henved halvtredsindstyve Aar, men en Aften som denne har jeg aldrig havt!“ — „Stille, Magdalena!“ sagde Holst, „Stille! Husk paa hvor I er! Gjør ikke Jer selv og os Alle ulykkelige!“ — Magdalena gjentog: „Ulykkelig! Tænker I paa Lykke meer i denne Verden? Hvis I havde seet hvad jeg nylig saae, hvorledes min Frue blev afklædt, hvorledes Stykke for Stykke blev hende frataget, og hun istedet for alt Sit blev ifort en Slobrok, og naar I da, som jeg, for femten Aar siden havde hjulpet at smykke hende med Guld og Edelstene, med uskatterlige Klenodier, naar I havde seet — dog I har jo seet det — hvordan da Intet var for stort og for godt til hende! I har jo seet hvorledes Alle beilede til hendes Gunst, som var hun den største Fyrstinde. Og I veed endnu ikke hvad Lykken er? — Tant og Helvedes Blændværk!“

Ingen svarede og de gik fremdeles taust fremad, indtil endelig Magdalena med sagte, neppe hørlig Stemme spurgte: „Hvor er Hun? Hvor have de gjort af Hende?“ Elisabeth hørte tydeligt at Holst tilbagetvang den frembristende Graad, et Øieblik efter sagde han med dæmpet Stemme: „I det Fængsel, som kaldes det blaae Taarn; det Kammer, som hun kom i kaldes, troer jeg, den Katholske Kirke!“ Magdalena slog Hænderne sammen med et Udraab, som næsten var et Skrig; Holst stampede i Jorden. „Den Pige

gjør os Alle ulykkelige! Troer I da ikke, Magdalena, at det gaaer os Alle lige saa nær som Jer? Men hvad nytter det at stampe mod Braadden; en Qvinde har endnu aldrig skreget Nogen ud af Fængslet, men det kunde vel hænde sig, at I kunde skrige baade Jer selv og Flere med Jer derind!" Ved disse Ord vare de komne udenfor Elisabeths Bolig, hvilket var en Lykke for hende, da den sidste Efterretning havde betaget hende alle Kræfter til at gaae videre. I Døren traf de Pigen, som sagde dem, at Arentzen først i dette Øieblik var kommet hjem; da han forgjæves havde søgt Elisabeth i Sværmen og i alle de Gader, der stødte til Slottet, uden at opdage hende, havde han, udmattet af de frugtesløse Forsøg, nu sendt Pigen, som var bedre kjendt i Byen end han, ud med en Lygte for at komme paa Spor efter hende. Efter at have i største Hast taget Afsked med sine Ledsagere, som lovede at besøge hendes Fader og hende Dagen efter, ilede hun ind i Huset og fandt virkelig den arme Hollænder i en ynkværdig Tilstand. Kjolen, han havde havt paa, hang over en Stol og Vandet løb næsten strømmeviis ned af den; Vesten, som han endnu havde paa, var opknappet, Parykken, som han i den senere Tid havde lagt sig til, havde han blot skudt i Veiret fra Panden, istedet for at tage den af og hænge den hen, som han pleiede; den høire Haand, i hvilken han holdt et Lommetørklæde, laae henkastet paa hans Knæe imedens den venstre dinglede paa

Lænen af Stolen, og alle Trækkenes slappe Nedhængen vidnede om overvættes Anstrængelse.

Elisabeth tilbragte en urolig Nat. Alle hendes Barndoms Drømme stode atter for hendes Phantasie, men i et omvendt Forhold. Den hun havde seet paa Ærens, Magtens og Rigdommens høieste Spidse var nu fangen, haanet og forladt; og dog indgjød hun hende en endnu dybere Ærbødighed, en endnu inderligere Kjærlighed end dengang, hun svimlende saae i Veiret til hende. De Lidelser, de Savn og Følelser, der, som hun syntes, bragte dette tilbedte Væsen nærmere til hende, omgave det tillige med en Helgens Straalekrands for hendes Øine. Hun syntes at den Verden, der havde svævet for hende som et Drømmebilled, paa engang havde aabnet hende sine Porte, som var hun traadt i Forbund og Samqvem med den, som hendes hele Levetid havde vinket hende, som hun følte at hun tilhørte, idet hun med Bevidsthed havde nærmet sig til hende.

Fuiren og Holst kom efter Aftale Dagen derpaa. De fandt Elisabeth saa angrebet og bevæget, at de holdt det for raadeligt at overtale hende til en Spadseretour. Det var en skjøn Sommerdag, Varmen var følelig uden at være trykkende, den Regn, som var faldet om Natten havde oplivet hele Naturen, og Tordenen havde renset Luften. Idet nu Elisabeth gik langsomt og vederqvægede sig ved at indaandede den lette Luft, faldt det hende ind at Eleonora maatte

undvære denne Vederqvægelse, undvære Synet af den blaae Himmel, og i dette Dieblik bleve disse Nydelser hende næsten imod og til Byrde. Hvo har ikke havt en lignende Følelse? Hvo, for Exempel, der ved fuldkommen Helbred og Kræfter har seet et elsket Væsen paa Sygeleiet, har ikke i sit stille Sind sukket over, at de største Goder næsten holde op at være det, naar man ikke kan meddele dem til Den, man elsker?

Faa Dage efter reiste Holst tilbage til sine Skove, da han havde besorget de Forretninger, der havde kaldt ham til Hovedstaden; Fuiren derimod, som var ugift og sin egen Herre, tilbragte alle de Timer, han havde tilovers fra sine Studeringer, i Elisabeths og hendes Faders Selskab. Han fortalte dem meget om Doktor Otto Sperling, som Elisabeth levende kunde erindre fra sin Barndom. Fuirens Fader, den gamle Doktor Jørgen Fuiren, havde forskrevet Sperling fra Rostock, til Ledsager paa sine botaniske Opdagelsesreiser i de danske Lande, da den gamle Fuiren kjendte ham fra sin Svigerfaders Doktor Thomas Finkes Huus, hvor Sperling som et ganske ungt Menneske var kommet. Da Thomas Fuiren selv var kommet hjem fra sin tiaarige Udenlandsreise, havde han fremstillet sig for Sperling, som dengang var Hof-Botanikus. Sperling havde taget vel imod ham og havde indført ham i Ulfelds Huus, hvor han siden den Tid ofte var kommet. Det er let at forestille sig, med hvor levende en Deeltagelse Elisabeth hørte

paa disse Beretninger og Fuiren, som efter Ulfelds og Sperlings Bortreise næsten havde levet ganske udenfor Verden og blot i sine Studeringer, syntes at forynges og at leve op paany i Erindringen. Da Fuiren, som alt er sagt, var beslægtet med Bartholinerne, havde han ogsaa kjendt Elisabeths Mand som Barn, og vidste at fortælle hende Adskilligt om ham fra den Tid. Hans Selskab var den eneste Adspredelse for Arentzen og Elisabeth, i den Tid, hun med ængstelig Længsel ventede sin Mands Komme, da en Upasselighed, som hun længe havde fornummet, brød ud til en alvorlig Sygdom. Alle de Sindsbevægelser, hun i den sidste Tid havde følt, havde rystet hende saaledes, at hun endelig maatte bukke under derfor og blev for en lang Tid fængslet til Sygeleiet. Magdalena Boiesen, hvis Hjerte hun havde vundet deels ved sine gode Egenskaber, men især ved sin Hengivenhed for Eleonora Ulfeld, pleiede hende Dag og Nat med moderlig Omhed. Doktor Rasmus Bartholin, som Arentzen havde hentet, saae omhyggeligt til hende og hun kom sig dog hurtigere, end man af den Heftighed, med hvilken Sygdommen udbrød, turde have ventet.

En af de første Gange hun sad oppe, kom Arentzen og Fuiren heel sorgmodige hjem fra en Spadseretour, de havde gjort sammen. De havde været paa det Sted, hvor Ulfelds Gaard havde staaet, og seet den nedreven og jevnet lige med Jorden. For Arentzen, som vidste at sætte tilbørlig Priis paa en smagfuld

Bygning, havde det været smerteligt at see de stolte Mure, det kostede den største Møie at omkaste, sløifede; dog endnu langt smerteligere for Fuiren, som indenfor disse Mure havde henlevet mange af sine skjonneste Ungdomsdage, hvis bedste Glæder for en stor Deel vare oprundne indenfor dem, hvis Hjerte havde elsket de Væsner, som der havde virket og levet. Magdalena brast i lydelig Graad ved at høre det omtale, hun opregnede de Trængende og Bedrøvede, som der havde hentet Trost og Hjælp og vidnede, at Ingen var gaaet uhjulpen fra de Porte, som nu vare styrtede i Gruus. Som hun vedblev at prise Ulfelds Hoimodighed, blev Fuiren, som med stærke Skridt var gaaet op og ned af Gulvet, staaende foran hende. „Lad os være billige!" sagde han. „Stor Nød og Forfolgelse har Eders fordums Herre lidt, men dog ikke uden Skyld fra hans Side. Hoimodig er han, som I siger, og klog som Faa i Verden, men stolt er han tillige, og han har aldrig vidst at tæmme sine Lidenskaber. Den samme vilde Heftighed, som har bragt ham til flere overilede Skridt, den er det ogsaa nu, som har brudt Staven over ham!" — „Naar hans Venner — ak! desværre, nu har han kun faa! — naar hans Venner tale saaledes," sagde Magdalena, „hvo kan da undres over, at hans Fjender fordomme og forfolge ham." — „Magdalena!" svarede Fuiren med dæmpet og bevæget Stemme, „I elsker ham ikke høiere end jeg! Kunde mit Liv redde ham, ved den

levende Gud! jeg vilde ikke agte det for noget at give det hen for ham, hvis Dage synes mig mere værd end mine Aar! — Men Sandhed, Magdalena, er mere end han og jeg, og den kan jeg ikke fornegte; — ja! han har handlet ubesindigt, vel ogsaa daarligt, og er det saa, har krænket Stolthed, have overspændte Drømme, der ere bortveirede som Avner for Vinden, bragt ham til at glemme at Hævnen hører Herren til, og forledet ham til et Skridt, som — kun hans Liv kan udsone, da ville vi bitterlig begræde at Intet er fuldkomment her i Verden, at de største Evner, de største Himlens Gaver kunne misledes af menneskelig Svaghed, til at forlade den rette Vei."

Endelig ankom — ikke Bartholin selv, men et Brev fra ham. Endskjøndt han havde frygtet og næsten ventet den sørgelige Efterretning om Moderens Død, havde den dog truffet ham dybt, og i Forening med Tidenderne om Eleonoras Fængsling og den over Ulfeld fældede Dødsdom, betaget ham Lysten til at vende saa snart tilbage til sit Fædreland, hvor lutter smertelige Erindringer ventede ham. Han vilde derfor efter sin første Plan, ikke komme hjem før næste Foraar, da han saaledes ikke behøvede at afbryde den Kjæde af Studeringer, som han fra først af havde foresat sig at gjennemgaae, hvilken til den Tid vilde være sluttet. Og da han følte at den Sorgmodighed, hvori det Forefaldne maatte have nedsænket Elisabeth, vilde gjøre hende den nu eensomme Bolig tom og øde, da

han inderlig længtes efter hende og tillige havde erfaret af hendes Faders sidste Breve at dennes egne Anliggender ikke tillode ham at være længer fra hans Hjem i Haag, foreslog han begge at reise sig imode. De skulde da stode sammen i Antwerpen, og der skilles fra Svigerfaderen; Bartholin vilde da reise med hende til Paris, tilbringe Vintermaanederne der, og naar han havde tilendebragt sine Studeringer, vilde de efter nogle Streiftoure være hjemme omtrent i Midten af næste Sommer. Forresten undrede han sig meget over, at Elisabeth i sit Brev intet havde berettet ham om Eleonora Ulfelds Skjæbne, han anede mindst at hun, da hun skrev, havde været aldeles uvidende derom. Det syntes, som denne Plan paa engang havde givet Elisabeth nyt Liv, dog var hun endnu dengang for svag til at tiltræde Reisen strax. Da hun intet vilde melde om den overstandne Sygdom, skrev hun ham til, at hun ikke kunde blive færdig til at forlade Kjøbenhavn for om nogle Uger, saa hun først kunde vente at møde ham i Antwerpen mod Slutningen af November. Magdalena Boiesen gik hende trolig tilhaande, og da de reiste lovede Fuiren, hvem Skilsmissen gik nær til Hjertet, at have Opsyn med deres Huus og Eiendom i deres Fraværelse, hvorom Bartholin ogsaa skriftligt havde anmodet ham, saavidt nemlig han, som en i verdslige Ting temmelig uerfaren Lærd, forstod det.

De ankom til Antwerpen til den bestemte Tid. Da Reisen havde angrebet Elisabeth endeel og hendes Mand med Bekymring havde fundet hende særdeles afkræftet, blev det afgjort, at de skulde hvile nogle Uger i Antwerpen. Kort efter deres Ankomst skiltes Faderen fra dem, og da Veiret var raat og stormfuldt, forlode de ikke denne By for mod Slutningen af Januar 1664. Bartholin havde paa sine Reiser fornyet Bekjendtskab med en Læge ved Navn Seger. Denne, en Preusser af Fødsel, havde opholdt sig mangfoldige Aar i Kjøbenhavn, hvor han som en Discipel af Doktor Thomas Bartholin, af hvis Skrifter han endog havde udgivet endeel, havde levet meget med vor Bartholin. Han havde nu i et Brev indstændig bedet denne om at besøge sig i Basel, hvor han paa den Tid levede som Doktor i Medicinen, og da han ønskede tillige at raadføre sig med ham om en af hans Venners meget betænkelige og mærkelige Sygdom, havde Bartholin ogsaa lovet at besøge ham. Elisabeth havde vel gjerne seet til sin Tante i Brügge, men hendes Mand forestillede hende, at Ulfeld havde efter Rygtet opholdt sig der i nogle Maaneder under et opdigtet Navn, og formodentlig endnu var enten der eller i Nærheden, og at han som Dansk ikke kunde ønske at møde ham. „Skal jeg tilstaae Dig min Svaghed," blev han ved, „der ere Øieblik i hvilke jeg bebreider mig at have ligesom sammenflettet vor Skjæbne med den Ulfeldske Slægts, idet

jeg sammenblandede for Dig de Følelser, som vor Bryllupsdag fremkaldte, med dem, som Efterretningen om deres Frigivelse vakte, og saaledes inddrog dem i vore helligste Forhold. Og da jeg paa engang modtog Efterretning om min Moders Død fra Dig, og med samme Post den om Ulfelds Undergang fra en anden Haand, da foer det som en truende Anelse igjennem mig, at jeg havde knyttet os til et nedrullende Fjeldstykke, der muligt drog os med sig i Afgrunden. I en roligere Stemning indseer jeg vel, at denne Anskuelse egentlig er en Overtro, at hine indtrufne Sorgens Budskaber have aldeles ingen indvortes Sammenhæng; dog er det bedst at skye et Møde, som hos mig vilde fremkalde en piinlig Strid mellem Pligt og Tilbøielighed."

Hvor gjerne Elisabeth end havde seet Ulfeld endnu en eneste Gang i denne Verden, følte hun dog Sandheden af sin Mands Ord, at det vilde være til fælles Ulempe hvis de mødtes, og fandt sig i at undgaae ham. De begave sig altsaa paa Veien til Basel, og vare neppe en Miil derfra, da deres Vogn pludselig gik itu. Lykkeligviis kom de ikke til Skade, men Vognaxen var knækket, saa Vognen ikke var til at bringe af Stedet. At lade Vognen ligge paa Landeveien aldeles uden Opsyn gik paa ingen Maade an, da Bartholin havde Ting af betydelig Værdi i sin Reisekuffert; ligesaalidt vilde han med Elisabeth blive ved Vognen en Timestid i den strenge Vinter-

fulde (det var den 20de Februar, og raat, sludfuldt Veir) mens Postkarlen red til den næste Landsby, for at hente en anden Vogn; de besluttede altsaa at forlade sig paa Karlens Ærlighed, lode ham blive ved Toiet og gik Begge tilfods til den nærmeste Landsby. Efter den Anviisning, Postkarlen gav dem, laae den omtrent halvanden Fjerdingvei fra det Sted, hvor dette Uheld var mødt dem, og heed Stichen. Postkarlen henviiste dem til en Art Bondegaard, der tilhørte en Mand ved Navn Schmidt, som ogsaa eiede en stor Gjestgivergaard i Basel; i Landsbyen beværtede han vel egentlig ikke, eller tog imod Reisende, dog, naar de fortalte deres Uheld vilde han upaatvivlelig modtage dem, og da han havde Vogn og Heste der paa Stedet, hjelpe dem ud af deres Forlegenhed. De begave sig altsaa paa den uventede Fodreise, som især faldt Elisabeth, der ikke var vant til saa lange Vandringer paa den Aarstid, noget besværlig; de fandt rigtigt Byen efter Anviisningen og bleve ogsaa, da de fremdeles spurgte sig videre for, førte til den omtalte Mand, som tog meget høfligt imod dem og lovede strax at affende den forlangte Vogn. Dog maatte Bartholin beqvemme sig til at følge selv med Vognen, tildeels for at bringe den til det rigtige Sted, tildeels for at have Øie med at hans Sager, hvoriblandt var en i den Tid meget sjelden Kikkert, bleve omhyggelig behandlede, da Schmidt kun havde en liden enfoldig Dreng at sende med som Kudsk. Han bad

da Schmidt anviise dem et varmt Værelse og forlangte en Flaske Rhinsk-Viin, imens der blev forspændt. Schmidt førte ham til Døren af et Værelse, hvor han bad dem gaae ind, og forlod dem, for at besørge Vognen forspændt og Vinen hentet.

Idet nu Bartholin aabnede Døren til Stuen, faldt Elisabeths Øine paa en gammel Mand, der sad ved Kaminen i en temmelig brøstfældig Straalænestol og slumrede, som det lod. En luvslidt sort Kjole hang saa viid omkring ham, at den tydeligt viiste hvormeget han var affalden, siden han havde baaret den første Gang; hans Ansigts paafaldende Bleghed, som egentlig kunde kaldes askefarvet, havde noget sælsomt dødningeagtigt, som gjorde, at man ved første Øiekast vendte sig bort med Rædsel; dog ædle, regelmæssige Træk, som Alder, Sygdom, og, efter Sporene at dømme, mangeslags tunge Lidelser ikke havde berøvet deres oprindelige, skjønne Form og Forhold, lokkede snart Blikket tilbage, og da droge de det til sig med en forunderlig Tryllekraft, da dvælede det gjerne ved dem, skjøndt med Veemod, som ved Ruinerne af et engang herligt Tempel, hvis Skjønhed en jordisk Ild mere end Tiden har tilintetgjort, men hvis herlige, ufortærlige Forhold vidne om Bygmesterens store Plan. Den gamle Mands Hoved var sjunket ned paa Brystet, de stærkt graaende Haars Mængde var ligesaa usædvanlig for den Alder, deres Farve syntes at forkynde, som den Vildhed, med hvilken de hvirvlede sig i stærkt krøllede Lokker, var

afstikkende mod den Mathed og Svaghed, som hans hele Udvortes iovrigt udtalte. De smalle, blege, tæt sluttede Læber trak sig altimellem convulsivisk i Veiret, og det var ogsaa næsten det eneste sikkre Tegn paa at han ikke var virkelig død, som man ved første Diekast maatte troe. Den ene Haand laae fladt udstrakt paa Brystet, som om han, endog i Søvne, følte Smerte der, den Anden hang ned. Hændernes Form var ualmindelig fiin og smuk, de vare forresten endnu mere dødblege end Ansigtet. Det, selv for en Hollænderinde udmærket fine Linned, som saaes indenfor Kjolen, syntes ved sit krøllede og uordentlige Udseende at vidne om, at den Ubekjendte savnede alt qvindeligt Tilsyn. Elisabeth blev staaende ubevægelig ved Døren og stirrede paa ham, medens Bartholin traadte nogle Skridt nærmere og betragtede ham med Opmærksomhed. Idet nu Schmidt, som bragte Viin og Glas paa en Bakke, saae dem saaledes i en Frastand at betragte den Gamle, misforstod han formodentlig Udtrykket af medlidende Deeltagelse og Veemod i deres Aasyn, satte Bakken fra sig, og med en Raahed, som isnede hver Blodsdraabe i Elisabeths Aarer, greb han den Ubekjendte haardt i Armen, før Bartholin, der ikke anede hans Hensigt, kunde forhindre det, og sagde i en bydende Tone: „Gjør Plads, Gomet! Her ere fremmede Reisende, som ville varme sig ved Ilden!" Gomet foer sammen, aabnede Dinene og saae vildt omkring sig, idet han med et Udtryk af Skræk og urolig

Mistro forsøgte paa at reise sig af Stolen, men sank kraftlos ned i den. Desuagtet gjentog Schmidt Anmodningen eller rettere Befalingen om at reise sig, idet han sagde: „Nu, herop, herop! Plads, som jeg siger! Seer I ikke det er fornemme Reisende?" — Idet nu Bartholin nærmede sig for at træde imellem, rettede Gomet paa engang sin sammensjunkne Figur i Veiret med et Udtryk af Værdighed og Stolthed, som fremkaldte gamle Erindringer hos Elisabeth, og da en svag, men pludselig Rødme bedækkede hans hele Ansigt og en urolig Ild for et Øieblik lysnede af de matte Øine, gjennemfoer en sælsom, utydelig Anelse hende. I det Samme traadte nu Bartholin imellem dem, og misfornøiet over den Maade hvorpaa Schmidt havde tiltalt den gamle Mand, skjød han ham tilside og vendte sig mod Gomet, idet han med Venlighed bad ham undskylde at han for deres Skyld, skjøndt mod deres Villie, var blevet foruroliget. Gomet besvarede hans Tiltale med en taus Hilsen; selv et ikke meget skarpt övet Øie vilde i denne Hilsens utvungne Artighed gjenkjendt en dannet Mand, som havde levet i en høiere Cirkel; men tillige i den synlige Anstrengelse, som det kostede ham at bevæge sig, hans overvættes Mathed og Svaghed. Bartholin trak en Stol hen og satte sig hos ham, idet han betragtede ham med Deeltagelse.

Læger see i Almindelighed saa mange Lidende, i saa forskjellige Stillinger, at de lettelig lære at omgaaes disse, i Særdeleshed naar en naturlig God-

modighed forener sig med den erhvervede Erfaring; da vide de let at finde den Streng, de skulle berøre, og hvorfra de skulle gaae ud for at aabne og vinde Hjertet. Bartholin besad, ifølge sit menneskekjærlige Hjerte og en medfødt Takt for hvad der kunde saare og trøste, i høi Grad denne Evne til at opvække Tillid; den rolige Venlighed i hans Blik og hans ukunstlede Godmodighed syntes ogsaa at have nogenledes beroliget Gomet. Vor Ven bøiede sig imod ham og sagde: „Jeg er Læge, Herr Gomet, undskyld paa Grund deraf om I finder mig paatrængende, men I er sikkert ikke vel tilpas?" Det bittre, ja menneskefjendske Smiil, som var det eneste Svar, den Fremmede gav paa dette Spørgsmaal, udtrykkede saa mørk og kold en Fortvivlelse, at det isnede heelt igjennem Elisabeth, der ubemærket af den Fremmede, havde stillet sig bag ved sin Mands Stol. Denne lod sig ikke forstyrre, men tog Gomets Haand og følte opmærksomt hans Puls. Elisabeth bemærkede at en urolig Forundring tegnede sig i hans Ansigt, hun saae hen paa Gomet, hans Hoved var atter sjunket ned paa hans Bryst, som da de kom ind, hans Øine vare faldne til, og han slumrede igjen. Bartholin lagde hans Haand sagte ned, lyttede nærmere til hans Aandedrag, som gik hurtigt og tungt, og rækkede hen over ham, for at føle Pulsen paa den anden Haand. Efter nogle Øieblik lagde han den sagte ned, idet han rystede paa Hovedet; han reiste sig derpaa, og idet

han sagte nærmede sig Schmidt, som noget stodt holdt sig i en Frastand, spurgte han ham hvem denne Mand var. Schmidt skottede hen til ham, og da han saae at han sov, sagde han halv hvidskende: „Det har saa sin egen Sammenhæng, han kalder sig som I har hørt Gomet, og kom her som Hovmester til et ungt Menneske, der kaldte sig Dioraminne; foruden ham fulgte to Personer med ham, som syntes at være henimod tredive Aar gamle, og endskjøndt den ene kaldte sig Batavus og den anden Lotharingio, havde jeg megen Formodning om at de vare Brødre og hans Sønner, thi de havde virkelig Lighed med ham, især dets den Ældste. Det var høie, smukke Mennesker, med ganske lyse skjønne Haar, ogsaa førte de et ungt Fruentimmer med, som man paa Ligheden saae var Søster til dem. For hendes Skyld havde de en Trætte med nogle Schweizerske Captainer, som besøgte de to Ældste, den ene af de to, jeg talte om, fordrede derfor disse ud, men Magistrats=Personerne og nogle af Professorerne ved Akademiet lagde sig derimellem, og vilde endog lade Byens Porte lukke for dem, hvorfor de flygtede herud. Dog, uagtet Søsteren var aldeles skjult og tildækket i en Vogn med Hø og Straa, kom man efter hvor de vare, hvorfor de flygtede i største Hast til Lausanne, men Faderen, eller Hovmesteren som han kalder sig, var altfor svag til at følge dem paa den hurtige Flugt, da han har været syg og elendig i al den Tid han har boet hos mig i Basel, men hverken

der, eller efter han er kommet herud har han været at formaae til at holde Sengen. De første Dage vilde han vel bilde mig ind, at det var deres rette Navne, de havde sagt mig; men siden betroede han mig, at de vare flygtede fra England for en Livs-Sags Skyld, hvorfor de ikke turde være deres rette Navne bekjendte, skjøndt de vare Stands-Personer. I Begyndelsen, da han havde sagt mig dette, holdt jeg ham for en engesk Juveleer, siden tog jeg dem for Faktorer fra Indien, da de altid betalte rundeligt og havde adskillige Kostbarheder med sig; men nu er jeg overbeviist om, at de have været af langt høiere Stand. De have Alle noget fornemt og høit i deres Væsen, ret som fuldkomne Kavallerer, det er imellem forekommet mig, at de Yngste lignede nogle kongelige Kontrafeier, jeg engang har seet."

„Og de Yngre forlode ham," spurgte Elisabeth, „saa syg og hjælpeløs?" — „Det var de vel nødte til," svarede Værten, „Jomfruen græd nok og Brødrene med. Men omendskjøndt Gomet, som jeg har sagt, betaler godt, saa vilde jeg dog ønske jeg ogsaa var ham qvit, thi hvem kan vide hvilken Forbryder jeg huser, og hvad Ansvar jeg kan komme til at staae derfor, i hvor høi Byrd han endog kan være af, og derfor gjør jeg heller ikke mange Omstændigheder med ham." Bartholin forestillede ham, at Menneskeligheden fordrede at en syg gammel Mand, som var forladt og ene, burde behandles med Mildhed og Skaansel; uden

at indlade sig paa noget Svar, gik Schmidt ud af Døren, for som han sagde, at see efter om Vognen ikke endnu var forspændt. I det nu Døren blev aabnet slog Gomet Øinene op og foer forfærdet i Veiret, da han saae en Fremmed staae foran sig, men tumlede, atter kraftesløs ned i Stolen; han slog de matte Blik forvildet omkring, stirrede derpaa med ængstelig Mistro paa Bartholin, og syntes at have glemt hvad der var foregaaet. Denne nærmede sig ham atter og sagde, idet han lagde sin Haand paa hans og bøiede sig ned til ham: „Jeg har sagt Eder, at jeg er Læge, og jeg anseer enhver Syg, jeg træffer paa, som min Patient; men mit Reise-Apothek ligger midt paa Landeveien en halv Miil herfra, tillige med alle mine øvrige Sager. Det er af denne Aarsag vi nu falde Eder besværlig her, dog hvis I vilde drikke et halvt Glas Viin med mig, troer jeg det vilde styrke Eder.“ Ved disse Ord flyttede han det lille Bord, hvorpaa Schmidt havde sat Vinen, hen for Gomet, skjænkede i to Glas og satte det ene hen for ham idet han selv tømte det andet paa hans Velgaaende. Gomet rystede lidt paa Hovedet og skjød Glasset fra sig, dog Bartholin bøiede sig endnu nærmere til ham og sagde: „Jeg forsikkrer Eder, at nogle faa Draaber af denne gode Viin ville være Jer tjenligere end Hvadsomhelst der kunde findes i noget Apothek; forsøg blot derpaa!“ Gomet heftede et uagtet sin Mathed gjennemtrængende og, som det syntes, speidende Blik paa Bartholin;

dog da han et Dieblik havde seet ham i de ærlige blaae Dine, tog han Glasset og bragte det, skjøndt hans Haand skjælvede noget, til sine Læber; men i samme Dieblik malede sig den største Modbydelighed i alle hans Træk, han satte Glasset paa Bordet og rystede paa Hovedet, for at tilkjendegive at han ikke kunde synke dets Indhold. En Gysen gjennemfoer ham synligt; Bartholin saae betænkelig paa ham og sagde: „I er meget syg, min Herre!" Det bittre Smil, som ved disse Ord næsten fortrak Gomets Aasyn, havde noget forunderlig rædsomt, saa Elisabeth lagde Mærke til at Bartholin blegnede derved. Foragt for Livet og dets Lidelser, et Slags — man kunde sige haanlig — Bevidsthed af sin egen frygtelige Tilstand, Mistvivl om al Lindring og al Deeltagelse tegnede sig saa umiskjendeligt i dette Smiil, at Elisabeths hele Hjerte oploftes i Veemod og Medynk.

„Mener I?" sagde han, med samme bittre Ironie i de matte, neppe hørlige Toner, som i Blikket. Bartholin gjentog, uden at forandre sin rolige Deeltagelse: „Tilforladelig! I trænger særdeles til Rolighed, Pleie og styrkende Midler; dersom I vilde følge mit Raad, da gik I ufortøvet til Sengs." Gomet rystede gjentagne Gange heftigt paa Hovedet, da Schmidt aabnede Døren og meldte, at Vognen holdt færdig. Bartholin yttrede, at han vilde vove paa at lade Kudsken alene opsøge hans Vogn, men Schmidt forsikkrede at det slet ikke gik an, da han, som før er sagt, kun havde en

halvvoxen Dreng, som ikke kjendte Veiene, han var nylig kommet i hans Tjeneste, egentlig blot for at pløie hans Jorder, og var fra en anden Egn, saa han ikke turde betroe ham Vogn og Heste, med mindre der var en Anden med, og da han selv om nogle Timer skulde have en Vogn til Basel, bad han ham ikke betænke sig, hvis han vilde gjøre Brug af den. Da Bartholin altsaa var nødt til at kjøre, tog han Schmidt til en Side og sagde ham, at den Fremmede var saa syg, at han tog i Betænkning at lade sin Kone blive derinde, han spurgte ham derfor, om han ikke havde et andet Værelse, om det end var nok saa lidet, hvor hun kunde opholde sig til hans Tilbagekomst. Han svarede, han havde kun et eneste, hvilket var til hendes Tjeneste, dog hvad den Fremmede angik, da havde det i al den Tid han havde opholdt sig hos ham, seet ud for Alles Øine som om han skulde opgive Aanden, dog var det ikke sket endnu og skete vel heller ikke saa snart, det skulde han ikke befrygte. Bartholin kastede endnu et ængsteligt Blik paa Gomet, som atter syntes at slumre, og sagde derpaa hviskende til Elisabeth, at hun maatte saasnart som muligt forlade Værelset, da den gamle Mands Tilstand var meget betænkelig; Elisabeths Tanker vare, som hendes Blik, saa ganske henvendte vaa Gomet, at hun neppe halvt hørte eller forstod hvad Bartholin sagde. Kun da han foreslog hende strax at gaae ned i Værtens Stue, og ikke udsætte sig for muligen at blive

Vidne til en Scene, som vilde ryste hende for stærkt, satte hun sig saa bestemt og heftigt derimod, at Bartholin gav efter og bod hende Farvel. Næsten mekanisk rækkede hun ham Haanden til Afsked, og han gik, uden at hun engang rigtig havde hørt, hvad han havde sagt; dog idet Døren luktes var det, som om hele hendes Besindelse vendte tilbage, som fattede hun nu først Meningen af sin Mands Raad.

De to Ord, som Gomet havde talt, var det egentlig, som havde bragt alle hendes Sjæls Kræfter i urolig Bevægelse; da havde hun først forstaaet den dunkle Anelse, den Deeltagelse, som han strax havde vakt hos hende. Allerede den pludselige Rødme, som ligesaa hurtig forsvandt, havde fremkaldt Barndoms Erindringer, men nu havde hun gjenkjendt den Stemme, hvis forunderlige, hjertegribende Velklang havde uudslettelig præget sig i hendes Erindring. Svækket af Aar og Lidelser, som af dødelig Mathed, lignede dens Klang vel nu kun lidet den stolte, stærke Mands raske Sprog, dog af det livlige og dannede i dens Toner var der endnu en sagte Gjenklang tilbage; hun gjenkjendte den og rørtes i sit Inderste. Nu blev det hende tydeligt, at den ulykkelige — vel strafskyldige, men derfor desto ulykkeligere Mand uventet sad for hende. Dog, ved Tanken om at hun nu var ene med ham, foer en heftig Skræk igjennem hende: nu opfyldtes paa eengang uventet, hvad hun saa ofte med sværmende Heftighed havde nedbedet af Himlen som den

største Naade — men hvorledes! Hun følte, at det gik her saaledes som det saa ofte gaaer, at vi forfærdes og ere heelt anderledes tilmode end vi havde ventet, naar Himlen pludselig opfylder vore Ønsker. I sin Angst havde hun gjort nogle Skridt mod Døren for at flygte, da det faldt hende ind, at hun og hendes Mand jo havde gjort Alt for at undgaae denne Sammenkomst, at det altsaa kunde betragtes som Skjæbnens Villie, at den ligefuldt indtraf, at det upaatvivlelig var sidste Gang i denne Verden, hun mødte ham, og at hun sin Livstid vilde fortryde, hvis hun i et Øieblikś Angst forspildte det, hun i saa mange Aar havde attraaet. Hun maatte tale med ham, det følte hun, men tillige følte hun hvor vanskeligt det var at nærme sig ham, hvor vaersomt det maatte skee, hvor let, men tillige hvor smerteligt det vilde være at ængste eller saare den tildøde dømte, dødsyge, altsaa dobbelt dødsdømte Mand. Denne Betragtning forøgede hendes Angst, og jo nødvendigere en rolig Besindighed havde været, desmere umulig blev den, netop ved Erkjendelsen af denne Nødvendighed, ved hendes Sindsbevægelse. Dog da hun saae hans Blik vende sig til hende og hefte sig paa hende, var der ikke længere Tid til at overlægge; hun nærmede sig med en frygtsom Hilsen og satte sig paa den Stol, som hendes Mand havde trukket hen, thi hendes Been formaaede ikke at bære hende. Med bævende Stemme og nedslagne Øine, uden ret selv at vide hvad hun

sagde, begyndte hun: „Min Mand kommer tilbage om en halv Timestid.“ — Hun holdt et Dieblik aandeløs inde, derpaa vedblev hun: „Han er født i Danmark, hans Navn er Bartholin; dog, da han flere Aar har været udenlands for at studere, kjender han ingen af de store og berømte Statsmænd i Landet, hvis Navne hele Europa kjender!“ Hun standsede forlegen og rødmede, dog da Gomet — eller da vi dog nu vide hvem vi have for os — da Ulfeld, med et Udtryk af Forventning og Forundring vendte sig imod hende, maatte hun vedblive. Af den ængstlige Mistro i hans Adfærd havde hun forhen anet, at han frygtede for at være eller blive kjendt og opdaget, hun vilde berolige ham derfor, men vidste ikke hvorledes hun skulde begynde det, og følte nu selv det Sælsomme i den Maade, paa hvilken hun havde forsøgt at indlede Samtalen, dog vedblev hun i sin Angst, da hun syntes der maatte siges Noget: „Jeg er født i Holland, men jeg reiste — jeg har nylig været — jeg var for nogle Maaneder siden i Danmark — der, — der“ — „Der?“ gjentog Ulfeld i en saa convulsivisk Spænding, at hun tydelig saae hvorledes hans Skjælven bevægede Stolen, han sad paa, frem og tilbage: „Der?“ — — „Der saae jeg Grevinde Ulfeld!“

Idet disse Ord uvilkaarlig og næsten ubevidst undslap fra hendes Læber, holdt hun forfærdet inde, ønskende at hun kunde kjøbe dem tilbage med Aar af sit Liv, thi hun saae Ulfelds Hoved synke ned paa

hans Arme paa det lille Bord, som stod foran ham, hun saae den krampagtige Bevægelse, som stærkere og stærkere gjennembævede ham, hun hørte en dæmpet Stonnen: var det en undertrykt Hulken eller var det den sidste Kamp mellem Livet og Døden? — det formaaede hun ikke at skjælne. Hun foer op af Stolen og rørte sagte ved hans Arm, dog, da han ingen videre Bevægelse gjorde, ilede hun med den inderligste Rædsel til Døren for at kalde Værten ind, da Ulfeld rettede sig i Veiret, og hun forundret og beroliget saae Taarer blinke i de mørke Øine. Han vinkede hende at komme nærmere, betragtede hende opmærksomt og gjorde hende derpaa Tegn, at række sig det Glas med Viin, som hendes Mand forhen havde fyldt, hvilket han nu tømte uden Vanskelighed. Hun saae deraf, som af hans Aasyns roligere Udtryk, at den krampagtige Spænding, som nys syntes at være det eneste Baand, der holdt hans Livsaander sammen, begyndte at opløses, uden at forvandles til dødelig Slaphed, som forhen. „Min Mand er Læge," sagde hun venligt, idet hun atter tog Plads paa Stolen ved Siden af ham, „og efter Manges Vidnesbyrd en god Læge og heldig i sine Kure. Hvis I vilde betroe Eder til ham, saa kunde han" — „Helbrede mig?" afbrød Ulfeld hende, og dødbleg gjorde hun en Bevægelse for at springe op af Stolen igjen og flygte paany. Der var en saa bitter Mistro i Udtrykket, saavel af hele hans Aasyn som i hans matte Stemme, at hun troede

at indsee, at hun ved hvert Skridt, hun vilde gjøre for at nærme sig ham, blev kastet længere fra ham. Hun mærkede, at hun i sin famlende Ængstlighed netop traf paa at sige det mest upassende, og besluttede at flye ham, for ikke mod sin Villie at forurolige og ængste ham. Dog Ulfelds gjennemtrængende Blik syntes, i hvor mat det end var, dog endnu at kunde skjælne, tiltrods for de Taager, som formørkede det. Idet hun vilde reise sig, lagde han Haanden paa hendes Arm, og gjorde hende Tegn, atter at fylde Glasset; han drak nogle Draaber deraf og lagde sig tilbage i Stolen, som for at samle sig. Elisabeth behøvede endnu mere at fatte sig; selv hans Haands forunderlige, metalagtige Kulde, som isnede heelt igjennem hende, forøgede den ængstlige Stemning hun var i.

Hans Ansigt var endnu dødblegt, som før, dog forekom det Elisabeth, efter hans Holdning og Aandedræt, som følte han sig lidt styrket. Han rettede sig atter i Veiret og vendte sig til hende: „Saa I har været i Danmark, og seet den ædle og uskyldige Dame?" spurgte han, og saa megen Magt havde han endnu over sit Ydre, at han med tilsyneladende Rolighed og fast, skjøndt svag Stemme begyndte dette Spørgsmaal, dog sank Stemmen, en dyb Smerte bævede igjennem den og qvalte den næsten, idet han nævnede sin Hustrue. „Ja, Herr Gomet!" svarede Elisabeth modigere og begeistret, „ja! jeg saae hende: hun var lige saa skjøn og blomstrende, lige saa høi

og rolig, som i sin lykkeligste Tid, thi hendes store Sjæl seirede over Skjæbnen!"

En øieblikkelig Ild straalede af hans Øine, derpaa vendte han sig fra hende. Efter en lang Pause sagde han med bortvendt Ansigt og dæmpet Stemme: „Da I taler om — om den ædle Frue, saa siig mig hvad I troer at en af Eders Mands Landsmænd — at han selv vilde gjøre, hvis hendes Gemal af en Hændelse faldt i hans Hænder?" Elisabeth slog Øinene ned, dette Tilfælde havde hun aldrig tydeligt turdet tænke sig, nu overveiede hun det, samvittighedsfuldt og ængsteligt. Paa engang hævede hun sit Blik: „Min Mand elsker sit Land og dets Konge," sagde hun, „jeg veed ikke, om han kunde antage sig Den, hvem den Sidste har domfældt; dog, det veed jeg vist, at han ikke vil svige Den, der betroede sig til ham, og den især, der som Syg gav sig i hans Hænder, vilde han" — „Lade helbrede!" afbrød Ulfeld hende, idet han pludselig vendte sig til hende, og den Bitterhed, hvormed han gjentog dette Ord, forklaredes noksom ved den Gebærde, hvormed han ledsagede det, idet han foer med Pegefingeren hen over Halsen. Elisabeth var kommet ham altfor hjerteligt imode, til at denne Mistanke ikke skulde vakt en levende Uvillie hos hende. Dog idet hun tænkte sig hans Stilling, betvang hun den bittre Følelse og taug, seende ham frimodig og venlig i de mørke Øine, hvis Ild brændte gjennem Dødens Mathed, som om en pludselig Lyn-

straale bævede over den kulsorte Vinterhimmel. Et Dieblik efter sank Ulfeld sammen, og det varede kun en foie Tid, før hans Dine lukkedes og han slumrede som før. Dog var hans Søvn, om man saaledes kan kalde den Feber-Dvale i hvilken han var hensjunken, urolig og brudt; convulsiviske Trækninger zittrede af og til hen over Ansigtet, han bevægede sig uroligt i Stolen og talede i Søvne.

Skjondt det vel egentlig ikke var muligt, at han kunde gjenkjende Elisabeth, syntes dog enkelte, dunkle Anklang fra den Tid, han havde seet hende for første og eneste Gang, at forkynde, at den svævede om end utydeligt for hans Phantasie, men blandede sig med hans Livs øvrige mangfoldige Begivenheder. — „Holst!" raabte han, „lad de sorte Hingster spænde for Stads-Karreten, Sperling mener det vil styrke mig — — Nei, Nei! lad dog være: Oberst Fuchs troer, vi vil flygte — Fy! Fy! Hvorfor staaer Fuchs der for mig, med den blodige Dolk i Brystet? Bort, min Søn Christian, bort! Rør ham ikke, saa blode jo hans Saar. — Fly, fly bag Alteret, hører Du hvor de synge: Ora pro nobis! — — Lad Stenen rulle ned af Klippen, Eleonora, at vi kan høre om det er den rette Vei! — Holdt! Stands! — Peter styrtede ned! — Han ligger knust i Afgrunden! — Er det et Fængsel? Sagte, sagte! Lad ikke Hængslerne rasle! — Gamle Christian maa ikke vide det! — — Eleonora! Tal nu, jeg kan jo ikke, seer Du ikke hvor de sidde

om det runde Bord? Commissarier og Præses ere komne! — Eleonora! Hvor er Du?" — — raabte han, med et saa smerteligt Udtryk i den dumpt bævende Stemme, at Elisabeths hele Hjerte oploses i Beemod. „Hvor er Du? Eleonora! Du har jo aldrig for forladt mig! Ak! det vil om søie Tid bringe mit Hjerte til at briste! Uden Dig onsker jeg ikke at leve! Lad den forræderske Carl beholde hvad han skylder os, men kom! — O, lad mig stotte mig ved Dig, jeg er saa mat! — Det er Guds Villie!" brod han heftig ud, og kastede sig voldsomt om i Stolen: „Ulven maae boie sit Hoved for den kongelige Love! — O mine Born! Ja, det er nok til at bringe en Sjæl til Fortvivlelse, hvor stærk den end maatte være. Uden Fædreland, uden Venner, uden Hjem, uden Fader og Moder! — Ogsaa Æren skulde I beroves?" — Han foer med den hoire Haand til Brystet og udstodte et Par ængstelige, qvalte Skrig, idet han med et voldsomt Ryk, rev Linnedet op. „Net saa, lad Boddelen komme, eller stod til, saa er det forbi!" Hans Öine, som i det Samme aabnede sig, rullede vildt og syntes at soge den Morder, for hvem han blottede sit udtærede Bryst.

Elisabeths Forfærdelse steg til det Hoieste, et Skrig undslap hende, det syntes at give ham hans Bevidsthed tilbage. Han rystede paa Hovedet og gjorde Tegn til hende, at give sig noget Vand at drikke, idet han pegede paa en Vandflaske, som stod i Vinduet.

Hun tog efter Viinflasken. „Nei! Nei!" sagde han heftig, „det forøger kun de vilde Drømme, den brændende Febertørst!" Idet han begjærlig drak Vandet, rullede Vognen forbi Vinduet, det vakte hans Opmærksomhed, og da Bartholin og Schmidt traadte hurtigt ind af Døren, og begges Blik først søgte ham, og Bartholin derpaa drog Elisabeth hen i Vinduet, begge talende med Varme, imedens Schmidt holdt ufravendt Øie med ham, blev han urolig, og da Bartholin nærmede sig, reiste han sig med en uventet Anstrængelse pludselig op af Stolen. Idet han nu rettede sig heelt i Veiret, havde den høie Skikkelse, i hvor affalden og udtæret den var, noget saa imponerende, at Bartholin studsende traadte et Skridt tilbage. Ulfeld holdt sig med den ene Arm fast ved en Jernstang, hvorpaa et Slags Tag eller Dække over Kaminen hvilede, med den anden Haand skjød han de iisgraae Lokker fra den høie, men dybtfurede Pande, Øinene ligesom flammede og Brystet hævede sig voldsomt. Idet nu Bartholin atter nærmede sig, udbrød han: „Dræb mig her paa Stedet! Levende faae I mig ikke! Levende lader jeg mig ikke fange!"

Saasnart Bartholin forstod hvad det var, han frygtede, traadte han tilbage, forsikkrende ham at han blot havde nærmet sig for at sige ham Farvel. Ak! saa let havde det været at fængsle ham. Han vaklede kraftesløs og segnede om i Stolen igjen; den Arm, han havde slynget om Jernstangen, faldt mat

og som livløs paa Stolelænen, hans Læber og hele Ansigt vare atter hvide og kolde som Marmor, Dienlaagene sank til, og Elisabeth troede at de havde lukket sig for evigt, dog et Blik paa det voldsomt stonnende Bryst, der ligesom arbeidede mod den Vægt af Engstelser og Lidelser, der tyngede det, viste hende snart hvor langt han var fra at have fundet Fred. Hun stod foran ham og betragtede ham, som vilde hun indprente sig hans Billed for sin Livstid, for hun nu — for stedse, sagde ham Farvel. Hans ubændige Heftighed og hans hjælpeløse forladte Tilstand, hans forrige Hændelser og Handlinger, samt hans nærværende og Fremtids Skjæbne viste sig vexelviis for hende og ængstede, ja sønderrev hendes Hjerte. Overvældet af disse Erindringer og Forestillinger boiede hun sig hen over ham, greb hans nedhængende Haand og trykkede den til sit Hjerte, imens hendes Taarer strømmede voldsomt. Et Glimt af Ro syntes for et Dieblik at udbrede sig over hans Aasyn, det var, som fandt den urolig kjæmpende Aand Hvile i et uskyldigt Hjertes barnlige Hengivenhed. »Accidit in puncto, quod non speratur in Anno,« sagde han halvt for sig selv, halvt til hende, med den anden Haand klappede han hende paa Kinden; idet hun boiede sig, kom den til at hvile tungt og mat paa hendes Isse, ved dens Dodskulde foer hun atter gysende sammen, det forekom hende, som en Dodning fra Graven gav hende sin Velsignelse og indviede hende — til Doden eller til

Livet? — det vidste hun ikke. Hans Blik, ja selv den ellers saa bittre Mine havde et Udtryk af Beemod, af blødere Mildhed, som ikke undgik Elisabeth. »Qvia dum spiro, spero,« vedblev han, som før, hun troede at forstaae ham, og næsten uden selv at vide det, hviskede hun: „Hver Dag af mit Liv vil jeg bede for Grevinde Eleonora!“ Da drog han hurtigt sin Haand ud af hendes, og skjulte sit Ansigt i begge Hænder. Bartholin spurgte Schmidt, som havde været nogle Øieblik ude af Stuen, om de nu kunde kjøre og vente at være i Basel inden Mørket faldt paa; og medens han talte, lagde han venligt Armen om sin Kones Liv og søgte at drage hende til sig. Schmidt forsikkrede at de kunde, og tilføiede at Vognen holdt for Døren, „men,“ lagde han til, idet han hævede Stemmen og syntes at henvende de sidste Ord til Ulfeld, „en stærk og bidende Storm, som nylig har reist sig, vil gjøre Veien besværlig, især til Vands.“ Bartholin, som meente, at Blæsten ikke vilde skade Elisabeth naar hun var godt indpakket, trængte paa, at hun skulde skynde sig, og sagde gjentagne Gange Farvel til Ulfeld og til Schmidt. Endelig fulgte Elisabeth. I Døren vendte hun sig endnu for at see — for sidste Gang — den Mand, der fra hendes sjette Aar havde beskjæftiget og spændt hendes Tanker og Erindring.

Hvor forandret, hvor aldeles modsat var hans Tilstand, som hans Aasyn, fra den første Gang hun

saae ham. Hiint Billed var næsten ganske fortrængt af dette; dog, idet hun endnu i Døren vendte sig til ham, gjenkaldte det Blik, den Mine med hvilken han saae efter hende, levende i hendes Sjæl det Øieblik, da Anna Cathrine hoppede omkring ham og han saae ned paa hende. Nødig drog Elisabeth bort, nødig forlod hun Ulfeld alene i den Tilstand, som hendes Mand selv fandt saa betænkelig. Dertil var det, han havde havt saa megen Umage med at overtale hende, da Ulfelds Mistro blev vakt ved deres Samtale; men netop denne Mistro havde bekræftet hvad Bartholin søgte at bringe hende til at troe, at deres Nærværelse mere forurroligede og ængstede ham, end den kunde være ham til Gavn, saa meget mere som han ikke vilde modtage nogen Slags Pleie eller Raad. Vel følte Elisabeth at hun allerede for en Deel havde, og sikkert ved længere Ophold endnu mere vilde opnaae at virke formildende paa hans saa dybt saarede, fra saa mange Kanter angrebne Følelse, men en dunkel Fornemmelse af at selv de Mænd, der have et ømt og kjærligt Hjerte, dog sjelden lade Følelser gjælde som Grunde, holdt hende fra at yttre dette for Bartholin, og da han nu tilføiede, at hvis denne Mand (anderledes betegnede han ham ikke) blev eftersat, vilde deres Ophold rimeligviis bidrage til at røbe ham, da det maatte vække Opmærksomhed at de, for denne Fremmedes Skyld, havde gjort Standsning i deres

Reise, saa fulgte hun, som vi have seet, sin Mands Villie.

Veiret var virkelig haardt og Stormen heftig og bidende, som Schmidt havde sagt. Det tjente hende som et velkomment Paaskud til at hænge et Silketørklæde, hun havde med sig, som et Slør over Hovedet, for at værne sig imod den, men egentlig for under dette Skjul ganske at overlade sig til sine Betragtninger, Erindringer og Forestillinger. Tiden skilte sig ikke mere for hende i forskjellige Dele: hendes Barndom, første Ungdom og det nærværende Øieblik fløde sammen for hende, egentlig som i et Chaos; dog Kjærnen, om man saaledes kan kalde det, var Kjærlighed til alt Godt og Skjønt. Forresten fremkaldte, udviklede og forklarede de forskjelligste Følelser hinanden. Hendes Taarer fløde under det dækkende Skjul, snart voldsomt og bittert, snart med mildere Veemod, og det syntes hende, at kun faa Øieblikke vare forløbne, da hun hørte sin Mand sige, idet han kjærligt lagde Armen om hendes Liv: „Nu kjøre vi ind i Basel, min Elisabeth!“ Hun samlede sig saa godt som hun kunde, og idet hun slog Silketørklædet tilside, holdt Vognen stille uden for Segers Huus.

De vare komne til Basel et Par Dage sildigere, end den første Bestemmelse havde været, de fandt derfor til deres Forundring ikke ham selv hjemme; derimod laae der et Brev til Bartholin, som berettede at en

Skolekammerat af Seger, født i samme By som han, havde bosat sig i Neuburg, sex Mile derfra. Denne Mand havde indbudet Seger til sit Bryllup, og det saa indstændigt, at denne ikke havde kunnet afslaae ham det. Da hans Ven tillige havde anmodet ham om at bringe med sig hvem af hans Omgangs Venner, som kunde have Lyst til at bivaane Høitideligheden, og derved forskjønne den, havde han tøvet lige til sidste Øieblik, for at faae Bartholin og hans unge Kone med sig. Men da Brylluppet skulde staae den følgende Dag ved Middagstid (Brevet var skrevet faa Timer før deres Ankomst) havde han ikke længer kunnet opholde sig, for ikke at gjøre nogen Slags Forstyrrelse i Festen, men havde sørget for at en Vogn holdt færdig til at kjøre dem til Stedet, saasnart de ankom, og bad dem nu paa det indstændigste at følge efter, da hans Vens Glæde vilde forøges, jo Flere der toge Deel i den. Hvad den Syge angik, som han havde skrevet om, da havde hans Sygdom pludselig taget saa heldig en Vending, at han ikke alene var uden Fare, men næsten ganske helbredet.

Man kan forestille sig, hvor lidet Elisabeth var oplagt til at deeltage i denne Fest, men Bartholin, som saae hvor meget det foregaaende Møde havde angrebet hende og meente, at om denne Adspredelse end ikke vilde være hende behagelig, vilde den dog være hende tjenlig, foregav saa megen Lyst dertil og forestillede hende, at det vilde gjøre Uleilighed i Segers

Huus at flytte derind i hans Fraværelse, saa at hun, skjondt med Ulyst gav efter. Vel foreslog hun at tage ind paa en Gjæstgivergaard, indtil Seger kom til Basel, men hendes Mand syntes saa meget at onske at bivaane denne Bryllups-Hoitid og at længes efter sin Ven Seger, at hun lod sig overtale. Da det imidlertid var Aften og morkt, toge de dog for det forste ind paa et Herberg, hvor de bleve Natten over. Næste Morgen saasnart det var rigtigt lyst, toge de afsted og ankom til Neuburg Klokken henimod fire. Seger havde bedet dem at tage lige til Brudehuset; dog da de kom dertil, havde Brudeskaren allerede begivet sig til Kirken. Imedens Bartholin, som besluttede at stode til der, opspurgte det Værelse, som var dem bestemt, da de naturligviis onskede at hvile sig nogle Dieblik, nyde nogle Forfriskninger og klæde sig om, sad Elisabeth i den Stue, hvor man forst havde lukket dem ind. Det var et lille Værelse, hvori man i Hast, som i et Pulterkammer, pakkede det Huusgeraad hen, som vilde være i Veien i de andre Stuer og kunde forhindre de Dandsende. Elisabeth sad stille og sorgmodig indenfor Doren; hun folte sig saa fremmed og ene, saa langt fra sit Hjem, at hun i dette Dieblik skjalv ved Tanken om den forestaaende Reise, som hun for saa meget havde glædet sig til. Betjenternes travle Loben frem og tilbage bragte hende paa den Tanke, at hun maaskee sad i Veien eller var til Uleilighed. Den nordentlige Op-

taarnen i Flæng af al Slags Skrammel, gav den i sig selv mørke Stue et endnu mere uvenligt Physiognomie, som forøgede hendes Beklemmelse. En Pige satte eller rettere kastede en Kurv med nogle Blomster i Vinduet, som formodentlig vare blevne tilovers fra Brudens Krands. Disse Roser, tænkte hun, kunde have smykket hende til den høitidelige Fest, hun vilde da sikkert have gjemt dem med Omhyggelighed og tænkt paa deres fagre Friskhed, naar hun var falmet, som de; hvorfor blev det netop nu disse stakkels Blomsters Lod, meer end de andres, at forkastes, at henvisne ubenyttede, uden at noget Øie havde glædet sig ved deres Skjønhed, uden at Nogen havde qvæget sig ved deres Duft.

Et Barn, som var løbet frem og tilbage og skottet til Elisabeth, kom hen til hende og tittede hende venligt i Ansigtet, idet hun sagde: „Tag Dig kun en Blomst, Du maa gjerne." Det venlige Barn drog Elisabeths Hjerte til sig, hun bøiede sig mod den lille Pige, idet hun sagde: „Giv Du mig en, saa fornøier den mig mere!" Glutten greb hurtig i Kurven og tog en Rose, en Myrthe og en Rosmarin; dog, idet hun lige saa hurtigt vilde række Elisabeth hvad hun havde, stødte hun mod Kanten af Kurven, saa Stilken paa Rosen knækkede. Elisabeth var ikke overtroisk, dog vil man neppe forundre sig over, at hun, efter den Stemning hun i dette Øieblik var i, antog det som et Varsel. „O den stakkels Rose! Jeg vil

tage Dig en anden!" sagde den lille Pige. „Nei, Nei," sagde Elisabeth, idet hun greb efter Myrthen og Rosmarinen, som den Lille vilde kaste bort, „disse ere just for mig!" — „Hvorfor det?" spurgte den Lille, „Du er jo saa smuk og rød og hvid, og de ere mørke og stygge!" Elisabeth kyssede den lille Smigrerske, hvis uskyldige Snak virkelig havde lettet hendes Sind, men nu var Samtalen ogsaa forbi, thi Bartholin kom og afhentede hende, og bad hende klæde sig om i en Hast, da de vilde møde Toget og slutte sig til det. Elisabeth pyntede sig saa godt som det i denne Skynding lod sig gjøre, stak Blomsterne paa sit Bryst, og gik nu med Bartholin til Kirken, hvorfra Brudeskaren skulde komme.

Paa Veien dertil kom de forbi et Kloster, hvor Elisabeth standsede ved et Tog af en anden Art, som langsomt skred hen over Kirkegaarden ved Klosteret: nogle Munke bare et Liig og Andre fulgte det. Bartholin, som ønskede at undgaae Alt, hvad der kunde forøge hendes Sorgmodighed, vilde gaae videre, men hun var ikke til at bringe fra Stedet, det var som om hun var naglet til Brostenene; hendes Blik stirrede uvilkaarligt paa Liigskaren og fulgte hvert Skridt, da i det Samme en Laage paa Klostermuren aabnedes, og Schmidt, deres Vært fra den forrige Dag, traadte ud af den. Ved at see ham udstødte Elisabeth et Skrig og løb ham imøde, saa iilsomt at Bartholin ikke kunde følge hende; hun greb ham om Armen, idet hun

spurgte: „Naar døde han? — Hvorledes er han kommet herhid?“ — Schmidt veg først bestyrtet tilside, dog kjendte han hende strax igjen. „Jeg ventede ikke at see den unge Frue her,“ sagde han, „jeg tænkte I tog til Basel. — Ja!“ vedblev han: „Han har da faaet Ende paa det, den Monsieur Gomet, som han kaldte sig; nu veed vi da hvem han var! Men hvoraf veed I, at det er ham, der her bliver begravet?“ — „O, siig dog hvorledes I er kommet hertil?“ afbrød Elisabeth ham og skjælvede af smertelig Forventning, saa hun maatte støtte sig ved Kirkegaardsmuren. I samme Øieblik standsede Sorgetoget nogle Forbigaaende. — „Hvem bliver der begravet?“ spurgte En af dem. „Det er den danske Ulfeld,“ svarede Schmidt. „Landsforræderen?“ spurgte den Anden, „ham, som her blev sendt Stikbreve efter?“ — „Hvad nytter det, I gjemmer ham her i Jorden?“ sagde en Tredie, „han bliver vel sagtens taget op igjen og parteret!“ — „Liigsteen behøve I ikke at sætte over ham,“ sagde den Første leende, „der er jo alt reist ham et smukt Monument i hans Fødeland!“ — Med den bittreste Følelse vendte Elisabeth sig mod Liget, som i dette Øieblik sænkedes ned, næsten lige ved hendes Fødder; flere nysgjerrige Tilskuere stak Hovederne frem rundt omkring hende, og stirrede med Ligegyldighed paa det. — „Ikke et eneste Hjerte uden mit,“ tænkte Elisabeth, „har en Medynksfølelse for den Ulykkelige, ikke et Ønske stiger her for ham om Fred efter den lange

Kamp. Langt fra sit Fødeland, fra sin trofaste og tilbedte Hustrue, jordes her en Fader til syv Børn og ikke en af dem tør nærme sig den Grav — hvori det maaskee ikke engang tillades ham at hvile uforstyrret! Hans Sønner tør ikke samle sig til Sorgeskare, hans Døttre vove ikke at smykke Faderens friske Gravhøi med Blomster, deres Taarer flyde langt fra den, og hemmeligt!" Under disse Betragtninger flode hendes egne Taarer hyppigt. Langsomt og uformærkt tog hun Rosmarinen og Myrthen af sit Bryst, og lod dem sagte glide ned paa Graven, mellem den Jord der kastedes til; i samme Øieblik istemmede Munkene et Requiem.

Bartholin tog Elisabeth om Livet og førte hende, næsten med Magt fra det Sted, hvor hendes Bevægelse og Taarer begyndte at opvække de Omkringstaaendes Opmærksomhed. De vendte tilbage til det Huus, de vare gaaede ud fra, idet han mere bar hende, end hun, overvældet af sine Følelser, formaaede at gaae hjem. For at tilfredsstille hende, og tillige selv begjærlig efter at vide Omstændighederne ved Ulfelds Endeligt, havde han givet Schmidt et Tegn, at han skulde følge dem, og neppe vare de alle Tre komne paa det Værelse, man havde anviist dem i Brudehuset, før han bad ham at fortælle dem Sammenhængen i Korthed.

„Saamænd! det er snart fortalt," sagde Schmidt. „Denne Monsieur Gomet havde, alt før I kom til

Stichen, anmodet mig om at sætte sig over Rhinen til Brissac, eller her over til Neuburg, som er Østerrigsk, hvorfor han her troede sig mere sikker. Jeg var ogsaa villig dertil, jeg har selv en lille Baad, thi vi, som boe i Nærheden af Rhinen, vi ere ogsaa vante til at tumle os paa den, desuden vilde jeg gjerne have ham afsted, thi, som jeg sagde Jer igaar, skjøndt han betalte godt, var jeg ikke meget for at have ham i Huset, da Ingen kunde vide hvad deraf kunde flyde, og I kan være mine Vidner, at jeg fortalte uforbeholdent, hvad jeg vidste om ham. Saasnart I havde forladt Huset, trængte han ind paa mig om at opfylde mit Løfte; den Gang vilde jeg dog nødig til det, thi det var saa hoit op ad Dagen, at vi ikke kunde vente at komme hertil, for det mørknede, og en stærk Vind kulede, men han vilde ikke lade sig sige, han lovede mig tredobbelt Betaling, og jeg lod mig overtale, og spændte for min Kærre. Det sværeste var at faae ham ned i Baaden, hvor han mere laae end sad, indsvøbt i sin Kappe. Veiret var haardt, som I vel nok fornam, og der gik en rivende Strøm, saa vi bleve dygtigt vuggede op og ned, dog troer jeg ikke han mærkede det, thi han tænkte kun paa at blive eftersat og grebet, og kigede alt imellem ængsteligt omkring, om ingen Baad var at see. Vi havde neppe seilet to Mile, før en heftig Kulde og Rystelse paakom ham, og han daanede hen; jeg troede alt dengang, at han var død, men da en Bølge skvulpede hen over

Baaden og ham, kom han dog noget til sig selv, og jeg maatte give ham Vand af Rhinen at drikke. Da gav han sig tilkjende for mig, at han var den bekjendte Grev Ulfeld, sagde, at hans Sjæl snart vilde skilles fra Legemet, paastod ogsaa, at han blev uskyldig forfulgt, derpaa opgav han sin Aand. — I kan troe, jeg satte alle Seil til for at naae hertil; thi det var heelt ræddeligt, saaledes at kastes omkring paa Vandet, alene i Baaden med et Liig, og det oven i Kiøbet just da Mørket faldt paa! Imellem gav det nogle Stød, saa jeg ventede at gaae tilbunds med ham, og snart blive lige saa stiv og kold, som han laae der udstrakt for mig, saa jeg neppe havde Plads at tumle mig, og hvert Øieblik stod Fare for at træde paa ham, thi han var, som I veed, en høi Mand. Endelig landede jeg da her: et Par barmhjertige Munke hjalp mig at slæbe ham ud af Baaden, og vi bragte ham til dette Kloster. Hos ham fandtes et Uhrværk af 40 Pistolers Værdie og 500 Dukater i en Rem, han havde omkring Livet, tillige endeel Brevskaber og Papirer, hvoriblandt en Fortegnelse paa hvad Penge han havde staaende hist og her omkring i Bankerne. De barmhjertige Brødre have da, som I nys have seet, begravet ham og helliget hans Grav, paa det store Potentater ikke skulle igjen lade den opgrave, ogsaa have de besluttet, at læse endeel Sjælemesser over ham."

Da Schmidt havde endt sin Beretning, bod han Farvel og sagde, at han vilde see at komme tilbage til Stichen med sit Fartøi næste Morgen, da han ikke skjøttede om at være paa Vandet i Skumringen. Imedens Schmidt, med rolig Omstændelighed, fortalte dette, laae Elisabeth op til sin Mands Bryst, og græd heftigt. Da de bleve alene, sagde denne, efter nogle Øiebliks Taushed: „Mit Øie bedrog mig ikke, Elisabeth! Jeg saae at Dødens Engel havde rørt hans Isse. Vel ham, at han har udstridt!" — Han vedblev: „Hans Død var ligesom et Symbol paa hans Liv, de vilde Bølger tumlede hans Fartøi, hans dristige Aand skjød det stedse længere ud paa Dybet, og fjernede ham fra Hjemmet og fra dem der elskede ham. Dødens Kulde greb ham fat, før han havde naaet det Maal her i Verden, til hvilket han stundede. Fremmede deelte hans Efterladenskab, og først da det vilde Blod ikke mere ruller voldsomt som Rhinens Bølger, da det stivnede i Døden, da fik han Ro, da Legemet slap Sjælen af sine hildende Lænker, og som de fromme Brødre anraabte Herrens Barmhjertighed for den Aand, der vender tilbage til sit Udspring, saa ville vi haabende betragte hans mange Kampe og Lidelser som et Søneoffer for hans Vildfarelser, og af Hjertet ønske: Fred med ham!" — „Du kjendte ham da!" spurgte Elisabeth, „Du anede?" — „Kunde Du tvivle derom?" var Svaret, „talte ikke den høie, den ubændige, herskelystne Aand, de sieldne Evner og

tillige de voldsomme Lidenskaber, saelsomt forenede med den største Klogskab og Snildhed, af ethvert af de døende Træk? Kun saaledes kunde den Mand see ud, som Halvdelen af hans Samtidige have tilbedet og den anden Halvdeel deels hadet og frygtet, deels misundt og forfulgt. Dog, jeg gjentager det: Held ham, at Bølgen er rolig, at han er i Havn; den Hunsvilde har nu fundet et Hjem, hans Livs Fartøi var strandet for ofte, for ham var ingen lykkelig Fart mere at vente, thi han seilede tilsidst uden Roer og Kompas. For en naadig Fader skal han aflægge Regnskab for Reisen; Denne vil, haabe vi, tilgive ham, at han ikke har reddet sin hele Ladning, da Stormen slængte Fartøiet mod Klippen, at endeel af de herlige Klenodier, han havde betroet ham, ere bortskyllede og opslugte af Elementet!" —

Man kan let forestille sig, at det ikke var Elisabeth muligt, efter dette Optrin, at tage Deel i Festen. Instrumenternes muntre Lyd, som hun hørte paa det eensomme Kammer, stod i skærende Modsætning til hendes Sindsstemning. Næste Dag reiste de i Selskab med Seger tilbage til Basel, hvor de opholdt sig et Par Dage. Man sagde der, at Ulfelds Sønner skulde være komne tilbage, at de havde ladet hans Liig bortføre og hemmelig begrave under et Træ. Der hørte ogsaa Elisabeth for første Gang fortælle om General-Major Fuchs's Mord. Det var dengang noget over et Aar siden, at Fuchs var ankommet til

Brügge; da den ældste af Ulfelds Sønner, Grev Christian, var blevet underrettet derom, var han reist ufortøvet didhen, og da Fuchs kom kjørende paa Gaden, havde den unge Ulfeld nærmet sig Vognen, hilst ham og i samme Øieblik givet ham et dødeligt Stik med sin Dolk, derpaa havde han taget Flugten, saa man ikke havde faaet ham fat. Fra Calais havde han skrevet et Brev, hvori han omstændelig berettede, hvor skjændigt Fuchs havde behandlet hans Forældre, da de vare i hans Vold. Blandt andre høist oprørende Mishandlinger han anførte, berettede han, at Fuchs havde flere Gange truende løftet Stok mod Faderen, da denne, syg og mat, sad i sin Lænestol; at han havde trukket Kaarden mod Moderen, men at hun havde draget en Naal af sit Haar til Værge imod ham, hvorved han havde skammet sig og var gaaet. Og da hun blev dødelig syg, og for Guds Barmhjertigheds Skyld begjærede en Præst, fik hun til Svar, at om end Døden svævede hende paa Læberne, skulde hun ingen Skriftefader erholde. Endelig havde han skilt dem fra hinanden i Fængslet, og sat Enhver i Forvaring for sig selv. Saaledes havde Sønnen da anseet det for sin Pligt at hævne dem, saa meget mere som Fuchs netop kom i den By, hvor hans Fader og Sødskende dengang opholdt sig; han havde, skrev han i sin Missive, troet at det vilde være ham en Fornedrelse, at bruge samme Fremgangsmaade mod denne Forræder, som mod en ærlig Kavaleer. Han havde

anseet det for raadeligst ikke at aabenbare sine kjære Forældre sit Forsæt, paa det de ikke skulde afholde hans Arm fra et saa værdigt Slag, men han havde fulgt (saaledes skrev han) det, som Gud indgav ham, og hvortil ogsaa hans Fødsel tvang ham." Dette Brev, som næsten var i Alles Hænder i Basel, hvor Elisabeth flere Gange læste det, sluttede han med de Ord: at hvis Nogen skulde drage hans Mod i Tvivl, fordi han her havde brugt Vold, hvis Nogen fandt at han ikke havde handlet, som han burde, bad han at de vilde underrette ham derom, da skulde han som en Mand af Ære give dem Satisfaction; tilsidst bad han den, som Brevet var tilskrevet, at offentliggjøre samme. — Adskillige tilskreve nu Faderen, at have havt Deel i dette Mord, eller i det Mindste havde været vidende derom, hvilket han dog, i Overeensstemmelse med den ovenanførte Yttring af Sønnen, havde fralagt sig i et Brev til Kong Frederik den Tredie. Dette havde tildraget sig for noget over et Aar siden; Christian Ulfeld havde siden antaget den katholske Religion, og var blevet Abbé. Først da Elisabeth hørte alt Dette i Sammenhæng, kunde hun forklare sig nogle af de Skrækkebilleder, der havde svævet for Corfitz Ulfeld i hans sidste, urolige Søvn.

Efter faa Dages Ophold i Basel fortsatte Bartholin og Elisabeth Reisen til Paris, saa meget hurtigere, som Bartholin vilde undgaae at mødes med de ulykke-

lige Børn, for hvem han dog ikke var istand til at virke noget.

Det var for ham en ikke ringe Glæde, at føre sin unge Kone omkring i den uhyre By, og vise hende dens Mærkværdigheder. Elisabeth havde en altfor aaben Sands for hvad der var smukt og seeværdigt, til at hun ikke med Glæde skulde have nydt, hvad der med saa megen Kjærlighed og med saa smagfuld en Skjønsomhed blev aabnet for hende. Dog kunde ingen Adspredelse udslette Erindringen om den døende Ulfeld af hendes Sjæl, intet kunde forjage Forestillingen om de huusvilde, faderløse — og paa en Maade ogsaa moderløse Flygtninge, om den ulykkelige Kongedatter, som smægtede dødssyg i et usselt Fængsel, hvorfra hun forgjeves havde aabnet sin trofaste Favn for den elskede — den døende Ægtemage, fra hvis urolige Dødsleie hun var fjernet, hvis trætte Dienlaage hendes kjærlige Haand ikke havde lukket. Moder til syv Børn, om hvis Skjæbne hun var uvidende, Moder til den Ulykkelige, som nu vankede omkring i Verden, uden Rast eller Ro , nedtrykt (til Trods for de sophistiske Grunde, hvormed han søgte at retfærdiggjøre sig for sig selv, som for Verden) nedtrykt af Blodskyld, af Moderens Lidelser, af Faderens Død og af den Skjændsel, som hvilede paa hans Navn! Var det vel at undres over, om Elisabeths Tanker dvælede veemodigt ved disse Forestilliger? Vel formildede Tiden disse Erindringers Bitterhed, men udslette dem formaaede

den ikke. Blandt saa Mange, der havde elsket Ulfeld og hans Slægt, som disse havde levet og virket for, ja bragt til Lykke og Hæder, var maaskee Ingen, hvis Hjerte saa inderlig deeltog i deres Skjæbne og hengav sig til dem, som Elisabeth, der kun havde vexlet enkelte Ord med dem, kun seet dem faa Oieblik. Men som en Vanddraabe flyder sammen med den anden, som en eneste Gnist antænder hvad der er brændbart, saaledes var hendes inderste Følelse smeltet sammen med Eleonoras Billede og opflammet til varm Hengivenhed.

Deres Bestemmelse var at opholde sig nogle Maaneder i Paris, gjøre smaae Udflugter i Omegnen, og tilsidst en Reise til det sydlige Frankrig; derefter agtede de at tiltræde Hjemreisen, saa de kunde indtræffe i Danmark i Begyndelsen af September Maaned, medens Skoven endnu var grøn og løvfuld, thi efter dette Syn havde Bartholin længe sukket, det var ham kjærere end alle Sydens Herligheder. Det er begribeligt at den Hjemvee, som Nordboerne saa ofte lide af, naar de ere fjernede fra Fødelandet, dobbelt levende yttrede sig hos Bartholin, hvis varme, let bevægede Følelse ikke var aldeles fri for et Anstrøg af Sværmerie; ogsaa syntes enhver Naturskjønhed, han gjorde Elisabeth opmærksom paa, kun at tjene ham til en mørk Folie, paa hvilken hans Fædrelands Fortrin bedre kunde vise sig. Langt tættere og kjøligere, gjentog han ofte for hende, var dog Skyggen under Bøgeløvet

i Danmark, end under de franske Aske- og Birketræer, Engene langt friskere og grønnere i Danmark end der, og Solens Straaler vare mindre brændende og mere qvægende, og betragtede han Seinens uklare, guulagtige Bølger, da talte han med digterisk Begeistring om det mægtige Hav, der omgav hans Fædrene-Ø, dette Tidens og Historiens store Billed, i hvilket Himlen, som Evighedens Symbol, afspeilede sig.

Det var i Juli Maaned, og Reisedagen var bestemt, da et Tilfælde indtraf, som bemægtigede sig Elisabets hele Opmærksomhed, og vendte hendes Sind og Tanker fra den Ulfeldske Slægts Skjæbne, mere end alle Adspredelser havde formaaet det. Dette Tilfælde var en ligesaa pludselig som uforklarlig Nedslagenhed, af hvilken Bartholins hele Sjæl syntes betagen og nedtrykt, hvor synlig end hans Anstrængelse var for at bekjæmpe, eller i det Mindste skjule den. Forgjæves var al Elisabeths kjærlige Umage for at udfinde Aarsagen; han undgik hendes venlige Forsken, og ethvert Spørgsmaal syntes at forøge hans Tungsindighed. Alt hvad hun kunde gjøre, var at skynde paa Hjemreisen, da hun haabede, at han i sit Fædreneland vilde faae sin Rolighed og Munterhed tilbage. Den eneste Grund, som han havde angivet, eller maaskee foregivet, for sin forandrede Stemning, var et ubetydeligt Ildebefindende. Elisabeth, som troede at hans Upasselighed grundede sig i en veemodig Længsel efter Fædrelandet, søgte derfor at fremskynde

Afreisen. Men høist overrasket blev hun da han, et Par Dage før den til Afreisen bestemte, foreslog hende at aflægge et Besøg hos hendes Tante i Brügge. Hun indvendte, at dette vilde forhale Reisen saaledes, at de ikke kunde ankomme til Danmark før mod Vinteren, og altsaa ikke fik det skjønne Land at see i den Prydelse, han saa meget længtes efter; hun tilføiede, at hun langt hellere vilde besøge sin Fader i Haag, dog, da hun saa nylig havde seet ham, skulde Bartholin ikke derfor gjøre noget Offer, da hun meget mere selv længtes efter at see Danmark igjen, og haabede da, at Faderen besøgte dem der. Efter nogen Betænkning svarede han hende: at han var nødsaget til at gjøre en Reise paa tre eller fire Uger, og at det altsaa var ham vigtigt at vide hende tryg paa et sikkert Sted, at hun vilde have det bedre hos Tanten, som altid var hjemme, end hos Faderen, som ofte var hele Dagen ude i Forretninger, og endog imellem maatte gjøre Reiser i Omegnen, at hun desuden rimeligviis aldrig mere fik Tanten at see, men derimod, som hun selv havde bemærket, kunde vente at Faderen besøgte dem med det allerførste.

Det er let at forestille sig, hvor smerteligt det maatte være for Elisabeth, at skille sig fra sin Mand paa en Tid, da hun saae ham forstemt og lidende; dog, paa hendes indstændige Bønner om at tillades at følge ham, paa hendes Forsikkringer, at ingen Ubequemmelighed paa den iilsomste Reise vilde falde

hende besværlig, fik hun blot det Svar, at det var umuligt, og maatte tilsidst, skjondt med tungt Hjerte, foie sig efter hans Villie. Elisabeths Tante tog venligt imod dem; vel undgik de unge Ægtefolks tungsindige Stemning hende ikke, dog, da de begge, uden dog at have aftalt det, lod hende forstaae at den forestaaende Skilsmisse var Aarsagen, spogede hun med de kjælne Turtelduer, der efter at have seet hinanden hvert Dieblik paa Dagen i over et halvt Aar, nu ikke kunde affee hinanden i fire Uger. Man kan forestille sig den Smerte, med hvilken Elisabeth saae sin Mand reise bort, og de kjærlige Onsker der ledsagede ham. Denne Smerte var ikke uden Blanding af Selvbebreidelse: hun kunde ikke dolge for sig selv, at hun i de Maaneder de havde levet sammen ikke ganske havde været ham hvad hun kunde og burde; at hun mere havde levet i sine Ideer og Erindringer, end med og for ham. Og selv nu, da hans Kummer og Skilsmissen fra ham syntes at burde opfylde hendes hele Sjæl, opstod hos hende næsten ubevidst og aldeles uvilkaarligt den Tanke, at Eleonoras Skjæbne kaldte Bartholin, og fyldte hende med en Uro og Angst for denne, som blandede sig med Smerten over hendes Elskedes Tungsindighed og Fraværelse. I sit stille Sind gjorde hun ham daglig Afbigt, uden at kunne blive Herre over den Følelse, hvis Magt over hende havde noget Sælsomt, Vidunderligt.

Bartholins Breve indløb til ordentlig Tid, og da han formodentlig bedre skriftligt kunde skjule sin Sindsstemning, syntes de ogsaa ret muntre. De fire Uger vare næsten forløbne og hun begyndte at vente hans Tilbagekomst; vel var det hende paafaldende, at han i sit sidste Brev Intet havde meldt derom, dog, da han havde fastsat dette Tidspunkt som det længste, hans Forretninger kunde medtage, antog saavel hun som Tanten det for afgjort, at han ikke havde omtalt det, fordi de engang vidste det og ventede ham med Vished. Men de fire Uger forløb, og hverken var han kommet eller de havde hørt fra ham i den sidste Tid. Endelig ankom et Brev, som forkyndte hende, at han ved uforudseete Forhindringer saae sin Tilbagereise forhalet, at han meente at indtræffe om otte, eller i det seneste om fjorten Dage, men at hun i dette Tidsrum intet Brev maatte vente; iøvrigt befandt han sig vel, og den Omstændighed, der havde opholdt ham, havde, skrev han, intet videre ubehageligt, end at den saa meget længere fjernede ham fra hende. I dette Brev var hverken Dagen nævnet eller Stedet, hvorfra det var skrevet, som i det Hele en iilfærdig Forvirring og Adspredthed syntes umiskjendelige deri. Uagtet Elisabeth ikke formaaede at skjule sin Smerte, sagde dog en hemmelig Følelse hende, at hun gjorde vel i at skjule sin Uro, og den mistænksomme Bestyrtelse, der malede sig i Tantens Aasyn, da hun hørte Brevets Indhold, bestyrkede hende deri.

De fjorten Dage vare tilende, Bartholin kom ikke, og nu lagde Tanten ikke Skjul paa sine fornærmelige Formodninger. Elisabeths Ængstlighed for sin kjære Ven gjorde, at hun ikke følte, og neppe mærkede den Maade, hendes Tante nu behandlede hende paa; hendes Tanker svævede ængstligt speidende efter de tabte Spor af den Elskede. I enkelte Dieblik fattede hun den Beslutning, at forlade Tantens Huus og hellere vanke huusvild om, end høre sin Mand omtale med Mistro, i andre Dieblik vilde hun flygte til Faderen, eller i det mindste skrive ham til og forlange hans Raad og Veiledning. Men den Betragtning, at hun netop derved vilde bestyrke Tanten i hendes Formodning og maaskee give sin Mands Rygte til Priis, holdt hende tilbage fra det første Skridt, ligesom den Frygt, ogsaa at opvække Faderens Mistanke imod ham, fra det sidste. Thi vel var denne en god Mand, der havde sin Svigerson hjertelig kjær, dog satte han saa megen Priis paa de timelige Goder, at han vel kunde forledes til en ubillig Dom, naar hans eneste Datter syntes at trues med at gaae Glip af disse. Hun besluttede derfor at gjemme sin Ængstlighed og Kummer i sit eget Bryst. Da betænkte hun tillige hvor meget Mere Eleonora havde at udstaae, der bestandig var omringet af dem, der hadede og foragtede Den, hun elskede høiest i Verden, og aldrig hørte det hende saa kjære Navn nævne, uden at Ordene Troløse og Landsforræder ledsagede det. Da lovede Elisabeth, i

taalmodig Hengivenhed at vise sig sit Forbillede værdig.

En Aften begyndte hendes Tante, efter en lang Taushed, at sporge til Omstændighederne ved Skiftet efter Bartholins Moders Dod. Elisabeth svarede sagtmodig at der intet Skifte havde fundet Sted, da hendes Mand var eneste Barn og Arving. Da fremsatte Tanten i en spodsk Tone flere Sporgsmaal om hvad der var at arve, om hendes Fader havde efterseet Papirerne, eller han ogsaa havde ladet sig narre, om Gaarden virkelig, eller blot af Navn tilhorte Bartholin? Tilsidst bleve disse Sporgsmaal saa krænkende, at Elisabeth grædende forlod Værelset. Kort efter bankede det stærkt paa hendes Dor, hun var i det Oieblik i en saadan Tilstand, at hun ikke onskede at blive seet af hvem det endogsaa var; da det bankede foer hun sammen, og spurgte hvem det var. Den gamle Frantz Stein, der som vi vide havde virket saa meget paa hende i hendes Barndom, svarede at det var ham, og at han maatte tale med hende. Elisabeth, som vidste at den over firsindstyveaarige Olding paa den sidste Tid var blevet svagelig, saa han yderst sjelden gik ud og med storste Vanskelighed kom op af Trappen, blev hoilig overrasket ved at det var ham, som stod udenfor hendes Dor i tredie Stokværk af Huset, og lukkede op for ham saa hurtigt, som det var hende muligt. Nogle Oieblik efter, da den Gamle var kommet til Aande, sagde han hende, at han var misfornoiet med hende.

„Ærerørige Rygter udspredes om Eders hæderværdige Ægteherre, og I, som burde forsvare ham i Liv og Død, I taaler det! I gjendriver dem ikke! I lever under Tag med hende, som er det første Ophav til, den første Udspreder af dette Rygte, ja, I lever, saa at sige, af hendes Naade. Bekræfter I ikke dermed Sandheden, eller i det Mindste Sandsynligheden af hendes skjændige Opdigtelser?"

Langtfra at føle sig fornærmet ved disse Bebreidelser, glædede hun sig over den Gamles Hengivenhed for Bartholin. Med største Mildhed anførte hun til sin Retfærdiggjørelse de Grunde, som ovenfor ere anførte, hvilke bevægede hende til at blive. „Men, træd frem," sagde han, „gjør Enhver, der bagtaler Eders Husbond, til Løgner!" — „Ak! vil man troe, har man troet mine Forsikkringer?" — „Forsikkringer! — Tordne dem ned skal I! Bryd Jer om intet Hensyn, om intet Forbud, siig hvor han er og hvad han foretager sig; det vigtigste af alt er, at han ikke staaer som en Bedrager, ikke engang for en kort Tid." — „Ak, men jeg veed jo ikke hvor han er, veed ikke hvad han foretager sig; hvad jeg veed er kun, at han ikke er, at han ikke kan være skyldig i noget Dadelværdigt!" — „Nu, for Satan og alle hans Engle!" brød han ud, idet al den gamle Krigsmands Heftighed syntes at vaagne hos ham, „det er netop det, I skal paastaae og bevise; alt det Andet er kun Biting, Smaating, som ikke komme i Betragtning. Kan I,

som er saa vel oplært og har seet saa Meget i Verden, ikke udfinde en Grund, han kunde have for ikke at komme? Har I reist Verden om i halvandet Aar, og kan ikke udfinde et eneste usselt Navn paa et Sted hvor han kunde opholde sig?"

Elisabeth kunde ikke bare sig for at smile, midt i sin Bedrovelse, skjondt hun neppe turde lade den Gamle mærke det, der med lige saamegen Alvorlighed som Heftighed stirrede paa hende, med sine næsten udslukte Oine. „Forstaaer jeg Eder rigtigt, kjære Ven?" sagde hun. „I raader mig til at lyve for min Tante?" — „Hvad, lyve!" sagde han med største Iverighed, „at han er en brav, en retsindig Mand, der ikke vil svige nogen Moders Sjæl, allermindst sin ægteviede Hustrue, det er ingen Logn, thi da jeg sagde Amen til Eders Brudevielse, har jeg ikke taget Deel i noget Bedrageri. At han er paa det Sted han bor være, det er Sandhed! De øvrige Omstændigheder, om Stedet hedder Berlin, eller Paris, eller Stockholm, det er kun Fjas og Lapperie, det kommer Ingen ved, naar I kun kan overbevise dem om, hvad I selv er vis paa. Eller — er I det kanskee ikke? — Mig har han gjort vel imod, dog derfor er det ikke; men jeg forstaaer mig paa Folk! Det usle Par Draaber Blod, jeg har tilbage, vil jeg lade tappe draabeviis af mig, til Pant paa, at han er en ærlig Mand! Men dersom I, som skulde forlade Fader og Moder og følge med Eders Husbond, nu tvivler" — — „Nei!

kjære, gode gamle Ben!" afbrød Elisabeth ham inderlig rørt, „jeg tvivler ikke, og Gud velsigne Eder, at I heller ikke gjør det!" — „Nu! vil I da gjøre, som jeg siger?" — „Hvad kunde det hjelpe, kjære Ben? min Tante vilde ikke troe mig." — „Ikke naar I sagde det, og blev rolig siddende i Kanapeen, med Hænderne i Skjødet! Men hør hvad der nu falder mig ind. Gaae ned til den fordømte Tante — — Gud forlade mig min Synd! hun var den salige Chorherres Søster — Gaae da ned til den naadige Mamsel, mener jeg, siig hende at I har faaet Brev, at Eders Mand er i Sverrig, i Danmark, her i Flandern, eller — hvor I vil, at han har skrevet efter Jer, at I strax skal komme til ham!" — „Og naar jeg har sagt det, hvad da?" — „Saa reiser I efter ham, siden I ikke kan reise til ham!" — „Men naar jeg ikke veed, ikke aner hvor han opholder sig?" — Den Gamle stampede i Gulvet med Foden og Krykkestokken paa engang. „Veed I ikke hvorledes man bærer sig ad med at søge? Har I lært saa mange fremmede Sprog, og kan ikke bruge et af dem til at spørge Eder frem efter Eders ægteviede Husbond? Naar I har to unge, raske Been, kan I da ikke gaae paa Spoer efter ham, saa langt som de ville bære Jer!" — „Er det muligt, at I kan raade mig til en saadan Ubesindighed," sagde Elisabeth venligt, „en Mand i Eders Aar" — „Hvad Aar! Hjertet bliver ikke gammelt, om endogsaa Skindet bliver rynket og

Ryggen krum; jeg er en gammel Krigsmand, jeg veed at en Mands Ære gaaer for Alt, den maa hans Kone ikke lade sætte Klik paa!" — „Men kjære, trofaste Ven! hvis jeg nu fulgte Eders Raad, og et Brev fra min Mand indløb, naar jeg var bortreist, eller sæt at han selv ankom, blev jeg da ikke, blev ikke han tillige gjort til Løgner? Og hvorledes vilde han blive tilmode, naar han kom og ikke fandt mig, og ikke vidste hvor i Verden jeg søgte ham, eller hvad der kunde hændes mig — og hvad kunde der ikke ogsaa virkelig hændes mig paa en saadan Vandring, et ene Fruentimmer, uden Forsvar!" —

Den Gamle humpede op og ned af Gulvet og brummede en Marsch, endelig blev han staaende foran hende. „I har vel ret; jeg tænkte, hvis jeg var ung og let tilbeens, som I, saa skulde jeg snart finde ham; men — Qvindfolk er skrøbeligt Gods! det lader sig vel ikke gjøre! — Gud veed, jeg ledsagede Jer gjerne; men det var kun at binde Jer en Klods ved Benet, saa I kunde ikke komme af Stedet. Jeg har i gamle Dage gaaet mine fem, sex Mile om Dagen, og vidste ikke af det næste Morgen, men nu vil de gamle Knokler ikke mere afsted, det er, som de vare groede fast til Jordbunden, de mærke at de snart høre den til! — Det er Skade, jeg har før været paa Recognoscering, jeg skulde nok faae udspioneret hvor han var; men det lader sig ikke gjøre. Jeg kunde gjøre min Himmelfart, inden I vidste et Ord af det,

hvor skulde I saa hen med de usle Levninger. Paa Landeveien kunde I dog ikke lade dem ligge, det sømmede sig ikke, saa maatte I finke Jer med at lade mig begrave. Nei, det gaaer ikke an! Men — veed I hvad der er fornuftigst og anstændigst?" — „Nu da?" — „Reis til Eders Fader! Den forbandede — Nei, det er sandt, jeg vil ikke bande hende, lad vor Herre velsigne hende, hvis han kan, Benedicte hedder hun jo, men — Jesabel skulde hun hedde! — Hum, hum — hvad jeg vilde sige, Mamsellen har dog skrevet ham til, og sat ham Fluer i Hovedet;" — — „Er det muligt!" afbrød Elisabeth ham, „skulde min Tante —" — „Som jeg siger! Jeg saae selv Brevet, som Pigen bragte paa Posthuset, og hun, Tanten nemlig, havde sagt det til Snedkerkonen, som kom til mig og var ganske hjerteklemt derved, at hun vilde skrive til Eders Fader, om at Eders Husbond rimeligviis var romt fra Eder. Siig da nu, at Eders Mand har skrevet efter Jer, at I skal indfinde Eder hos Eders Fader; saa skal I offentlig leie en Vogn, jeg skal besørge det, tage en Tjener med Jer, jeg skal skaffe Jer en skikkelig Karl, tag ogsaa en Pige med, om I vil. — I har maaskee ingen Penge? — See her, det er Eders Husbonds Penge, det er hans Gave, jeg havde lagt dem op til en skikkelig Begravelse, naar I finder ham, saa kan I jo give mig dem igjen, døer jeg for den Tid, saa kommer jeg vel i Jorden! — I skammer Jer dog ikke ved at laane

Eders egen Mands Penge, fordi de gaae igjennem mine Hænder?"

Elisabeth var inderlig bevæget, den gamle Mands Tillid til Bartholin, hans Erkjendtlighed husvalede hendes bekymrede Hjerte, hun lovede saavidt at følge hans Raad, at hun ikke længer vilde blive i Brügge, men reise til Faderen. „Jeg skal nok underrette Manden derom, hvis han kommer, og Tanten skulde I tage dygtig i Skole! — Dog, I er en god Sjæl, det klæder ogsaa Fruentimmer vel at være sagtmodige; saa gaae da i Guds Navn Jer egen Gang. Vel har hun givet mig fri Spise hver Søndag, men at jeg ikke mere behøver Naadsens Brod, det takker jeg Eders Husbond for, dog, om han aldrig havde givet mig en Hvid og jeg ikke vidste at faae anden Kost end den, jeg skulde tigge hos hende — jeg sagde det dog, at det er nedrigt at bagvaske en Mand, hvis Skoremme hun ikke er værd at løse!" — Med disse Ord forlod han Elisabeth, og hun bad ham at bestille Vogn og Forspand til to Dage efter. Den Gamles urokkelige Tillid til Bartholin havde givet hende al hendes Rolighed tilbage. Det har altid noget trøsteligt, at høre sin egen Overbeviisning udtalt og derved ligesom bekræftet af en Anden.

Den Forandring, som var foregaaet hos hende, var saa øiensynlig, at Tanten Dagen efter spurgte hende, idet hun kom ind ad Døren om hun havde havt Brev. Uden at give hende noget bestemt Svar

derpaa sagde Elisabeth hende, vel med Mildhed, men med en bestemtere Fasthed end hun for havde tilladt sig imod hende, at hun takkede hende for den Tid, hun havde opholdt sig hos hende, og at hun agtede at reise til sin Fader. Tanten vilde begynde sine sædvanlige Yttringer, lod endog et Ord falde om, at Bartholin vel var reist i Ærinde for Ulfelds Børn, men Elisabeth, som havde, syntes det, modtaget endeel af den Gamles Fasthed i de faa Øieblikkes Samtale, sagde rolig men alvorlig, at Reisen var bestemt til to Dage efter, og forlod hende.

Dagen efter var Tanten but og talede ikke et Ord, Elisabeth var ydmyg og stille, som sædvanlig. De havde netop spiist, da en Vogn holdt for Døren, et Skrig undslap Elisabeth, hendes Been skjælvede, saa hun ikke kunde vinde hen til Vinduet, en hemmelig, glad Anelse sagde hende, at det var Bartholin, dog turde hun ikke troe dette Haab, da Døren aabnedes og hun laae bevidstløs i hans Arme! Det varede længe, inden hun kom sig af den dybe Afmagt, hvori Glæden havde nedsænket de af saa mange Tvivl og Ængstelser svækkede Livskræfter. Da hun slog Øinene op stod Bartholin ved hende, han betragtede hende veemodig og, som hun syntes, bebreidende. „Er det muligt?" hvidskede han, idet han boiede sig ned til hende og kyssede hendes Pande, „skal jeg troe, hvad denne overvættes Glæde synes at forkynde, har Elisabeth virkelig tvivlet paa mig?" — „Ikke paa

Dig," var Svaret, „men paa din Skjæbne, paa min Lykke har jeg tvivlet!" — Bartholin var forandret endeel i den korte Tid af to Maaneder, han havde været borte; han var bleg og mager, og hans hele Aasyn bar Præget af Sorgmodighed. Elisabeth blev det vaer med et stille Suk, skjøndt han dog forekom hende roligere, mindre spændt og lidenskabelig, end da han reiste. Tanten undlod ikke, idet hun spurgte til hans Befindende, at anmærke at hans Udvortes var forandret. Bartholin behandlede hende den hele Aften med en vis kold Ironie, som dog var ledsaget af den største Høflighed.

Da de bleve alene, fortalte Elisabeth ham sin Samtale med den gamle Stein og den Beslutning, hun derefter havde fattet. „Vel, min Elisabeth! det skal blive derved, som Du havde bestemt," sagde han, „imorgen reise vi til din Fader!" — „Til min Fader? Ikke til Danmark!" — „Til din Fader, min Pige! det er Dig dog ikke imod? Dog, den Gamle her maae vi besøge først." Arm i Arm opsøgte de hans lille Bolig. Det var et smukt og rørende Syn, at see Glædestaarerne perle ned gjennem de sneehvide Øienhaar og paa de rynkede Kinder. Elisabeth tog den lille Pung frem, hvori Pengene laae, der vare bestemte til hans Begravelse. „Hver Dag," sagde Bartholin, „vil jeg tænke paa min redelige Ven, og paa at den, der selv er retskaffen, ogsaa troer paa Andres Retsindighed; men til Erindring om hvor meget det har glædet mig

at være saaledes kjendt af den, der dog saa lidt har omgaaedes mig, saa beder jeg Eder modtage dette Uhr, som jeg fik til første Opmuntring for Flid i mine Studeringer, og som jeg har seet paa hver Dag, i mangen mørk og tungsindig men ogsaa i mangen lykkelig Time!" Den Gamle tog derimod uden Omstændigheder. „Jeg laaner det af Eder en føie Tid," sagde han, „og det vil fornøie mig; snart gaaer jeg selv i Staa, og har Intet mere at gjøre med Tiden, da skal det blive Eder sendt, at I kan sætte det i Gang igjen, mig maa der da en større Mester til at trække op!" — De skildtes ad med gjensidig Agtelse og Hengivenhed. Et Aar efter fik Bartholin virkelig Uhret tilsendt, Viseren stod paa otte, og paa samme Tid, netop ved Solens Nedgang, var den gode Gamle ogsaa gaaet til Hvile. Bartholin trak Uhret op og satte det i Gang, og sjeldent viiste det paa det Klokkeslet, da Stein var hedengangen, uden at hans yngre Ven jo tænkte paa ham og haabede at møde ham, naar ogsaa han selv var sat udenfor Tiden, og en større Bane var anviiist dem begge.

Den næste Morgen, inden de reiste, gav Bartholin en Guldkjæde til Tanten, til Erindring, sagde han, om den Tid Elisabeth, som hans Kone, havde opholdt sig i hendes Huus. „Fremdeles," vedblev han, „lader min Svigerfader Eder hilse; jeg var netop hos ham da Eders Brev ankom, i hvilket I forkyndte ham, at jeg rimeligviis var rømt fra min Hustru. Da jeg

nu fremstiller mig for Eders Øine, meente han, at intet andet Svar behøvedes." Tanten rødmede med en Forlegenhed, som hun vist ikke havde følt i de sidste fyrretyve Aar, og stammede nogle Undskyldninger. Elisabeth havde aldrig seet saa strengt et Udtryk i Bartholins ellers udmærket blide og godmodige Aasyn; hun var derfor glad, at de skiltes ad uden at gaae ind paa en nøiere Forklaring, og med en salig Følelse lagde hun sig op til Bartholins Bryst, da Vognen rullede afsted med ham, og denne Gang ikke med ham alene, hun vidste ikke hvorhen den bragte dem — ligemeget, de fulgtes jo ad. Forresten var der endnu bestandig en Sky paa den ellers glatte Pande, og ved hvert Spørgmaal, Elisabeth vovede at gjøre, blev den mørkere, som hun overalt lagde Mærke til at han var lettere saaret og lettere forurolige end ellers; ogsaa bemærkede hun imellem en bidende Ironie hos ham. Denne hans Stemning smertede hende dybt: det var Præget af et saaret, men kraftfuldt Gemyt, der heller spotter med sin Smerte, end giver efter for den; mod denne forstemte Tilstand var hendes hengivne Mildhed det sikkreste Middel.

Reisen gik ellers hurtig og lykkelig, og altsom de nærmede sig Haag, syntes hans mørke Lune at vige for en Tilfredshed, der med et venligt, næsten barnligt Udtryk af skalkagtig Lystighed lyste af hans blaa Øine. Da de kjørte ind i Byen, viiste han Elisabeth hver nogenlunde mærkelig Gjenstand og spurgte om hun kunde

erindre den. Hun havde seet sig saa lidet om i sin Barndom, at det virkelig var faa Gjenstande hun kunde mindes. Endelig holder Vognen stille udenfor en stor Bygning. Bartholins Mine var høitidelig, glad triumpherende, kunde man sige. „Kjender Du den, Elisabeth?“ hviskede han. Til Svar skjulte hun sit Ansigt ved hans Bryst. Vognen rullede ind i Porten og holdt. Forstuen var oplyst, paa Trappen stod — vel ikke prægtige Lakaier med Sølv Armstager, men en Pige og en Tjener, hver med Lys i Haanden. Nysgjerrige Tilskuere trængte sig ikke til for at see et Fyrstepar, de Herren-Staters Deputerede stode ikke ydmygt bukkende paa Trappen, for at modtage en kongelig Ambassadeur, men hendes Fader stod paa samme Sted, som for femten Aar siden, ligesaa karsk og stærk, og med Glædestaarer i Øinene. — En Tjener slaaer Karreetdøren op, slaaer Trinet raslende ned, Bartholin springer ud og giver sin unge Kone Haanden paa det Sted, hvor hun som et Barn paa sex Aar hensank i Beundring og Beskuelse; hendes Fader slutter hende i sine Arme. „Du har en brav Mand, Elisabeth!“ var hans første Ord, dog midt i denne Glædestummel, i dette Trylleri, som omgav hende, foer hendes Tanke dobbelt smerteligt til Hende, som her havde hensvævet, let som en Gratie, tilbedet og stolt som en Dronning, og som nu, syg og kummerfuld inden for sit Fængsels snævre Mure, maaskee vilde give Dage af de sørgelige Aar hun havde tilbage, for

et eneste Glimt af den Lysning, der dengang blændede Øiet i hendes Forstue, for en Kamin eller en Ovn, som dengang vilde være forekommet den allerringeste af hendes Tjenestetyende for slet; saa omskifteligt er Livet!

Arentzen og Bartholin førte Elisabeth, som i Triumph, op ad Trappen, ind af Salsdøren — hvor forbauſedes hun: røde Gardiner faldt som dengang i rige Folder sammentrukne ned for Vinduerne; hun stod paa den indlagte Stjerne midt paa Gulvet. Her, ved denne Kamin, paa hvilken dengang stode Armstager af drevet Guld, paa hvilke Engle bare det Vaaben, som siden Bøddelens Haand har sønderbrudt, tænkte hun, ved denne samme Kamin var det, at den, paa den Tid saa ærede, saa frygtede Mand havde siddet, hvor de første Mænd i Landet havde staaet omkring ham, ventende med Underdanighed paa hans Vink, bevarende med Henrykkelse hvert Ord, han værdigedes at henkaste til dem. Denne samme Mand havde hun nylig seet døende, i en elendig Straastol, ved den rygende Kamin i en Bondestue! Ja, seet ham med Haan at vises bort for hendes Skyld, fra dette elendige Fristed — for hendes Skyld! hun, som hiin Aften ikke, selv i Frastand, vovede at løfte sit Øie til ham! Hun havde seet, at selv det sidste Fristed, hvor ellers den Elendigste hviler trygt efter sine Lidelser, ikke var ham sikkert, havde hørt Spot og Haan ledsage ham til Jorden, og ene de fromme Brødres Liigsang stemme sammen med hendes Bønner for ham, til den evige Barmhjertighed!

Disse Betragtninger grebe hende saaledes, fremstillede hende saa levende alle jordiske Tings Forgjængelighed, at hun ikke kunde glæde sig saaledes, som Bartholin og især Arentzen (den første formaaede bedre at sætte sig ind i hendes Følelser) havde ventet og ønsket. De toge hende nu, hver ved sin Haand, og førte hende ind i de indre Værelser. Et Billede af Christian den Fjerde, det samme, syntes hun, som Anna Cathrine Ulfeld og hun havde staaet under, hang paa den samme Væg, som da. „Modtag din Eiendom," sagde Bartholin, idet han omfavnede hende; „jeg byder Dig velkommen inden disse Mure, hvor Du for Eftertiden skal virke. Indtil nu er dog for det meste dit indre, dit virkelige Liv hengledet her, saa henflyde nu dit jordiske Liv ogsaa her, og Phantasiens lette Billeder, Erindringens Skyggeværk smelte sammen med den synlige Verdens grovere Skikkelser, det fjerne med det, som er tilstede, det forgangne med det nærværende Dieblik, og forene sig for at forskjønne de kommende Dage for min Elisabeth!"

Stum af Forundring og Overraskelse stod hun, og det varede flere Minutter inden hun ganske fattede Meningen af hans Ord, inden hun kunde blive fortrolig med Tanken om, at dette Sted, hendes Drømmes Tempel, nu tilhørte hende. Det forekom hende, næsten som en Vanhelligelse, at disse Mure, der havde indesluttet Mennesker hvis Tilværelse var kjendt og mærkelig over hele Europa, hvis Aandsgaver og Magt

havde været ligesaa gigantisk, som deres paafølgende Fald, nu kun skulde høre Gjenklangen af hendes ubetydelige Skjæbnes Løb; at dette Sted, der var hende saa helligt, skulde være Skuepladsen for hendes eensformige Sysler, for hendes prunkløse Hverdagslevnet. Hun svimlede ved den Tanke; aldrig var hun forekommet sig selv saa ringe, saa ubetydelig. Vel sagde hun sig, at Bartholins virksomme Gavnelyst, hans sjeldne Kundskaber, at deres Kjærlighed adlede deres stille Liv og gav det Værd; men da fremstod tillige den qvælende Tanke, at han havde bragt et Offer af sine kjæreste Ønsker, af sin Ungdoms sværmerske Drømme. At være sit Fædreland gavnlig det var den Følelse, der havde opflammet og næret hans Lyst til Videnskaberne og styrket ham paa den ofte tornefulde Bane; at tilbringe sit Liv i Fødelandets Skjød, at offre dette Frugterne af sine Anstrængelser, sine Granskninger, det, vidste hun, havde været hans Formaal fra det Øieblik hans Sjæl fik Fasthed til at beslutte. Nu fattede hun ikke hvorfor han, lige ved Maalet, gav Slip paa dette; og denne ængstlige Tvivl var Aarsag i, at hun kun halvt hørte sin Faders Beretning om, hvorledes han havde underhandlet om Gaarden for sin Svigersøn, og hjulpet til at faae det Hele indrettet saa meget som muligt saaledes, som Arentzen vel erindrede det fra hiin Tid, og som Elisabeth saa ofte havde omtalt. Han fortalte ogsaa, at han havde besørget det mindre Portrait af Christian den Fjerde

copieret og indfattet i en Ramme, ganske liig den, som var om det, Eleonora Ulfeld havde eiet.

Elisabeth levede nu paa dette Sted, saa rigt paa Erindringer, med en elsket Mand og Fader; dersom ikke hiin Selvbebreidelse havde været som en mørk Sky, der trak hen over hendes Lykkes Himmel, kunde hun været fuldkommen glad, men Uvisheden om hendes Mands Bevæggrund til at nedsætte sig i Haag blev hende daglig mere piinlig. Thi da den første Glæde over saaledes at have overrasket hende var kjølnet, saae hun tydelig i hans Aasyn Sporene af undertrykt Kummer, ja af en sygelig Veemodighed, der ikke passede til den friske Livsglæde, som før var saa eiendommelig hos ham. Iblandt opstod den Formodning hos hende, at han led af Hjemvee, men det syntes igjen utroligt, da han, som det lod, blot efter eget Valg fjernede sig fra sit Fødeland. At det var for lang Tid, maaskee for bestandig, sluttede hun deels deraf, at han flittig practicerede som Læge der paa Stedet, deels deraf at han, efter hvad hendes Fader havde meddeelt hende, havde solgt den Gaard, han havde eiet i Kjøbenhavn, og endelig bekræftede hans egne Ytringer denne Formodning. Hans Mismod syntes imidlertid daglig at tiltage. Overlod Elisabeth sig til en øieblikkelig Munterhed, standsedes hun ofte pludseligt ved en bitter Anmærkning af Bartholin; da stiklede han paa Miskjendelse og vrange Domme, og ofte paa en blind Skjæbne, som gjøre vore bedste Forsætter og vore

skjonneste Planer til Intet. Hun forskede kjærligt, ofte med den varmeste Deeltagelses Taarer efter Aarsagen til hans forstemte Tilstand, men han undveg hende bestandig, nægtede sit onde Lune og kaldte hendes Bekymring Dromme og Indbildning.

En Dag var han iilsomt blevet hentet til en Syg. Kort efter opkom et heftigt Uveir og Elisabeth gik ind i hans Værelse for at lukke Vinduerne, som stode aabne. Idet hun aabnede Doren saae hun nogle Papirer, som ved den stærke Storm vare blæste ned af Bordet, hvirvles om paa Gulvet. Da hun bukkede sig for at samle dem op, flagrede et Qvartblad, skrevet, og som hun tydeligt saae nyligt skrevet med hendes Mands Haandskrift, hen for hendes Fodder; det var Vers og denne Omstændighed vakte hendes Begjærlighed efter at kjende en Gave hos ham, som hun ikke havde vidst at han besad, saa hun satte sig ud over al Betænkelighed, og læste Folgende:

Dannemark! Du min Attraae, min Længsel!
Som i et Fængsel
Sukker jeg, fjernet fra Dig!
Vinker Du mig?
Nei! — Du forskjød din Søn af din Favn,
Fyldte hans Hjerte med bittreste Savn;
Selv ved sin Vennevivs trofaste Bryst,
Sukker han langt — ak, saa langt fra din Kyst!

Aldrig kan Hjertet din Skiønhed forglemme!
Høit skal min Stemme

Prise Dig, fagreste Ø.
Saa den bortdøe,
Naar den har sjunget Engenes Pragt,
Skovenes venlige, lysgrønne Dragt;
Tanken henflagrer, som Fuglen i Luft,
Som Bien, der lokkes af Blomsterduft!

Sjølund! mit matte, smægtende Øie
Seer dine Høie,
Yndelig blomstrende Ø!
Liig fagrest Mø
Hviler Du trygt ved din Brudgoms Barm;
Vældig, sin stærke, sin kraftfulde Arm
Slynger han trindt om den Elskedes Liv;
Krandsen han bringer af saftgrønne Siv!

Sekler ei Brudgommens Elskov stilled:
Evig dit Billed
Reent han afpræger, og tro,
Rynnende fro
En underlig, Oldtids Kjæmpesang,
Hvis dybe, rullende, malmstærke Klang
Rolig, dog brændende, stormende, øm,
Sjælen fortryller til sværmende Drøm!

Ak! — Hvad Billed, hvad Ord kan udtrykke
Min tabte Lykke?
Er jeg forviist fra min Ø,
Saa lad mig døe!

Hører jeg ikke det Danske Ords Klang;
Det Sprog, som min Moder ved Buggen sang,
Skuer jeg ikke mit mægtige Hav:
Fremmede Land — saa skjænk mig min Grav!

Saa dybt, som den Veemod, der talte af disse rhapsodisk henkastede Linier rørte Elisabeth, saa ubegribeligt var det hende, hvad der fjernede hendes Mand fra det Fædreland, han med en saa brændende Længsel higede efter. Saasnart han kom hjem, sagde hun ham Anledningen, der havde bragt hende ind i hans Værelse, og gav ham Papiret, hun havde fundet. Han rødmede, men tog det ud af hendes Haand og kastede det hurtigt i sin Pult uden videre Forklaring, selv da hun tilføiede, at hun med Overraskelse havde opdaget en Gave hos ham, som han havde skjult for hende, taug han paa en Maade, som bestemt udtrykte, at han ikke ønskede denne Stræng berørt. Dog, Elisabeth havde i sit stille Sind besluttet, at han denne Gang ikke skulde undslippe hende: hun faldt ham om Halsen og besvoer ham med Taarer, at aabenbare sig Grunden til den uventede Beslutning, han havde taget. Længe søgte han at snoe sig fra hende og bad hende ikke forstyrre sin Lykke med utidige Grublerier; dog, da hun forestillede ham, at med denne Uvished, under denne Mængde af ængstlige Formodninger vilde Lykken forsvinde for hende som en skjøn Blomst, der qvæles af Ukrud, gav han endelig efter. „Qvindekjønnet,"

sagde han med et sarkastisk men tillige veemodigt Smiil, „Qvindekjønnet bliver evig sig selv ligt. Evig gjentager sig Verdens første Tildragelser, ligesom den ene Dyreslægt, den ene Træ-Art forplanter den anden og ligner den, hvorfra den nedstammer. Gjennem alle Slægter, alle Tider, plukker Eva af Kundskabens Træ, lyser Psyche med den forræderske Lampe hen paa den slumrende Amor — Lad saa være! Er denne samme Higen saa uforanderligt nedlagt i Qvindens Sjæl, at selv de bedste, de meest fiinføleende ikke kunne modstaae den, saa skal det jo være saa, saa maa vel ogsaa denne Naturdrift føre til noget Godt. Pluk da Æblet, min Eva!" vedblev han, „pluk og — smag det! Det er din Adam selv og ikke Fristeren i Slangens Skikkelse, som rækker Dig det. Derfor, om end Nydelsen deraf vil formørke dit Paradiis, forjage Dig derfra vil den dog ikke, thi Herren har ingen Forbandelse lyst over Træet, om end dets Frugter ere hæslige! — Psyche skal ikke gjennemgaae Dødens Rædsler for at finde sin Plads i Olymp, thi Amor selv er det, som rækker hende Lampen ved min Haand, at hun kan skue og kjende ham!"

Under disse noget sælsomme og forblommede Ord, der noksom tilkjendegave den exalterede Stemning, han var i, havde han taget et Brev frem af sin Pult, som han gav hende, og forlod hende derpaa, idet han sagde: „Læs det med Rolighed, og foi Dig i Skjæbnen, som jeg!"

Det varede virkelig nogle Minutter, inden Elisabeth kunde samle sig saaledes, at hun var istand til at læse og fatte Brevets Indhold. Det var fra Fuiren. Efter Beretning om nogle Kommissioner, han havde udrettet, og Regnskab for nogle Pengesager, som hun deels hurtig løb igjennem, deels sprang over, læste hun:

„Saaledes har jeg, min høistærede Ven! gjort Rede og Rigtighed for det mig Anbetroede, og troer nogenledes at have retfærdiggjort den Tillid, I har behaget at vise mig. Dog, denne Tillid, som saa meget beærer mig, kræver ikke alene at jeg med Redelighed udretter, hvad I ligefrem paalægger mig, den fordrer ogsaa at jeg advarer Eder, hvor jeg seer Eder i Fare, at jeg siger Eder Sandheden reen og uforbeholden, om den endogsaa ikke skulde være Eder behagelig! — Med Bedrøvelse, min Høistærede! læste jeg Slutningen af Eders Brev, hvor I glæder Eder til at vende tilbage til Eders Fædreland, ret ligesom et Barn, der stunder til sit Hjem, til sin Faders Huus. Thi — desværre! I vil ikke blive vel anseet eller modtaget her. I veed, at jeg har kjendt den ulykkelige Slægt, — hvis Navn det ikke gjør godt at nævne, — i mange Aar; derfor, og vel ogsaa i Betragtning af, at jeg er et stille Menneske, som mest lever i min Stue, mellem mine Bøger, har man ikke saa nøie givet Agt paa, at jeg var tilstede, da den ulykkelige Dame blev bragt i Land. Derimod er det blevet bemærket, og som jeg hører, af tjenstvillige Aander

berettet paa behørige Steder, at Eders Hustrue fulgte hende fra Toldboden af med Tegn paa den største Deeltagelse, ja at hun netop, idet foromtalte Dame fortes til Fængslet, viste hende en Hengivenheds og Ærbødigheds Yttring, som hendes Uvenner vilde have fundet overdreven og overspændt, endog i dennes Velmagts Dage, at hun grædende og med Tegn paa den yderste Bekymring forlod hende, ja endog af overvættes Sorg og Bedrøvelse faldt i en svær Sygdom, i hvilken hun blev pleiet af sammes forrige Pige. At hun fremdeles med sin Fader besøgte de Steder, hvor hines Pallads forhen havde staaet, og syntes med Smerte at betragte de sløifede Mure, og endeligen, at jeg, som henregnes til at høre til bemeldte Slægts Partie (skjøndt man, af altanførte Grunde anseer mig for uskadelig) var hendes Faders og hendes eneste Omgang, i den sidste Tid de opholdt sig her; hvorimod en af Eders Ungdoms Venner og Skolekammerater, Doktor Jacob Henrik Pauli (som ved sit nys udkomne Skrift: Machinationes Cornificii Ulfeldi, har erhvervet sig saavel Anseelse som Gunst paa høiere Steder og vist i Fremtiden vil gaae frem paa Ærens og Lykkens Vei) aldrig kunde erholde Adgang til dem, der siges netop, for disse hans Meningers Skyld. Dog var alt dette rimeligviis blevet forglemt og saa lidet ændset, som min ubetydelige Mening, den man anseer for altfor passiv og ringe, til at lægge Mærket til. Men nu ankom Efterretningen hertil, at I var truffet sammen

med den ulykkelige Mand i en liden Landsby, Stichen kaldet, (hvor man vil vide, at I kjendte Ingen og Intet havde at giore) videre at I, langt fra at gribe ham og føre ham død eller levende til hans Straf, som man finder I burde, tvertimod drog bort under det Paaskud (hvilket man vil vide var hentet i Veir og Vind) at besørge Eders Kuffert pakket paa Vognen, hvad den første den bedste Bondekarl kunde have udrettet, saa bemeldte Mand imidlertid undslap, efterat have talt næsten i halvanden Time med Eders Hustrue i Eenrum, og at hun, idet hun skiltes fra ham, med bevæget Sind nævnede hans Dames Navn, og maa have givet ham et eller andet Vink eller en Advarsel om, at man var ham paa Spor, da han, skjøndt syg og afmægtig, reiste over Hals og Hoved, og vilde uden Modsigelse sættes over Rhinen, nagtet at det var en bidende Kulde og rasende Storm, hvorover det da hændede sig, at han endte sit usalige Liv paa Bølgerne, der vare lige saa oprørte som hans Sind, saa han naaede ikke sit Bestemmelses Sted, som var Neuburg, en By, der hører til det Østerrigske. Senere drog I med Eders Frue til Basel, hvor man mener, I havde Ærinde til den omtalte Mands Børn, men tog derhen under Paaskud at see til en Syg, som dog alt var helbredet (det er med Vidner bekræftet, at denne foregivne Patient, til hvem I var kaldet, i de samme Dage havde viist sig offentligt) og derfra til en Mands Bryllup, som I aldeles ikke kjendte, i Neuburg,

hvor I formodes at være stævnet hen af den før omtalte farlige Mand; istedet for ham traf I hans Liig og vare Vidner til hans Jordefærd, som Eders Hustrue med alle Kjendetegn paa Bedrøvelse og Sorg bivaanede, ja, forsømte ikke at stroe Blomster paa den Mands Grav, hvis Hoved var bestemt at sættes paa en Stage!"

Elisabeth standsede her et Øieblik i Læsningen og udbrød, idet hun gav sine Følelser Luft: „Skal ogsaa denne ufrivillige, næsten ubevidste Yttring af en Bevægelse, som ethvert Menneske i mit Sted havde følt, træde op imod mig? Den sørgelige Rosmarin, den Urt, som Eleonoras anende Fornemmelse aldrig kunde taale kom hende nær, faldt af min Haand paa hans Grav, hvis Skjæbne endte ligesaa mørk, som dens Blades Farve. Hvi anklages da ikke Barnet, at Rosen knækkede i hendes Haand og faldt i Støvet, idet hun rakte mig den? Ogsaa det kan jo tydes som et Symbol, eller rettere en Spot af Skjæbnen med hans Glands, som var svundet, med den dunkle Grav, som var det Eneste, der var tilbage for ham her paa Jorden, i hvilken jeg skulde see ham nedsænkes i sin Ulykke, maaskee i sin Brøde! — Betegnede ikke Myrthen, som jeg modtog tillige, som jeg medgav ham i hans sidste Bolig med hiin Sorgens Urt, at trofast Ægtekjærlighed ledsagede og formildede hans bittre Kummer, at — ogsaa, at min egen Kjærligheds Lykke formørkes ved de Ulykkeliges Skjæbne, som

drage mig til sig med uimodstaaelig Magt!" — Hun læste videre: „Alle disse Omstændigheder, end mere paafaldende derved, at Eders Frue slet ikke kom til det Bryllup, hun var reist hen for at bivaane, og at I tilsammen reiste lige tilbage til Basel, hvor den afdøde Fredløses Børn skal have indfundet sig og, paa den Efterretning, de have bekommet af Eder, hemmeligen være reist til Neuburg, hvor de ved Nattetide toge Liget op og begrove det under et Træ, at I imidlertid reiste til Paris, alle disse paafaldende Omstændigheder, siger jeg, hvilke her ere almindelig udbredte, opvakte paany Erindringen om det, ved den fangne Dames Ankomst Forefaldne; det forhen saa mægtige og stolte, nu faldne og foragtede Huses mangfoldige Fjender forsømte ikke offentlig at henregne Eder til hines Tilhængere. Man tvivler ikke om, at I er gaaet til Paris i et eller andet Ærinde for den høie Fange, hvorom I dengang skulde give hendes Ægteherre Underretning, og for hvilket at oppebie, han skyndte sig at bringe sig i Sikkerhed, men hvorved hans svage Livskræfter ikke vilde slaae til. Man forudsætter, at I staaer i Samqvem med de ulykſalige Børn, som skildte fra hverandre vanke om i Tydskland, saa meget mere som man i Doktor Otto Sperlings Papirer (om hans Skjæbne skal jeg nærmere melde) har fundet Breve fra Frøken Anna Cathrine, hvori hun forlanger Underretning om: hvor høit hendes Frue Moders Fængsels Vinduer ere fra Jorden, og om Fange-

vogteren er gift og har Børn, og altsaa røber den Hensigt, med List eller Magt at ville befrie hende. Da hendes dristige, bestemte Sindelag desuden er noksom bekjendt, og da hun nu er uforsigtig nok til i samme Brev at omtale sin ophøiede Frænde paa en uærbødig Maade og anklage ham for Tyrannie, saa, istedet for, som efter min ringe Mening var det rigtigste og billigste, at forklare disse Ord som Udbrud af en hjælpeløs Qvindes Fortvivlelse, som en Datters Jamren, i sin Smerte over sine Forældres Ulykke, saa have hendes Huses Fjender søgt at lægge en dybere Betydning deri, end der sandsynligt findes i dem. Naar man altsaa antager Eder for hendes og hendes Sødskendes Hjælper, som Mellemhandler for den fængslede Moder og dem, saa vil I let forestille Eder, med hvad Øine I kan vente at blive anseet. Nogle faere Omstændigheder have bidraget til at bestyrke Mistanken imod Eder. Rygtet om Mandens Død havde et Par Gange udbredt sig her, og det med Omstændigheder som gjorde det saa sandsynligt, at Hans Majestæt Kongen endog lod det forkynde til hans Hustrue i Fængslet, men hun svarede hver Gang, at det forholdt sig ikke saaledes, hvilket hendes Udsagn ogsaa senere bekræftede sig. Men en Morgen, heel pludseligt og uventet, lod hun ved Fangevogteren forkynde for Kongen, at hendes Herre nu virkelig var hensovet. Da det nu befandtes i Sandhed at være saaledes, forbausedes man ikke lidet, og opfordrede hende til at tilstaae hvo der havde

givet hende Efterretning derom, og med hvem hun stod i Forbindelse. Hun svarede, at hun stod ikke i Samqvem med Nogen, og tilføiede med forblommede Ord, at hun var blevet underrettet om sin Mands Død paa en Maade, som Menneskene sædvanligt ikke kjendte. Det er naturligt, at dette ikke blev troet, og da man engang var blevet opmærksom paa Eder og havde fattet Mistanke til Eder, og siden fik at vide at I havde været tilstede ved hans Jordefærd, troede man sig nu overbeviist om, at I stod i hemmelig Forstaaelse med den Fangne. Vel blev det senere beviist, at det blot var faa Timer efter Mandens Død, at hun havde tilkjendegivet samme for Kongen, og at det altsaa var umuligt, at denne Tidende kunde være bragt hende ved noget menneskeligt Middel, men man blev dog ved den engang fattede Mistanke, og forudsatte, at hun i det mindste havde været underrettet om hans Sygdom, og havde deels gjættet, deels udregnet Dødstimen, som et sælsomt Sammentræf havde ladet være den rigtige. Saaledes vilde hine tjenstfærdige Aander, jeg har talt om, hellere dynge Formodninger paa Formodninger og bygge et Luftkastel af Muligheder og Sandsynligheder, end give Slip paa den Mistanke, at den fangne Kongedatter har hemmelige Venner og Hjælpere. Jeg varer Eder altsaa ad: kom ikke, i det mindste i de første Aar, tilbage til Eders Fædreland, hvor I ville blive anseet som mistænkelige Personer. Ikke veed jeg om Doktor Otto Sperlings

Skjæbne er Eder bekjendt? I faa Ord vil jeg berette Eder den, at I deraf kan dømme, hvad der muligen venter Eder selv. Da hans Velynder i Aaret 1651 gjorde den ulykkelige, natlige Reise, hvorved han styrtede sig og alle Sine i Fordærvelse, forlod Sperling Landet og drog til Hamborg, hvor han, til omtrent for en Maaned siden, levede stille, men agtet og anseet, og practicerede med Berømmelse; jeg har selv flere Gange besøgt ham der. Men da man her var kommet efter, at han havde staaet i bestandig Brevvexling med den Fredløse, og havde for mange Aar siden besørget hans Æresforsvar trykket, og at hans Søn, den yngre Otto Sperling, for et Aarstid siden var kommet til Hamborg, som Lærer hos hiins yngste Søn Leo, blev han fanget paa følgende Maade. Major Hagedorn kom til ham med en Karreet, foregav at hans Kone var syg i Altona, og bad ham at besøge hende. Sperling vilde først ikke, dog efter megen Overtalelse beqvemmede han sig dertil, og Hagedorn lovede ham rigelig Belønning. Han steg da i Vognen med ham, men neppe vare de komne et Tusind Skridt udenfor Hamborg, før Vognen omringedes af Vagt. Sperling førtes hertil, og alle hans Papirer bleve confiskerede, han selv fængslet, skarpt forhørt og truet med Pinebænken, hvilket dog, for hans Alders Skyld (han er nu 62 Aar gammel) og i Betragtning af, at han er en Videnskabsmand og gradueret Person, ikke blev iværksat. Imidlertid sidder han nu i et

haardt Fangenskab, i det nylig indrettede Citadel, Frederikshavn kaldet, man siger for Livstid. Vel veed jeg, at I har ikke havt saa noie Samqvem med de ofte Omtalte, og at Sperlings Skjæbne vel ikke ganske kan træffe Eder. Men Mistillid og Uvillie vil modtage og følge Eder, Ansættelse vil for Eder ikke blive at erholde, ja, for Fangenskab er I maaskee neppe sikker, thi iblandt Sperlings Papirer er fundet en latinsk Disputats af Eder, hoistærede Ven! som er Sperling tilegnet, og et Brev fra 1661, hvori omtales, at I Aaret for har besøgt ham i Hamborg og talt med ham om adskillige Ting, som ikke kunde betroes Papiret, blandt andet omtaler I ogsaa i dette Brev med Deeltagelse den Afdødes forrige Haandskriver, Kield Fries, der sidder fangen for Livstid her i Byen, fordi han i 1653 havde paataget sig at overgive til Raadet en Supplik fra hans Herre, kaldet Peremptoria, som var fuld af Uqvemsord. Tilsidst vil vel ikke den Omstændighed blive glemt, at I er i Slægt med Sperling, hvilket ogsaa er Tilfældet med mig, skjøndt det indtil nu har været uden Følger for mig. Alt dette vil være tilstrækkeligt til end mere at bestyrke den Mistanke, som engang er vakt, og nogle af Eders Uvenner her, som have tændt den første Gnist, ville ikke forsømme at puste til Ilden. Dette Brev, som en sikker Ven af os Begge har paataget sig selv at levere i Eders Hænder, ønsker jeg maa være Eder ligesaa nyttigt, som jeg forudseer det vil

være Eder ubehageligt; men Sandheden skylder man Enhver, hvorledes turde jeg da dølge den for Eder, Høistærede, som jeg agter saa høit. Til Eders Frues Beroligelse vil jeg blot tilføie, at den fangne Kongedatter, efter 38 Ugers Sygdom, nu er kommet sig. Lad mig snart høre fra Eder, dog beder jeg indstændigt ikke at berøre i nogen Maade hvad her betroes Eder af Eders pligtforbundne Ven

Thomas Fuiren."

Da Bartholin en Timestid efter atter kom ind til Elisabeth, fandt han hende badet i Taarer. Det stod smerteligt for hende, at det var hende, som havde forviist ham fra hans Fædreland; ved at trænge sig ind i Andres Forhold havde hun, saaledes forekom det hende, undergravet sin egen Lykke, uden derved engang at have gavnet de Andre i mindste Maade. „Forsynd Dig ikke, Elisabeth!" sagde hendes Mand, da hun yttrede dette, „kun hvad der er mod vor Følelse og Indsigt af Ret og Billighed kunne vi bebreide os; men at lide med den Lidende, at elske det Elskværdige, at bøie sig til den, der er sjunken, det vil sige: at følge et godt Hjertes, ja Religionens Krav, det kan Ingen bebreide sig, thi det skulde, det kunde ikke engang have været anderledes! Saa lidt som Du kunde angre at være faldet omkuld, hvis Jorden var styrtet sammen under Dig, lige saa lidt kan Du bebreide Dig at have rakt den Ulykkelige

Haanden, om han endog, idet han er sjunken under sin Byrde, har for en Deel draget Dig med i Afgrunden. Det ene er en Naturfolge, et Bud af Naturen, som det andet, og lige saa lidt som Du i hiint Tilfælde kunde holde dit Legeme i Ligevægt, saa lidt kunde Du, for at betrygge din egen Sikkerhed, lukke dit Hierte, naar det engang skabtes varmt og kjærligt. Hvad der rammer os ifølge Følelser, som nødvendig maae oprinde hos os, og Handlinger, begrundede i disse Følelser, som hænge sammen med det Hoieste og Helligste i Verden, det er den egenlige Skjæbne, det er Guds Styrelse, som vi skulle underkaste os og bære med Hengivenhed. Ikke vil jeg nægte, hvad jeg har været svag nok til ikke at kunne skjule for Dig, at jeg med Smerte har bragt det Offer, som krævedes, dog — nu er det bragt, og takket være din nysgjerrige Forsken, thi den har bidraget til at bringe mig i Ligevægt. Idet jeg tænkte mig din Følelse ved at læse dette Brev, stod min Pligt som din stærkere Medhjælp for mig, og i samme Dieblik folte jeg mig fattet og rolig. Fra nu af skal ingen umandig Veemod forstyrre vor Lykke; med Kjærlighed, ja med Længsel vil jeg tænke paa mit Danmark, men med Ro, som paa det store, evige Fædreland, hvor jeg engang haaber at træffe Alt hvad jeg elsker og har elsket, hvor jeg venter at see Det, som her var Drøm og Haab, opvækkes som Idee og Vished!" Dette var

omtrent Indholdet af hans Ord, som ofte bleve afbrudte af Elisabeths Taarer og smertelige Udbrud.

Han holdt Ord. Fra dette Øieblik af saae Elisabeth ham rolig og tilfreds. Tre og tyve Aar henglede saa stille, saa eensformige for dem, at faa Ord ville kunne berette hvorledes de henrandt. Aaret efter deres Ankomst til Haag fødte Elisabeth ham en Søn, og nogle Aar efter atter en. Begge disse opdroge de med al Omhu til Gudsfrygt og Kundskaber. Den ældste havde Lyst til Malerkunsten, hvortil han ogsaa tidlig viste Anlæg; i sit syttende Aar reiste han til Italien, hvor han i kort Tid gjorde store Fremskridt. I sit tyvende Aar giftede han sig i Florents og nedsatte sig der. Den yngste derimod havde Lyst til Lægekunsten, paa hvilken Bane han havde den bedste Veileder i sin Fader, som ogsaa bragte ham saavidt, at han i sit nittende Aar reiste til Padua, for der at tage Doktor-Graden; dog da man Intet siden veed om ham, formodes at han enten er død ung, eller ikke har naaet den Høide i Videnskaberne, som hans Evner og Flid gave Haab om. Saalænge begge Forældrene levede hørte de flittigt fra Sønnerne, dog var det kort før nogle Begivenheder, som nu skulle omtales, at den Yngste havde forladt dem.

Arentzen var flyttet til sine Børn i det store Palais, og pudsede jevnligt saa smaat op paa det. Bartholin var heldig i sine Kure, meget søgt og høit agtet; han udøvede sin Videnskab med samvittigheds-

fuld Omhu, og fortsatte tillige bestandig sine Studeringer og Granskninger. Fra Fuiren hørte de altimellem; han døde ugift i sit syv og halvtredsindstyvende Aar, og testamenterede sit Bibliothek til Universitetet i Kjøbenhavn, tilligemed 2000 Rigsdaler til Stipendium for en Student. Enkelte Smaating havde han testamenteret til sine Venner i Haag, som bleve dem sendte. Holst var det, som underrettede dem om hans Død. I Aaret 1681 forkyndte han dem at Sperling var hensovet i sit Fængsel, i sit ni og halvfierdsindstyvende Aar, og fire Aar derefter, at Eleonora endelig havde faaet sin Frihed af Kong Christian den Femte. Omtrent paa samme Tid fallerede et meget betydeligt Handelshuus, hos hvem Arentzen havde nedlagt en liden Formue, som han møisommeligt nok havde erhvervet og ved Sparsomhed hvert Aar forøget. Den fiirsindstyveaarige Olding, som paa eengang saae sig Frugten af over halvtredsindstyve Aars Arbeide berøvet, og tildeels bebreidede sig, at han ved for megen Godtroenhed havde forspildt det, som han havde haabet hans Efterkommere skulde nyde godt af længe efter hans Død — tog sig dette Uheld saa nær til Hjerte, at hans af Alder svækkede Legeme bukkede under derfor, og han døde faa Dage derefter.

Ved Efterretningen om Eleonoras Frigivelse var Tanken om at vende tilbage til Fædrelandet atter vaagnet hos Bartholin, da det tillige kunde ansees som et Tegn paa at man ikke mere vilde ændse dem,

som havde været eller vare blevne anseete for at være hines Tilhængere. Dog kunde de ikke beqvemme sig til at forlade den gamle Fader, med hvem de saa længe daglig havde levet i Kjærlighed. Men da han nu kort efter døde, var det som om Skjæbnen selv vilde føre dem hjem; paa den anden Side opvakte Tabet af Arentzens Formue Betænkeligheder ved at give Slip paa den betydelige Praxis, ved Hjælp af hvilken Bartholin der paa Stedet rundelig ernærede sin Familie, og som det ikke var rimeligt han saasnart kunde forskaffe sig paa et andet Sted, hvor han endnu ikke var kjendt som Læge. Dog, Elisabeth, som med Ængstlighed i Stilhed havde bemærket at hendes Mands Helbred i de sidste Aar havde været vaklende, haabede Alt af Fødelandets Luft og især af den Glæde, som Synet af dette vilde bevirke, og foreslog at sælge deres store Gaard i Haag, og i Førstningen leve af denne Sum, indtil han havde gjort sig bekjendt i Danmark. Vel blødte hendes Hjerte ved Tanken om at forlade de Steder, som indesluttede saa mange Erindringer, men Bekymringen for hendes Mand seirede over enhver anden Betænkelighed. Og som om deres Ønske skulde gaae i Opfyldelse ligesaa hurtigt som det var opstaaet, fandtes ogsaa strax en Kjøber til Gaarden, en rig Englænder, som vilde nedsætte sig i Haag. Handelen blev snart sluttet, og faa Uger efter Arentzens Død stod deres Tøi allerede indpakket for at bringes ombord, da en let Forkjølelses-Feber, som holdt Bar-

tholin nogle Dage i Sengen, bevirkede en Opsættelse i Afreisen.

Han var imidlertid i Bedring, da en Aften, som han alt var faldet i Søvn, en ung Mand kom eller rettere brød ind i Stuen til dem. Denne Mand var gift for kort siden, hans Kone havde nu gjort et uheldigt Fald, og han havde forgjæves søgt at komme ind hos en anden Læge, da han vidste Bartholin var syg. Hans Fortvivlelse var grændseløs, da han nu saae at denne virkelig ikke var istand til at følge ham. Bartholin havde været til deres Bryllup, havde seet deres Kjærlighed og Lykke, den unge Mands Smerte rørte ham, og trods Elisabeths Bønner stod han op og fulgte ham. Han blev længe borte, først næste Morgen kom han hjem; den unge Kone var reddet, men Elisabeth forfærdedes ved Bartholins matte og angrebne Udseende. Han gik øieblikkelig igjen tilsengs, og de heftige Feber-Phantasier, som strax indfandt sig, lod Elisabeth ane, at Sygdommen havde taget en alvorligere Vending. „Snart," sagde han, „er det fyrretyve Aar at jeg har vandret her i Ørkenen, og dog er jeg ikke kommet til det forjættede Land! — Veed I da ikke, at jeg er Moses? — Før mig blot op paa Toppen af Klippen og lad mig skue dets Herlighed! Lad mig blot see mit Kanaan før jeg døer!" Dog blev han snart roligere og fik sin Bevidsthed igjen. Aftenen efter sad Elisabeth ved hans Seng og lyttede ængstelig til hans hurtige Aandedræt, da

tog han hendes Haand idet han sagde: „Jeg raader Dig, ja jeg paalægger Dig, min Elisabeth! at Du bliver ved den Beslutning vi havde taget, at reise til Danmark. Der har jeg endnu sande Venner og Slægtninge, som ville tage sig af Dig; der kan Du ogsaa see Eleonora igjen!" Elisabeth foer blegnende sammen og trykkede hans Haand til sine Læber; hun havde kun altfor vel forstaaet ham, dog, dølgende det for sig selv, sagde hun med bævende Stemme: „Du veed jo, jeg følger Dig hvor Du gaaer!" Han rystede sagte paa Hovedet med et sælsomt Smiil, og begyndte at tale om noget Andet. — Fjerde Dag efter denne Samtale var Elisabeth Enke. —

At beskrive hendes dybe, inderlige Smerte, vilde være et ligesaa forgjæves Forsøg, som dens Udmalen, om denne end blot halvt lykkedes, vilde være sønderrivende for ethvert følende Hjerte. Det var i et Slags Bedøvelse at hun forlod Holland faa Uger derefter, og gik ombord paa et dansk Skib. Det eneste hun tydelig var sig bevidst var, at det havde været hendes Mands Villie saaledes, men ifølge den Apathie, som saa ofte ledsager en dyb og heftig Sorg, hørte hun med fuldkommen Ligegyldighed, at Skipperen ikke gik lige til Sjælland, men skulde til Smaa-Øerne først. Reisen gik hurtig og heldig, og de ankom til en Ø, som han sagde hende at være Lolland; han bragte hende til en lille By, og bad hende træde af hos Degnen der paa Stedet, som han kjendte, og hvile ud.

Efter nogle Timers Forløb kom han tilbage og berettede, at han havde solgt sin hele Ladning til en Kjøbmand paa Stedet; han kunde nu ikke anløbe Kjøbenhavn alene for hendes Skyld, da han her kunde faae frisk Ladning, hvormed han vilde gaae til Middelhavet. Hvad var herved at gjøre? At tvinge ham formaaede hun ikke; hun saae sig nu paa et fremmed Sted, hvis Sprog hun neppe forstod (det lidet hun havde kunnet, havde hun i de mange Aar næsten aldeles glemt) og hvor hun ikke kjendte et eneste Menneske. Hendes Pige, som havde fulgt hende fra Haag, græd og jamrede; hun selv beqvemmede sig til alt, med den Kulde, som en stærk og eneherskende Følelse giver for alt Andet. Det er alt sagt, at hendes Mands Død havde indgivet hende en fuldkommen Ligegyldighed for Livet og dets Afvexlinger, derfor rørtes hun kun lidet af hvad der her mødte hende. Degnens Datter, som kunde lidt Tydsk, sagde hende at der ofte gik Skibsleilighed til Sjælland, ja lige til Kjøbenhavn, der fra Øen, saa hun kunde komme dertil om kort Tid. Tillige foreslog hun hende, at føre hende op paa Slottet til den unge Frue, som havde lært hende (Degnens Datter) at baldyre, og som kunde tale med Fremmede, da hun kunde fast alle Sprog. Elisabeth, som troede at man paa denne Maade vilde skille sig af med hende, og hvem det var aldeles det samme hvor hun var, samtykkede og fulgte hende strax. Underveis erfoer hun, at den unge Frue kun kaldtes saa, fordi hun

levede hos sin Moder, men at hun forresten var nogle og fyrretyve Aar gammel. Hun var, fortalte Jomfruen, papistisk — hendes afdøde Ægteherre, en flandersk Herremand ved Navn Viglii de Casette, havde vel formaaet hende til at gaae over til sin Kirke — ellers var hun meget elsket og høit agtet i Egnen, saavel som Moderen, da begge vare i høi Grad godgjørende og en sand Velsignelse for hele Øen. De fornøiede ogsaa Omegnen paa hvad Maade de kunde; paa Kongens Fødselsdag havde de endog ladet opføre et Skuespil, som den gamle Frue selv havde forfattet.

De vare nu komne til Slottet; imedens Degnens Datter gik ind for at melde Elisabeth, sad denne i en lille Forstue, fordybet i tungsindige Betragtninger. Paa engang tildrog en Gjenstand sig hendes Opmærksomhed: gjennem Døren, som stod aaben til en Sal, blev hun en Billedstøtte vaer, som forestillede Pallas, men hvis Træk vare aldeles Greviade Eleonora Ulfelds! Neppe troede hun sine egne Øine, dog, jo nøiere hun betragtede den, jo mindre kunde hun tvivle. Jomfruen, som bad hende gaae ind, afbrød hende i disse Betragtninger. Omtrent midt i Salen stod en Dame klædt i dyb Sorg, som gjorde hende Tegn at hun skulde nærme sig. Som vakt af en Drøm stirrede hun paa hende med opspilede Øine: „Store Gud! Eleonora!" — udbrød hun. Den Fremmede, som havde staaet noget i Skygge, traadte nærmere og stod nu i fuld Belysning; hun havde ikke forstaaet Elisabeths halv-

qvalte Udbrud, og syntes at vente en Forklaring. Elisabeth stod forvirret, hun begyndte at fatte Tvivl, om hun var ved sin fulde Samling, og troede, at kun hendes egen, vildt omkring sværmende Indbildningskraft havde viist hende Eleonoras Billede allevegne, skjøndt det ikke var der, thi da hun betragtede den ubekjendte Dame nøiere, fandt hun ikke den fjerneste Lighed med Eleonora. Istedetfor dennes bløde, blonde Haar, saae hun her ravnsorte, dog hist og her graasprængte Lokker; istedetfor Eleonoras milde, levende blaae Øine, blinkede her, under ualmindelig smukke, stærkt tegnede Øienbryn, et Par næsten sorte Øine, hvis sværmeriske, fyrige Blik intet havde af hines Ro. Eleonoras blændende hvide Hud havde bestandig i Elisabeths Erindring gjort Lilien til hendes Billede; denne Dame derimod var vel hvid som Marmor, men bleg tillige, og saae noget sygelig ud. Desuden erindrede Elisabeth sig, at Eleonora nu var nogle og tredsindstyve Aar, og den Anden kunde ikke være meget over Fyrretyve.

Elisabeths Tanker vare saa ganske bortvendte fra hendes egen Tilstand, ved dette Møde, at hun syntes at have glemt hvad hendes Ærinde var, og stirrede taus hen for sig. Damen, som saae hendes Forlegenhed, vilde give hende Tid til at fatte sig, og gik hen i det ene Hjørne af Stuen, hvor Billedstotten stod. Idet Elisabeth nu saae hende fra Siden og i Skygge, begreb hun sin Feiltagelse, thi det var ganske Eleo-

noras Profil, og Omridset af hendes Træk. Efter en kort Taushed sagde Damen: „I onskede at tale med mig?“ — Forunderlige Blændværk! Forst havde hun seet Eleonora, nu saae, nu horte hun Corfitz Ulfeld, det var hans velklingende Stemme, det var hans Blik fuldt af Ild, det var det samme halv veemodige, halv sarkastiske Træk ved Munden, dog her mildnet ved et Udtryk af Fromhed. Med stigende Forvirring vendte hun Oinene til alle Sider, og syntes at soge et Hvilepunkt, da standsedes Blikket ved — Christian den Fjerdes Billede! Saaledes som hun saae det forste Gang i Haag, som hun siden saae det formindsket blandt sin Mands Papirer, saaledes som det i tre og tyve Aar havde hængt paa hendes egen Væg, og nu, omhyggelig indpakket, stod mellem hendes bedste Sager. „Min Gud!“ udbrød hun „hvor kommer dette Billede her?“

Den fremmede Dame syntes forundret; med Alvorlighed og Anstand traadte hun hen under Billedet: „Det er min Bedstefader, Kong Christian den Fjerde af Danmark!“ sagde hun, og i samme Oieblik gjenkiendte Elisabeth hende. Saaledes stod hun for otte og tredive Aar siden, alt fremmed var forsvundet, som de henrundne Aar, hun knælede ned for hende og favnede hendes Knæe, idet hun udraabte: „Gud i Himlen! — I er Froken Anna Cathrine Ulfeld! Jeg seer Eder igjen!“ — „I vidste det ikke? vidste ikke at vi levede her?“ spurgte Anna de Casette med Livlig-

hed, „og hvem er da I, som synes at have kjendt os forhen, som glæder Eder saa varmt ved at see mig igjen?" Elisabeth formaaede kun at svare med sine Taarer, da hørte hun en Bevægelse i næste Værelse, en Stol blev skudt tilside, man nærmede sig. „Hvem er det, Anna?" spurgte en kjær, aldrig glemt Stemme og — Eleonora Christina Ulfeld stod i den aabne Dør! Det var intet Blændværk, intet Gjøglespil af en ophidset Phantasie, det var hende selv! Fire og tyve Aars Mellemtid, hvoraf de to og tyve tilbragte i Fangenskab, havde vel falmet Kindernes blomstrende Friskhed, men Kjærlighed, Haab og Tro havde holdt Hjertet varmt, derfor var en evig Ungdom i hendes Sind, som i hendes Blik og Smiil, hvilken hverken Aar, Kummer eller Lidelser havde formaaet at udslette! — Denne Overraskelse var for stærk for Elisabeths ved Sorg svækkede Livskræfter, hun sank bevidstløs for Annas Fødder.

Da hun nogle Minuter efter kom til sig selv igjen, sad hun mellem Moder og Datter, som begge med den ømmeste Omhu søgte at bringe hende tillive, imedens en Pige, som man havde kaldet til, knælede ned for hende med lugtende Vande og en styrkende Essents, som Eleonora Ulfeld tog af hendes Haand og selv bragte til Elisabeths Læber. Glæde og Veemod, blandet med Ærefrygt, bandt Elisabeths Tunge; hendes Øie var mere veltalende, det heftede sig paa den høie Kongedatter, som Elskerens paa sin Brud, som Datterens

paa sin Moder, som den henrykte Kunstner stirrer paa det himmelske Ideal, der svæver for hans Tanker. Det var ingen af disse Følelser alene, det var en Blanding eller en Ligning af dem alle, hvori enhver anden Fornemmelse hensmeltede. Anna beskjæftigede sig med hende med om Deeltagelse, dog hang hendes Blik spørgende og nysgierrigt ved Moderens Læber, og syntes at vente en Forklaring om hvem denne Ubekjendte var. Da sagde Eleonora: „Erindrer Du, Anna, at jeg har fortalt Dig om et lindrende Syn, som formildede et af mit Livs bittreste Dieblik? — Disse Dine var det, hvis medlidende Taarer husvalede mig i det Dieblik, da jeg skulde miste min Frihed, skilles fra alt det, jeg havde kjært i Verden, da Had og Spot omgave mig. Kun et Dieblik saae jeg disse Træk, men saaledes og i et saadant Dieblik, at jeg aldrig glemmer dem!"

Elisabeth følte sig nu omslynget af Annas Arme, følte hendes varme Kys paa sin Pande, sine Kinder og Læber. Elisabeth vendte sig mod sin høie Velynderinde: „Disse Dine, min elskede Grevinde! saae Eder dog forhen, og fra den Tid af saae mit Hjerte Eder uafladeligt!" Idet hun sagde disse Ord, drog hun Ringen frem af sin Barm, hvor den endnu hang i den tynde Guldkjede, som Eleonora engang havde givet hende. „Hvorledes? den stumme Tusindskjøn, den lille Bellis, som den stakkels Sperling bragte mig?" udbrød Eleonora. Den arme Sperling!" tilføiede hun

med et Suk, „han plantede mangen Blomst paa vor Vei, men vort Bekjendtskab kronede ham kun med Torne! Dog, han har Ro. — Erindrer Du ikke," blev hun ved, vendende sig til Anna, „den lille bly Pige, som ikke turde tage Appelsinen, for Du skrællede den til hende?" — „Saa veed Du dog vel nu," sagde Anna, idet en pludselig Munterhed oplyste hendes smukke, blege Ansigt, „at Kongerne ikke gaae med Krone paa til daglig Brug?" — „Ja, mit Barn," vedblev Eleonora, idet hun tog Elisabeths Haand, „meget har forandret sig siden den Tid, ogsaa vi selv!" — „Meget," tilfoiede hun sagtere, som for sig selv, med et næsten umærkeligt Blik til Himlen, „meget, men dog ikke Alt!"

At Elisabeth fra nu af blev paa Slottet og levede med de to ædle Fruer, behovedes vel neppe at tilfoies. Hendes Barndoms og Ungdoms Dromme og Haab vare nu opfyldte, hun saae sin aldrig rokkede Tro paa Eleonora beseglet; hun saae hende, der havde lidt saa meget, der havde mistet ham, hun elskede over Alt i Verden, ham, for hvis Skyld hun havde taalt Alt — rolig, ja lykkelig i sit Hjertes Rigdom, i sin levende Aands Virksomhed! Hun saa hende baldyre Alterklædet med Ord, hvori hun udtalte sit store Hjertes Folelser, med de Ord, paa hvis Sandhed og Kraft hendes hele Liv havde været en Bekræftelse:

Ei noget synes tungt for Ægte-Kjærlighed;
Trofasthed er den Dyd, man ei tør blues ved!

Hun saae den lille Pude, hvorpaa hun for sidste Gang vilde hvile sit trætte Hoved, saae den fyldt med de Haar, som Kummer havde rystet af hendes Hoved, ligesom Stormvinden afryster det endnu friske Løv. Gjennem det klare Øie, der i sin høie Alder saae uden Brille, skuede hun den klare, stærke Aand, der med ungdommelig Friskhed smykkede Livet med Kunstens oplivende Blomster, det Sindelag, der vandt hende alle Hjerter. —

Ikke længe skulde Elisabeth nyde denne Lykke — det behøvedes ei heller! — Som Simeon sagde: „Herre, nu lade Du din Tjener fare hen i Fred!" — saa kunde ogsaa hun sige; hun havde jo seet den evige Kjærlighed, Guds Kjærlighed, der havde bevaret et ædelt Gemyt fra at gaae under i Livets Storme, der havde styrket det i Fristelser og luttret det ved Prøvelser.

Elisabeths Helbred, svækket ved Sorgen over hendes Mands Død, blev maaskee end mere undergravet ved den idelige Sindsbevægelse, ved den lidenskabelige Beundring, med hvilken hun saae sit Ideal, som alle Lidenskabers og alle Lidelsers Herre. Hun døde ved Efteraars Jevndøgnet, omtrent et halvt Aar efter sin Ankomst til Maribo. Eleonora Christina Ulfeld, skjøndt tredive Aar ældre end hun, stod ved hendes Dødsleie. Den, som første Gang havde aabnet hendes Sjæls Øie for det Skjønne og Ophøiede i Verden, lukkede med kjærlig Haand hendes legemlige

Øie for Verdens Mangler og Savn, hun stod for hendes bristende Blik som et Sindbillede paa at det, vi med Rette hefte os til, forlader os ikke i Døden. Elisabeth opgav sin Aand med den Vished, hisset endnu nærmere at forenes med hende. Hendes ved forskjellige Sammentræf lange Adskillelse fra og endelige Møde med dette hendes Ideal, var som en tydelig Fremstilling af det, Enhver ofte føler: at om end Skjæbnen ofte synes blot at bringe dem, som høre sammen, nær til hinanden, for igjen at skille dem ad, om end Livets forskjellige Begivenheder optaarne sig, som et Hav med sine stigende og faldende Bølger, mellem os og dem, vi elske og passe til, om end hver Dag er som et Skridt til Siden, der fører os fra dem og spreder vore Veie langt fra hinanden, om tusinde næsten ubemærkede, usete Smaating, som Flyvesandets utallige Sandskorn, reise sig imellem os, skygge for os og forvilde os, saa vi ofte flye dem, istedetfor at nærme os dem — saa vil den Adskillelse dog ikke vare evig, saa vil der komme en Tid, hvor Havet er stille og den tro Skipper fører sit Fartøi i Havn, og den trætte Pilegrim nedlægger sin Stav i sit Hjem og favner dem, han forlod og aldrig glemte. —

Først flere Aar efter døde Eleonora Christina Ulfeld i sit syv og halvfjerdsindstyvende Aar, og blev begravet i Maribo Kirke. Med hendes Gravskrift,

som hun selv har forfattet, sluttes vel denne Fortælling passeligst. Efter hendes Navn, Alder o. s. v. vare kun tilføiede disse Ord:

Herre! havde dit Ord ikke været min
Trøst, da havde jeg forgaaet
i min Elendighed.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 10 01 04 006 6